Erkence

OCAK 1982 150 LİRA

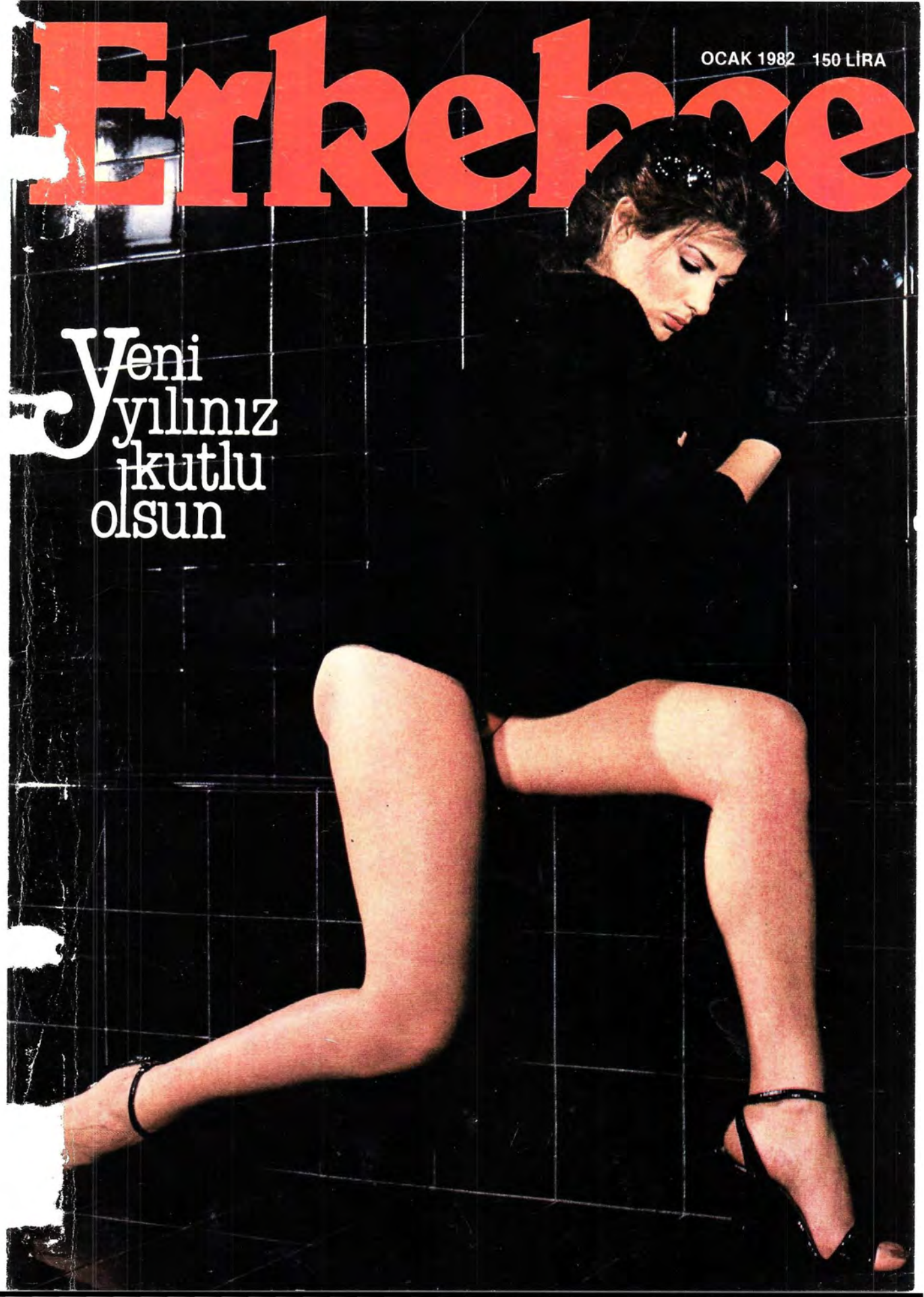

Yeni yılınız kutlu olsun

Saatinin 27,5 kulaca kadar garantili olduğunun farkında değil

Rolex Lady - Datejust harikulade bir şekilde kadıncadır. Bir prensese yaraşırcasına, ancak, 27,5 kulaçlık bir derinliğe dalmak için değil.

Fakat aslında erkekler için olan büyük ve sağlam Rolex Oysters ile aynı yapıdadır.

Lady Datejust'ı bir hanıma verdiğinizde size dayanıklı olup olmadığını sormayacaktır fakat gündüz ve gecenin her saatinde bileğinde tüvitle, ipekle veya çıplak kolunda çok güzel durduğunu, söylenmesine gerek kalmadan bilecektir.

Desinatörlerimiz Lady - Datejust'ı çizdiklerinde yapacakları tek değişikliğin boy farkı olduğuna karar verdiler.

Önce kıymetli maden bir blok alınır. Sonra 162 ayrı işlemlik bir seride üzeri yontulur ve küçük mükemmel bir kabuk haline, en küçük Rolex Oyster gövdesi haline konur.

Bundan sonra özel ve patentli kurma dişlisi takılır. Bu parça aslında, kutuya vidalanarak sürekli kilitlenmiş olur. Sonunda dayanıklı küçük, harika ve güvenli Rolex Lady - Datejust ortaya çıkar.

ROLEX

TÜRKİYE GENEL MÜMESSİLİ VE YETKİLİ SERVİS

OTAP

SAATÇİLİK TİCARET VE SANAYİ A.Ş.
Halaskârgazi Cad. 34/2 Harbiye - İstanbul
Tel.: 47 75 68 - 48 55 31 Telgr.: OMEGATIS P.K. 314 - Şişli

moran

Erkekçe

Ayın Takvimi: Dalila Di Lazzaro

27 Güngör Bayrak

4 Geçen Sayılar

5 Bu Sayı

7 Kokteyl

14 Filmler

15 Kitaplar

17 Plaklar

19 Erkekçe'nin Röportajı

Milli Mücadele'yi anlatan "Yorgun Savaşçı" Türk Silahlı Kuvvetlerinin yardımıyla çekildi. Şimdi TRT arşivlerinde bekliyor. Erkekçe, Halit Refiğ ile "Yorgun Savaşçı"yı konuştu.

20 1982'de Neler Olacak?

Uğur Dündar'ın şöhrete ulaştırdığı küçük falcı Kaya Esin, yeni yıl için kehanetlerde bulundu.

22 Humeyni'nin Bursa Günleri

Bütün dünya İran'ı kana boyayan Humeyni'yi tanıyor. Ama ya üç beş kişi dışında varlığından kimseyi haberdar etmeden Bursa'da 1.5 yıl yaşayan "Tonton" ihtiyar Humeyni'yi bilen var mı? Erkekçe kendi araştırmasıyla Humeyni'nin Bursa günlerini dünya basınında ilk kez yayınlıyor.

25 Kadınlar "Sorumlu Erkek" İstiyor

Kürtaj tüm dünyada, tüm toplumlarda, tüm inançlarda tartışması yapılan bir konu. Yasa değişikliği tasarısı konuyu bizde de gündeme getirdi...

35 Dünyayı Değiştiren Kitaplar

Newton ve matematiksel prensipleri...

36 Aranan Kadın

Erkekçe, "Aranan Erkek"ten sonra şimdi yine ilginizi daha da fazla çekecek yepyeni bir diziye başlıyor. Amerika'yı birbirine katan bir araştırma bu..

39 T'ai Hao Şeytanları Nasıl Kovaladı?

"Büyüklere Masallar"da bir Çin halk masalı var.

40 Öteki Dünya

Ölüm bir bitiş midir, yoksa başlangıç mı? Çeşitli dinlerde, inanışlarda ve bilimde "Öteki Dünya" nasıl tanımlanıyor?

43 Freud

"Ünlülerin Seks Yaşamları" dizimizde psikoanalizin babası Freud'un özel yaşantısını bulacaksınız.

44 Yılın Güzelini Seçiyoruz

45 Ayın Güzeli: Hülya

51 Saçlar

Hem saçlarınızın dökülmesini önleyin, hem de yeni saçlarınız çıksın...

52 Arabanız Ve Siz

Amerika, trafik tıkanıklığını ya "Hususi-Dolmuş", ya da "Ortak Araba" ile çözümlüyor. Ya biz?

54 Bilgisayarlı Seks

Yarının seks yaşamı için bilgisayarların programlandığından haberiniz var mı?

57 Gün Artık Doğmayacak

Arthur C. Clark'dan nefis bir bilim kurgu hikayesi.

59 Bir Garip Moda Fuarı

İstanbul Hilton Oteli'nde yapılan Boğaziçi Moda Fuarında polisiye bir kovalamacaya dönüşüveren olaylar zinciri...

61 Kitaptan Yatağa

Erkekçe, dünyanın ilk ünlü seks kitabı Kama Sutra'dan başlayarak, bugüne dek yazılanları sizin için taradı ve ilginizi çekecek bir derleme yaptı.

63 Maya

Anais Nin'den bir küçük hikaye...

65 Lesbos Adası'nın "Aykırı" Kızları

Lesbos, Midilli adasının Yunanca adıdır. Kadınlararası aşkı tanımlayan Lesbiyen teriminin buradan çıktığını biliyor muydunuz?

67 Restoranlar

Sanatçıların buluşma yeri: "Günay"....

69 Tavla

71 Neşeli Fıkralar

73 Nastassja Kinski

Olağanüstü fotoğraflarıyla son günlerin adından en çok sözedilen seks yıldızı.

132 Erkekçe Tavsiyeler

Kapak : Güngör Bayrak
Kamera : Nisan Yönder

● Sahibi: Ercan ARIKLI ● Genel Yayın Yönetmeni: Hıncal ULUÇ ● Sorumlu Yazı İşleri Müdürü: Ali KOCATEPE

Geçen Sayılar

Derginiz tek kelimeyle harikulade. Her okuyuşumda başa dönüp, okunmamış yer kaldı mı diye bakıyorum.

Ertuğrul Salar
Istanbul

Derginizi ilk çıktığından beri alan bir bayanım. Seks sorunlarına değinen yazılarınızı ve hikayelerinizi zevkle okuyorum. Ama arada sırada erkeklerin de çıplak resimlerini yayınlayamaz mısınız?

Hatice Yorulmaz
Istanbul

Erkekçe batı illerimizde ayın ilk günleri bulunuyor. Ama biz doğuda yaşayanları niçin beşaltı gün bekletiyorsunuz?. Bunun bir çaresini bulun.

Hüdai Demir (Erkekçeman)
Diyarbakır

Doğrusu ben hayat arkadaşımı böyle harika bir derginin aracılığı ile bulmak isterdim. Çünkü böyle bir dergiyi sıradan kişiler değil, değer vermesini bilenler okur.

Gülsev Timuçin
Balıkesir

Derginiz aracılığı ile mektup dostları edinmek isteriz. Ama sadece yurt dışından değil, yurt içinden de.. Örneğin, kasım ayında mektupları çıkan Ayça ve Yasemin ile...

Ergin Köktürk-Hayrettin Yüksel
Eskişehir Öğrenci Yurdu
5. Blok 206. Oda-Eskişehir

Bir yerli filme gidersiniz, görmedik sahne kalmaz. Bir köşebaşı dergisinde ya da adi bir kitapta aklınıza gelmeyecek resimler görürsünüz. Bu filmlere, bu dergilere, kitaplara kimse karışmaz, bunlar yasal da, hiçbir bayağı yanı olmayan, adilikten herzaman kaçan Erkekçe'nin Pamela'nın resmini yayınlaması niye yasalara aykırı. Sansür neyi sağlayacak?.

Cenk Toktamış
Istanbul

RECİM

Son recim olayının 1680'de olduğunu yazıyorsunuz. Oysa Aralık 1977 yılında, Suudi Arabistan'ın Beyrut Büyükelçisinin oğlu Muslih Ak Şari ile evlenen prenses Mişa'nın başına gelenler neydi?

Ismail Akgül-Adana
Temel Özalak-Istanbul

ARANAN ERKEK

Bir aile dergisi hüviyetindeki derginizi eşime de okutuyorum. Ama Aranan Erkek diziniz beni tedirgin ediyor. Burada bizim toplum kurallarımızın dışına çıkıyorsunuz. Kime, hangi cinse, evliye mi, bekara mı hitap ediyorsunuz? Yoksa seks eğitimi mi vermek istiyorsunuz.

Dr. Selçuk Ant
Ankara

PAMELA

Pamela'nın kasım ayında yayınlanan pembe elbiseli resminin sansürsüzünü adresime ödemeli olarak gönderebilir misiniz?

O.Uçan-Mersin
Bülent Arıcı-Bursa
Cemal Ruhioğulları-İstanbul
Mustafa Oğuz-Magosa
Mehmet Öksüzoğlu-Sinop
Ömür Bozkahyaoğlu-Trabzon
Hüseyin Münir-Ankara

Erkekçe'nin Notu: Hayır gönderemeyiz. Erkekçe'nin size sunduğu dergi dışında servisi, hele yasadışı servisi yoktur. Kusura bakmayın.

MARISA MELL

Marisa Mell'in insanı çıldırtan fotoğraflarına doyamadım.

Şeref Can
Üsküdar

Marisa Mell kalbimi durdurdu.

Varol Parlar
Bursa

Marisa Mell'in fotoğraflarına doyamadık. Ama niye sansür ettiniz?

Murat Tezer
Sakarya

LEYLA

Ayın Güzeli Leyla'nın 33'üncü sayfadaki (Aralık) resmi bir harika..

Osman Yılmaz
Gölmarmara

Bu kadar cömertçe soyunan Leyla, niye hiç objektife bakmamış. O güzelin bizim gözümüzün içine bakmasını da isterdik.

M.Ö.-Sinop

EMEL

Ne olur Emel'i (Kasım) biraz daha görelim.. Değişik pozlarda, değişik yerlerde...

Kadir Saygılı
Ankara

Emel'e doyamadık. Ne olur yeni pozlarını yayınlayın.

Ali Yılmaz, Adana

Emel'i herşeyi ile çok beğendim. Harika bir kadın...

Niyazi Soyak
Balıkesir

BİLİM KURGU

Türkiye'de bilim kurgu öyküleri yayınlayan tek dergi sizsiniz. Zevkle okuyorum. Benim de bazı denemelerim var. Size yolluyorum.

Bülent U. Banoğlu

Erkekçe'nin Notu: Ankara Büromuzda Genel Yayın Müdürümüzü arayın. Görüşelim.

ABANT

Abant yazınızı (Aralık) ibretle okudum. Bu tür yazılara devam ed'n. Bu memleketin nimetlerini bazılarının çiftliği sananların yanıldığını görmek istiyoruz.

Yalçın Arkaç
Ankara

DEPRESYON

Depresyon yazınız (Kasım) çok ilgimi çekti. Bu belirtiler başlayan hasta, ne doktoruna başvurmalı?

Ramazan Şen
Denizli

Erkekçe'nin Notu: Bir ruh doktoru yardımcı olacaktır.

MARIANNE

Anais Nin'in Marianne (Eylül) öyküsü gerçekten bir şaheser. Orhan Kemal, Yaşar Kemal, Necati Cumalı, Tarık Dursun, Bekir Yıldız, Gülten Dayıoğlu gibi yerli yazarların da erotik öyküleri var yalnız.

Turhan Çimen
Ankara

KOKTEYL

Aralık kokteyl bölümünüzde sigara ve karbonat adlı bölümü okudum. Bir doktora danıştım. Bana karbonatın insan vücuduna zararlı olduğunu

söyledi. Sigarayı bırakınca, karbonatı da bırakabilir miyiz? Karbonat alışkanlık yapar mı?

Tekin Öztürk
Akçakoca

Erkekçe'nin Notu: Konuştuğunuz doktor yanlış hatırlıyor herhalde. Az miktarda karbonatın zararı yoktur. Olsaydı, dünya üzerinde hergün milyonlarca insan, milyonlarca tablet antiasit hapı, leblebi gibi yemezdi.

ESAT ŞENER

Medeni Kanun değişikliği ile ilgili yığınla haber ve yazı yayınlandı. Ama en güzelini, en doğrusunu ve en doyuranını Erkekçe'de okuduk. (Aralık) Size de, Esat Şener Beye de teşekkürler.

Adnan Şimşek
Kastamonu

GARÇİA'YA MEKTUP

Pitgirilli'nin yazısını (Aralık) her iş yerine, her odaya asmak gerek. Son yıllarda bu kadar güzel, bu kadar yararlı yazı okumamıştım. Teşekkürler Erkekçe..

Mahmut Tan
Istanbul

YASAL SOYGUN

Kısa polisiye öyküleri nasıl özlemiştik.. Hele bir de karşımıza, televizyondan yakın dostumuz Saint çıkınca.. Yasal Soygun'u (Aralık) doyumsuz bir lezzetle okudum.

Neşe Çelebi
Çankırı

GEL EVLENELİM DEMESİ KOLAY!..

Bu olağanüstü güzel araştırmayı kim yaptı?.. Bu nefis çeviri kimin?.. (Aralık) Erkekçe daha ne kadar bu harika ekibini bizden saklayacak?.

M. Ali Tanrıkulu
İzmir

YATAKTAKİ ERKEK

İşte seks ve işte buna en elit düzeyde, en bilimsel değinen dergi, Erkekçe... (Aralık) Bu dergiyi okuduğum için gururluyum.

Manolya Berez
Ankara

ERKEKÇE

Bizi resimlere esir etmeyin. Cinsel eğitimi çok yetersiz halkımızın eline resimlerle birşey geçmez. Yazılar resimlerin süsü olacağına, resimler yazıların süsü olsun.

İbrahim Özpolat
Adapazarı

Erkekçe'yi okurken zaman çabuk geçiyor. Bu mükemmel derginin şu cilt sorununu da çözseniz de, yaprakların ikide birde toplamaktan kurtulsak...

Ismail Baytürk
İzmir

Devamı 99. Sayfada

Bu Sayı

Bu daktiloya taktığımız kimbilir kaçıncı kağıt... 1957 yılının kasımından beri 24 yıldır yazmışız. Ama şimdi iki kelimeyi bir araya getirip, Erkekçe' nin birinci yaş sayısının yazısını yazamıyoruz...

1979 yazının son günlerinde Ankara'daki ofisimize gelen "Alo!. Ben Ercan Arıklı... Erkekçe diye bir dergi..." diye başlayan telefonla atılan temel... Yoğun çalışmalar... Herşey hazırken, kapak için bekleyiş.. Sonra Nazan Şoray'ın Erkekçe ortaya çıkıp "Ben varım.." deyişi...

Matbaadan gelen ilk sayıyı heyecanla evirip çevirişimiz... Sonra büfe büfe, bayı bayi dolaşıp, sizin tepkinizi arayışımız... Hepsi öylesine heyecan dolu günlerdi ki onlar... O günleri, o heyecanı anlatmak istedik hep... Ya kelimeler yetmedi, ya biz onları bulup bir araya getirmekte aciz kaldık..

Heyecan soyut bir duygu... Ama ortada somut bir gerçek var.. 1981 ocağında piyasaya 74 bin adet verilip, 72 bin 690 adet satan Erkekçe, 1982 ocak sayısını 150 bin adet dağıttı... Tam iki misli bir tiraj... "Bu dergi 20 binden fazla satmaz" deyip, 74 bin tirajımıza şüphe ile bakanlarla dolu Bab-ı Ali'de bir yayıncılık olayı oldu Erkekçe... Bugüne dek, fiyatı yüz liranın üstünde hiçbir dergi 100 binin üstünde satmamıştı bu ülkede... Erkekçe sattı...

Siz ve biz, elele verip başardık bu mucizeyi... Erkekçe yüzbinlerin satın aldığı milyonların okuduğu bir dergi haline geldi... "Her şeyi basılmağa, her yazısı okunmağa layıktır" sloganı ile çıkardığımız Erkekçe'yi sevdiniz, beğendiniz, eleştirilerinizle yol gösterdiniz ve bugüne getirdiniz. Şimdi amaç daha nice nice yıllara ve daima, iyiye, doğruya ve güzele..

●●●

Kağıt fiyatlarına zam var.. Gazeteler ve dergiler fiyat arttırma kuyruğundalar. Biz ilk yaşımıza fiyat arttırmadan girdik. Bununla da kalmadık. Size bir özel teşekkür sayısı hazırladık. Bir parlak renk kağıtlı forma daha ekledik. Gönül her sayıyı böyle çıkarmak istiyor. Ama bu derginin bugünkü ekonomik koşullarda sizden astronomik bir ücret istemeden böyle yaşaması imkansız... Aslında dergi içinde yer alan reklamlar olmasa, bugünkü fiyata bile satmamız olanaksız ya... Gelecek günlerde neler yapmamız gerektiğini gene sizin uyarı ve eleştirilerinizle birlikte düşüneceğiz.

●●●

Erkekçe bir yaşında.. Bugüne dek sizlere bu dergiyi kimlerin hazırladığı konusunda hiç bilgi vermedik. Yazılara, imza koymadık. Önemli olan, önceliği olan, size ve güveninize layık bir dergi hazırlamaktı. İmza reklamcılığı değil. Ama sanırız, bir yıl sonra artık bu hakkı yavaş yavaş kazandık gibi geliyor bize... Artık Erkekçe'de yeri geldikçe, hem imzalar, hem de bu imzaları tanıtan küçük notlar bulacaksınız.

●●●

Nisan Yönder, Erkekçe Dergisi'nin kadın elemanlarından... Fotoğrafçı... Kapak konularını ve Ayın Güzeli çalışmalarını görüntülüyor zaman zaman... Bu sayımızın kapak fotoğrafına ilk kez imza koyduk.. "Bu kapağı Nisan Yönder çekti" dedik, ilk kez... Sanırız bize hak verecek ve "Değer" diyeceksiniz.. Her yanı siyah fayansla kaplı butiği bulan, kostümleri bizzat seçen Yönder Güngör Bayrak'ı olağanüstü bir başarı ile görüntüledi. İç sayfalarda bu çalışmanın diğer ürünlerini bulacaksınız.

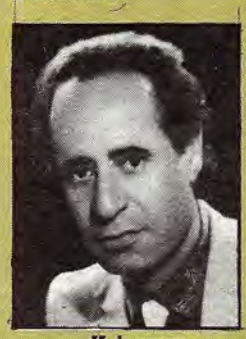

Kahraman

Ahmet Kahraman dergimizin yerli yazılar kadrosunun önde gelen elemanlarından. Geçen aylarda evini pek az gördü.. Çünkü çalışmaları durmadan yolculuk etmesini gerektiyordu. Kendisine konu olarak 1981 yılının adı dünyada en çok geçen lideri Humeyni'yi almıştı. Bu lider ömrünün birbuçuk yılını sessiz sedasız Türkiye'de sürgünde geçirmiş, ama Türk basınında bu konuda hemen hiçbirşey yayınlanmamıştı. Kahraman Humeyni'nin sürgün günlerini adım adım araştırdı. Temas ettiği herkesle konuştu, gittiği heryere gitti ve sonunda nefes kesen bir yazı ortaya çıkardı. Dünya basını ve kamuoyu, İran'ın ünlü lideri Humeyni'yi özel yaşamı ile ilk kez tanıyor. Bunu başaran gazeteci Ahmet Kahraman.. Humeyni yazısını teslim eder etmez, ondan yeni bir yolculuk istedik. Trabzon'u gösterdik. Bir yılda üne kavuşan küçük kahin Kaya Esin'i bulacak ve 1982 yılı hakkındaki kehanetlerini alacaktı. Kahraman Trabzon'da artık efsane adam haline gelen Kaya'yı da buldu ve konuşturmayı başardı.

Humeyni'nin Bursa Günleri, olay olacak, olay yaratacak bir belgesel, 1982'de Neler Olacak ise, keyifle okuyacağınız bir magazin yazısı..

●●●

Yorgun Savaşçı TRT'nin Atatürk Yılı'na yetiştiremediği bir dev yapıttı. Tıpkı Atatürk ve Çağı adlı dev belgeseli yetiştiremediği gibi. Aslında ikisinin de çekimi bitti. Yayın için "İşaret" yeterli.. Ama TV Daire Başkanlığı bu işareti vermiyor bir türlü... Halit Refiğ ve daha başlamadan tartışma konusu olan, olay yaratan Yorgun Savaşçı'yı bu ayki Erkekçe'nin röportajına konu seçtik.

●●●

Kürtaj serbest kalmalı mı, kalmamalı mı? Yeni yasa üzerinde çalışmalar ilerliyor. Ama şimdi kadınların merak ettikleri birşey var. Kürtajın serbest kalması erkekleri daha sorumsuz yapar mı, yapmaz mı? Bıçak altına yatmaya gelmeden önce doğumu önleyecek daha yığınla metod var. Bunları hatırlatmamızı bizden kadın okuyucularımız istediler. "Kürtaj hakkımızı verin, ama bizi kürtaja mahkum da etmeyin" dediler. İkisinde de haklıydılar. Bize düşen bu gerçekten önemli ve yararlı araştırmayı yapmak oldu.

●●●

Bir yaşındaki Erkekçe, okuyucusu olsun olmasın, tüm ulusun yeni yılını kutluyor, tüm dünyaya, barış dolu, sevgi dolu, umut dolu bir yeni yıl diliyor.

Sevgilerimizle,

Hıncal ULUÇ

...ve Erkekte iç giyim:

Kemoteks

"modayı yaşayın"

MERKEZ : İSTANBUL
Buyukdere Cad.
Hürmet Keçeli İş Hanı
No. 49/1 Kat 4-5-6
Tel. : 67 7330 (4 hat)

TOPTAN SATIŞ MAĞAZASI : İSTANBUL
Eski Osmanlı Sokak 9/A
Mecidiyeköy Tel. : 66 92 42

REPRO

KOKTEYL

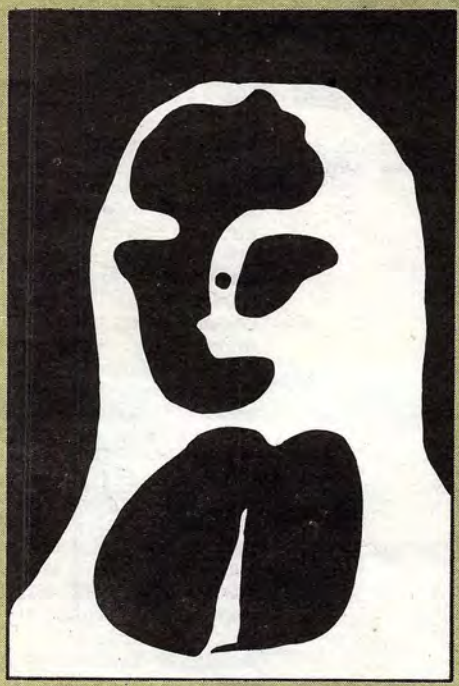

Yeni yılınız kutlu olsun

İşte size Erkekçe'nin Yılbaşı Tebrik kartı!..

"Bu şekil de ne?" diyeceksiniz... Erkekçe'nin sıradan bir kart değil, sanat tarihinin bir başyapıtını size yollayacağını düşünün önce... Sonra dediklerimizi yapın. Yukardaki şeklin ortasında bir nokta var. Resmi parlak bir ışığın (Güneş, elektrik lambası olabilir) altına getirin ve iki gözünüzü birden bu noktaya dikin. Başınızı oynatmadan ve gözünüzü kırpmadan bu şekile dikkatle bakın. Bir yandan da içinizden yavaş yavaş "Altıbinbir" diye başlayıp, "Altıbinotuz"a kadar sayın. Sonra gözünüzü bu şekilden çekin ya beyaz bir duvara, ya da beyaz bir kağıda bakın. Şöyle dört-beş saniye sonra, beyazlığın üzerinde sizi fazlası ile şaşırtacak bir kompozisyon görecek ve size böyle bir başyapıt gönderdiğimiz için bizi kutlayacaksınız.

Sessizlik altındır

1979 yılında, dönemin ABD Cumhurbaşkanı Jimmy Carter, "büyük ulusal önem taşıyan bir haberalma programını örgütleyip yönlendirmede gösterdiği büyük başarı" dan ötürü Leslie C. Dirks'e "Ulusal Güvenlik Madalyası" verdi. Dirks o sırada CIA'nın Bilim ve Teknoloji'den Sorumlu Başkan Yardımcısıydı.

Bu törene gazeteciler ve fotoğrafçılar alınmadı. Görüşleri sorulan Beyaz Saray basın sözcüleri de, Carter'ın Dirks'e bu madalyayı hangi somut hizmetinden ötürü verdiğini bilmediklerini söylediler.

Akıl, mantık izan

Elaine ve William Walster adındaki iki karı-koca sosyolog, geçenlerde yaptıkları bir araştırmanın sonuçlarına dayanarak, erkeklerin kolay elde edilen kadınlardan çabuk soğudukları iddialarında gerçek payı bulunmadığını ortaya attılar. 431 çiftle yaptıkları görüşmelere dayandırdılar bu gözlemlerini... Şöyle sonuca bağladılar: "Erkekler, kendilerinin kolay elde ettikleri, başka erkeklerinse elde etmekte güçlük çektikleri kadınları daha çok severler".

Hovarda nasıl olunur?

"Zengin Zenginler" adlı kitabın yazarı Alan Jenkins, "zenginlerin sıradan insanlardan çok daha farklı olduklarını" göstermek için ilginç bazı örnekler veriyor. Örneğin, treni kaçıran Sir Philipp Sassoon, gar müdürüne dönüp, "Hemen yenisini çağırın" demiş... Üçüncü Hertford Marki'si, Gal'deki dev şatosuna hiç gitmez, ama, her gece orada 12 kişilik bir ziyafet sofrası kurdurumuş... Neden böyle yaptığı sorulduğunda da, "Uşaklarımın karnı doysun "yanıtını verirmiş".

Bir örnek de Gülbenkyan' dan... Gülbenkyan 2.5 milyon dolar harcayıp bir bahçe yaptırmış. Çalışmaları için de 61 bahçıvan tutmuş. Gülbenkyan'ın buraya yılda en çok iki kere gittiğini hemen ekleyelim.

Jenkins durumu şöyle yorumluyor: "Çok zengin zengin, abuk-sabuk, yaramaz işlere para harcayan, ama bundan zevk alan kişidir. Zengin zenginin para harcamasından, harcama eyleminden zevk almak esastır".

Doğum tarihinizle romantik mutluluğu bulabilirsiniz

Dünyaca ünlü astrologlardan Carrol Righter sizler için çok kolay kullanılabilecek bir romantik mutluluk tablosu hazırladı. Günlük yıldız falları dünyanın çeşitli ülkelerinde yüzlerce gazetede çıkan Righter'in tablosunun dikey sütunları erkeklere, yatay sütunları kadınlara ait. (Niçin erkekler dikey, kadınlar yatay diye soran çıkmaz sanırız).

Şimdi yapacağınız şey, dikey ya da yatay sütunda borcunuzun olduğu sütunu bulmak ve bu sütun boyunca karşı cinsten burçlarla romantik mutluluk rakamınızı okumak...

Birinci sınıf, harikulade bir ilişki için rakamınız (1). İyi bir ilişki için (2), şöyle böyle bir ilişki için (3), zayıf bir ilişki için de (4) rakamı var.

Örnek verelim, Akrep Erkekleri (Yukardan aşağı üzerinde Akrep yazılı sütun), Aslan ve Kova ile zayıf (4), Koç, İkizler, Yay ile şöyle böyle (3), Boğa, Terazi, Oğlak ve Balık ile iyi (2) ve Yengeç, Başak, Akrep burcu kadınları ile harikulade (1) ilişkiler kurabilirler. Bir hatırlatma için, burçları da sıralayalım:

Koç: 21 Mart-19 Nisan
Boğa: 20 Nisan-20 Mayıs
İkizler: 21 Mayıs-21 Haziran
Yengeç: 22 Haziran-21 Temmuz
Aslan: 22 Temmuz-21 Ağustos
Başak: 22 Ağustos-22 Eylül
Terazi: 23 Eylül-22 Ekim
Akrep: 23 Ekim-21 Kasım
Yay: 22 Kasım-21 Aralık
Oğlak: 22 Aralık-20 Ocak
Kova: 21 Ocak-19 Şubat
Balık: 20 Şubat - 20 Mart

ERKEKLER

KADINLAR	KOÇ	BOĞA	İKİZLER	YENGEÇ	ASLAN	BAŞAK	TERAZİ	AKREP	YAY	OĞLAK	KOVA	BALIK
KOÇ	3	3	1	3	1	2	2	3	1	3	1	3
BOĞA	3	3	3	1	3	1	2	2	3	1	4	1
AKREP	1	3	3	2	2	2	1	3	2	2	1	3
İKİZLER	3	1	2	2	2	2	3	1	3	3	3	1
YENGEÇ	1	3	2	2	3	2	1	4	2	3	2	3
ASLAN	2	1	2	2	2	1	2	1	4	1	2	1
BAŞAK	2	2	1	3	1	2	1	2	1	3	1	2
TERAZİ	3	2	3	1	4	1	2	1	3	2	4	2
YAY	1	3	2	3	2	4	1	3	3	3	2	4
OĞLAK	3	1	2	3	3	1	3	2	3	3	2	1
KOVA	1	4	1	3	2	2	1	4	2	2	3	3
BALIK	3	1	3	1	3	1	2	2	4	1	3	1

Oğul isteyenler için...

Demek yığınla kız çocuğundan bıktınız, bir de oğlan olsun istiyorsunuz. Ya da fazla çocuk yapmaya niyetiniz yok. Yeni değişen yasa ile, dördü geçip, 5400 liralık vergi muafiyetinizi de kaybetmek istemiyorsunuz... Biran evvel bir oğlana kavuşup, işi paydos niyetindesiniz. O halde işte size formül...

Önce, karınızla sevişmeyi keseceksiniz. Ne siz, ne de o başkasıyla da, mastürbasyon yoluyla da, çapkınlık yapmayacak ve günleri saymaya başlayacaksınız... 19'uncu günde, seks orucunuza yeni bir gıda rejimi eklenecek. Karınız size hergün bir kabuklu deniz mahsulü, midye, istakoz, yengeç, böcek, herneyse pişirecek... Bol bol yiyeceksiniz. Sakın ha... Seks orucunu kesmeyin...

Sonunda 40'ıncı güne geleceksiniz. Böylece karı koca 40 gün seks orucu yapmış olacaksınız. Siz de 21 gün, kabuklu deniz mahsulü ile beslenmiş...

Tamam mı?... Şimdi o kırkıncı gece, sabaha kadar gücünüzün yettiğince...

Anlarsınız ya...

Tavsiyeyi yapan bilim adamı James Lyster "Bu sistem size yüzde 10 daha fazla şans verecektir" diyor, erkek çocuğa sahip olma konusunda...

Şimdi, biraz da işin bilimsel yanını açıklayalım isterseniz...

Bu istakoz, karides, midye benzeri kabuklu deniz hayvanlarının etinde arsenik varmış... Hemen donup kalmayın canım... Zehirsiz cinsten bir arsenik bu... İnsanı öldürmezmiş ama, dişi kromozom taşıyan sperm üremesini azaltır, erkek kromozomluların üremesini de tahrik edermiş.

Lyster, tezini nasıl kanıtlıyor, onu da merak ediyorsunuz herhalde...

Bugün dünyada her 106 erkek çocuğa karşılık, 100 kız çocuğu doğuyor.

Türkiye bu ortalamanın dışında... Çünkü 1980 nüfus sayımına göre kadın nüfusumuz, erkekten fazla... Daha mı az doğuyoruz, yoksa daha mı çok ölüyoruz, orası da pek belli değil ya... Neyse... Konudan sapmayalım...

Bu bilim adamı Lyster, Fiji adalarında bir araştırma yapmış.. Görmüş ki, sahiller oğlan çocuğu dolu... Adaların içerleri ise, fıstıklardan geçilmiyor... Bir araştırmış... Sahilde herkes kabuklu deniz hayvanı yiyor.. İçerdeki zavallılar ise, ağaçların meyveleri ve sebzelerle geçiniyorlar. Sonra çalışmasını derinleştirmiş.

İzlanda, Faroe Adalarında erkek çocukların sayısının çok fazla olduğu ortaya çıkmış. Buralar hep kabuklu deniz hayvanının bol yendiği yerlermiş..

Dahası var.. Avustralya'nın Brisbane kentinde bir devirde, içme sularına arsenik karışmış.. Aradan 320 gün geçmiş... Yani 9 ay 10 günden 40 gün fazla. Bu 320 günün sonunda 257 bebek doğmuş, kentte. 157'si oğlan 100'ü kız...

Hayır, bitmedi.. Bir ipucu da bizden.. Arsenik, eski İran dilinde erkek anlamına gelen bir sözcükten türetilmiş.

Şimdi, ya kız çocuğu istiyorsanız..

O kolay.. Lyster'in dediklerinin tam tersini yapın, bitsin gitsin...

CHERYL TIEGS

SUZANNE SOMERS

Ünlülerin yerin dibine geçtikleri anlar...

CHERYL TIEGS: "Erkek arkadaşlarımdan biriyle bir partiye eski-püskü bornozlar giyerek gitmiştik. Çok etki yapacağımızı, herkesi şaşırtacağımızı düşünmüştük. Özellikle ev sahiplerini çok şaşırttık, çünkü, 24 saat erken varmışız oraya... Tekrar eve dönmek için zamanın erken olduğunu düşünerek sinemaya gittik. Işıklar söndükten sonra içeri girip meraklı gözlerden uzak kalmayı tasarladık, ama saati yine şaşırdık. Oraya vardığımızda, fuayede içeri girmeye daha yeni başlayan büyük bir kalabalık vardı. Tutuklanmadığımıza şaşıyorum."

SUZANNE SOMERS: "Film setindeydim. 'Kişisel Birşey Yok' adındaki filmin çekimi yapılıyordu. Film şirketinin bize verdiği bir arabayla dolaşıyordum. Rol arkadaşım Donald Sutherland'a da bir araba vermişlerdi. Bir gün, arkadaşım Chip Carter ziyaretimize geldi. Araba parkına kendisini götürerek emrimize verilmiş şoförlü arabaları gösterdim. 'Görüyorum ki, enerji bunalımının çözümüne katkıda bulunuyorsunuz' dedi. Haklıydı, ama, bozuntuya vermedim, işi şakaya boğdum. 'Ya siz ailece ne yapıyorsunuz?' dedim, sonra da utandım. İnsan bir Cumhurbaşkanının oğluyla böyle konuşmaz".

PRENSES MARGARET: "New York'a ilk gidişimde bir lokantaya girip yumurta ısmarladım, sabah kahvaltısı için... Garson 'rafadan mı, alakok mu?' diye sordu. Bu deyimleri ilk kez duyduğum, ne anlama geldiklerini de bilemediğim için, 'aralarında ne fark var?' diye sordum. Garson şaka mı yaptığımı yoksa ciddi mi olduğumu anlayamadığı için dondu kaldı. Kim olduğumu bildiği için de, içinden gelmesine rağmen terslenmedi. Terslenemedi. Sonunda 'rafadan olsun' dedim de geçiştirdim. O garsonun bana bakışlarını unutamıyorum".

KAREN BLACK: "Bir partide eski arkadaşım Elliot Gould'la karşılaştım. Kendisine sıcaklık saçan bir gülücük fırlattım. 'Ne o? Öğleyin ıspanak mı yedin?' diye sordu. Dişlerimin arasında bir şey olduğunu o zaman anladım. Elliot hep böyle kibar konuşur. Koşarak tuvalete gittim, aynaya baktım. Varmış. Keşke iki saat önce, kapıdan girerken karşılaşsaymışız. Tastamam iki saat süreyle herkes öğleyin ne yediğimi dişlerimden okumamış olurdu o zaman..."

Fareler ve insanlar

53 yaşındaki Vito Polisено, 21 yaşındaki kız arkadaşı ve kızın iki erkek kardeşi, 50.000 dolarlık mirasına konabilmek için Vito'nun karısı (31 yıllık) Jenniffer'ı öldürmek suçundan tutuklandılar. Mahkemede kadının birkaç gün önce vasiyetnamesini değiştirdiği ve kocasına yalnızca 1 dolar miras bıraktığı anlaşıldı.

SAKİN OL KARIĞIM GEÇEN YIL NOEL BABA GELDİ, BU YIL DA NOEL ANNELER...
CENAP.-

Ankaralı erkekler okumasın

California Üniversitesinde gönüllüler üzerinde yapılan bir araştırma dehşet verici bir sonuç ortaya koydu. Erkeklerin sperm sayıları son 10 yılda büyük bir hızla azalmaya başlamış bulunuyor.

Californialı erkekler, 10 yıl öncesine göre çok daha az üretken olmuşlar, açıkçası... Pek sevimli değil ama rakam da verelim... Bir milimetre menide 60 milyon sperm sayılmış... Oysa bu rakam 10 yıl önce 120 milyonmuş.

Daha feci sonuçlar Florida'dan gelmiş... Erkeklerin yüzde 23'ünde, milimetrede sperm 20 milyoncukmuş... Yani bilimsel olarak bu erkekler kısırlarmış... (Bu spermdeki enflasyon, bizim paradakini de geçmiş meğerse... Bir gramda 20 milyon sperm bir işe yaramıyor... İşe bakın.)

Peki sebep... Çeşitli haşerelere karşı kullanılan zehirli maddeler... Bu maddeden yenen yiyecekler ya da nefes alma yoluyla insan vücuduna girip hücrenin genetik yapısını bozuyorlarmış. Sonunda hücrenin gelişmesi duruyor, hatta ölüyormuş. Diğer hücrelere göre en hızlı bölünme özelliği gösterdikleri için, sperm hücreleri de bunlardan en çabuk etkilenen tür oluyorlarmış...

Sebep sadece bu değil tabii... Hava kirliliği de spermlerin canına okuyan ikinci önemli unsurmuş...

Şimdi anladınız mı, Ankaralı erkekleri niçin uyardığımızı... Kışın bu ülkenin en kirli havasına sahip kentidir. Yazın da, bulut gibi bastıran sinekleri öldürmek için belediyenin pompacıları sabahtan akşama kente tonlarla zehir basarlar...

"Eğer bir genç kız, 24 yaşına kadar hayatının erkeğine rastlamadıysa, dünyada ondan talihli insan yoktur."
Deborah Kerr

Hakemler yandı!..

Bir yanda hakem dernekleri, bir yanda Futbol Federasyonu, stadlarda kötü tezahüratı önlemek için çareler arıyorlar. Fenerbahçe Kulübü Başkanı Ali Şen bile, taraftarları maçlarda kötü tezahürattan kaçınmaya davet etti...

Ama bilim, spor adamları ile aynı kanıda değil... "Bastırın küfürü..." diyor...

Bu da Amerika'da yapılan bilimsel çalışmaların sonucu... Amerikan dilinde, 2 bin esaslı küfür varmış. Ama bunların sadece bir avucu kullanılırmış. Geri kalanlar sözlüklerde küflenirmiş. Gerçi bu kullanılan küfürler de çok iyiymiş ama, son 10 yılda öylesine gerekli gereksiz ve öylesine çok kullanılmışlar ki, artık küfür olmaktan çıkmışlar, artık iltifat haline gelmişler... Hani bizdeki "Ne uyanıktır o eşşoğlu eşşek..." gibi... Eldeki birkaç kelime de küfür olma özelliğini kaybedince ne olmuş bilir misiniz?.. Amerika'da şiddet ve fiziksel saldırı olayları artmış... Huzursuzluğa ve strese bağlı hastalıklar grafiği de şiddetle yükselmiş.

Açığa vurulamayan öfkenin, mide ekşimesinden kurdeşene kadar bir yığın hastalığa yol açtığı belirlenmiş. İnsan öfkesini içine attıkça sağlığı bozulur olmuş...

Şimdi doktorlar, "Aman kızdınız mı, ciğeriniz yettiğince ve en etkili şekilde küfür edin" diyorlar... "Edin ki hastalanmayın..."

Küfür edecek fırsat bulamadınız mı?.. O zaman ilaç, odanıza kapanıp çöp sepetinizi tekmelerken ana avrat dümdüz gitmek...

Yılın avukatı

Bir kadının çantasını alıp kaçmaya çalışırken polislerce yakalanan Marshall Cummings adlı biri, hiç deneyimi olmamasına rağmen, mahkeme önünde kendi avukatlığını üstlenmeye karar verdi. Başta işler tıkırında gitti. Ancak, acemi avukat, "teşhis" konusunda kadını zorlarken, "Çantanı kapıp kaçarken yüzümü iyi gördüğüne emin misin?" diye sordu. Cummings şu anda eyalet hapisanesinde 10 yıllık cezasını çekiyor.

Porno dünyasında bir Türk

Galatasaray'ın eski milli 400 engelcisi Kemal Horolu şimdi Amerika'nın porno film krallarından... New York 42 nci cadde sinemalarından pek çoğunda "Kemal Horolu sunar" diye başlayan filmler oynuyor.

Porno filmlerin Amerikan film piyasasında önemli bir yeri var. Ülkedeki 16 bin 800 sinema salonunun yüzde onu ya devamlı, ya arasıra porno film oynatıyor. Toplam sinema hasılatının yüzde onunu da bu tür filmler topluyor.

Amerikan sinemaları haftada ortalama 45 milyon dolar kazanıyor. Pornocuların geliri de 4 milyon dolar. Ülkede porno film yapan 20 büyük firma var.

Bir porno filmin maliyeti 50 ile 250 bin dolar arasında değişiyor. Sinemada bilet fiyatları ise, 2,5 ile 10 dolar arasında.. Porno filmlerinin hemen hepsinin video bandları da var. Bunlar da 75 ile 125 dolar arasında satılıyorlar.

RENAULT

atalar®

"modayı ciddiye alır..."

Kadının neresine bakarsınız?

İşte gene daha çok kadınlara yarayacak bir yazı..

Erkek, nerenize bakıyor?.. Göğüslerinize mi?.. Bunlar başkalarına aldırmayan, mağrur kişiler. Popoya bakmaya meraklı erkekler bağımlı, korkak değilse bile çekingen, huzursuz, etrafa rahatsızlık veren tipler. Bacağa bakanlar ise sosyal bakımdan aktif, müşfik ve ötekilere göre çok daha iyi insanlar..

Bu sonuca varan araştırmayı Amerika'da Illinois Üniversitesi yaptı. Aynı araştırmaya göre, kadınlar, ilgilerini çektikleri erkeklerle benzer karaktere sahip oluyorlarmış.

Öyleyse, eğer nasıl bir erkek olduğunuzu merak ediyorsanız, kadınınızın vücuduna bakın. En çok neresi hoşunuza gidiyorsa bulup karakter tahlilinizi yapın. Yok eğer kadınsanız da, yeni tanıdığınız erkeği merak ediyorsanız, onu iyi gözleyin. Bakın bakalım, nerenize bakıyor. Eğer bacağınıza bakıyorsa yaşadınız demektir. Bırakın bol bol baksın. Size iyi bir kısmet çıktı demektir.

Seks ve bebekler

Hamile eşinizle seks yapmadan önce bir kez daha düşünmeniz gerekiyor. New England Tıp Dergisinde yayınlanan bir makaleye göre, ana rahmindeki bebeğin cinsel birleşme ile mikrop kapması, bunun sonucu hatalı ya da erken doğumlar olması muhtemel. Hamileliğin dokuzuncu ayına kadar seks yaşamını sürdüren annelerin bebeklerinde nefes alma hastalıkları ve sarılık olabiliyor. Cinsel birleşme ile, bebeği rahimde saran sıvının mikroplanması, tehlikesi de oldukça yüksek. Üçte bir.

Biz bu dergiyi ne yapıyoruz?

Başlığımızı okuyunca mutlak bir hoppala diyeceksiniz.. Haksız sayılmazsınız... Biz de öyle dedik çünkü...

Meğerse Süreli Yayınlar olarak biz Erkekçe'yi basmıyormuşuz... "Basamazsınız" dediler... "Peki ne yapabiliriz?" dedik... "Bir şey bulun" dediler...

Karışık görünüyor değil mi?.. Değil... Geçen ay TRT'ye gönderdiğimiz aylık duyurumuzun ardına söz olarak, "Biz basmaya yetişemiyoruz. Siz almaya yetişin" yazmıştık. TRT denetimi, "Olmaz" dedi... Efendim bu sözler argoda başka anlama geliyormuş. Lastikli sözlermiş... Falan filan...

Peki ama, denetimde asıl olan Türkçenin öz anlamı mıdır, yoksa bir takım kötü niyetlilerin yakıştırmaları mı, ya da argo mu?..

Denetçilere hiçbir sözümüz yok. Çünkü onların büyük bir iyi niyetle bize yardımcı olduklarını biliyoruz. Yanlış, aslında nereye çekersen oraya gidecek TRT reklam ilkelerinde... Öylesine boşluklar, öylesine kişi kanaatına yer veren bölümleri var ki, denetçinin başı kolayca derde girebilir. Geçmişte girdi de... Şimdi sütten ağzı yananlar haklı olarak yoğurdu üflüyorlar... Bizim sözümüz bu garip yönetmeliği bir türlü günün koşullarına göre alıp, açık net bir hale getirmeyen TRT Yönetim Kuruluna...

Şimdi bu kurula soruyoruz... Bir Erkekçe'yi basmıyoruz... Basamıyoruz... Peki ama ne yapıyoruz söyler misiniz?..

Bir İtalyanlar kaldı..

"Erkek ailenin reisidir" bizde de gürültüye gitti.. Şimdi bir İtalyanlar kaldı, Avrupa'da erkekliğin borusunu öttüren.

Son araştırma, İtalyan erkeklerinin topu topu yüzde 15'inin ev işlerinde karılarına yardım ettiklerini ortaya koymuş. Ama o şovenist İtalyan erkekleri bundan bile şikayetçi... "Siz meclise kadın milletvekillerini seçmeğe devam edin.. Günün birinde başımıza taş da yağar" diye karşıladılar bu, bir Amerikalının, İngilizin ya da bir başka batılı ülke erkeğinin içini geçiren istatistiği...

Avrupa Ekonomik Topluluğuna dahil öteki ülkelerde bu oran, en az yüzde 30 çünkü.

Görünüşe göre, o ünlü La Dolce Vita, yani tatlı hayat, İtalya'nın en az kadınları için pek o kadar tatlı değil.

Nastassja Kinski ve Marcello Mastroianni "Aşkımız Bir Günahtı" adlı filmde (Sağda)... Bu film de Lolita'dan bu yana sık, sık ele alınan "olgun erkek-genç kız" aşkını konu ediyor ama bir kuşku ile iş, karmakarışık oluyor. "Alien" ise gelecek çağların birinde, bilinmeyen bir gezegende, bilinmeyen bir şeyle karşılaşan insanların serüvenini anlatıyor (Solda)...

Filmler

Hepsi bir şeye benziyor

ZAFERE KAÇIŞ, AŞKIMIZ BİR GÜNAHTI ve YARATIK... Bu üç film, hiçbir bakımdan birbirine benzemiyor. Biri savaşla futbolu yanyana getiriyor, biri sert bir trükle insanı sarsıyor, biri gelecek yüzyılların uzak gezegenlerine götürüyor bizi. Ama birbirinden apayrı bu üç filmin bir ortak yanı var: Üçü de, izlerken insanın aklına başka şeyler getiriyorlar.

SUYA ÇİZGİ

ZAFERE KAÇIŞ, önce bir şeyi kanıtlıyor: Sinemada fazla hesap yapılmaz, yapılırsa bunlardan biri mutlaka yanlış çıkar ve "Yanlış hesap, Bağdat'tan döner..."

Filmin başındaki hesap, apaçıktır: Bir yana **Sylvester Stallone** gibi gündemdeki bir yıldızı alırsınız. Kamera arkasına **John Huston** ustayı koyarsınız. **Michael Caine** de afişte iyi bir isimdir. **Max Von Sydow**'u da aldınız mı tamam...

Ama bununla yetinmezsiniz: Sanki "futbolcu" rolünü başkaları oynayamaz gibi **Pele**'den, **Ardiles**'e, **Boby Moore**'dan **Deyna**'ya kadar birçok ünlü futbol yıldızını da alırsınız (Üstelik: Oyuncularda olduğu gibi futbolcuların da tek bir ülkeden

TV Filmleri

Bundan iyisi can sağlığı

◀ *Oliver Twist (Mark Lester) ve Fagin (Ron Mood) 6 Oscar kazanan "Oliver" müzikalinde.*

TRT, yeni yıla harika bir film listesi ile giriyor. Başarılı müzikallerden kara film türünün iyi örneklerine; duygusal filmlerin en eli yüzü düzgünlerinden, çocuk filmlerinin klasiğine kadar seçimlerin büyük bölümü çok iyi. Listedeki en "hafif" filmin bile, hiç değilse müzikleri ilgi çekici. "Ya listedeki tek yerli film?" diyeceksiniz. O iyi bir seçim değil ama "Vídeo gerçeği", gerçekliğini sürdürdükçe iyisini bulmak, hemen hemen olanaksız.

Televizyonda ocak ayının filmleri şunlar:

HARROW KUMARBAZI (The

▲ *Kadir Inanır ve Müjde Ar, "Ah Güzel İstanbul'da"... Yönetimde, gelişmelerde, oynanışta, hiçbir fazlalık yok ve bunların yokluğu, filmi var ediyor.*

olmamasına özen gösterirsiniz; her ülkeden bir futbolcu, filmin o ülkede biraz daha fazla ilgi görmesine neden olur). Bunları yapar, sonra da **Zoltan Fabri**'yi mumla aratırsınız tabii...

ZAFERE KAÇIŞ, hiç değilse ana çizgileri bakımından **Fabri**'nin televizyonda da gösterilen **"Cehennemde İki Devre"** adlı filmini andırıyor (Hatta,biraz fazla andırıyor).Fabri o çalışmasında ortaya ilgiyle izlenebilir bir film koymuştu. Geçmişinde

Devamı 123. Sayfada

Foxes Of Harrow): Aynı adlı ünlü romanın uyarlaması. Film 1947 yapımı, yani hayli eski ama konunun geçtiği dönem daha da eski. Film 1820'lerde, New Orleans'daki bir adamı anlatmakla başlıyor. Bu adam işinde ilerleyemez. Bundan da karısını sorumlu tutar ve ne yapıp, yapıp ondan boşanmayı aklına koyar. Romanı çok sevilmişti. Film için "Kendi başına belki iyi ama uyarlama olarak başarısız" dendi. Rex Harrison, Richard Haydn ve Maureen O'Hara oynuyorlar (2 Ocak, Cumartesi).

Devamı 131. Sayfada

Kitaplar

D.H. Lawrence ve Lady Chatterley'in sevgilisi

Yeryüzünde anlatılan fıkraların, yaratılan efsanelerin en çoğu herhalde kadın ve erkek üstünedir. İnsanoğlunun yeryüzüne çıkışı bu iki karşıt cinsin yüzyüze gelmesi demektir. Gerçekte, iki ayrı cinsin olması, bu iki ayrı cinsin bunca çelişkiyi, bunca karşıtlığı bir arada barındırması ne kadar da doğaldır! Türün üremesi, yeryüzünün yeniden yaratılmasını gerekli kılan insan soyunun sürmesi birbirine karşı tutkuyla, özlemle dolu olan iki cinsin varlığını, hem de bir arada bulunmasını sonuna kadar büyük bir gerçeklik perdesinin arkasına saklamıştır. Saklamıştır ama insanı bu en doğal, bu en içgüdüsel davranışlarında bile diğer canlılardan ayıran bir çok büyük özelliği var. İnsan bir yandan, denir ki, karşıt cinsi de kendi içinde barındırır (ayrıntılı bilgi almak isteyenler, Atilla İlhan'ın Hangi Seks adlı yapıtına başvursunlar.) bir yandan da aklının tutsağı olduğu için herşeyi başka kalıplar içinde, başka biçimler içinde ele alır, bu nedenle de kendi gerçeklerini yadsıma yoluna gider.

Aşk denen olgu yalnızca insanlara özgü değil. Darwin denen ve insanoğlunun düşünce dünyasına, sarsıntıları yüzyıldan çok bir süredir devam eden, bir görüşü sokan İngiliz'den bu yana biliniyor ki, hemen tüm canlılar farklı boyutlarda olsa da böylesi bir gerçeği yaşamaktadır. Fakat o canlıların yaşadıkları "aşk" gerçeği insanoğlunun yaşadığından, gene insanoğlunun demin söylediğimiz özellikleri nedeniyle, tümüyle başka bir görüntü içinde gelişiyor. Hayvanlar aşkı yalnızca soylarının üremesi için belki de ayrımında bile olmadan yaptıkları bir takım doğal ve daha da önemlisi içgüdüsel davranış olarak yaşarken insanoğlu bu kavramı dallandırıp budaklandırmış. İlkelliğinden, hayvansılığından uzaklaşmak için aklıyla, adım adım düşünerek yarattığı olguları duygularının denetimine vermiş ve artık çoğu kez aklı da düşünceyi de aşan bir dizi özellik şeklinde yaşıyor bunları. Aklıyla yarattığı aşka, kısacası, bugün aklını da kendisine tutsak kılıyor, duygularını da...

Aşk dediğimiz olgunun kuşkusuz son basamağı da en az kendisi kadar önemli. Cinsellik ve toplumların cinselliğe yaklaşımları. Düşününüz bugün kimi ülkelerde altından kalkılmaz bir sorun durumundayken böyle bir şeyin varlığından bile haberli olmayan toplumlar, bir dönemde ellerinden gelen tüm güçleriyle çabalarını birleştirerek insanoğlunun, az önce söylediğimiz gibi, bu en doğal davranışını çözümlemesine, açıklamasına karşı çıkmışlar. Yapıtları, bu olguyu güzelduyunun (estetiğin) en ince yanlarıyla dile getiren akıl, zeka, sanat ürünlerini yakmışlar. Ama zaman hepsini aşmış, hepsini çiğnemiş geçmiş, bir tek şeyi arayarak: Yapılan yalnızca sanatın, yalnızca güzelduyunun sınırları içinde kalacaktır...

Şimdi elimizde bu tür yapıtların en önemlilerinden birisi var. Geçen aylardan birisinde (Eylül 1981) bu yapıtın son yıllarda dünya sinemasının en önde gelen adlarından Sylvia Krystel tarafından film yapıldığını söylemiş ve birbirinden güzel, çekici fotoğraflarla süslemiştik anlatımımızı.**David Herbert Lawrence**'ın 1927 yılında yazdığı ve dilimize Akşit Göktürk tarafından **Lady Chatterley'in Sevgilisi** adıyla aktarılan (Can Yayınları. 363 sayfa. 350 TL) yapıttan söz ediyoruz.

D.H. Lawrence bir İngiliz yazarı. Son yıllarda yaptığı resimler de sergilendi. Bunlar da yapıtlarının bir çoğunda olduğu gibi, erotik bir anlatımı içeriyorlardı. İnsanın gerçekliğini gene bir başka sanatın diliyle yansıtmaya çalışıyorlardı. Topladığı ilgi büyük oldu ve yeniden, yayınlandıktan sonra yasaklanan, yazarının ülkesinden uzaklaşıp Fransa'da veremden ölmesine neden olan yapıtına dönülmesine neden yarattı. Ne yazık ki bu ilgi bizim ülkemizde uyanmadı. Lawrence'ın ilk yapıtlarından olan Günahkar adlı romanından tutun (sevişme sahnelerini açık saçık anlattığı için ilgi uyandırmış ve yazarının hemen tanınmasına neden olmuştu) öykülerine, şiir-

Devamı 125. Sayfada

İKİ KAPILI "BUZDOLABI" İSTİYORSANIZ...

Arçelik buzdolapları komple orijinal ambalajlıdır ve sizden ambalaj için ayrıca ücret alınmaz.

YA 365 A, YA 365 A, YA 365 A, YA 365 A, YA 365 A, YA DA 365 A ALACAKSINIZ!

İşte, iki kapılı "buzdolabı"nızın, benzersiz, Arçelik özellikleri:

1 **Tam otomatik devresel defrost.** Defrost suyunu otomatik olarak buzdolabının dışına aktaran ve buharlaştıran özel sistem. Karlanmayı, buzlanmayı ve buna bağlı randıman düşüklüğünü kesinlikle ortadan kaldırıyor.

2 **Derin dondurucu.** Isı, bu özel bölmede -18°C'ye kadar iner. Besinlerin tazeliğini haftalarca korusun diye!

3 **Türkiye şartlarına uygun özel kompresör.** Ülkemizin değişken voltaj koşullarına göre, özel olarak geliştirilmiş 165-240 volt arasında tam randımanla çalışabilen Arçelik kompresörü. Sessiz. Sağlam!

4 **ABS (Akrilonitril Butadiyen Stiren) Polimeri iç gövde.** Türkiye'de ve dünyada, "buzdolabı" üretiminde kullanılan en üstün/en çağdaş malzeme. Kolay temizlenir, asla koku yapmaz, sağlamdır!

Bir Arçelik bayiine uğrayın. Dolabınızı ilk ve son olarak değiştirin... "Buzdolabı" alın. Hemen bugün!

ARÇELİK 365 A

"BUZDOLABI" ÜSTELİK ARÇELİK

Ajda'nın sonu...

Halat çekme diye bir oyun vardır. Bir zamanlar Olimpiyatlarda yer alacak kadar önemli bir spordu. Bir halatın bir ucundan bir takım, öbür ucundan bir başka takım çeker... Ajda Pekkan'ın son albümü Sen Mutlu Ol'u izlerken aklımıza bu oyun geldi... İpin bir ucunda aranjör Garo Mafyan var. Asılmış ileriye çekiyor. Bu ülke insanının müzik zevkini düzeyini de düşünmeden, sırf kendi zevkini, keyfini düşünürcesine çekiyor hem de... Öte yanda Ajda Pekkan var... "İlle de tüccar olacağım... İlle de çok plak satacağım" diye o da, bugünün Türk Hafif Müziğinin de çok gerisine düşmüş... Plağı da gerilere, müziğin ilkel çağlarına götürmeğe çalışıyor. Böylece aranjör ile şarkıcı arasında büyük bir uçurum açılmış... Siz bu uçurumun ortasındasınız ve ikisinden de uzaksınız...

Plağa adını veren "Sen Mutlu Ol" ve ardından gelen "Felek", ağdalı ve şeddeli bir arabesk... Hani bozgun üzerine "Petrol"daki o birazcık arabesk havaya tüm suçu yükleyip kaçan Ajda şimdi kendi arzusuyla plağının başına iki arabesk koyuyor... Bu tür müziği seversiniz ya da sevmezsiniz, orası önemli değil... Ama Türk Hafif Müziğinin kraliçeliği iddiasındaki birisinin esnaflık uğruna, bugün belli bir yerlere gelmeğe çalışan onurlu bir savaşa ihanet etmeye hakkı yok, diye düşünürseniz kimse size bir şey diyemez. Ajda Pekkan'ın mı görevi, rakı masalarına nara attırmak, ya da dolmuş muavinlerine "Of ulan of..." çektirmek...

Peki öyleyse neden?.. Ajda Pekkan'ın, günlerinin çoğunu Avrupalarda geçiren, yurda fotoğraflara sığmayan bavullarla dönen Ajda'nın bu kadar fazla paraya mı ihtiyacı var ki, ticari plak yapıyor?..

Üstelik yaptığı ticari de olmamış... Çünkü arabesk söylemek de ayrı bir yetenek, üslup meselesi... Popülerdir, satar diye koymuşlar... Ya "Mihrabım Diyerek"... Bu güzel şarkının duyduğumuz en kötü, en lezzetsiz icrası... Gene popüler diye araya sıkıştırılmış... "Sonbahar Rüzgârları"... O da öyle... Müzik lezzetini kaybetmiş... Zaten plağın tümünde bu genel hava var... Lezzetsizlik. Affetmem Seni... Gereksiz yere uzatılmış... Yeknesak bir parça... Dertliyim Arkadaş... Akılda kalan satırı yok... Plağın Ayüzü olmasa ne Ajda, ne Türk Hafif Müziği hiçbir şey kaybetmezdi...

A yüzü ile plak satıldı ya... Esnaflık bitmiş, biraz Türk Hafif Müziği hatırlanır gibi olmuş... "Bir Garip Yolcuyum"da, o eskilerin, "Sensiz Yıllarda"nın, "Olmadı Gitti"nin Ajda'sı var bir damla... Ama bir damla... "Ömür Boyu" da öyle... "Gerçek ve Düş" güzel şarkı... Ajda da Nükhet Duru üslubu ile okuyor. Ama Nükhet Duru gibi okumak için Nükhet Duru olmak gerek. "Birgün", gerçekten klas, ama çok zor bir şarkı... Onun da üstesinden pek gelemiyor.

Sen Mutlu Ol, Ajda Pekkan'a da, Türk Hafif Müziğine de yakışmayan bir albüm... Bakalım kimi mutlu edecek, çok merak ediyoruz.

Barış Manço, pop mozik dünyamızın en istikrarlı sanatçılarından biri. Yıllardan beri albümlerini belli periyotlarda hazırlar, kendisinin ve ekibinin ilginç buluşlarıyla her defasında ses vermesini bilir... 1981'in sonlarına doğru yayınlanan albümü "Sözüm Meclisten Dışarı" bize göre eski yapıtlarının çarpıcılığında değil. "Arkadaşım Eşşek", "Adem Oğlu Kızgın Fırın Havva Kızı Mercimek", "Ali Yazar Veli Bozar" gibi şarkı adları albümü önce cazip gösteriyorsa da dinleyince umduğunuzu bulamıyorsunuz. Albüm "Alla Beni Pulla Beni" ile başlıyor. Barış Manço'yu beklerken titrek ve tecrübesiz bir kız sesi ile irkiliyorsunuz. Adı Deniz Tüney... Sonra Manço giriyor devreye. İkisinin ses rengi böyle bir beraberlik için çok uyumsuz. Fikir güzel, seçim yanlış. "Arkadaşım Eşşek"te 20 yıl öncesinin Renato Carazone vokalleri var. Yeni bir buluş değil ama renkli ve esprili. Ön yüzünün dördüncü parçasını İngilizce sözlerle dinliyorsunuz. Rimsky Korsakov'un ünlü Şehrazat'ını Barış Manço kendi sözleri ve düzenlemesiyle sunuyor. Böylesine büyük bir eseri yorumlamak sanıldığı kadar kolay olmasa gerek. Giriş bölümünde obuayı, fagotu duyduktan sonra umutlanıyorsunuz ama parça ilerledikçe büyük iddialarla hazırlanan şarkının bir sabun köpüğü gibi söndüğünü görüyorsunuz. "2025" de Manço ve Kurtalan Ekspres yine güzel bir uyum içindeler. Önceki albümlerde de dinlediğimiz bu parça için bu kez "Üçüncü ve Son Yolculuk" denilmiş. "Gülpembe" iyilerden biri. Ne varki her albümünden en az bir şarkısı milyonların diline dolanan Manço'nun bu defa pek şanslı olduğu söylenemez.

Esmeray'ı ilk kez 1974 Toplu İğne Beste Yarışmasında seslendirdiği "Unutama Beni" ile tanımıştık. Sonra yavaş yavaş popülaritesini yitirdi. Geçtiğimiz yıllarda ise asker şarkıları söyleyerek tekrar kendinden söz ettirdi. "Gel Tezkere Gel" onun ikinci çıkışı oldu. Şimdi "Sürpriz 81" adını taşıyan albümüyle yeni bir soluk arıyor. Bir yüzünde pop, diğerinde klasik var. Pop şarkıların seçimi iyi olmamış. Etkileyici ve akılda kalıcı değil. Çalan müzisyenler ülkemizin en önde gelenleri ama sonuç hiç de çarpıcı değil. Esmeray'ın buğulu sesi özlenildiği biçimde kullanılamamış. Albümün B yüzünde üç hicaz, üç hüzzam bir de mahur şarkı var.. Ama Esmeray'ın bu eserleri yorumlamakta yetersiz kaldığı bir gerçek.

Ayın yenileri olarak sizlere tanıttığımız bu üç albüm ancak üç sanatçının fanatik hayranlarından ilgi toplayabilir.

Kaliteli Görünüm
Çizilmez
Doğru İşler

RADO
Yeni Ufuklar Açan Saat

Mustafa Tufan
İsviçre Saatleri Türkiye Mümessili
Halaskârgazi Caddesi No. 268/1
Şişli - İstanbul

ERKEKÇE'NİN RÖPORTAJI: HALİT REFİĞ

"Gücün en son hesapta bir elde toplanması devlet hayatiyeti bakımından gerekli kılınmıştır. Bu güç ise tarafsız ve Milli Ordu'dur. Kemal Tahir'in ifade ettiği en önemli gerçeklerden biri de budur"

Halit Refiğ 1934 yılında İzmir'de doğdu.

Şişli Terakki Lisesini bitirdikten sonra, bir süre Robert Kolej'in mühendislik bölümüne devam etti.

Pek çok gazete ve dergide sinema eleştirmenliği yapan Refiğ, 1960 yılında Yasak Aşk adlı yapımla yönetmenliğe başladı.

"Ulusal Sinema Kavgası" adlı eseriyle Türk Sinemacılığı'na "Ulusallık" kavramını vermeye çalışırken, Türk toplumunun; dünyadaki yerinden, üretim ilişkilerinden, iç çelişkilerinden, kendini yenilemesinden soyutlanamaz olduğunu anlattı.

1974-75'de TRT için Halid Ziya Uşaklıgil'in Aşk-ı Memnu adlı eserini TV dizisi haline getirdi.

1977 yılında, Amerika'da Intercessors adlı bir TV filmi yaptı. Başlıca filmleri: Şehirdeki Yabancı, Şafak Bekçileri, Gurbet Kuşları, İstanbul'un Kızları, Haremde Dört Kadın, Bir Türk'e Gönül Verdim, Fatma Bacı, Vurun Kahpeye, Intercessors.

Filmleri çeşitli festivallerde, özellikle, İtalya, Hindistan ve Sovyetler Birliği'nde Türkiye'yi temsil etti.

1977 yılından bu yana, Devlet Güzel Sanatlar Akademisi Sinema ve TV Enstitüsü'nde Sinema Öğretmenliği yapan Refiğ, 1978, 1981'de, Türk Sinema Tarihi'nin her anlamda en büyük yapıtı olan (Toplam 7 saat ve sekiz bölüm) Yorgun Savaşçı'yı Kemal Tahir'in aynı adlı romanından TV için tamamlamış bulunuyor.

ERKEKÇE: Sayın Halit Refiğ, TRT'nin Kurtuluş Savaşımızı konu alan büyük bir prodüksiyona girerken "Yorgun Savaşçı"yı seçmesinde herhangi bir özel amacı var mıydı? Kısacası: Niçin Yorgun Savaşçı?

HALİT REFİĞ: Efendim, Aşk-ı Memnu dizisinden sonra TRT yeni bir dizi film hazırlamam için teklif getirdiğinde, önceleri, Yorgun Savaşçı'ya göre daha kolay hazırlanabilecek bir eser tasarlamıştım. İlk tercihim Refik Halit Karay'ın "Kadınlar Tekkesi" adlı romanıydı.

Aşk-ı Memnu'yu beğenen büyük kitleye yine aynı heyecanı başka bir atmosferde ve değişik bir biçimde sunabilmek amacıyla, bu teklifte bulundum. Fakat zamanın TRT Genel Müdürü Cengiz Taşer ve bazı yönetim kurulu üyelerinin, bu tasarıyı benim yapmaklığım açısından hafif bulmaları, ayrıca bazı siyasî çevrelerin —özellikle MSP'nin— hışmına uğrayabileceğim gerekçesiyle kabul etmemeleri üzerine, ben de teklifin Kurum'dan gelmesini istedim.

Aradan bir süre geçti. Bir gün Yönetim Kurulu Başkan Vekili Prof. Rüçhan Işık, İstanbul'a geldiğinde benimle bir konuşma yaptı. Kurum'un bir gün nasıl olsa bir Kemal Tahir adaptasyonu yapacağını, bütün Türk edebiyatçılarından tanıtıcı örnekler verilmesinin programları dahilinde bulunduğunu söyledi. Kemal Tahir'in sağlığında kendisiyle olan yakın dostluğumuzu bildiklerinden, böyle bir eserin en iyi şekliyle ancak benim tarafımdan hazırlanabileceğini belirtti. Hatta "Devlet Ana" yahut "Yorgun Savaşçı" adlı romanlardan hangisini istersem yapabileceğimi bana bırakmışlardı.

Ben Yorgun Savaşçı'yı tercih ettim. Çünkü günümüzle çok daha yakından ilgili bir konusu vardı. Sonra gerek teknik, gerekse maddî açıdan Devlet Ana'ya göre daha uygun düşmekteydi. Bir de Kemal Tahir üzerine yapılan bir Osmanlıcılık spekülasyonu vardı. Devlet Ana seçildiğinde bu spekülasyon daha rahat işler duruma gelecekti.

ERKEKÇE: Şimdi burada biraz duralım. O günlerde TRT içerisinde bir Kemal Tahir tartışması yapılmaktaydı. Kemal Tahir'e karşı olanlar, "TRT, Kemal Tahir çekmez" diyerek konuyu kısa yoldan kapatmaktaydılar. Ilımlı olanlardan bir grup "Kemal Tahir'e ait bir yapım gerçekleştirilmek isteniyorsa, bunu tarafsız biri yapmalıdır, Kemal Tahirci olarak bilinen bir kimse değil" demekteydi. Şimdi, bizim öğrenmek istediğimiz, Kemal Tahircilik diye bir şey var mıdır? Bu bir fikir akımı mıdır yoksa bir görüş müdür? Nedir bu Kemal Tahircilik? Siz de bir Kemal Tahirci misiniz?

HALİT REFİĞ: Dilerseniz sondan başlayalım. Evet, Kemal Tahirciyim

Devamı 86. Sayfada

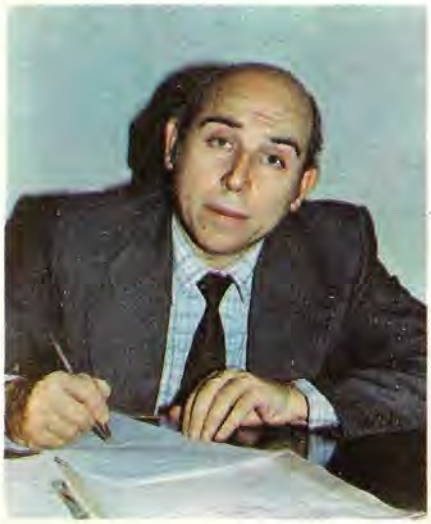

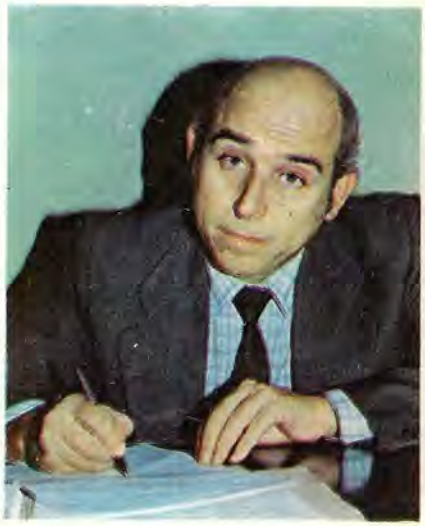

TRABZON'LU KÜÇÜK FALCI KAYA ESİN, YENİ YIL İÇİN KEHANETLER SAVURDU

"— Ne bileyim ben be..." diye bağırdı... Üsteledik... "Söyle" dedik... "Ne olur söyle..."

Elleri ile yüzünü kapadı... Hırıldar gibi konuştu...

"— Ne bileyim ben be..."

Sonra ok gibi fırladı yerinden koşmağa başladı... Koşarken bir yandan da bağırıyordu...

"— Senin anamı... Avradını..."

Gerisini siz tamamlayın artık...

Kaya Esin'di, delikanlının adı... Hani şu Uğur Dündar'ın bir günde bütün Türkiye'ye meşhur ettiği Kaya Esin... "Trabzon 39 puanla şampiyon olacak" dediğinde herkesi güldüren, ama dediği aynen çıkınca da, dünyaya parmak ısırtan Kaya Esin...

İşte bu yeni yetme kâhinin peşinden Trabzonlara gitmiş ve 1982 yılında neler olacağını öğrenmek istemiştik... Kaya Esin'in bizi terslemesi, küfür etmesi bundandı...

Sonra huyuna suyuna gittik, yola getirdik Kaya'yı... Onun öyküsü ayrı... Ayrı yazdık zaten... Yola gelince bülbül gibi yanıtlar vermeğe başladı sorumuza... Bülbül dediysek, lâfın gelişi... Yoksa sesinin bülbülle yakından uzaktan ilgisi yok. Boğuk, çok zor anlaşılır, adeta tercüman gerektirir bir biçimde ve küfür eder gibi konuşuyor.

Sorduk...

"— 1982 yılında Türkiye ve dünyada önemli bir değişiklik olacak mı?"

Kaya Esin sıkkın sıkkın yüzünü buruşturdu. Başka yöne bakarak,

"— Olmayacak" dedi...

Kaya Esin konuşmaktan hoşlanmıyordu. Sıkkın zamanlarında tek

1982'DE NELER OL

TURKAN ŞORAY

NUKHET DURU

AJDA PEKKAN

MUIDE AR

KAYA SEVGİLİSİNİN YAŞADIĞI YERDE BİR ÖĞLE YEMEĞİNE KONUŞTU

"Trabzon 39 puanla şampiyon olur" deyip, bir anda Türkiye'nin en ünlü falcısı olup çıkıveren Kaya Esin'i 1982'de olup bitecekleri öğrenmek için konuşturmamız çok güç oldu. Deveye hendek atlattık desek yeridir. Hemen kızıveren, kızınca küfür edip kaçan Kaya'yı sevgilisinin oturduğu yerdeki lokantaya götürmek, sevdiği yemekleri ve gazozu ısmarlamak, onu öfkelendirmeden sorularımızı sormak günlerimizi aldı. Ama sonunda başardık. Sık sık elini kanca gibi ters çevirip "Ne bileyim be.." demesine rağmen, sonunda her sorumuza yanıt aldık...

kelimeden oluşan cümlelerle sorulanları yanıtlıyordu.

Kaya Esin gezmeye, "sevgilisinin" olduğu sahillere gitmeye karşılık bizimle konuşuyordu. Kendini borçlu hissetmese çekip giderdi.

Gözlerini kısarak, "sorularını sor" dercesine bize baktı.

"— Kaya, Kenan Evren Paşa'yı tanıyor musun?"

"— Tanıyorum..."

Devamı 95. Sayfada

16 yaşındaydı. Yaşına oranla uzunca boyluydu. Sarı, kıvırcık saçlıydı. Yüzü, iri burnu havuç renginde bir Karadeniz delikanlısıydı.

Giysileri eskiceydi. Renkleri soluktu. Ailesinin "boşvermişliğinden" mi bilmiyoruz ama, üstü, başı derli toplu değildi. Pantolonunun önünü, asker kaputlarının düğmesini çağrıştıran, iki kocaman düğme birleştirip kapatmıştı.

Sokaktan geçen genç kadınlara, kızlara gizli bir kıskançlık ama, özlemle, şevhetle bakıyordu.

Bizi görünce ürktü. Omuzları kalktı. Tedirginleşen kaplumbağa gibi içine kapanmak, başını omuzları arasına gömmek istedi. Yüzü ekşidi. Bakışları değişti. Birşeyler arıyormuş gibi uzaklara baktı. Sonra yere, ayak uçlarına dikti gözlerini. Bakışlarında ve yüzünde dostluk, sevecenlik silinmişti. Öfkeyle arkasını döndü. Akan burnunu elinin tersiyle silerek, ağırdan bir yürüyüş tutturdu.

Bu onun yabancılara, dikkatle bakan tanımadıklarına karşı ritmikleşen tepkisiydi. Öfkesinin dışa vurulmasıydı.

O, bir televizyon programıyla, ünü Türkiye'yi dolduran "Trabzon'lu kahin" ya da "küçük falcı" diye tanınan Kaya Esin'di.

Devamı 93. Sayfada

- **Türkiye-Yunanistan savaşı çıkmayacak, ama, İran-Amerikan savaşı başlayacak.**
- **Humeyni öldürülecek.**
- **Kansere ilaç bulunacak.**
- **Yaşar Kemal, Nobel'i alacak.**
- **Nükhet Duru, Ajda Pekkan, Müjde Ar ve Türkan Şoray evlenecekler.**
- **Zeki Müren sahneye, Öner Galatasaray'a dönecek.**
- **Fenerbahçe şampiyon olacak.**

ACAK?

CAROLİNE

BÜLENT ERSOY

ZEKİ MÜREN

Ali Çetiner, "Humeyni'yi ilk defa ben plaja götürdüm ve denize soktum" dedi...

Nebahat Atasoy, "Ali Çetinerlerle altlı üstlü oturuyorduk. Çetinerler bizim kiracımızdı. Birbirimize gidip geliyorduk. Fakat o kadar gizli tutmuşlardı ki, hiç rastlamadım" dedi.

Demir Akınöz, "Humeyni bir yılı aşkın zaman bizim evimizde kiracı olarak kaldı. Bir kere karşılaştık. Selamlaştık. Hiç kimseyle teması yoktu. Gizli tutulduğu için biz de ilgilenmedik" dedi.

Melahat Çetiner, "Önünde ayağa kalktığı tek insan, tek kadın bendim. Son zamanlarda birbirimize alışmıştık. Herhalde beni artık evladı gibi görüyordu. Uğurlarken karşılıklı ağladık" dedi.

Bütün dünya İran'ı kana boyayan Humeyni'yi tanıyor. Ama ya üç beş kişi dışında varlığından kimseyi haberdar etmeden Bursa'da 1.5 yıl yaşayan, sevimli, şefkatli ve "Tonton" ihtiyar Humeyni'yi bilen var mı?

Erkekçe, Humeyni'nin Bursa günlerini araştırırken, birbirinden ilginç, gerçeklerle karşılaştı. Dünya basınında ilk kez yayınlanan ve tamamen birinci elden anlatılanlara dayanan bu yazı, sizlere bambaşka bir Humeyni portresi çizecek.

HUMEYNİ'NİN BURSA GÜNLERİ

İnsanların yaşamında, unutulmaz "ilk"ler vardır. İlk aşk, çok istenilen bir ilk eşya, mahpusluk, ihanet gibi...

Sıradan bir mollayken, günün birinde, Şahlığın tahtı ve tacıyla birlikte devrilmesiyle, iktidar çarkının başında egemen güç olan, ülkenin nabzını avuçlarının içine almayı başaran Ayetullah Humeyni de unutulmaz bazı "ilk"lerini Türkiye'de yaşadı.

Humeyni'nin sürgüne gönderildiği ilk ülke Türkiye'ydi. İlk kez Türkiye'de plaj ve plajda soyunuk kadınlar gördü. İlk kez Türkiye'de denize girdi. İlk kez Türkiye'de içkili lokantada yemek yedi.

Dahası, mollalığın gizemli görüntüsü, simgesi, örtüsü olan sarığıyla cübbesini ilk kez Türkiye'de çıkardı. İlk kez Türkiye'de ceket, pantolon giyerek sokağa çıktı.

Ayetullah Humeyni, İran'da tartışmasız ve koşulsuz tek güç olduktan sonra dünya basını, özel yaşamından, politik görüşlerine, ruhsal yapısından, davranışlarına varıncaya dek onu her yönüyle didik didik eden makaleler, röportaj ve incele-

Humeyni, üç ay süreyle Bursa'nın Setbaşı semtindeki bu evin birinci katında kaldı. Ev sahibesi "onu orada hiç görmedik" diyor.

Humeyni Bursa'da birbuçuk yıl Çetinerlerle birlikte yaşadı. Çetiner ailesi ona karşı sevgi ve saygıdan kusur etmedi. Birlikte yiyip içtiler, birlikte eğlendiler, gezdiler...

İmam Yakup Özendim, Humeyni ile tanışıp din konusunda tartışan tek Türk. İmam Yakup, onun için "Sıradan bir molla. Fazla şişirilmiş bir şöhret" diyor.

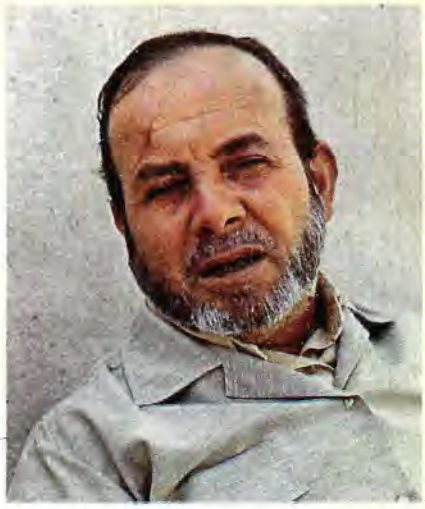

meler yayınladı. Onu anlatan kitaplar yazıldı.

Fakat yaşlı mollanın bir de Türkiye yaşantısı vardı ki, bu olay hemen hemen tümüyle karanlıkta kaldı. Bu yazımız, "Türkiye'deki Humeyni"yi, hiç bilinmeyen Humeyni'yi, dünya basınında ilk kez anlatıyor. Bugün bilinenden bambaşka bir Humeyni bu... Kendi halinde, yufka yürekli, yumuşak, insancıl bir din adamı... Tonton bir ihtiyar...

Onu, Türkiye'deki Humeyni'yi anlatmadan önce, biraz geriye, sonun başlangıcına dönmekte yarar var. Çünkü sonun başlangıcı, Türkiye'ye atılan ilk adım, başka bir anlatımla onun Şah tarafından yaratılmasıdır.

Ayetullah Humeyni, İran'da kendi başına buyruk, devlet içinde devlet sosyal anlayışıyla hareket eden, müritlerin bağışlarıyla varlıklı bir yaşam sürdüren sayısız mollalardan biriydi. Mollalar, 1960'lı yıllara dek Şah yönetimiyle uyum içindeydi. İki tarafın da bu uyumdan kazancı vardı. Herkes hoşnuttu. Fakat 1960'lı yıllarda beklenmedik bir olay dayanışma ve uyum havasını bozdu. Çünkü Şah, mollaların sosyal egemenliğine son verecek adımlar atmış, dahası yeterli olmasa da toprak reformu eylemine girişmişti. Güç ve çıkarlarının törpülenmesi mollaları karşı eyleme sürükledi. Bunun üzerine Şah, önde gelen mollaları tutuklattı.

Humeyni, Kum kentinde yaşıyordu. Bir gece yarısı evine baskın yapıldı. Üstünü değiştirmesine bile olanak verilmedi. Humeyni yerleri süpüren geceliğiyle arabaya bindirildi. Tahran'a götürüldü. Oradan da, askerî bir uçakla, ne kadar süreceği kestirilmeyen sürgüne Türkiye'ye yollandı.

Humeyni'nin Türkiye günleri birbuçuk yıl kadar sürdü. Sonra Irak'a giderek orada uzun yıllar yaşadı. Ardından kısa bir Fransa durağı ve iyi bilinen İran'a "kurtarıcı" olarak dönüş geldi.

Humeyni özel askerî uçakla Ankara'ya geldiği gün, bekletilmeden Bursa'ya gönderildi. Orada kaldığı birbuçuk yıl boyunca, şimdi emekli olan, Ali Çetiner, onun her şeyinden sorumlu tek kişiydi. Güvenliğinden, denetimine, gereksinmelerinin karşılanmasına dek... Çetiner ailesiyle Humeyni birbuçuk yıl birlikte yaşadılar.

Ali Çetiner, Humeyni'nin kendisine teslimini şöyle anlattı:

"— 1964 yılının Ağustos ayı ortalarıydı. Ankara'dan telefonla aradılar. İranlı önemli bir din adamının geleceğini söylediler. Telefonla verilen emre göre güvenliği dahil her şeyinden ben sorumlu olacaktım. Halkla teması, davranışlarının sorumluluğu bana aitti. Üstelik Bursa'da olduğu da gizli tutulacaktı. Her şey aniden olmuştu. Güvenli bir ev bulmamız imkânsızdı. Onun için evimizin bir odasını hazırladık. Yatak koyduk. Havaalanına gidip misafiri karşıladım. Uzunca boyluydu. Ak sakallıydı. Gür kaşları siyahtı. 60 yaşlarındaydı. Fakat dinçti. Dimdik yürüyordu. Üstünde entari gibi bir pijama vardı. Ayakkabısı bile yoktu. Terlikleydi. Sonradan öğrendim. Ankara'da üst-baş vermişler. Ceket, pantolon giymem diyerek reddetmiş. Ama geleneksel molla sarığı başındaydı. Yanında görevli İranlı bir albay da vardı. Havaalanından, bizim Setbaşı semtindeki evimize gittik."

Humeyni hayatında ilk kez Türkiye'de batı müziği çalınan, içki içilen bir lokantada yemek yedi. Bu lokanta İzmir Kemeraltı'ndaki Şükran Lokantası'ydı.

Humeyni, Ali Çetiner'in evinde üç ay kaldı. Çetiner'in eşi Melahat Çetiner giysilerini yıkadı. Yemeklerini pişirip, ona sofra hazırladı. Melahat Çetiner, beklenmeyen konuğun ilk gününü anlattı:

"— Hazırlıkları bitirdikten sonra berbere gittim. Saçlarımı yaptırdım. Ne de olsa konuğumuz önemli bir adamdı. Dağınık biçimde karşısına çıkıp tanışmak istemiyordum. Eve büyük bir kalabalık geldi. O telaş içinde tanışma imkânı olmadı. Bir ara tuvalete girdi. Çıktığında gördüm. Kaşları çatıktı. İranlı albaya sinirli sinirli bir şeyler söylüyordu. Bir şeye sinirlenmişti ama neye? İranlı albay Türkçe biliyordu. Nedenini sorduk. Meğer Humeyni ibrik istiyormuş. Akan suyla abdest al-

Devamı 89. Sayfada

"YENİ FAİZ" PARANIZA HAYAT VERİR...

Tasarruflarınız ANADOLU BANKASI'nın "Yeni Faiz"iyle hızla büyür gelişir.

Güçlü devlet bankası ANADOLU BANKASI'nın "Yeni Faiz"i paranıza yeniden hayat verir.

ANADOLU BANKASI 15 Milyarlık sermayesiyle tartışılmaz devlet güvencesini sunar size.

ANADOLU BANKASI'nın "Yeni Faiz"ini kazanın... Az zamanda çok kazanın.. Fazlasını kazanın...

ANADOLU BANKASI
"Hazine Bankası"

ajansistek

Kadınlar, "Sorumlu erkek „istiyor!..

● "Kürtaj serbest kaldı, diye daha kolay önlemler ihmal edilmemeli!..

Doç. Dr. Mustafa Tuncer, "Doğum hadisesi çok arzu edildiği ve ortamın çok uygun olduğu zamanlarda meydana gelmelidir" diyor.

Kürtaj... Tüm dünyada, tüm toplumlarda, tüm inanışlarda tartışması yapılan bir konu... Yasa değişikliği tasarısı konuyu bizde de gündeme getirdi... Tartışmalar sürerken bir de film çekildi... Başrolde Suna Yıldızoğlu vardı.

"—Tabii almadım ilacı... Hiç alırmıyım? Reçetede yazılı iğneler kanamayı durdurmak içinmiş. Eczacı söyledi... Kendi kendimi kurcalayarak kanamayı ben kendim başlattım. Doktor hanım, "kanama kesilmeden kürtajını yapamam" demişti. Demek iğneleri bunun için vermiş... Kanama durursa çocuk düşer mi hiç? Ben onun niye böyle dediğini biliyorum. İlaç, iğne, kanama deyip, beni eğleyecek sonra da bebe büyüdü diye 1000 lira yerine 1500, 2000 lira alacak ameliyattan. O kadar para nereden bulunur? Beş tane bebem var. İkisini aldıracak para bulamayınca mecburiyetten doğurdum. İki göz gecekondu... Para pul da yok... Altıncı çocuğa kendisine yeni kürtaj yasasından bahsettik. Önce sevindi, emin olmak için sordu, soruşturdu, şükürler etti. Sonra birden hüzünlendi, durdu, düşündü ve belki de şu günlerde birçok kadının aklından geçenleri birbiri ardına sıraladı:

"—İyi iyi de, şimdi ne olacak? Kürtaj olmak böyle kolaylaşırsa beyimi nasıl tutacağım ben? Bunca zorluk içinde bile umursamaz, korunmaya yanaşmazdı. Kaçamak olmadan, kürtajın hastanelerde parakalmak istemiyorum. Komşu Fatma Hanım kurcaladı, kurcaladı, bir kanamayla bebesini düşürdü. Ben de onun gibi yapar, öyle zayi ederim. Baştan öyle karar vermiştim zaten..."

Başkent çevresindeki gecekondu mahallelerinden birinde yaşayan Hatice Hanım'ı dinledikten sonra sız yapıldığını duyunca beni hiç umursamayacak..."

"—Ruhsal ve bedensel açıdan sağlıklı çocuklar yetiştirmek ülkemiz için büyük önem taşır. Galopan (Dörtnala) bir şekilde artan nüfusumuzu, herkesin ciddi olarak benimseyeceği ve devlet denetiminde uygulanacak bir nüfus planlaması ile dengeleyebiliriz. Kürtaj bence nüfus patlamasının emniyet süpabı olmamalıdır. Yeni kürtaj yasası sağladığı

Devamı 96. Sayfada

Yeni kürtaj yasasını hazırlayan komisyonun başkanı Tandoğan Tokgöz, yenilikleri ve gerekçeleri anlattı. Danışma Meclisi'ne de üye seçilen Tokgöz, kendi hazırladığı yasayı savunacak.

YENİ YASANIN GETİRDİKLERİ

Türkiye'de "kürtaj" resmen yasaktı ama, olanağı ve parası olanlar, "resmi olmayan yoldan" gerektiğinde sorunlarını çözümleyebiliyorlardı. Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığınca hazırlanarak Bakanlar Kuruluna sunulan ve orada onaylanarak Danışma Meclisinin gündeminde yer alan öneri "gerekli durumlarda" kürtajı serbest bırakarak bir yasadışılığı yasala dönüştürüyor.

Devamı 99. Sayfada

HAYIR!!!...

GÜNGÖR BAYRAK

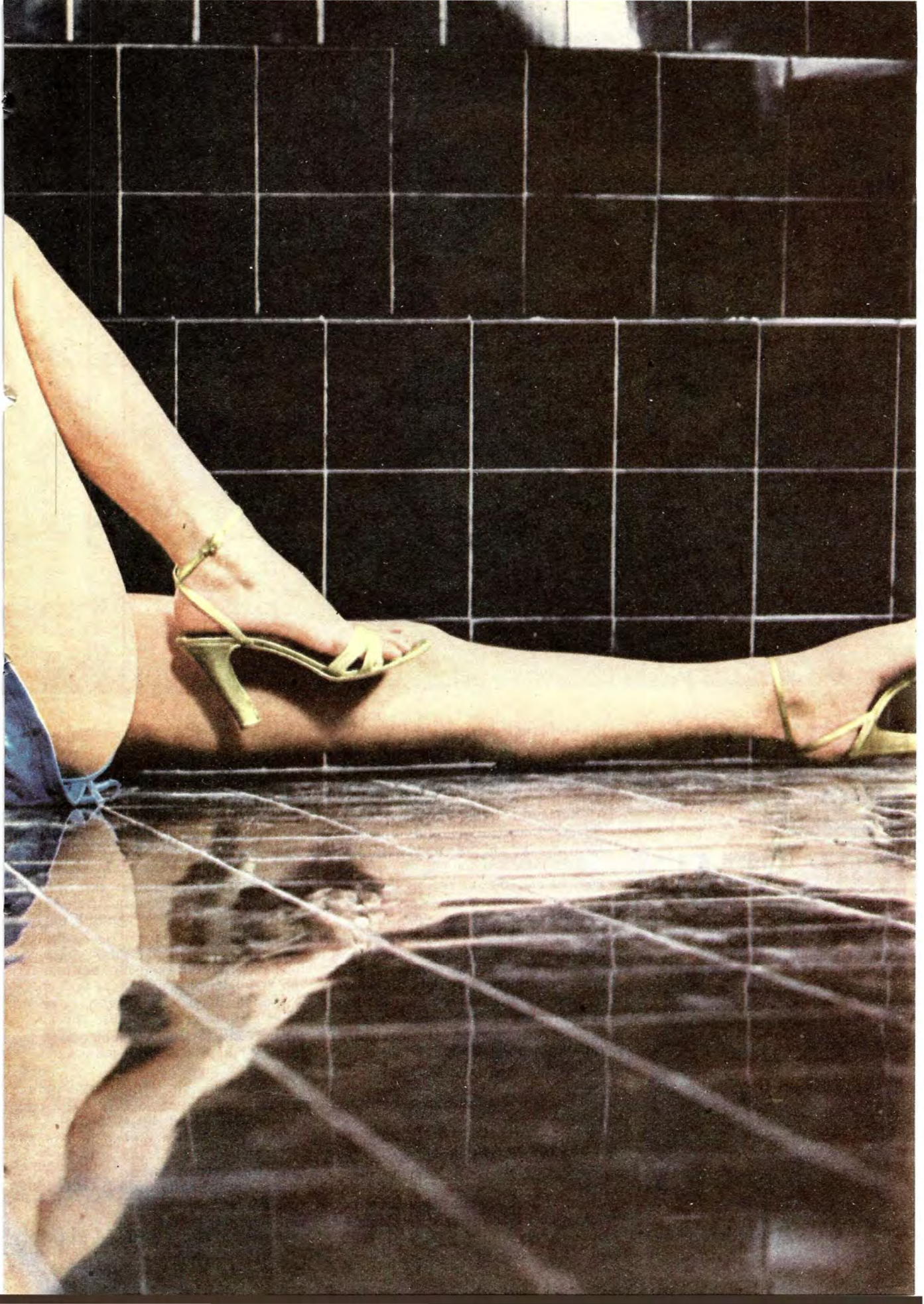

ONURLU BİR SAVAŞIMIN ÖYKÜSÜ

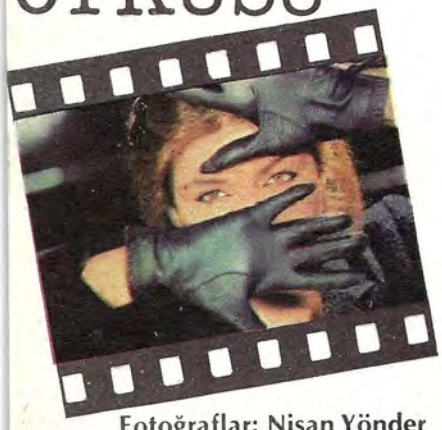

Fotoğraflar: Nisan Yönder

Kadın ağlamaz...

Eğilir, bükülür, ezilir, horlanır, sevilir, okşanır, tepeden tırnağa bir yumak gözyaşı olur... kadın ağlamaz.

Komşuda bacı, barda orospu, tarlada ırgat, koynunda sevgili, kavgada destek, yaşamda can yoldaşı ve tepeden tırnağa bir yumak gözyaşı olur da kadın... ağlamaz.

Kadın, durduğumuz yerden gördüğümüz niteliği ile adlandırılır. Kadın, minicik bikinisiyle sımsıcak kumlara serdi mi bedenini, tahtaları çatlamış plaj kabinlerinde gençlerin yaylı sazlar "ahengindeki" masturbasyonu başlar örneğin... Gazino masasından baktığımızda "sanatçı", tiyatro koltuğundan "oyuncu", Ada vapurunda "flört", bir tas çorbanın ardında "bizim hanım"dır kadın...

Hani şu, hiç mi hiç ağlamayan kadın...

★ ★ ★

Güngör Bayrak da bir kadındır; Aristo mantığına göre, o da ağlamaz...

Bir yalnızlık evinin, ağlayan güne bakan gözü yaşlı penceresinden üstüne karabasanlar inmiş bir koca kenti, İstanbul'u izler zaman zaman...

İzler de ne görür?..

Gördüğü, kendi yapısında, kendi yaşamında gerçekleşmiş tam bir yerli filmdir...

"Taassub"un manevi kelepçeleriyle başlayıp, bir yüce savaşım senfonisinin sonunda mutlu notaların yüreklerde çınladığı bir yerli film... İçinde, kötü adamlar'ı, jönler'i, şarkıcı kızlar'ı, "tonton" patronlar'ı, trafik kazaları, kavgalı sahneleri, neon ve afişlerdeki yükselişleriyle tam bir yerli film mutfağının "gedikli" gereçleriyle...

Güngör Bayrak'ın gözyaşları pınarlarından değil, yufka yürekli pencere camlarından süzülür... Yalnızlarevi'nden akıp gider yıllar öncesinin Konya'sına..

...Ve film bir "baba evi"nde başlar:

— Tamam başlıyoruz, Klaket!..

(İç çekim/Sahne I, plan 5)

Baba — Aferin kızım, ortaokulu da başarıyla bitirdin.

Kız - Sağol baba, şimdi Ankara'daki hemşire okuluna gidebilirim değil mi?

Baba — Nee!.. Ankaralara gi-

dip de orospu mu olmak istiyorsun!..

Kız — Ne demek o baba?.. Ben sadece bir an önce bir meslek kazanıp, kendi geçimimi sağlamak istiyorum. Hem hemşirelik...

Baba — Yıkıl karşımdan!..

— Tamam, stop!..

.....

Yukarki tür ayrıntıları nideceksiniz ki; patates baskısı örneğidir tüm gelişmeler:

Ardından bir "Evden kaçış" sahnesi yaşanır, genç kızın ilk kelepçeyi kırma görüntüsünü izleyen...

(Not: Bizler, bu filmin yönetmeni olsaydık, genç kızın yüzlerce kez düşüp yaralanmasına karşın, çocukluğunda bisiklete binmeyi öğrenme tutkusunu da görüntülerdik. Bu da onun yaşamındaki bitmez tükenmez "başarma hırsı"nın simgesi olurdu. Ha, bir de 'oyunlarım ve mücadelem hep erkekçeydi' sözlerine de katılmıyoruz; savaşımlar kadınca da verilir.)

Sahneler, sahneleri izler... İkinci kelepçe de okulda vurulur!.. (Galiba okullarda da böyle okutulur; 'okul ve aile birbirini tamamlar' gibilerden...)

İkinci kaçış sahnesi (bisikletten düşüş örneği) bu kez Ankara'da çekilir.

Devamı 85. Sayfada

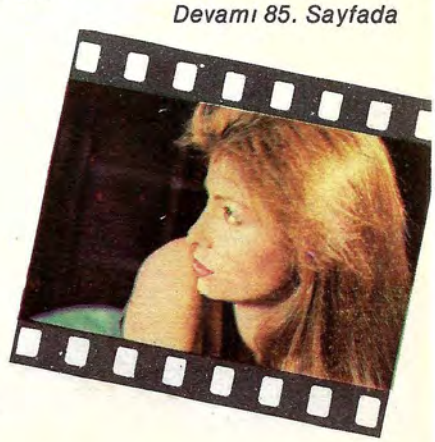

Bazı şeylerin eskimemesi güzel...

İNDEKS

"yıllarca"

KARACA

SIR ISAAC NEWTON

Principia Mathematica Matematiksel Prensipler

Bugüne kadar yazılmış kitaplar arasında bu denli etkin ama ünlü olduğu oranda da az okunmuş bir ikinci kitap daha yoktur. Philosophiae Naturalis Principia Mathematica, "Doğal Felsefenin Matematiksel Prensipleri" ağır ve teknik bir dille Latince olarak yazılmış, karmaşık geometrik şekillerle resimlenerek sadece üst düzeyde astronomlara, fizikçilere ve matematikçilere hitap edebildiğinden, okuyucu kitlesi çok sınırlı kalmıştır.

Newton'un biyografisini hazırlayanlardan biri, 17. Yüzyılın son çeyreğinde, yani kitabın basıldığı devrede, eseri ancak üç veya dört kişinin okuyup anlayabileceğini belirtirken, bir diğeri daha cömert davranarak rakkamı on veya onikiye çıkarmıştır. Yazarın kendisi de yapıtını "zor bir kitap" olarak nitelemesine rağmen, biraz fedakarlık yaparak, matematiği yeterince bilmeyenlere taviz vermeye yanaşmamıştır.

Ancak, bilim adamları Newton'u bütün zamanların en büyük entellektüellerinden biri olarak nitelendirir. Fransız astronomu Laplace eseri, "insan dehasının yarattığı en üstün yapıt" olarak tanımlar. Ünlü matematikçi Lagrange'a göre Newton, gelmiş geçmiş en büyük dehadır. Matematiksel fiziğin öncülerinden Boltzman eserin teorik fizik alanında yazılan ilk ve en önemli kitap olduğunu iddia eder. Ünlü Amerikalı astronom W. W. Campbell, "bence Sir Isaac Newton tarihin en büyük fizikçisi ve astrofiziğin öncüsüdür" der. Son 250 yılın en önde gelen bilim adamları Newton hakkında aynı görüşlerde birleştiklerinden, konuya yabancı olanlar da bu görüşleri paylaşmak ve kabul etmek zorundadırlar...

Newton, Copernicus'un ölümünden tamıtamına bir asır sonra, Galileo'nun öldüğü yıl doğdu. Johannes Kepler'le birlikte astronominin temelini atan bu üç dehanın ortaya attıkları esaslara yeni boyutlar getirerek, prensiplerini inşa etti.

Birbirinden ünlü matematikçilerin yaşadığı öylesine bir çağda, adeta bir matematik büyücüsü olarak ortaya çıktı. 17. Yüzyıl matematiğin, 18. Yüzyıl kimyanın, 19. Yüzyıl ise biyolojinin filizlendiği devrelerdi ve 17. Yüzyılın son 40 yılında bilim alanında atılan adımların bir benzeri tarihin hiçbir devresinde atılmamıştı. İhtisaslaşma henüz başlamadığından, bilim adamları her alanda kalem oynatmaktaydılar. Newton ise fiziki bilimlerin başlıcalarıyla, matematik, fizik, kimya ve astronomiyle uğraşıyordu.

1642 yılında Woolsthorpe yakınlarında bir köyde doğdu. Çocukluk yıllarında Oliver Cromwell'in yükseliş ve düşüşüne, Londra'yı hemen hemen yerle bir eden büyük yangına ve şehrin nüfusunun üçte birinin ölümüne neden olan veba salgınına tanık oldu. Köyünde geçirdiği 18 yıldan sonra Cambridge'e gitti ve Newton'un "entellektüel babası" olarak tanınan matematik profesörü Isaac Barrow'un rehberliğinde çalışmalar yaptı. Barrow genç Newton'un dehasını derhal sezerek ona destek oldu. O yıllarda Newton binom teoremini (iki terimli teorem) buldu.

1665'de veba salgını nedeniyle Cambridge kapatıldı, Newton da köyüne döndü. İki seneden fazla bir zaman süresince dünya ile ilişkilerini keserek, kendisini bilimsel deney-

Devamı 106. Sayfada

ERKEKLER KADINLARDA NE ARAR, NE İSTER NE BEKLER?

Hangi erkeğe sorarsanız sorun, seks konularında kadınların aşırı pasif olduklarından mutlaka yakınacaktır. Kadınlara sorun, onlar da seks konularında inisiyatifin erkekte olması gerektiğini söyleyeceklerdir.

Bir saplantı, bir şartlanmadır bu...

Aşk ve sekste hem ilk adımı atma, hem de ilişkiyi başarıya ulaştırma sorumluluğu öteden beri erkeğin omuzlarındadır. Bunda erkeklerin hiç mi suçu yok? Elbette var. Çoğu erkek kadınlarının aşk ve seks konularında daha aktif, daha girişken olmasını ister, ama, ömür billah bunu söylemez. Söylemesini bilmez. Bugün başladığımız bu yazı dizisi, bir yandan erkeğin cinsel ve duygusal gereksinmelerine ışık tutarken, öte yandan seks konularında girişken olmak isteyip de ne yapacağını bilmeyen kadınlara yardım elini uzatacaktır. Bir bakıma "Aranan Erkek" dizisinin devamı olacaktır bu... "Aranan Kadın" da koyabilirsiniz dizinin adını...

Yazar bir kadın gazeteci... Adı Alexandra Penney... Toplumsal yaşayışın her kesidinden insanlarla konuşmuş, kitabını hazırlarken... Kadının saldırgan olmadan nasıl girişken olacağını, cinslerin birbirlerine yolladıkları sinyallerin anlamını, yapmacıklığın tehlikelerini, kadınla erkek arasında iletişim kurmanın en etkili yollarının neler olduğunu ayrıntılarıyla anlatmakta... Erkeğine daha doyurucu bir seks yaşamı verirken, kadının da kendi doyumunu nasıl doruğa ulaştırabileceğini gözler önüne sermekte...

KADINLARA NOT: Aşk ve seks yaşamınızı nerede, ne zaman ve nasıl zenginleştireceğinizi ancak bu diziden öğrenebilirsiniz.

ERKEKLERE NOT: Dergiye yaptığınız parasal yatırımdan biraz daha fazla kazanç elde etmek istiyorsanız, yazının bulunduğu dergi sayfasına görünecek biçimde bir kağıt koyunuz. Sonra da dergiyi eşinizin, sevgilinizin ya da kız arkadaşınızın görebilecekleri bir yere bırakın. Kadınlar meraklıdırlar. Diziyi okumalarını sağlarsanız kazançlı çıkarsınız. Üstelik, "oku" diye de siz zorlamamış olursunuz.

ERKEK YATAKTA NASIL SEVİLİR?

Dün gibi hatırlıyorum. Yemekteydik ve sıra tatlıya gelmişti.

Görünüşü de, tadı da enfesti kremalı şeftalinin... Ev sahibesi benim tabağımı tepeleme doldurduktan sonra yanımdaki konuğa da ikram etmiş, ama o "Teşekkür ederim. Perhizdeyim" diye pas geçmişti.

Kaşığımı tabağa daldırmamla yanımdan boğuk bir inilitinin yükselmesi bir oldu. Döndüm, adama baktım. Titreyen ellerinde tuttuğu kaşığını tabağıma yaklaştırmıştı. "N'olur" diye inledi, boğuk bir sesle, "N'olursunuz, bir kaşıkçık alayım tabağınızdan..."

"Kendinize niye işkence ediyorsunuz?" dedim tatlı bir sesle. "Hem perhiz yapmaya ne ihtiyacınız var? Çakı gibisiniz". Bunları söylerken de tabağımı korumaya almıştım. Sözümona ben de perhizdeydim, ama, madem ki, perhizi yine bozmuştum, tatlımı kimseyle paylaşmaya niyetim yoktu.

Yüzü son derece ciddiydi. "Çok çabuk kilo alıyorum, sonra da veremiyorum" diye mırıldandı, "Bu yüzden de tatlıya paydos, kremaya paydos, çikolataya paydos..." Her tatlı adının üstüne basıyor, her addan sonra da iç geçiriyordu.

Zaaflarını bilen, var gücüyle onlara karşı koymaya çalışan biri olması hoşuma gitmişti. "Biliyorum" dedim, en anlayışlı ses tonumla, "Bilmez miyim? Ben de tatlı hastasıyım. Sözüm ona ben de perhiz yapıyorum, ama, bu gece şeytana uydum".

Lokmaları boğazımdan aşağıya boca edişime yutkunarak bakıyordu. Son lokmaya geldiğimde dayanamadım, yarısını ona verdim.

Sonra iki fincan sade kahve içtik ve oturma odasına geçtik. Gerçi konu sayısı çok kabarıktı, ama onlarla hiç ilgilenmedik. Gitme saatimiz gelene kadar tastamam iki saat konuştuk, gülüştük. Çok hoşlanmıştım ondan... "Acaba benimle tekrar buluşmak isteyecek mi?" diye düşünürken, damdan düşer gibi, "İstersen, bizim eve gidebiliriz" dedi, "Gecenin geri kalan bölümünü orada geçiririz".

Şaşırmıştım, ama bozuntuya vermedim. En görmüş-geçirmiş havamı takınarak, "Sevimli bir öneri, ama, istersen başka güne kalsın. Önce bir perhiz yemeği yer, sonra senin eve gideriz" dedim.

"Olur" dedi, "Perşembe gecesi boş musun?"

Perşembe günü öğle yemeğinde buluşmak üzere anlaştık.

Buluşma günümüzün sabahında, gün ışırken uyandım. Banyo aldım. vüdumu pudraladım, en pahalı parfümü dökündüm, ipek iç çamaşırlarımı giydim, büyük titizlikle makyajımı yaptım, en güzel elbiselerimi kuşandım. "Bundan daha güzel olamam" diye düşündüm, aynanın karşısına geçip üstüme son kez çekidüzen verirken...

Lokantaya girdiğimde benden önce gelmiş, gümüş şampanya kovasını getirtmiş, bıldırcın yumurtası suflesi ve portakallı ördeği ısmarlamıştı bile... Perhizimizi yeniden bozup tatlıları mideye indirdikten sonra, konyakla beraber kahvelerimizi yudumlarken, o tatlı anların etkisiyle, hafta sonunu onunla birlikte geçirmeyi kabullenmiştim.

Eve dönüp de aklımı başıma topladığımda, "Daha adamı yeni tanıdın. Hafta sonunu bu kadar az tanıdığın biriyle nasıl geçirirsin? Deli misin sen?" diye kendi kendimi azarlamaya başladım. Derken, telefon çaldı. Arayan oydu. "Seni görmeden edemiyorum" dedi, "Yarın akşam sekizde benim evde buluşalım". Nasıl oldu bilmiyorum ama, ben de "olur" dedim.

Tam yatmaya hazırlanıyordum ki, kapının önünden bir tıkırtı geldi. Ses kesilince de gittim baktım. Posta kutusuna bir zarf bırakılmıştı. Üstünde de adım yazılıydı. Açtım, baktım... Bir pusula, bir de anahtar... Notta şunlar yazılıydı:

Sevgili Joanna,

Yarın işten eve sekizden önce dönmüş olurum. Ama, ne olur, ne olmaz. Geç kalırsam kapıda kalmaman için, evimin anahtarını veriyorum. Geldiğinde, kendi evindeymişsin gibi rahatına bak.

M.

Evinin anahtarı... "Çok iyi tanımadığın biri sana

Devamı 101. Sayfada

BÜYÜKLERE MASALLAR

T'Aİ HAO ŞEYTANLARI NASIL KOVALADI?

BİR ÇİN HALK MASALI

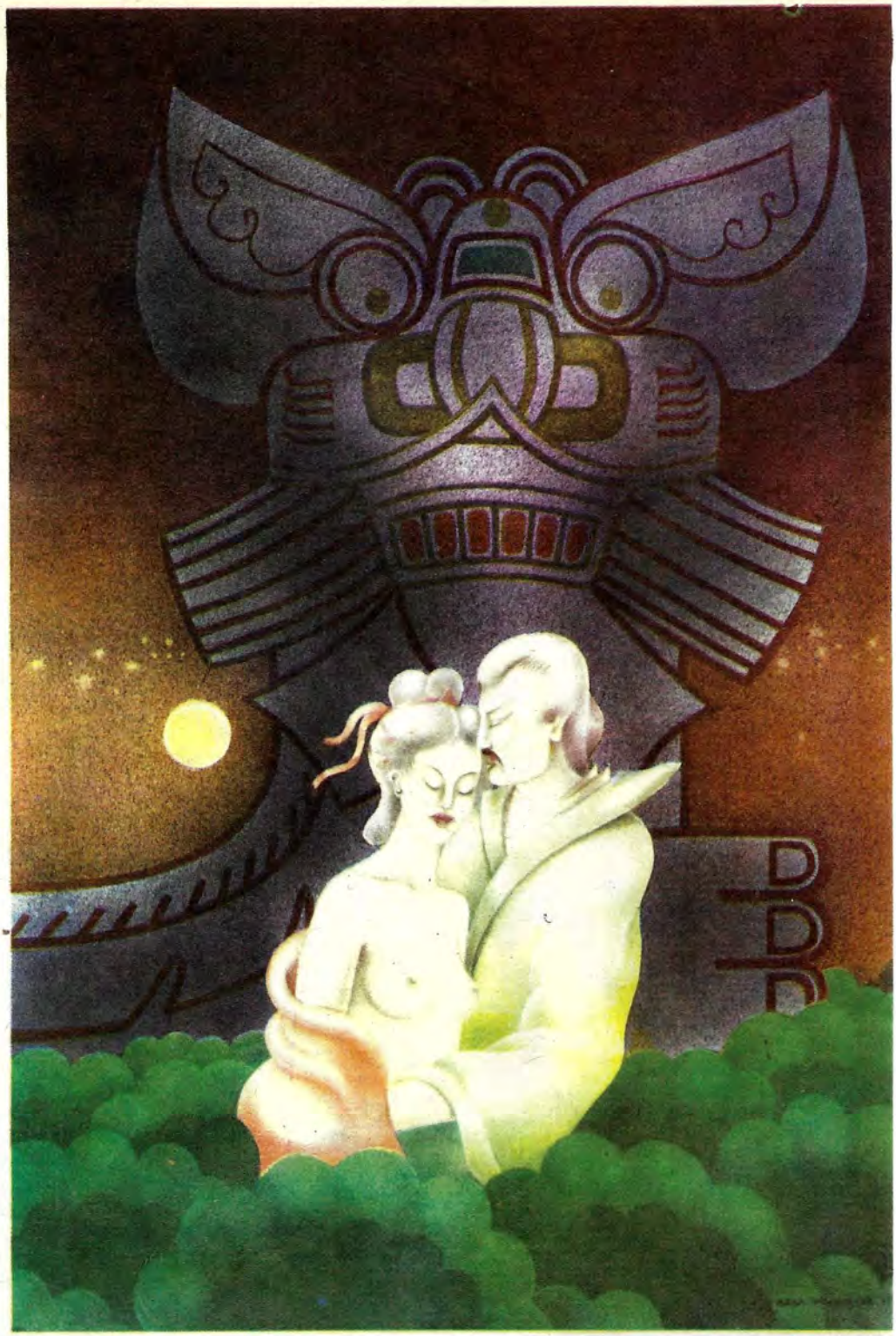

Çin'in Szechwan eyaletinde Fong'u tanımayan yoktu. Hem lokantasında çıkardığı yemeklerin harikalığı, hem karısının güzelliği dillere destandı. Böylesi bir adam mutlu olmaz da kim olur? Ne yazık ki, mutlu değildi Fong...

Fong'un yakınmalarına kulak verenler, "Üç kez evlendim. Üçü de birbirinden güzeldi. Üçü de çorak çıktı. Bana çocuk veremediler" diye sürekli ağlaştığını bilirlerdi. Duymayan kalmamıştı bu sözleri... Son olarak T'ai Hao'yu esir almıştı.

"Seni çok iyi tanıyorum" dedi Hao'ya... "Hem ayyaşsın, hem de zampara. Bunu bilmeme rağmen, öğütlerini almak için geldim sana... Benim derdime senden gayrısı deva bulamaz".

T'ai Hao çok şaşırdı, Fong'un bu akıl almaz açık sözlülüğüne... Şaşırdı, ama tatlı-tatlı gülümseyerek şaşkınlığını gizlemeyi becerdi. "Tanrıları küstürecek bir şey yapmışsındır" dedi, en bilge tavrıyla... "Gerçekten de bu konulardan anlıyorum ve sana belki yardım edebilirim. Ama, şunu bilesin ki, yardımımın bedeli çok yüksek olacaktır".

T'ai Hao ertesi gün rahip dostunu ziyarete gitti. Manastır yüce yükselen bir dağın tepesinde, cennet kapılarının önündeydi. Uzun uzadıya konuştular.

Sonra T'ai Hao Fong'a gitti. "Herşey ayarlandı" dedi, "Karın Nar Çiçeği'yle birlikte manastıra gideceksin. İnziva odasına çekilecek ve üç gün oradan kıpırdamayacaksınız. Rahiple ben de Nar Çiçeği'nin döllenmesini önleyen şeytanları kovalamak için elimizden geleni yapacağız".

Fong'la karısı Nar Çiçeği'ni başları usturayla kazınmış iki sıra rahip buyur ettiler manastırdan içeriye. Odaları rahattı. Görünüşü bile dinlendirici bir bahçeye bakıyordu. Odanın ortasında yanlarından limon sarısı renkte perdelerin sarktığı dev bir yatak vardı.

Rahiplerden birinin tuttuğu çanağa, Fong, hayatında ilk kez cimrilik yapmayarak, bin altın koydu. O gece ördek-sulu bir çorba içip kağıtta ördek yediler. "Fena pişmemiş" diye ho-

Devamı 109. Sayfada

FİKRİYE
TAŞPOLATOĞLU

Hıristiyanlık, "öteki dünya" konusundaki görüşlerini hiç bir zaman ayrıntılı biçimde formüle etmemiştir. Değişik dönemlerde benimsenen Hıristiyanlık doktrinlerinin bu konudaki imaj ve içerikleri oldukça farklıdır. O kadar ki, "öteki dünya"nın burada anlatılacak özellikleri, hiç bir zaman tek bir öğretinin düşünce çatısı altında toplanmamış, değişik dönemlerde geliştirilmiştir. Bu bakımdan, Hıristiyanlığın "öteki dünya" inancı, bir sentezden çok, bir "toplam" niteliğindedir.

Bir insan öldüğünde ruhu bedeninden ayrılmakta ve o ruhun "günahkâr" mı, yoksa "inayete mazhar" mı olduğu karara bağlanmaktadır. Ölen insanın ruhunun sonsuzluğu nerede geçireceğini hükme bağlayan bu İlk Karar'a göre, "inayete mazhar" ruhlar Cennet'e gitmekte ve Son Karar'ı orada beklemektedir. Cennet, göklerin ötesindedir ve Tanrı'nın Evi'dir. İnci ve sedef kakmalı cennet kapılarından giren ruhlar, meleklerin oluşturdukları korolardan yükselen nağmeler arasında, altınla döşenmiş cennet yollarını arşınlarlar.

Buna karşılık, "cehennemlik" ruhlar, Son Karar'ı, görünür kozmosun ötesinde, dünyanın merkezinde bulunan Cehennem'de beklerler. Oranın kralı, eskiden melekken Tanrı'nın gazabına uğrayan ve Cennet'ten sürgün edilen Şeytan'dır. Yarasa kanatlarını çırparak ruhları denetler ve insanlığı baştan çıkarmak için arada sırada yeryüzüne gezintiler yapar. Cehennem, kötü ruhların kızgın ateşlerle ve dondurucu soğuklarla cezalandırıldıkları dipsiz ve karanlık bir kuyudur. Hakettikleri acıyı duyabilmeleri için, Tanrı, kötü ruhları, ayrıldıkları beden gibi, "duyulu" yapmıştır. Boynuzlu canavarların darbelerini hisseder, sivri taşların üstünde yuvarlanır, çırılçıplak karda yatırılırlar. Sürekli olarak da "vicdan azabı" denilen şeyi çekerler. Bu "vicdan azabı", kötülük etmeselerdi Tanrı'nın huzur verici inayetine ne kadar kolay mazhar olabileceklerini sürgit kendilerine hatırlatmak içindir. Cehennem'in bir de "Limbo" adı verilen özel bir bölmesi vardır. Burada vaftiz edilmeden ölen çocuklarla İsa'nın gelişinden önce yaşamış "iyi" insanların ruhları barınır. Acı çekmezler, ama, Tanrı'nın yanında bulunmanın huzurunu da hiç bir zaman tadamazlar.

"İnayete mazhar" olarak ölen, ama kefaretini henüz ödemediği bazı günahları bulunan kişilerse (herhalde büyük çoğunluk), "Araf" olarak da anılan "Izdırap Yeri"ne gönderilirler. Ruh, burada, tüm kötülüklerden arındırılır ve Tanrı katına çıkabilecek duruma getirilir. Bu Izdırap Yeri'ne "Eziyet Yeri" dense yeridir. Tanrı'nın varlığını yakınlarında bile hissetmeyen ruhlar büyük işkencelerden geçirilir. Çamura batırılır, böceklere yedirilir, taşa tutulur, ateşle yakılırlar. Hatta göz kapakları bile dikilerek kapatılır.

Son Karar Günü geldiğinde, dünyanın dört yanında (pusulanın gösterdiği yönler) duran dört melek, aynı anda borularını öttürerek, kıyâmetin kopmaya başladığını duyururlar. Hazreti İsa 'muzaffer" bir biçimde Cennet'ten iner ve herkese açık bir duruşmada, tüm insanları ve ulusları yargılamaya başlar (NOT: İlk Karar gizli oturumda alınır). Bu sırada ölüler mezarlarından kalkar ve her ruh yeniden bedenine kavuşur.

Mahkeme salonunun genel görünüşü şöyledir: Mahkeme kurulunun oturacağı koltuklar yargılanacakların bulundukları yerin yükseğindedir. Beyaz yargıç giysilerine bürünmüş olan Hazreti İsa koltuktaki yerini aldıktan sonra Başmelek Michael'i sağındaki koltuğa alır. İnanmış Seçkinler, yani dünyadaki yaşamları sırasında Hazreti İsa Dâvası için canlarını verenler, Yargıçlar Kurulu'nun öteki üyelerini oluştururlar. Kurulun görevi, çobanın sürüdeki koyunlarla keçileri ayırması gibi, "lânetlenmiş" ve "kurtarılmış" ruhları ayırmaktır. Hazreti İsa'nın önünde iki kalın dosya vardır. Birinde Tanrı'nın "inâyetine mazhar" olanların ayrıntılı dökümü, ötekinde de tüm ruhların günah-sevap bilançoları vardır. Mahkeme Kurulu'nun hemen yakınına bir de büyük kantar yerleştirilmiştir. Gerekli görülen durumlarda, Hazreti İsa, Başmelek Michael'a huzura çağrılan bir ruhun günahlarını bir kefeye, sevaplarını öteki kefeye yerleştirmesini emreder ve nerede denge tutulduğuna bakarak kararını verir.

"Lânetlenmiş Ruhlar", Son Karar'la birlikte Cehennem'e geri gönderilirler. Ama, eskisinden farklı olarak, ruhla beden yeniden kavuştuğu için, bunların birlikte çektikleri acı, biraz öncesine kadar ruhun tek başına çektiği acıdan bile kat-kat fazladır. Bedensel İşkence sonsuzluğa dek sürer. Bazı ruh ve bedenlerin bütünüyle ortadan kaldırılmasına da karar verilebilir. Bu arada, sürgündeki melek Şeytan da ateşe atılır ve böylece insanlar üstündeki baskı ve kötülükler bir daha dirilmemek üzere yok edilir. Bu da bittikten sonra, ortaya yeni bir Dünya ve yeni bir Cennet çıkar. Tanrı'nın Krallığı'nda büyük bir ziyafet sofrası düzenlenir ve "kurtarılmış ruhlar" büyük şenlikler arasında sofradaki yerlerini alırlar. Bitmeyen şarkılarla Tanrı'ya şükranlarını sunarlar ve fırsat buldukça yemek yerler. Dünya da, bu arada, üzüntü, tasa, acı ve ölümün bulunmadığı bir cennet bahçesine dönüşür. Cennetin tam ortasında başkent Yeni Kudüs kurulur. Artık dünyada uluslar da yoktur, savaş da... Kurtla kuzu birlikte yaşarlar bu mutluluk dünyasında...

Daha önce de söylediğimiz gibi, değişik Hıristiyanlık öğretilerinde Son Karar'ın gelişi farklı biçimlerde yorumlanmaktadır. Örneğin, bir öğretiye göre, Son Karar'dan hemen önce, "İsa'nın Dünyaya İkinci Gelişi" gerçekleşir ve gerçek "inanmışlar" Hazreti İsa ile birlikte bin yıl süreyle dünyayı yönetirler. Bu Bin Yıllık Dönem'de yalnızca Hıristiyan-

Devamı 113. Sayfada

ÇEŞİTLİ DİNLERDE, İNANIŞLARDA VE BİLİMDE

ÖTEKİ DÜNYA

Öteki dünya...
İnsanoğlunun kendini bildi bileli, en çok düşündüğü, en çok tartıştığı konu. Ölüm bir bitiş midir, yoksa başlangıç mı?..
Öteki dünya var mıdır, yoksa, yokluğu kabul edemeyen insanoğlunun kendi hayalinde yarattığı bir aldatmaca çözüm müdür?
Öteki dünya, var mıdır, yoksa, insanları çağlarında kontrol güçlüğü çekenlerin onları tehditle, ya da vaatle hizada tutabilmek için yarattıkları bir efsane midir?...
Öteki dünya...
Konu fizik, metafizik, binlerce yıldır tartışılıyor...
Amacımız, burada sizleri yeni bir tartışmanın içine atmak değil, dünyadaki belli başlı öteki dünya inanışlarının bir özetini yapmak...
Yazının son bölümünde bilimin öteki dünya hakkındaki görüşlerini bulacaksınız.

PEK
DERİ
BAĞDAT CADDESİ NO:296 A BLOK ERENKÖY TEL. 56 13 18
rimmi

SIGMUND FREUD

(6 Mayıs 1856-23 Eylül 1939)

ÜNÜ: Sigmund Freud psikoanalizin babasıdır. Ruhbilimciliğin gelişmesine büyük katkılar yapan kavram ve kuramlar geliştirmiş, ruh hastalıklarının tedavisinde yeni ufuklar açmıştır. Aslında, insanın cinsel kişiliğinin anlaşılmasında da bir bakıma tartışmalı bir önderlik, bir öncülük yapmıştır. Kişiliğin oluşumu ve nevroz vak'alarının kökeninde cinsel sorunların yattığı konusundaki görüşleri sonucu, "Ödip Kompleksi", "libido", "baskı altına alma", "penis imrenmesi" ve "ölüm dileği" gibi yeni kavramlar günlük dilimize girmiş, bilen-bilmeyen herkesçe olur-olmaz yerlerde tekrarlanır duruma gelmiştir.

KİŞİLİĞİ: Sigmund Freud annesinin doğurduğu sekiz çocuktan ilki ve annesinin en çok sevdiğiydi. Babasının daha önceki bir evlilikten iki erkek çocuğu vardı. Tüm öğrenim yaşamında parlak bir öğrenci olan Freud Viyana Üniversitesi'ne tastamam sekiz yıl devam etti ve sonunda bitirmeyi başardı. Freud'un okulu bitirmesinin gecikmesi, hangi bilim dalında uzmanlaşacağı konusunda bir türlü karar verememesindendi. Hırslı ve bilimsel bakımdan "meraki" olan Freud önceleri meslek olarak politikaya atılmayı düşünmüştü. Ne var ki, Viyana'da yaşayan bir Yahudi olarak politikada ileri gitmesi olanakları çok sınırlıydı. Bunu anlayınca, tıp öğrenimi görmeye karar verdi. Dindar olmamakla birlikte, ömrünün sonuna kadar, geleneklerini ve B'nai B'rith üyeliğini korudu.

İnsanın sinir sistemi üstünde yaptığı çalışma ve araştırmalar birbiriyle bağlantılı bazı hastalıkların teşhis ve tedavisine olanak sağladı. Hipnozla ilgili deneyler yaptı, kokainin bir ilaç, bir tedavi aracı olarak kullanılmasının yararları üstünde durdu. 1886 yılında da sinir hastalıklarında karar kılarak bir özel muayenehane açtı. Aynı yıl Martha Bernays'la evlendi. Otuz yaşındaydı.

1890'lı yılların sonlarına doğru Freud psikonevroz geçirdi. Buna yol açan etkenlerin başında, babasının acılı ölümü ve ilk çocuğunun doğumundan sonra sekse karşı ilgisizliğinin zayıflayıp sonra da yokolması geliyordu. O bunalımlı günlerinde gördüğü rüyalar hakkında yüksek sesle konuşurken, hocası ve dostu Josef Breuer'in bulup geliştirdiği "konuşarak tedavi" yönteminin gerçekten çok etkili olabileceğini kavradı. Freud ömrünün geri kalan 40 yıllık bölümünü sakin ve dengeli bir ev yaşamıyla bilim arasında mekik dokuyarak geçirdi. Aralarında Carl Jung, Alfred Adler, Sandor Ferenczi, Helene Deutsche ve Ernest Jones gibi ünlü ruh doktorlarının, psikologların da bulundukları bir çalışma grubu kurdu.

1933 yılında Avusturya'da Naziler iktidara gelince, "Yahudi Pornografisi" diye damgaladıkları Freud'un eserlerini yaktılar. Bütün baskılara rağmen Freud 1938 yılına kadar Viyana'dan ayrılmadı. Sonunda, dayanamayarak Londra'ya kaçtı. Viyana'dan İngiltere'ye serbestçe gidebilmesi için, dostu ve hastası Yunanistan Prensesi Marie Bonaparte'ın Nazilere 5 milyon lira fidye ödediği söylenir. Çene ve damak kanserinin kemirdiği Freud ömrünün son yılını Londra'da geçirdi ve 1939'da öldü.

SEKS YAŞAMI: Bütün bilimsel ömrünü başkalarının özel hayatlarına karışarak, onların cinsel yaşamlarındaki gizlilikleri uluorta sergilemekten kaçınmayarak geçiren Freud ilginçtir, kendi cinsel yaşamını devlet sırrı gibi gözlerden kaçırmıştır. Kendisine yazılan mektupların çok büyük bölümünü yakmış, kendisinin yazdıklarının da 2000 yılından önce açılıp okunmamasını vasiyet etmiştir. Freud'un çok ilginç olacağı kesin olan yazışmaları, ABD Kongre Kütüphanesi'nde, 2000 yılını beklemektedir.

Devamı 105. Sayfada

Psikoanalizin babası Freud'un çok ilginç olacağı kesin olan yazışmaları vasiyetine göre 2000 yılında açılıp okunabilecek.

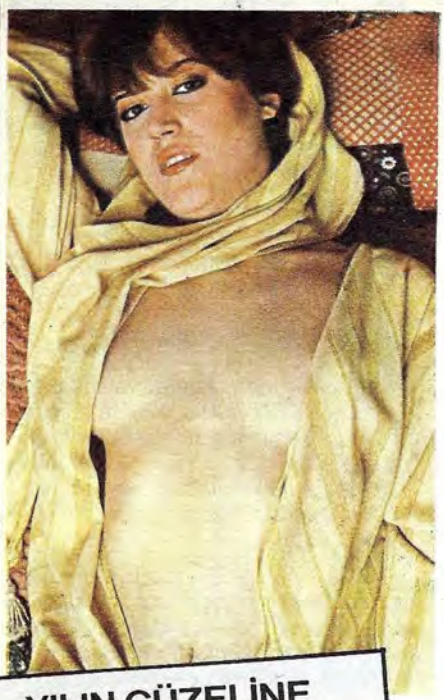

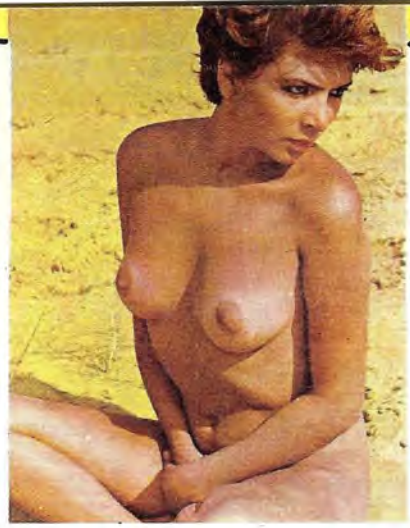

YILIN GÜZELİNİ SEÇİYORUZ

Erkekçe'nin "Yılın Güzeli" kampanyası olağanüstü bir ilgi ile karşılandı. 12 Ayın Güzeli arasından seçilecek Yılın Güzeli'ne ülkemizin en önde gelen firmaları armağanlar veriyorlar. Yılın Güzeli'ne şöhretle birlikte, milyon yağacak. Film, reklam filmi, foto modellik çalışmaları yanında, en güzel ev eşyaları, en güzel givsiler. en güzel kozmetikler, yurt dışı geziler Yılın Güzeli'nin olacak.

Yılın Güzeli yarışması, 1981 ağustosunda Şehnaz ile başladı. Daha sonra Mualla, Emel, Leyla ve bu ay Hülya dergimizde yayınlanan fotoğrafları ile aday oldular.

1982 ağustosuna kadar 12 Ayın Güzeli yayınlanmış olacak. Bu güzeller arasında ilk elemeyi Erkekçe Büyük Jürisi yapacak. Daha sonra da bu adaylar sizin oylarınıza sunulacak. Yılın Güzeli'ni, Erkekçe' de yayınlanan fotoğraflarını inceleyerek sizler seçeceksiniz.

Vereceğiniz oylar, isimsiz, ya da adı çok az duyulmuş bir güzelimizi, bir günde ülkenin en şöhretli ve en zengin insanları arasına sokacak.

Yılın Güzeli'nin ilk armağan listesini sayfamızda bulacaksınız.

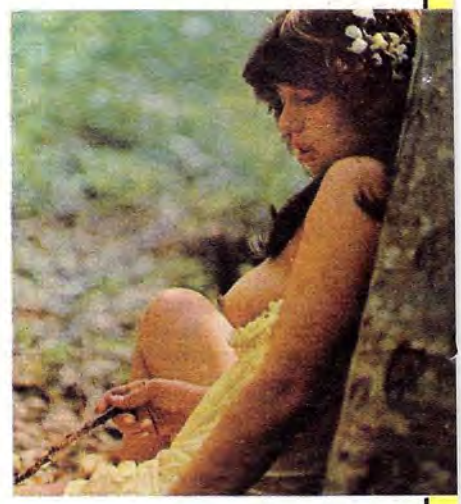

YILIN GÜZELİNE ARMAĞAN YAĞMURU BİRİNCİ LİSTE

- Arif Dökmeci Ödül Filmcilik, Sinemacılık ve Reklamcılık ve Abdurrahman Keskiner Umut Film ile iki filmlik anlaşma
- Aygaz Buzdolabı
- Delta Ajans, Televizyon Reklam Filmi
- Demirdöküm Fırın
- Helena Rubinstein, Komple Güzellik Seti
- Hoover Delux Çamaşır Makinesi
- Hoover Elektrik Süpürgesi
- İzmirli Kürk Sarayı Vizonet Manto
- Lufthansa Hava Yolları ile Almanya'ya gidiş dönüş
- Necmi Güderi'den deri-güderi takım
- Simtel Elektrik Süpürgesi
- Simtel Bulaşık Makinesi ve Fast Bulaşık Tozu Kolileri

SİZ DE YILIN GÜZELİ OLABİLİRSİNİZ

Yılın Güzeli yarışmasına katılmak üzere, Ayın Güzeli başlığı altında resimleri bizde yayınlanan güzelleri bugüne kadar olduğu gibi, bizler gene arayıp bulmağa, sizlere sunmaya devam edeceğiz.

Ama genç kızlar sizlere bir sözümüz var. Mutlaka bizim gelip sizi bulmamız gerekmez. Kapınızı çalmamızı beklemeyin. Siz de bize mektupla, telefonla, bizzat gelerek başvurabilirsiniz. Sizinle de bir deneme çalışması yaparız. Başarılı olursa, yayın planına alınır, belli bir ayın güzeli olursunuz.

Yılın Güzeli olma şansı ülkemizin tüm genç, güzel ve çağdaş kafalı kızlarına açıktır.

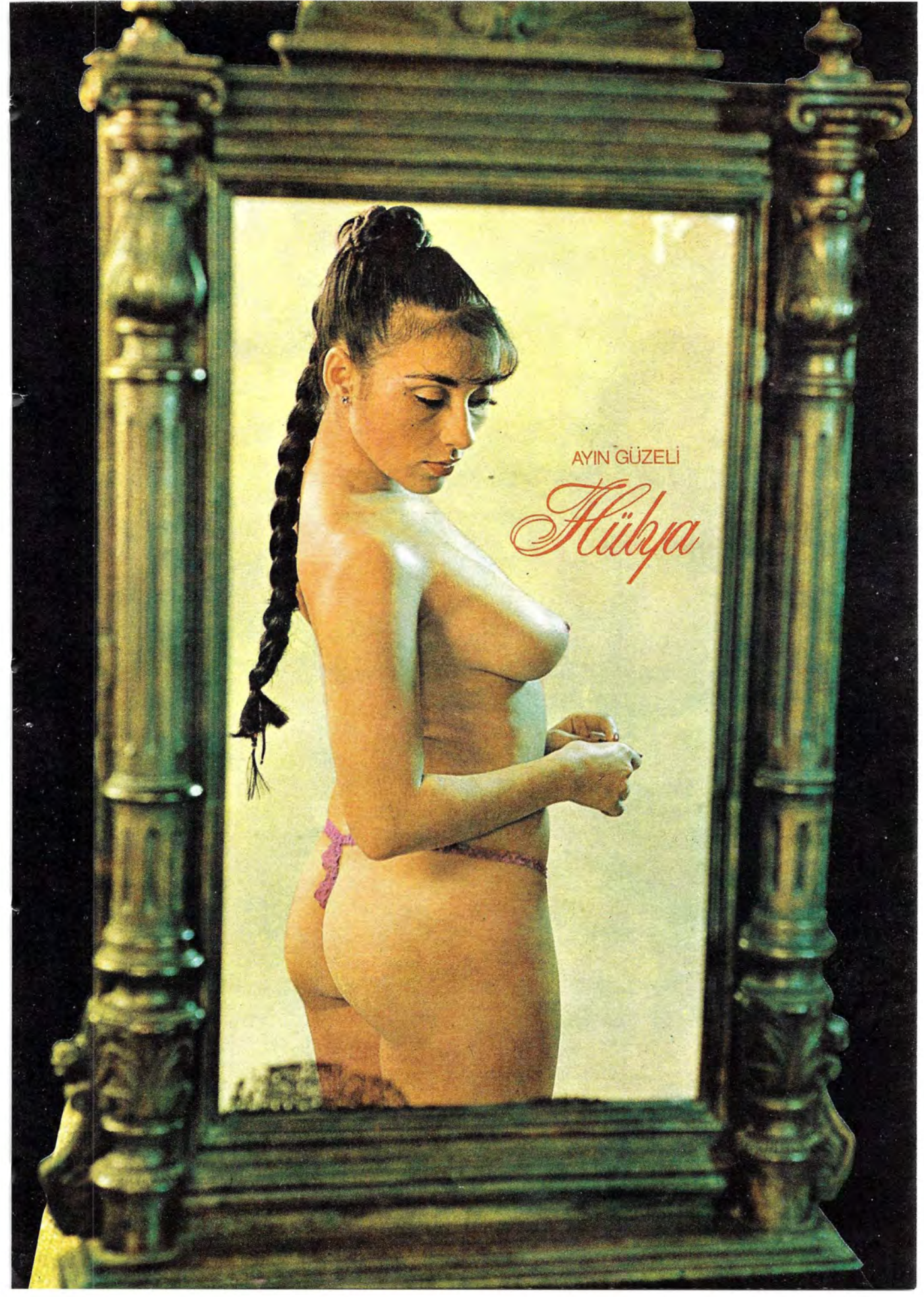
AYIN GÜZELİ
Hübya

Hülya, Dallas'ın ünlü Pamela'sına benzerliğiyle ün yaptı... Ama o, ününü şarkıcı Hülya Işıl olarak sürdürmek ve sahnelerde iyi bir yere gelmek amacında. Ocak ayının güzeli olarak Ünsal Bozkurt'un kamerasına poz verirken yalnız sesiyle değil fiziğiyle de iddialı olduğunu vurguluyordu.

YERYÜZÜNDE ÇİÇEK GÖNDEREMEYECEĞİMİZ YER YOK

HOBBY

Hobby'ye bırakacağınız bir mesaj ile çıkacak olan bir çiçek dünyanın neresinde olursa olsun, istediğiniz kişi New York'ta ya da Tokyo'da ya da iki kent, iki ülke, iki kıta arasında yol alan bir gemide, bir uçakta olabilir. Bu hiç önemli değil. Çiçek, sahibini istenilen anda bulacaktır.

Hobby ile tanışmanızdan sonra yararlanabileceğiniz hizmetler:

- İstanbul ve çevresine (Marmara Ereğli'sinden Yalova ve Adalar'a kadar aynı fiyat) ve ilçeler dahil tüm Türkiye'ye çiçek gönderme olanağı.
- Park, bahçe, tanzim ve mimarisi (İngiliz, Fransız, Japon stilleri, klasik ve modern parterler, korbeyler, plat bardlar, bordürler)
- Şirketinizin ya da firmanızın amblemini çiçekle istenilen ölçüde ve en ekonomik biçimde yaptırma olanağı.
- 10.000'i aşkın firmaya dağıtılan kataloğumuza ücretsiz reklam verme önceliği.
- Firmanızın, işyerinizin veya evinizin özel çiçek ihtiyacını ücretsiz karşılama.
- Faturalarınızı istediğiniz sürede ödeme kolaylığı (Hafta, ay yıl.)
- Ekonomik maliyet, doğruluk, sır saklama, uluslararası düzeyde hizmet.

HOBBY
ULUSLARARASI
ÇİÇEKÇİLİK
TİC. ve SAN. A.Ş.

Simitaş 3 Merter / İstanbul
Posta kutusu 374 / İstanbul
Telefon 75 94 64-75 07 85
Teleks: 23318 Sık. Tr. Telgraf: Hobby-İstanbul

- *Not: Müşterilerimiz için hazırladığımız yılbaşı takvimimizi isteyiniz.*

tanım ajans

HEM SAÇLARINIZIN DÖKÜLMESİNİ ÖNLEYİN HEM DE YENİ SAÇLARINIZ ÇIKSIN

ORTA yaşına gelmiş çoğu insan, dişçi koltuğuna oturmak kadar, berber koltuğuna da oturmaktan korkar. Büyük bir titizlikle berberine ne yapması gerektiğini anlatır. Her sabah özenle örttüğü kelinin görünmesinden korkar, cüzzamdan korktuğu gibi...

Orta yaşlı erkeklerin kaderidir bu... Saçlarının seyrelmesi hızlandıkça, aynanın karşısına geçmekten, elini ve tarağını başına götürmekten sürekli kaçınır duruma gelir. Gereksiz bir el sürmesinin, bir tarak darbesinin geriye kalmış bir tutam saçı da alıp götüreceğini düşünür.

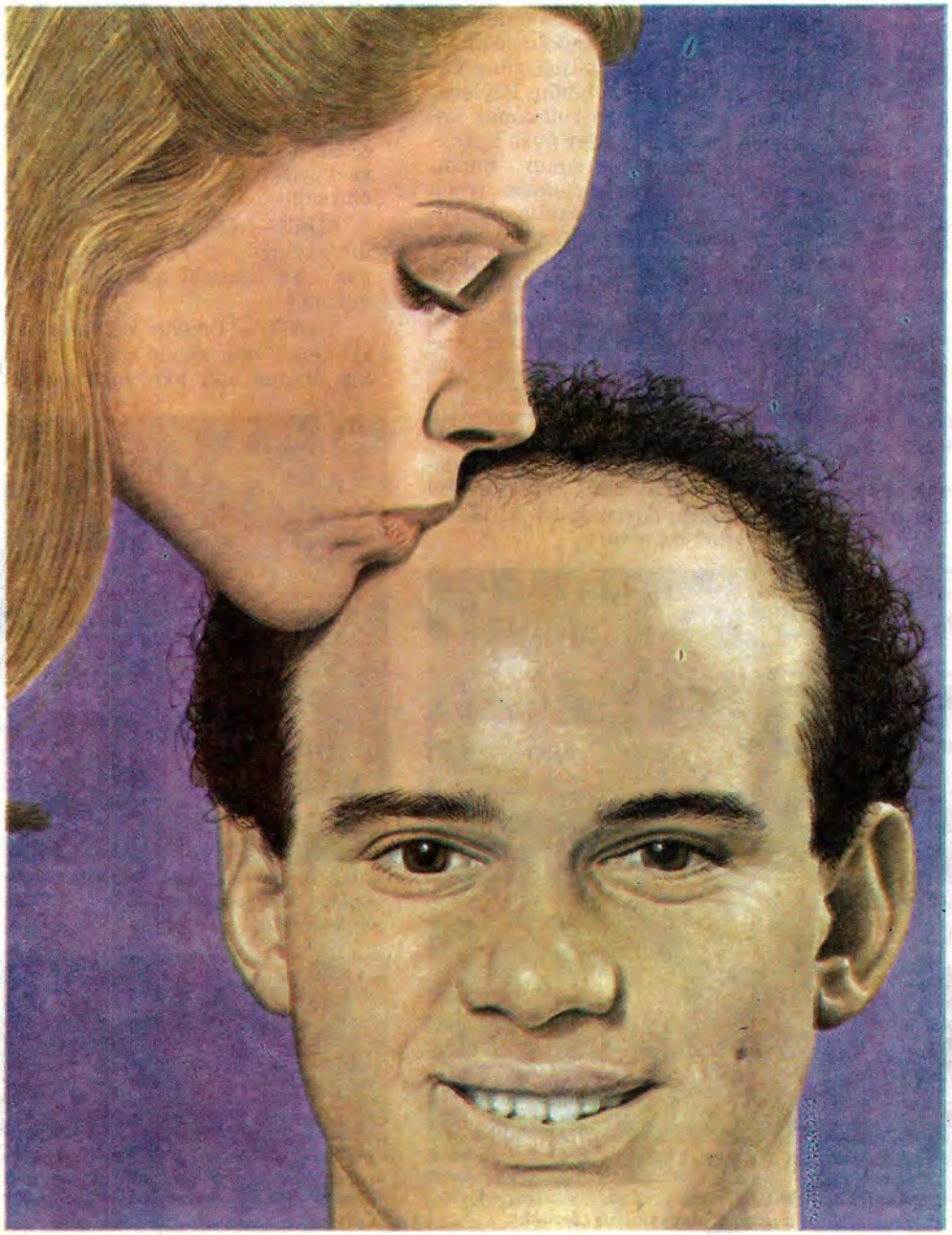

Kellik... Büyük bir korkudur bu, orta ve sonrası yaşlarda...

Artık zorunlu duruma gelmiş bir traş için berberin koltuğuna çöken kişi, traşın sonlarına gelindiğinde daha da korkmaya başlar. Baş yıkanacak, havluyla kurulanacak, friksiyon ve alın masajı uygulanacaktır. Yan gözle aynadan süzülür berberin elleri, parmakları...

Oysa yersizdir bütün bu korkular... Ünlü bir erkek berberinin de dediği gibi, "Saç ovulduğu için dökülmez. Ovmak saçı kökleştirmeye, yerli yerine oturtmaya yarar".

Gerçek şudur ki, saçın seyrelen yörelerini ovmak, oralara masaj yapmak saçların daha sağlıklı, sağlam ve gür olmasına katkı yapar. Geriye kalmış bir tutam saçını koruyabilmek kaygısıyla bundan kaçınan erkekler, yapmak istediklerinin tam aksine, onların dökülmesini hızlandırırlar. İşin daha da kötüsü, konunun uzmanı geçinen bazı kişiler, masaj gibi mekanik temas yöntemlerinin saçları döktüğü konusunda keçi inadına saptanmışlardır. Yalan-yanlış şartlandırırlar insanları, "yararlı" adı altında kendilerine en zararlı bir işi yaptırmak için..

Onbeş yıldır erkek berberliği yapan birisi şöyle söylüyor: "Onbeş yıldır berberim.Ünlülerin saçlarını kestim, masajlarını yaptım. Biraz deneyimli sayılırım. Masajın, friksiyonun ve ovma-kurulanmanın saç döktüğüne bugüne kadar tek olayda raslamadım. Saç tellerine yapılan hiç bir şey onları olumsuz yönde etkilemez. Saçları seyrelten ya da gürleştiren dolaşım sisteminin saç köklerine taşıdığı besleyici maddelerin az ya da çok oluşudur. Sözümona uzman geçinen kişilerin ovma, masaj ve friksiyon hakkında söyledikleri düpedüz yalandır, zararlıdır. Saçlara karşı bir cinayet telkinidir".

Devamı 127. Sayfada

SAVURGANLIĞA PAYDOS

AMERİKA'DA BİLE ORTAK ARABA KULLANILIYOR

ARABANIZ VE SİZ

ARTAN akaryakıt fiyatları karşısında, çoğu kişi, işten eve, evden de işe giderken "ortak araba" kullanmakta artık... Amerika'da tutulan istatistiklere göre, bu yola başvuranların sayısı 20 milyonu buluyor her gün... Paranızın çokluğuna aldanıp ortak araba kullanmanın size fazla yararlı olmayacağını düşünmeyin. Yanılırsınız. Karayollarında araba kullanan herkes yararlanabilir bu yöntemden... Artan akaryakıt fiyatları karşısında yararlanmak zorundadır da...

Sorulu-yanıtlı biçimde, "savurganlığa paydos" demenin sizlere ne kazandıracağını saptamaya çalıştık. Yetkililerle, araba sahipleriyle konuştuk, sonuçlarını da aşağıya çıkardık.

SORU — Başkalarıyla ortak araba kullandığım takdirde, parasal kazancım ne olur?

YANIT — Amerika'daki standartlara ve akaryakıt fiyatlarına göre, arabasıyla her gün 30 kilometre yapan bir kişi, "ortak araba" yöntemine başvurduğunda, yılda 30 bin ile 70 bin lira arasında bir tasarruf yapabilmektedir. Bu hesabı Türkiye şartlarında tekrarlamak ve gerçekçi bir sonuç elde etmek için yapılacak iş basittir. Hafta başında, boş deponuza sizi 3-5 gün götürecek kadar benzin doldurun. Buna ödediğiniz parayı bir kenara not edin. Benzininiz bitene kadar, ödediğiniz toplam park ücretini, köprü geçit ücretini vb. kaydedin. Benzininiz bittiği zaman bütün harcamalarınızı toplayın, depoyu ilk doldurduğunuz günden başlayarak bittiği güne kadarki gün toplamına bölün. Böylece, arabayı tek başınıza kullanmak koşuluyla günde ne kadar para harcadığınızı bulmuş olursunuz. Şimdi, bunu 21'le çarpın (ortalama işçi ayı 21 gündür) ve aylık araba masrafınızı bulun. Dikkat ederseniz, amortisman masrafları ya da görünmez kazalar da buna dahil değildir.

"Ortak araba" grubunuza kaç kişi girecekse, aylık toplam harcamayı onların sayısına bölün. Bu toplam aylık masraftan birey başına düşen paydır. Toplam harcamayla tek bireyin harcaması arasındaki fark, sizin bir aylık tasarrufunuzdur. Görüldüğü gibi, ortak araba kullananların sayısı arttıkça, tasarruf miktarı da artar.

SORU — Ortak araba kullanmanın parasal olanları dışında yararları var mıdır?

YANIT — Evet. Bir kere, kalabalık yollarda haftanın beş günü araba kullanmak hem yorucu, hem sinir törpüleyicidir. Park yeri aramak, trafik kurallarına uymayan sürücülerle dalaşmak, budalaca yola atlayan bir yayadan arabayı kaçırmak vb. gerçekten de sinir bozucu bir iştir. Düşünün bir kere... Haftanın beş günü yerine bir-iki günü araba kullanmak demek, haftanın geri kalan günlerinde "özel şoför" kullanmak demektir. İşe giderken koltuğunuza yaslanacak, günlük gazetenizi keyifle okuyacaksınız demektir. Kaldı ki, kimi aile "çift araba" kullanmak durumundadır. Bu şekilde arabalar ortak kullanıldığında, ikinci bir araba almaktan kurtulabilir ve böylece büyük kazanç sağlamış olursunuz.

SORU — Ortak araba kullanmanın sağlayacağı kazanç konusunda genel bir parasal tahmin yapabilir misiniz?

YANIT — Diyelim ki, her gün 30 kilometre kent içinde yol yapıyorsanız, bunun salt akaryakıt maliyeti

Ortak araba kullanmak herşeyden önce tasarruftur. Amerika'da yapılan hesaplara göre, her arabaya 1.6 kişi düşmektedir. Araba başına düşen adam sayısının 1.6'dan 2'ye çıkması yılda 20.000.000.000 litre (YANILMADINIZ: 20 MİLYAR) tasarruf sağlayacaktır. Ayrıca, aynı artırımla, en kalabalık saatlerde trafikten 15 milyon araba çekilmiş olacaktır.

Ortak araba kullanan işçilerin sayısı toplam işçi sayısının yüzde 50'sini bulmaktadır.

Bir yerine birkaç kişi aynı arabadan yararlanacak olursanız, bunun size getireceği parasal kazançları bir düşünün hele...

Texas'ın Houston kentinde, ortak araba grupları oluşturmak için, bilgisayarlardan yararlanılmakta... Kişilerin oturdukları ve çalıştıkları yerler bilgisayarlara verilmekte ve makine araba grubu oluşturacak en uygun eşleşmeleri yapmaktadır.

Los Angeles Belediye Başkanı Bradley, kamu kuruluşlarına ait servis araçlarını da belediyeleştirmiş ve kullanımını tek merkezden planlamaya başlamış.. Büyük yakıt ve yer tasarrufu sağlanıyor.

Los Angeles'ta bütün kentte ortak araba kullanımını bir bilgisayar planlıyor. İş ve oturma yeri planlaması sonucu, 1 milyon kiloya yakın hava kirletici madde etkisiz bırakılmış.

Kuruluşlarca başlatılacak minibüs servis sisteminin fazla masraflı olmasını önlemenin bir yolu da, araçlardan yararlanacak kişilerin, benzin parası karşılığında sisteme girmeleri... Bu da çok sayıda kuruluşta uygulama buluyor.

200-250 liradır. Buna 50 lira da park ücreti eklerseniz, 300 lirayı bulur. Günde 300 lirayı 21 işgünüyle çarparsanız, bu, işayında, 6.300 liraya gelir. İki kişi bir araya geldiğinde maliyet 3.150 liraya, üç kişi bir araya geldiğinde 2.100 liraya, dört kişi bir araya geldiğinde de 1.575 liraya iner.

SORU — "Ortak Araba Grubu" oluşturmak için neler yapılabilir?

YANIT — Büyük sayılabilecek bir işyerinde çalışıyor ya da büyük ve kalabalık bir yerleşme merkezinde oturuyorsanız, böyle bir grup oluşturmak oldukça kolaydır. İş arkadaşları ve komşular öyle bir girişim için çok uygundur. Ancak, böyle bir girişimin başarılı olabilmesi için kişilerin bireyci alışkanlıklarından sıyrılmaları, işbirliğine yatkın olmaları esastır. Bir de işyerleri anayolun üstünde olmayan ya da evleri ötekilerden biraz daha uzak olanların biraz yürümeyi göze almaları gerekir.

SORU — Kamusal ve özel kuruluşların "servis arabası" sistemi kurmaları bu soruna çözüm getirebilir mi?

YANIT — Elbette... Esasen, birçok kuruluş bu yola gitmektedir ve böylece hem trafik tıkanıklıklarının ortadan kaldırılmasında, hem de personelinin araba masraflarının en aza indirilmesinde önemli katkıda bulunmaktadır. Bunu personele dönük bir sosyal hizmet olarak görmemek gerekir. Kuruluşların da bundan büyük kazancı vardır. Bunları şöyle sıralayabiliriz: (1) Personelin işe zamanında gelmeleri denetim altına alınmış olur. (2) Personelin arabaları için büyük park yerleri yaptırmak gibi ağır ve gereksiz masraflardan kaçınılmış olur. (3) Trafikte araba kullanmanın, park yeri kaygısına düşmenin, başka sürücülerle dalaşmanın yıpratıcı etkilerinden arınmış olarak işe gelen personelin moralı ve çalışma kapasitesi görece yükselir. (4) Trafik tıkanıklığı azalacağı için şirket arabalarının başka işlere gidip gelmeleri kolaylaşır. (5) Kişilerin ise birlikte gitmeleri, iyi bir "insan ilişkileri" deneyimidir.

Örneğin, ortak araba kullanma ve servis arabası sisteminin en yaygın bulunduğu Amerika'da personelin bunlardan yararlanmaya özendirilmeleri için de çeşitli yöntemlere

Devamı 119. Sayfada

Amerika'da, ortak araba kullanımının ve servis araçlarının devreye girmesinin Federal hükümetçe planlanması yolunda da adımlar atıldı. Ulaştırma Bakanlığı belediyelerle bu konuda ortak çalışmalar yürütüyor.

YARININ SEKS YAŞAMI

BİLGİ-SAYARLI SEKS

Eskiden dişiyi ayartmak sevdasındaki erkekler, anlamlı anlamlı gülümseyip, "Gel, benim odama çıkalım, sana pul koleksiyonumu göstereyim" derlerdi.

Çağ çok değişti. Daha da değişecek... Anlaşıldığı kadarıyla, "Gel, benim odama çıkalım, sana bilgisayarımı göstereyim" denileceği günler çok uzak değil...

Senaryoyu kafanızda canlandırın. Kızla erkek parkta tanışmışlar, erkek de girişimini yapmış. Kız şöyle diyor: "Aaaa... Sahici bir bilgisayar mı? Ne işe yarıyor?" Erkekten yanıt: "Randevularımı tutuyor, telefon rehberliğimi yapıyor, hatta benimle tavla bile oynuyor."

Sonra da anlamlı anlamlı gülümsüyor: "Üstelik, seks yaşamımı da düzenliyor."

★ ★ ★

Senaryonun sayfalarını çevirmeye devam ediyoruz. Kız akıllı ve deneyimli... Seks konusunda çoğu kadın giderken gelen cinsten... "İnanmak için görmem gerekiyor" diyor ve erkeğin peşinden gidiyor.

Şimdi de bir başka sahne... Erkekle kadın soyunup dökülmüş, gürül gürül yanan şöminenin önündeki ayı postuna kendi postlarını sermişler. Bilgisayarın verdiği talimatı uyguluyorlar. "Sağ dirseğinin üstüne abanıp kızın üstüne yumuşakça çık... Şimdi, kadın hafifçe aşağıya, erkek yukarıya kayacak... Dikkatli olun... Biraz daha yavaş... Oldu işte...

Rahat edin, acele etmeyin. Tamam, iyi... Dikkatlerinizi, birbirinizin organlarında toplayın... Hahhh, şöyle... Oldu mu? Orgazma yaklaşıyor musunuz? Serbest bırakın kendinizi... İster birlikte orgazm olun, ister ayrı ayrı... Dur! Kız önce mi orgazm oldu? Okşamaya, sevmeye devam et aslanım... Bencillik etme... Tamam mı? İnşaat bitti, amele paydos."

Bilgisayar burada susar.

★ ★ ★

Bilim-kurgu öyküsü sanmayın sakın... Bugün, Amerika'da, tanesi 20 dolardan kasetler satılıyor, bilgisayara programlanmış seks için... Makineye istediklerinizi programlıyorsunuz, o da maç naklen yayınında olduğu gibi her şeyi anında anlatıyor. Gerekli talimatı veriyor. Kadınla erkeğin genellikle hangi anlarda ve noktalarda hata yaptıklarını bildiği için gerektiğinde uyarıcılık yapıyor.

Tutulan istatistiklere göre, 150 milyonluk Amerika'da, bugün, yarım milyon kişinin ev-bilgisayarları var. Projeksiyonlara göre, 1990 yılında Amerika'daki evlerin yarısında bulunacak bunlar... Yalnızca seks yaşamları konusunda değil, yaşamlarının tüm kesitlerinde uyaracak, aydınlatacak Amerikalıları... Bildirişme teknolojisinde bugüne kadar olduğu gibi, bundan sonra da, Japonya rekabete girecek, bu rekabet ortamında da önce Avrupa'ya, oradan tüm dünyaya yayılacak, sekse programlanmış ev-bilgisayarları...

Bu bilgisayarları seks yaşamlarında kullanan Victor-Janice çiftinin dişi kesimi şöyle konuşuyor: "Programın ilk yarısında bilgisayar bizimle mülâkat yapıyor. O zaman içim kıpırdamaya, heyecanlanmaya başlıyorum. Belki Victor'la yüzyüze gelsem, bu kadar rahat konuşamam. Ama, makine aracılığıyla konuşuyoruz, duygularımızı ve isteklerimizi açıklıyoruz. Elektronik yardım olmasa başaramazdık bunu..."

Programın ilk yarısında, bilgisayar, adlarıyla hitap ederek, çifte, o anda kendilerini nasıl hissettiklerini, duygu ve düşüncelerinin ne olduğunu, seks yapma isteklerinin derecesini vb. soruyor. Üç ilâ altı soru soruluyor bu aşamada... Seçenekli, bu soruların bir bölümü... Victor'un sorular konusundaki görüşleri şöyle: "Sorular çok iyi seçilmiş... Kabasaba da değil... Genellikle üç tip soru var, ama, bunların bir bölümü seksle doğrudan ilgili değil... Bir bölümü hal-hatır soruyor, bir bölümü de hangi tür film seyretmek istediğini... Kedi cinsinden en çok hangisine benzemek istediğini de soruyor. Kedi yavrusu, kedi, yaban kedisi, panter, kaplan gibi... Sonra seksle doğrudan ilgili sorulara geçiliyor ve seks sırasında yatak arkadaşınızın özellikle hangi vücut bölgenizle ilgilenmesini istediğiniz, klasik pozisyonlar dışında bazı denemeler yapılmasını isteyip istemediğiniz soruşturuluyor. Bunlar bilgisayara yedirilen ön veriler..."

Janice alıyor sazı eline... "İlk başlarda, bilgisayar, sıfırla beş arasındaki bir ölçek üstünde, ayaklarımı, kulaklarımı, memelerimi, kaba etlerimi ve anusumu nasıl değerlendirdiğimi sorduğunda çok yadırgamıştım... Gülünç gelmişti bana... Bu sorularla ilk kez karşılaştığımda, galiba biraz da yalan söyledim. Gerçek isteklerimi, gerçek beğenilerimi, gerçek değerlendirmelerimi sakladım ve 'iyi ev kızı' izlenimi vermeye çabaladım. Gerçi bilgisayar yerde '69' yapmamızı önerdi ve ben bundan çok hoşlandım, ama, makineye söylediğim yalanların etkisiyle fazla hoşlanmadığım şeyler de yaptım. Yapmak isteyip de söylemekten çekindiğim bazı şeyleri makineye anlatmaya karar verdim."

Söz Victor'da... "Bu bilgisayarlar seks konusunda insanı akılcı olmaya, doğru-dürüst düşünmeye ve isteklerini açıkça söylemeye zorluyor. İlk başlarda, makinenin zevke turp sıkacak kadar akılcı öneriler getireceğini sanmıştım. Yanılmışım. Seksin bir doğal, yapmacıksız yanı vardır. Akılcılığa sığmaz. Onda da yanılmışım. Üstelik, tam tersine oldu... Seksin akla, mantığa dayanan boyutları vardır. Seksin mantıklı yönleri konusunda aklımızı zorlamayıp işin o yönünü makineye bırakmakla, seksin spontane yönlerinde kendimizi alabildiğine özgür hissetmeye başladık. Kaldı ki, insanların duyguları konusunda da mantıklı olması, onları ölçüp biçmesi zorunluluğu vardır. Bilgisayarlı seks, seks eylemini adım adım planlayıp uyguladığı için, hem kendinizi tartmanızı, hem karşınızdakinin sizden ne istediğini öğrenmenizi, hem de seksi belli bir formata oturtmanızı sağlar. Bu, istek ve duygularınızı yatak arkadaşınızla paylaşabilmek, onunla iletişim kurabilmek için en uygun araçtır."

Söz sırası Janice'te... "Bilgisayarın her dediğini yapmak zorunda değilsiniz. Bilgisayarlar genel eğilimlere göre programlanmışlardır. Örneğin, bir keresinde bütünüyle pasif olmayı ve inisiyatifin Victor'da olmasını istemiştim. Talimata uygun seks yaparken, Victor, romantik bir müzik parçası çalmaya başladı. Makine, bu kez, Victor'a ellerini usulca vücudumda dolaştırmaya başlamasını söyledi. Önceleri hiçbir şey duymadım, bunu bilgisayara da söyledim. Ama, bilgisayar, Victor'a devam etmesini söyledi. O da devam etti. Victor'un yavaşlığı sürerken ben de azmaya başladığımı hissettim. Bilgisayarın talimatıyla Victor,

bluzumun düğmesini çözdüğünde, evcil bir kedi olmaktan çıkıp azgın bir kaplana dönmüştüm. İhtiraslı buselerle Victor'un üstüne atladım. Üstünü başını neredeyse yırttım, elbiselerini çıkarırken... Spontaneydi bu davranışım... Bu son hareketler konusunda bilgisayar hiçbir talimat vermemişti. Sırtüstü yatmasını, üste çıkacağımı söyledim Victor'a... Bilgisayarın böyle bir talimat vermediğini söyleyerek karşı çıktı. Bense direndim ve üste çıktım."

Victor noktalıyor: "O güne kadar tatmadığımız bir zevk tattık o gece... Bilgisayarın söylediklerine uymamakla oldu bu... Ama, bilgisayarın söylediklerinin zevk ve heyecan verici olmadığı sonucu çıkmasın bundan... Kasette 106 değişik seks senaryosu var. Kadınla erkeğin mülâkata alınmasından sonra, bilgisayar, bunlar için en uygun programı seçiyor. Bazen kadınla erkeğe birlikte, bazen birine ya da diğerine sırayla ya da tek başına veriyor talimatı... Bazen de sekse heyecan ve sürpriz boyutunu katmak için, kadına ya da erkeğe, her şeyi olduğu gibi bırakıp ılık bir duş almasını bile öğütlüyor. Dediğim gibi, nasıl davranacağınızı, mülâkatta verdiğiniz bilgiler belirliyor. Ne kadar yalan söylerseniz, o kadar iyi..."

★ ★ ★

Başka çiftlerin de izlenimleri var, bilgisayarlı seks konusunda...

Örneğin, 28'inde bir genç bayan şöyle anlatıyor: "Bilgisayarlı seks, seks konusundaki deneyimimi gerçekten çok artırdı. Seks sırasında ilk köteği de bu arada yedim. Önce sinemaya gitmiş, sonra da bilgisayarlı seks yapmak için dönmüştük. Kadının erojen bölgeleri arasında kabaetlerin de yer aldığını bilgisayardan

Devamı 100. Sayfada

BORSAŞ

SERMAYE PİYASASININ "ALTIN YILDIZI"

REKMAV LTD.

BORSAŞ

MENKUL DEĞERLER BANKERLİK VE FİNANSAL YATIRIMLAR A.Ş.

MERKEZ:
ATATÜRK BUL. NO. 85/4 - 17
KIZILAY/ANKARA
Tel: 17 35 35 - 18 61 73 - 17 98 88

ANKARA ÇANKAYA ŞUBEMİZ
CİNNAH CAD. No. 43/2
ÇANKAYA/ANKARA
TEL: 26 54 13

İSTANBUL ŞUBEMİZ
HALASKAR GAZİ CAD. No. 358
ŞİŞLİ - İSTANBUL (Şişli Meydanı)
TELEFONLAR
41 76 42 - 41 76 77 - 41 11 36
41 52 72

ADANA ŞUBEMİZ
ATATÜRK CAD. EKMEKÇİLER
APT. No. 171 KURTULUŞ
ADANA
TEL: 11 590

İZMİR EFES ŞUBEMİZ
ŞEHİT NEVRES BULVARI No. 19/A
ALSANCAK/İZMİR
TEL: 21 88 93

GÜN ARTIK DOĞMAYACAK

Yazan: Arthur C. CLARK

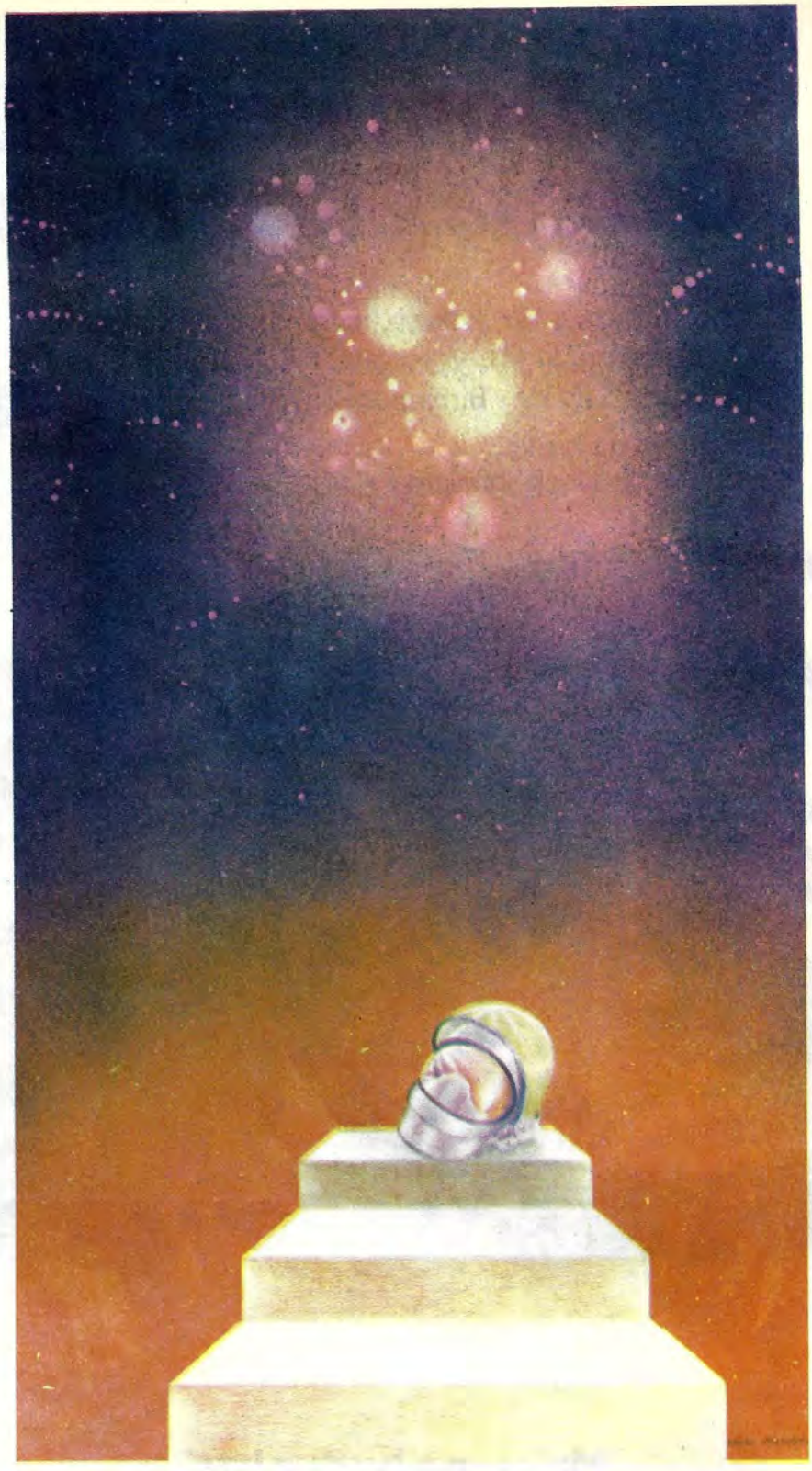

"Ama, korkunç bir şey bu..." dedi Büyük Bilimer, "Yapılabilecek bir şeyimiz olmalı... Mutlaka olmalı..."

"Evet, Büyük Üstad" dedi çevredekilerden biri, "Yapılacak bir şey gerçekten var, ama çok da güç... Gezegen şu anda bizden 500 ışık yılı uzakta ve bu yüzden de temas kurmakta büyük güçlükler çekiyoruz. Ama, bir köprübaşı tutabilirsek işimiz büyük ölçüde kolaylaşır. Ne yazık ki, sorunlarımız bir köprübaşı tutmakla da bitmiyor. O gezegendeki yaratıklarla iletişim kurmayı da henüz başaramadık. Telepati güçleri yok denilecek kadar az... Onlarla konuşmayı, iletişim kurmayı başaramazsak yardım edemeyiz."

Uzun bir sessizlik oldu. Büyük Bilimer düşünceye dalmıştı. Herkes onun dikkatini dağıtacak şeylerden kaçınıyordu. Durumu kafasında değerlendirdi, seçenekleri sessizce tartıştı ve her zaman olduğu gibi yine doğru çözümü buldu.

"Zekâsı olan her ırkta az da olsa telepatik yetenekleri olan birkaç kişi olmalı" diye düşünmeye başladı yüksek sesle... "Yüzlerce gözlemci çıkaralım. Çevreye yayılsınlar. Bir düşünce kırıntısı bile bulsalar bize yeter... Bizi anlayabilecek, söylediklerimizi az da olsa algılayabilecek birisini bulursak, tüm gücümüzü ve çabalarımızı onun üstünde yoğunlaştıralım. Belki mesajımızı öyle iletebiliriz onlara..."

"Çok yerinde düşündünüz, Büyük Üstad... Emirlerinizi hemen uygulamaya koyacağız."

Işığın bile yarım binyılda katedebildiği derin boşluğa, ahtapotun kolları gibi saldılar telepati dalgalarını... Thaar gezegeninin üstün yaratıkları varlıklarını algılayabilecek zekâ düzeyinde bir canlı yaratık aramaya koyuldular. Şans bu ya... William Cross'u buldular. Çok sevindiler, bu kadar kısa sürede birini buldukları için... Ama, zaman geçtikçe de iyimserliğe erken kapıldıkları konusunda kuşkuları artmaya başladı.

Ama, başka seçenekleri de yoktu. William Cross'un beyniyle kurabildikleri iletişim kısa ömürlü oldu. Birkaç saniyecik sürdü ve sonra ortalık yine karardı.

Sonra bir mucize oldu.

Mucizenin üç unsuru vardı. Üçü de birbirinden önemliydi. İlki bütünüyle kazaydı. Bir su sürahisi, raslantı sonucu, güneş ışınlarını alacak biçimde yerleştirilmişti masaya... Bilirsiniz, güneş ışınlarını alan su dolu bir sürahi, bir bakıma kaba bir mercek gibi, o ışınları bir noktada toplar, odaklaştırır. Çok daha büyük ölçekte, dünyanın yoğun çekirdeği de aynı işi görüyor, Thaar'dan gelen ışınları odaklaştırıyordu. Normal

Devamı 110. Sayfada

Domatesli Filiz'ler Özenle Pişer Keyifle Yenir

Domatesin tadı var, kokusu, rengi var makarnada...
Özenle pişirip, keyifle yiyeceğiniz Filiz'ler var.
Domatesli Filiz'ler... Birbirinden lezzetli.

Filiz yepyeni bir tat,
yepyeni bir tabak sofralarda.

filiz "Makarna budur işte"

Filiz Gıda Sanayii ve Ticaret A.Ş. Tel.. 45 43 46 - 49 41 48

Pars/McCann

Yapımcı firmaların isimleri anons edilmediğinden kimin üstünde kimin malının olduğu belli değildi ▲

BİR GARİP MODA FUARI

▲ *Mankenden çok bir dans grubunu andırıyorlardı*

Mankenlere para ödenmişti. Fuara katılan 12 yabancı mankenden sadece biri, Nadia Smolik beş gün için bir milyon lira alacaktı. (Günaydın-11 Kasım 1981). Hayır mankenlere para ödenmemişti. (Mesut Üstünel- LCC sahip ve yöneticisi 18 Kasım 1981). Mankenler ücretsiz çalışıyordu. Bu, Batı Almanya'nın Wüerzburg kentinde kurulu Modexa Mode-Marketing GmbH adlı kuruluşun Türk Tekstil ürünleri ihracatı konusundaki katkısıydı. Sadece otel ve yemek paraları LCC tarafından ödenmişti. (Mesut Üstünel- 18 Kasım 1981). Hayır, odalar mankenlere Hilton Oteli tarafından bedava verilmişti. (Aysan Akersin-Boğaziçi Moda Fuarı Organizasyon Komitesi Üyesi-20 Kasım 1981).

İstanbul Hilton Oteli'nde 11-15 Kasım 1981 tarihleri arasında yapılan Boğaziçi Moda Fuarına katılan firmalardan bir kısmının bize kadar ulaşan şikayetleri nedeniyle başlattığımız bir araştırma bizi yukarıdaki çelişkilere getirivermişti. Böylelikle olay birden bire basit bir araştırma niteliğinden çıkmış, polisiye bir kovalamacaya dönüşüvermişti. Bir an için bize Fuar'a katılan firmalar tarafından yapılan şikayetler ikinci plana geçmiş, yabancı mankenler konusu, konuyu sarmalayan çelişkiler nedeniyle, birinci plana çıkıvermişti.

Neydi sorun? Niçin yabancı manken kullanıldı diye sormuştuk. Bildiğimiz kadarıyla LCC diğer faaliyetlerinin yanında bir de manken okulu işletmekteydi. Türk tekstil ürünlerinin ihracı konusunda yapılan bir defilede niçin bu defileyi hazırlayan kuruluşun mankenleri kullanılmamış da, yabancı manken getirtilmişti? Bu LCC'nin en azından manken yetiştirme konusunda kendi kendisiyle bir çelişkiye düşmesi değil miydi? Diyelim ki, LCC'nin Fuar'ın yapılacağı sırada bu kadar mankeni yoktu. Ancak Türkiye'de böylesine bir Fuar'a katılacak yeterli sayıda manken de, organizasyon kuruluşu da vardı. Bu konudaki en iyi örnek, içinde bulunduğumuz yıl içinde yapılan 9. Moda Festivali idi. Festival'i düzenleyen LCC, festivalin tüm organizasyonunu Başak Gürsoy firmasına bırakmıştı. İzleyenlerden

Devamı 119. Sayfada

HADİSENE KARDEŞİM
BİZDE NOEL BABAYIZ DİMİ?..
BEN DE BAYANIN YENİ YILINI
KUTLAYACAĞIM...

Seks dünyanın her yerinde insanoğlunun aklını ençok kurcalayan konulardan biri... Sorular... Sorular... Sorular... Her yaşta, her cinste, her yerde insanın mutlak seksle ilgili bir sorusu oluyor...

Bundan değil mi, günümüzde seks eğitimi ile ilgili kitapların sayısının ve tirajlarının çığ gibi büyümesi...

Merak... Öğrenme arzusu... Yanıt alınamayan sorunlar... Ortaya öylesine bir pazar çıkmış ki, insanı adeta yazmaya zorluyor... Bileni, bilmeyeni yazıyor... Yararlısı, zararlısı satılıyor.

Sadece günümüzde mi?... Hayır.. Yüzyıllar öncesinden başlamış, seks eğitimi ve de seks eğitimi ticareti... Binlerce kitap yazılmış... Ama bugün sözü edilenlerinin sayısı pek az...

Erkekçe, dünyanın ilk ünlü seks kitabı Kama Sutra'dan başlayarak, bugüne dek yazılanları sizin için taradı ve ilginizi çekecek bir derleme yaptı. Bir yanda kitapları ve yazıldıkları koşulları tanıyacak, bir yanda da, bu kitaplardaki en önemli öğütlerin bir özetini okuyacaksınız. İki ay sürecek bu yazı dizimiz size, belki de ömür boyu okuma fırsatı bulamayacağınız bir seks kitaplığını, yararlı bir hap gibi yutmanızı sağlayacak... Seks yaşamınıza da sağlıklı yönler gösterecek... Etkisini derhal hissetmeye başlayacaksınız...

KİTAPTAN YATAĞA

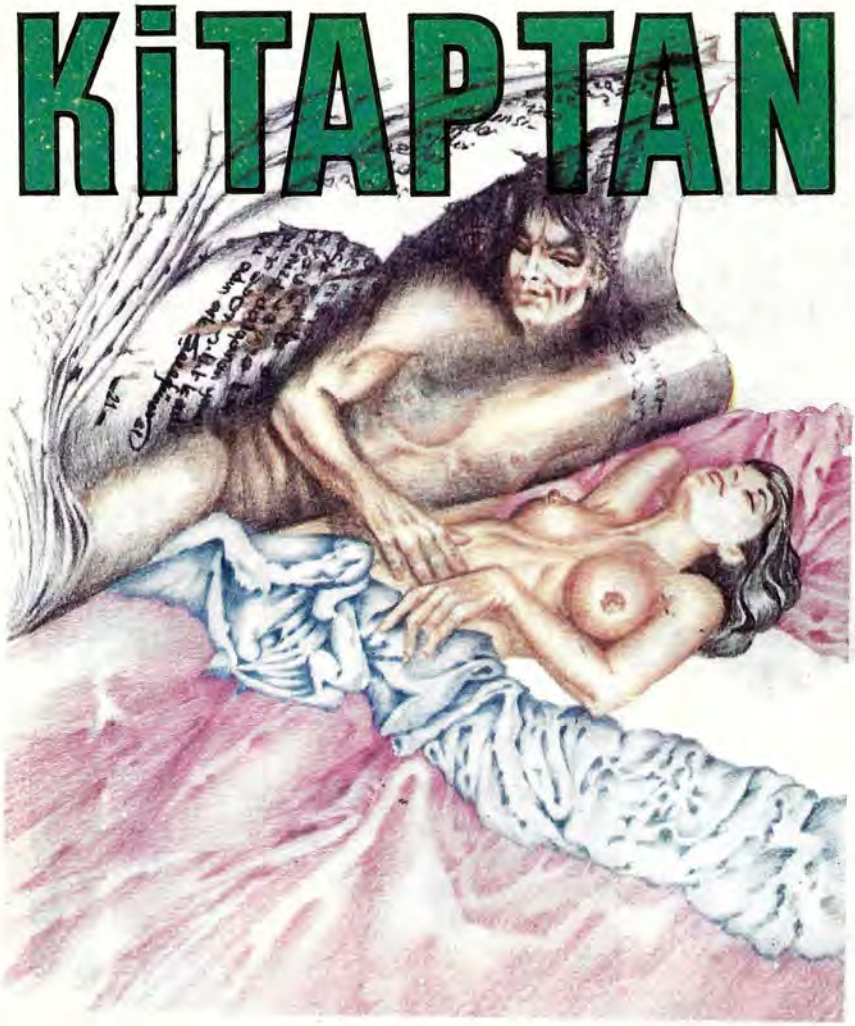

KAMA SUTRA
(İ.Ö. 100 — İ.Ö. 500)

Yazar: Vatsyayana Mallanaga, Hindistan'daki Vatsyayana tarikatının üyesi ve ozanıydı. Ne zaman doğduğu ve öldüğü bilinmiyor. Bilinen tek şey, yaşadığı dönemde her hükümdarın bir haremi olduğu, genç kızların bekaretlerinin hükümdarlarca izale edilmesinin bir "hak" sayıldığı, yoldan geçen güzel kadınların görüntülerinin yansıması için de saray duvarlarının her gün pırıl pırıl cilalandığıdır. Dönem "seksi" bir dönemdir, ama "hoşgörülü" olduğu söylenemez. "Orgazm" yetenekleri nedeniyle kadınların takdir edildiklerini, ama, erkeğin karşısında, "ikinci sınıf" olmaktan kurtulamadıklarını da görüyoruz. Dönemin bir başka ilginç "cinsel" özelliği, anal seksle oral-jenital seksin, kabul edilmekle birlikte, küçümsenmesidir. Bu nedenle, anılan seks biçimlerinin daha çok aşağı sınıflarda ve paryalar arasında uygulama bulduğunu görüyoruz.

Mallanaga, Kama Sutra'yı (Aşk Tanrısı Kama'dan Beyitler) tek başına hazırlamamıştır. Seks yazını tarihinin klasiklerinden sayılan bu yapıt, Sanskrit yazınında yüzyıllardır yer alan görüşlere çağdaş görüşlerin eklenmesiyle ortaya çıkmıştır.

İKİ BÖLÜMLÜK DİZİNİN BİRİNCİ BÖLÜMÜ

Genel Bakış: Kama Sutra basit bir "seks elkitabı" değildir. Hint gençlerine görgü kurallarından tutun da ev döşemesine kadar çeşitli konularda pratik ve yararlı bilgiler, öğütler sunmaktadır. "Görgülü ve İyi Yetişmiş İnsan" olabilmek için gereken bilgi, beceri ve ustalıklar 64 ana başlık altında toplanmakta, bunlar da örneğin döğmecilik, hattatlık, eskrim, yemek pişirme, madencilik, bilmece çözme, el çabukluğu, savaş, papağana konuşma öğretme gibi konuları kapsamaktadır. Seks konusunda kazandırılan bilgi ve becerilerse, eş seçme, seks yoluyla güç ve servet kazanma, aşk yapma, kadınları baştan çıkarma, afrodizyak kullanma ve seks sırasında kadınları yapay olarak uyarmadır.

Kama Sutra ayrıntılıdır, öğütçüdür. Seks sırasında nelerin "yasak" olduğu tek tek sıralanmaktadır. Örneğin, cüzzamlılarla, arkadaşlarla ve sır tutmasını bilmeyen

Devamı 128. Sayfada

Vermek, almak kadar güzelse...
Seçilen Gorbon Işıl'dır...

Toptan alımlar için Gorbon Işıl'ın İstanbul, İzmir, Adana, Samsun satış merkezleri hizmetinizdedir.

CENAJANS

maya

KÜÇÜK HİKAYE ANAİS NİN

Ressam Novalis, Maria'yla yeni evlenmişti. İlk bakışta âşık olmuştu ona... Goya'nın Çıplak Maya'sına çok benziyordu Maria...

Evlerini Roma'da kurdular. Maria yatak odasını ilk gördüğünde büyük bir hediye almış çocuklar gibi sevinmişti. Sedef ve fildişi işlemeli yatak odası takımından gözlerini uzun süre ayıramamış, gördüklerinin gerçek olduğuna kendisini inandırmak için bebek okşar gibi okşamıştı onları...

Sonra yatağa girdiğinde gerinmiş, ihtirastan titremişti. Ayak parmakları çarşafın altından görünüyor, Novalis'i çağırır gibi oynaşıyorlardı.

Ama, kocasının karşısına da çıplak çıkmamıştı. Önce İspanyol, sonra Katolik, en önemlisi de burjuva bir kadındı. Kocasının önünde soyunuk olmamayı öğretmişlerdi ona... Aşk yapılacaksa, karanlıkta yapılırdı.

Yatağın başucunda Novalis kaşlarını çatmış duruyordu. Dile getirmekten, söze dökmekten ısrarla kaçındığı ihtirası içine sinmişti. Gözlerinden okunuyordu. Dahası karısının güzel vücudunu görmek, doyasıya seyretmek istiyordu. İlişkileri eski sayılmazdı. Birlikte yatmışlar, yandaki odadan seslerin geldiği bir otel odasını paylaşmışlardı. Ama, bir kerecik bile olsun, Maria'yı çıplak görememişti. Bir kocanın, bir âşığın kaprisi değildi bu... Güzeli seyretmekten hoşlanan, kâğıda dökmeye alışmış bir ressamın tutkusu, zevkiydi bu... Güzelliğe duyduğu açlık gözlerinden okunuyordu.

Söyledi aklından geçenleri... Maria önce kızardı, sonra öfkelendi. İyi bir İspanyol, Katolik ve burjuva olarak töreleri depreşti.

"Saçmalama sevgili Novalis" diye kestirip attı, "Işığı kapat ve yatağa gel."

Ama Novalis ısrar etti. Sevgili Maria'sına böyle burjuva budalalıklarından, Katolik saplantılarından kurtulması gerektiğini söyledi. Sanatta utanma olmazdı. Güzellik, utançla gizlenecek bir şey değil, görkemle sergilenecek, kulların gözünden esirgenmeyecek bir Tanrı armağanıydı.

İncitmekten, canını yakmaktan çekinerek, Novalis, Maria'nın göğsüne kavuşturduğu kollarını çözdü.

"Sersem adam" diye bağırdı Maria... "Canımı acıtıyorsun. Üstelik de gıdıklanıyorum."

Sonra söylediğine kendisi de güldü.

Kadınlık gururunu okşamıştı Novalis'in söyledikleri... Bir erkeğin vücudundan tapınırcasına söz et-

Devamı 121. Sayfada

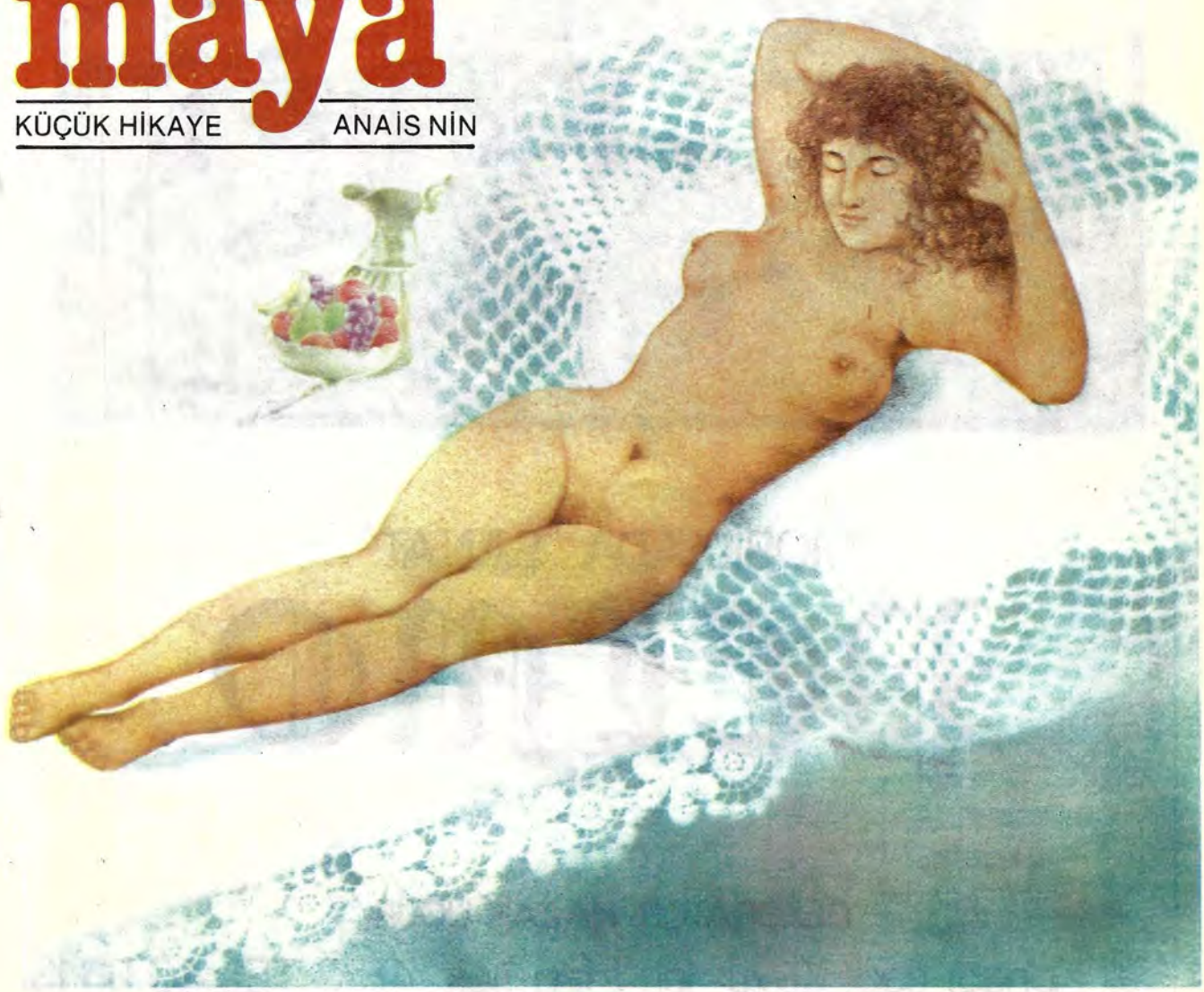

'MOBİLYADA SANAT'

PELMO

DEKORATÖR HAZAR UĞUR

Vali Konağı cad. Kuyumcu İrfan sok. 48/2 TEL:40 55 13

Kurgu Ajans

LESBOS ADASININ "AYKIRI" KIZLARI

Lesbiyen sözü neleri çağrıştırır kafanızda? Biri genellikle kısa saçlı, erkeksi, öbürü inadına uzun saçlı ve yumuşak iki "kadın"ın el, ağız, dil, Allah ne verdiyse birbirleriyle "ilgilenmelerini" mi? Çoğunluk için böyle. Ama, kimilerinin aklına denizin siyah lacivert renge büründüğü bir Ayvalık gecesinde karşıda ışıkları parıldayan Yunan adası gelir. Bildiğimiz Midilli... Ege kıyılarımızdan bir kuş uçuşu uzaklıktaki ada. Yunanca adıyla Lesbos. İşte, kadınlararası aşkın "mukaddes usta"sı da Lesbos doğumlu bir kadın ozan: Safo. Kelime "usta"nın doğum yerinden türemiş.

Safo, dağlık, ormanlık, bağlar ve zeytin ağaçlarıyla kaplı bu adanın en parlak döneminde doğdu. Milattan önce yedinci yüzyıl sonları... Zengin bir aileden geliyordu. İyi eğitildi. Şiirle ve sanatla tanıştı. Bütün "adalı" güzelliğine rağmen erkeklerle yıldızı asla barışmadı. "Onlar bencil ve mütehakkim"diyerek"nefret" ini dile getiriyordu. Tutkusu, şiirleri, beş telli sazı (lir) ve "diğer" kızlardı. Thiasos'ta Afrodit için kurulu bir tapınağı mekan tuttu Safo. Gözdeleri Lesbos'un en güzel kızlarıyla birlikte. Şiirler... Afrodit için

Devamı 100. Sayfada

Her yeni kitapla bir başka mutluluk

BEYAZ DİZİ

gerçek aşkı yaşatan kitaplar

OCAK AYI KİTAPLARI

Gizli Duygular-Janet Dailey
İki Yabancı-Kay Thorpe
Geç Gelen Mutluluk-Margery Hilton
Kader Bağlayınca-Carole Mortimer

GAZETECİNİZDEN İSTEYİNİZ

İki haftada bir perşembe günleri iki roman birden

Beyaz Dizi'de şimdiye kadar yayınlanan kitaplar:

1. Unutulmayan Aşk-Charlotte Lamb
2. Sevda Kafesi-Anne Mather
3. Karanlığa Doğan Güneş-Janet Dailey
4. Mutluluk Yalanı-Margaret Rome
5. Gönül Avcısı-Charlotte Lamb
6. Sahte Evlilik-Anne Mather
7. Acımasız Adam-Margery Hilton
8. Ateşle Oynamak-Margaret Rome
9. Denizin Şarkısı-Anne Hampson
10. Fırtınalı Kalpler-Andrea Blake

Gelişim Yayınları

"Güvenilir yayıncılık"

Sanatçıların buluşma yeri Günay özellikle saat 23'den sonra dolup taşıyor...

RESTORANLAR

GÜNAY

Bütün dünyada sanat çevrelerinin gittiği, tiyatro, sinema sonrası uğranan lokaller vardır. İstanbul'da Harbiye semtinde Uluslararası Sanat Gösterileri ve Günay Tuncel'in birlikte işlettikleri "Günay Pub ve Restoran"da bu tip lokallerden biri. Özellikle akşamları saat 23'den sonra sanatçı sohbetlerine burada tanık olabilirsiniz. Ülkemizin en eski bartendırı olarak bilinen Alev'in tükenmeyen bir enerjiyle ve büyük bir zevkle hazırladığı içkiler en müşkülpesent müşterileri dahi memnun edecek nitelikte. "Günay"a uğrarsanız ilk dikkatinizi çekecek şey barın kalabalığı olacak. Bu arada salonda yayılan yumuşak müzik de özlemini çektiğiniz romantizmin içine götürecek sizi. Piyanist Ercan eşliğin-

Devamı 85. Sayfada

Piyanist Ercan'ın eşliğinde Leman Sam ambiyans müziği söylüyor

Ülkemizin en eski ve en iyi bartendırı olarak biliniyor Alev...

Şef Cemal (sol başta) ve Öner (sağ başta) güçlü bir servis kadrosuyla müşteriyi memnun ediyorlar.

şimdi her mutfağın, (ev, lokanta, pastane, fabrika...)
kıyma, rende, ezme ve hamur işlerine büyük kolaylıklar getiren
becerikli bir yardımcısı var...

PRATİK mutfak harikası

BENİMLE 1 DAKİKA

Gövde ve diğer aksam Gıda maddeleri için Dünyaca en çok benimsenen sağlam MOBLEN PLASTİK'den imal edilmiştir.

Kesme Bıçağı ile, ince ve kalın Kıyma Bıçakları, tamamen paslanmaz Çelikten imal edilmiş olup, sert krom ile kaplanmıştır.

125 kg kaldırma kuvvetinde, vakumlu oturma düzeni.
Sucuk, sosis, küçük salam doldurma hunisi, Bastırıcısı,
Bisküvi ve kurabiye yapma aparatı ile birlikte mutfağınızın veya işyerinizin en gözde yardımcısı olacaktır.

1 YIL GARANTİLİDİR

1 kg.
Kıyma • Mini Kuşbaşı • Sucuk
Soğan • Havuç • Turp
Çiğ Köfte • İçli Köfte
Fındık • Badem • Ceviz
Fıstık • Bisküvi • Kurabiye
Ayva • Bayat ekmekten
galeta unu **1 dakika**

2 kg.
Ispanak • Maydanoz
Sarımsak • Biber Salçası
Elma • Üzüm Suyu • Peynir
İşkembe **1 dakika**

4 kg.
Armut • Tarhana • Lahana
Patates Püre • Fava
Kabak Mücver **1 dakika**

5 kg.
Domates • Domates Salçası
Şeftali Marmelatı **1 dakika**

Yavrunuza hazırlıyacağınız herhangi bir mama **1 dakika**

SAĞLAM • PRATİK • EKONOMİK

Taklitlerinden ısrarla sakınınız.

Gövde üzerindeki Göktaş amblemimizi kontrol ediniz.

Göktaş A.Ş. yetkili satıcısı:

ÇEKTAŞ
KOLLEKTİF ŞİRKETİ
Mürselpaşa Bulvarı No.4 • Basmane-İzmir
Tel:141693

Ücretsiz broşümüzü isteyiniz.

Sarı, Turuncu, Kırmızı, Yeşil, Kahverengi renkleri mevcuttur.

Ödemeli gönderilir, posta masrafları dahil 2,500.—TL

TAVLA

Oyun sonlarına doğru beliren bazı ilginç pozisyonlar

Oyunun sonlarına doğru beliren ve her tavlacının özlemini çektiği pozisyonların başında, kuşkusuz, rakibinizin kırık bir pulu varken, kendi toplanma bölgenizdeki bütün kapıları kapatmış olmanızdır. Bu durumda, rakibiniz kırıklarını oyuna sokmak için zar atmak durumunda olmadığından, rahatça rakip alandaki pullarınızı kendi alanınıza taşıyıp gönlünüzce size en uygun biçimde mevzilendirebilirsiniz. Bazen öylesi kötü zarlar gelir ki, kendi toplanma bölgenizdeki sağlam durumu bozmak ve kapılardan birini ya da birkaçını açmak zorunda kalabilirsiniz. Bu bakımdan, öncelikli sorun, böyle bir zorunluluk olmaksızın, rakip engelleri aşarak tüm pullarınızı kendi toplanma bölgesine aktarmanızdır.

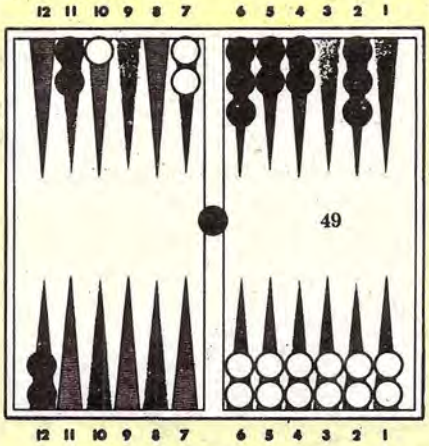

Şekil 49'daki durumda, 3-3 ya da 4-4 attığınız takdirde, içeriden kapı açmak zorunda kalacaksınız demektir. 3-3 geldiğinde, rakip 7 kapısındaki iki pulunuzu rakip 10 kapısına getirir ve daha fazla hareket ettiremediğiniz için de kendi toplanma bölgesinden iki pul oynamak (yani kapılardan birini açmak) zorunda kalırsınız. 4-4 geldiğindeyse, rakip 10 kapısındaki tek pulunuzu kendi toplanma bölgesine aktarırsanız, o zaman, içeriden açık vermek zorunda kalırsınız. Böyle bir zarda en tehlikesiz oyun, rakip 10 kapısındaki tek pulunuzu kendi 7 kapınıza getirdikten sonra, içeriden, 6 kapısındaki iki pulunuzu yine içeriden 2 no.lu kapınıza getirmektir. Böylece içeriden "doğrudan açık" vermemiş olursunuz.

Burada ilginç bir durum ortaya çıkıyor. Çift zarlar genellikle iyi zarlardır, ama, denk zamanda gelmeyen bir çift zar da, yukarıda görüldüğü gibi, sizi hiç de hoş olmayan (sizin açınızdan) bir durumda bırakabilir. Aslında, bu durumda fazla bir zarar görmezsiniz. Ama, 3-3'ün arkasından yine 3-3 attığınız zaman ne olacaktır? O zaman içeriden oynamak zorunda kalacak ve 6 kapısından sonra 5 ve 4 no.lu kapılarınızı da boşaltmak zorunda kalacaksınız. O zaman rakip 10 kapısındaki pullarınız keklik gibi açıkta kalabilir ve oyunu bile kaybedebilirsiniz.

Şansınızın bu kadar kötü gitmemesini dileyerek 4-1 attığınızı varsayalım. Acemi bir oyuncu, rakip 10 kapısındaki pulunu kendi 10 kapısına kaydırmayı düşünebilir. Bu büyük bir yanlıştır. Usta oyuncunun yapacağı iş, rakip 7 kapısındaki pulunu rakip 12 kapısına getirmektir. Burada 1-1 gelirse içeriden yine kapı bozmak zorunda kalırsınız, ama, bunun olasılığı düşük olduğu için, gelmesi halinde zarlara küfür etmekle yetinirsiniz. 4-1'i en iyi oynama yolu, rakip 10 kapısındaki pulunuzu kendi 11 kapınıza getirmek ve rakip 7 kapısındaki pullarınızı da birer aralamaktır. Böyle yaptığınızda, hiç değilse ilk atışınızda, içeriden kapı açmak sorununuz kalmayacaktır.

★★★

Öte yandan, zarlar öylesine kötü gelebilir ki, bütün pullarınızı kendi toplanma bölgenize taşıyıp toplamaya başladıktan sonra bile, açık verebilirsiniz ve rakibinizin atacağı bir zarla yüzüp yüzüp kuyruğuna geldikten sonra pullarınızdan birinin kırıldığını görebilirsiniz. Böylesi kötü zarlar gelebilir. Sizin yapacağınız iş, böyle bir durumun doğmaması için gereken önlemleri ve hazırlıkları baştan yapmaktır.

Şekil 50'deki duruma bakın. "Çift" zarların herhangi birisini rahatça oynayabileceğiniz için, o açıdan şimdilik önünüzde bir sorun yok... Ama, 3-2 attınız. Akkoyunla karakoyunun, iyi oyuncuyla kötü oyuncunun ayırdedilecekleri kritik zarlardan biridir bu...İnanın, bu zarı çok kötü oynamak mümkündür.

Diyelim ki, rakip 8 kapısındaki

pulunuzu kendi 12 kapınıza taşıdınız. Görünürde tehlikesiz bir oyundur bu... Doğrudur da tehlikesiz olduğu... AMA YALNIZCA O ATIŞ İÇİN... Ondan sonra 6-6 atarsanız ne olacak? O zaman, rakip 12 kapısındaki bir pulunuzu kendi 1 kapınıza taşıyacak, kendi 12 kapınızdaki pulunuzu da içeri sokarak toplayacaksınız. O zaman, Şekil 51' deki duruma gelmiş oluyorsunuz.

Kutunun dışındaki pul, topladığınız puldur. Bütün kapılar alınmış olduğu için zar atma sırası yine sizde... Rakibinizin atacağı bir zarla pullarınızdan birini kırma durumuna gelebileceği, sizin için "kötü" çok zar vardır bu durumda... 6-6, 5-5, 6-5, 6-4, 6-3 ya da 6-2 açık vermenizi ve böylece bir pulunuzu kırabilir duruma getirmeyi zorlayacak zarlardır.

Şimdi Şekil 50'ye tekrar dönelim. Burada, 3-2'yi en güvenli biçimde

Devamı 83. Sayfada

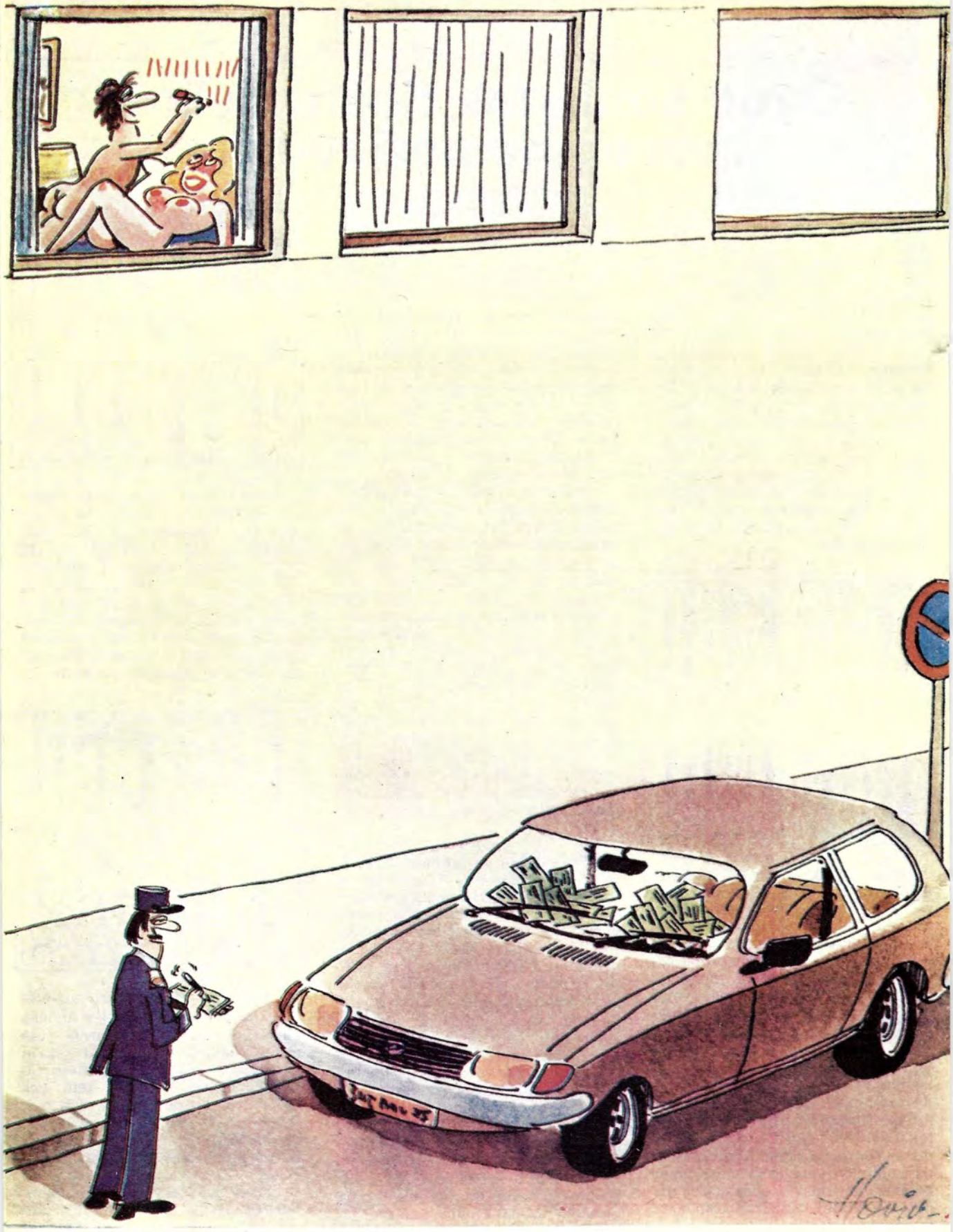

ERKEKÇE'NİN NEŞELİ FIKRALARI

Çok titiz bir adam, uzun süredir peşinde koştuğu bir kadını razı etmeyi nihayet başarmıştı. Durumu yakından izleyen ve bir gece önce, yuvarlak hatları iç gıcıklayıcı olan bayanın arkadaşının evine gittiğini bilen bir dostu sordu:

—Eh hadi anlat bakalım, nasıldı dün gece?

—Vallahi azizim ne desem bilmem ki... Ben bu kadınları anlayamadım gitti... Eve geldik beraberce. Sonra yatak odama girdik. En mahrem yerlerini gösterecek kadar şuh bir poz alarak yatağın üzerine uzandı... Bunun üzerine ben de hazırlanmaya başladım. Önce ayakkabılarımı çıkarıp içine kalıplarını yerleştirdim. Daha sonra şöyle alelacele bir tozunu bile silmeye fırsat kalmadı ki, bir de ne göreyim.. Uzandığı yerden fırlamasıyla kapıyı çarpıp çıkması bir oldu.

Fuar nedeniyle İzmir'de tüm oteller doluydu. Yorgun bir turist umutsuz bir biçimde son bir şans daha deneyerek lüks bir otelin ilgili görevlisine yaklaştı:

—Uzun bir yoldan geliyoruz. Karım arabada bekliyor. Bizim için nasıl olursa olsun bir oda bulamaz mısınız?

Adam biraz düşündü:

—Bir tek odamız kaldı, o da özel. Genç evliler için "gerdek odası".

Turist biraz utangaç bir ifadeyle konuştu:

—Biz onbeş yıllık evliyiz... ve...

—Üzülmeyin bayım. Eğer ben sizi mutfakta yatıracak olsam sabaha kadar yemek yemek zorunda değilsiniz ki!

Çok şık bir briç kulübünde adamın birisi karşısına köpeğini oturtmuş konken oynuyordu. Durum kulübün diğer üyelerinin sinirine dokunmaktaydı. Dostlarından birisi yaklaşıp köpekli adama takıldı:

—Böyle bir kulüpte, hiç değilse iki kişilik daha ciddi bir oyun oynasaydınız olmaz mıydı? Örneğin niçin köpeğine açık ya da kapalı poker öğretmiyorsun?

—Denedim ama, sonunda olanaksızlığını anladım. Eline iyi bir kart gelince kuyruğunu sallamadan edemiyor!

Gecenin geç saatlerinde, adam, kadının yanına yaklaştı...

"—Bir gece için 50 dolar isterim, sevgilim..."

"—Olur," dedi, genç adam... "Ama bilmeni isterim,, benim garip huylarım vardır."

"—Bak o olmaz... Ben sapıklıklara gelemem..."

"—Merak etme, isteklerimin sana hiçbir zararı olmayacak... Üstelik sana bir 50 dolar daha veririm..."

Kadın teklifi kabul etti. Birlikte kadının evine gittiler. Adam isteklerini sıralamaya başladı:

"—Beni hemen banyoya götür..." Gittiler... Adam derhal duşun altına elbiseleri ile girdi...

"—Acele soğuk duşu aç..."

Kadın duşu açtı, sonra soyunmaya başladı... Adam buz gibi suyun altında titrerken yeni emrini verdi:

"—Şu vantilatörü yanıma getir, son hıza ayarla ve çalıştır... "Kadın söyleneni yaptı.

"—İşte hep hayal ettiğim şey buydu" dedi adam... Ormanda, felaket kötü bir gecedeyiz... Şakır şakır yağmur yağıyor. Fırtına deli gibi esiyor... Aman... Şimşekler eksik... Çabuk... Çabuk elektrik düğmesinin yanına koş.. Açıp kapamaya başla..."

Çıplak ve şaşkın kadın, deneni gene hemen yaptı...

"—Harika... Harika... Tam istediğim gibi... Şimdi bu ıslak elbiseleri çıkarıp soyunmam gerek... Yağmur... Fırtına... Şimşekler... Oh... Ooohhh.."

"—Güzel" dedi kadın, "Hazırsan, sevişebiliriz artık..."

"—Ne..." diye hayretle haykırdı adam... "Böyle bir havada sevişmeyi nasıl düşünebilirsin..."

İki kız konuşuyorlardı.

"—Bizim Sheila abla var ya... Galiba menopoza giriyor..."

"—Nerden anladın?."

"—Diyaframını bana yarı fiyatına teklif etti de.."

Genç kadın eve harika bir panter manto ile dönmüştü. Neşeli bir ifade ile kocasına durumu açıkladı.

—Biliyor musun çok şanslıyım bugün. Bu gördüğün kürk mantoyu tombalada kazandım.

Birkaç gün sonra kolunda elmas bir bileziği gururla taşıyordu. İki gün sonra ise bir çift elmas küpe diziye eklenmişti. Kocasına yaptığı açıklama da hep aynıydı. Şansı bir kez açıldığı için tombalaya devam ediyordu.

Ve bir cumartesi günü genç kadın, yardımseverler derneğinin düzenlediği bir şenliğe gideceğini söyledi. Zamanında yetişebilmesi için banyoyu doldurmasını kocasından rica etti. Tam soyunup da banyoya gireceği anda farketti ki, küvette ancak birkaç santimetrelik su vardı.

—Niçin bu kadar az su hazırladın sevgilim?

—Seni düşündüm karıcığım. Şansın tam açılmışken tombala kartının ıslanmasını istemedim de..

Temel ile Rıza uçak pilotu olmaya karar vermişlerdi. Almanya'ya gittiler, kursu bitirdiler, diplomalarını aldılar ve ilk seferlerini yapmak üzere uçağa binip yola çıktılar. Az sonra, kaptan pilot Temel yardımcısı Rıza'ya döndü.

"—Şimdi kuleden haber geldi... Bu hava alanı oldukça kısaymış. Bu yüzden dik ve sert iniş yapacağız. Tekerlekler yere konar konmaz, frenlere sonuna kadar asıl ki, pistin dışına taşmayalım..."

Az sonra, pike yapar gibi piste geldiler. Tekerler değer değmez, Rıza frenlere asıldı... Uçak pistin kenarında ucu ucuna, çakılmış gibi durdu... Temel alnındaki terleri silerken, Rıza'ya döndü...

"—Bu ne biçim pist... 50 metrelik yerde koca uçak durur mu?.. Nasıl inşa etmişler bunu..."

Rıza başını iki yana salladı:

"—Haklısın Temel... Bir de şu yanlara baksana... Eni de en az 10 kilometre var..."

işte gerçek 0,5 mm. ince uçlu yazı kalemi

adel majör

adel major fine line

0,5 mm İNCE UÇLU YAZI KALEMİ ALIRKEN

- Ünlü FABER teknolojisinin ürününü
- Gerçek 0,5 mm ince uçlu yazı kalitesini
- İnce uçlu yazının rahatlığını, zevkini
- Özel ve modern görünümünü
- 3 ayrı rengi kapakta görebilme avantajını
- 0,5 mm, Refill kalitesini ve ömrünü
- Kalıcı ve uzun ömürlü özel mürekkebini
- Mükemmel ambalajını

KISACA PARANIZIN TAM KARŞILIĞINI ALIRSINIZ

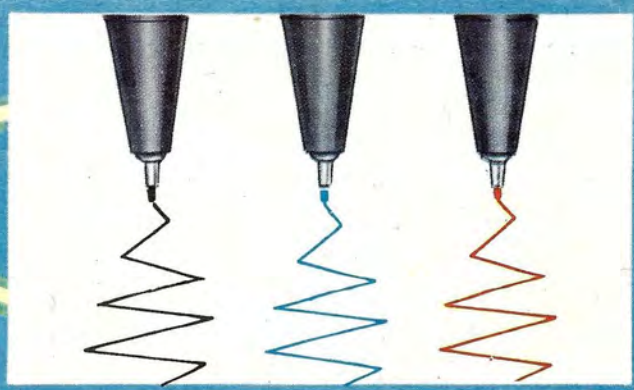

Johann FABER

adel majör *Diğerlerinden farklı...*

İLANCILIK

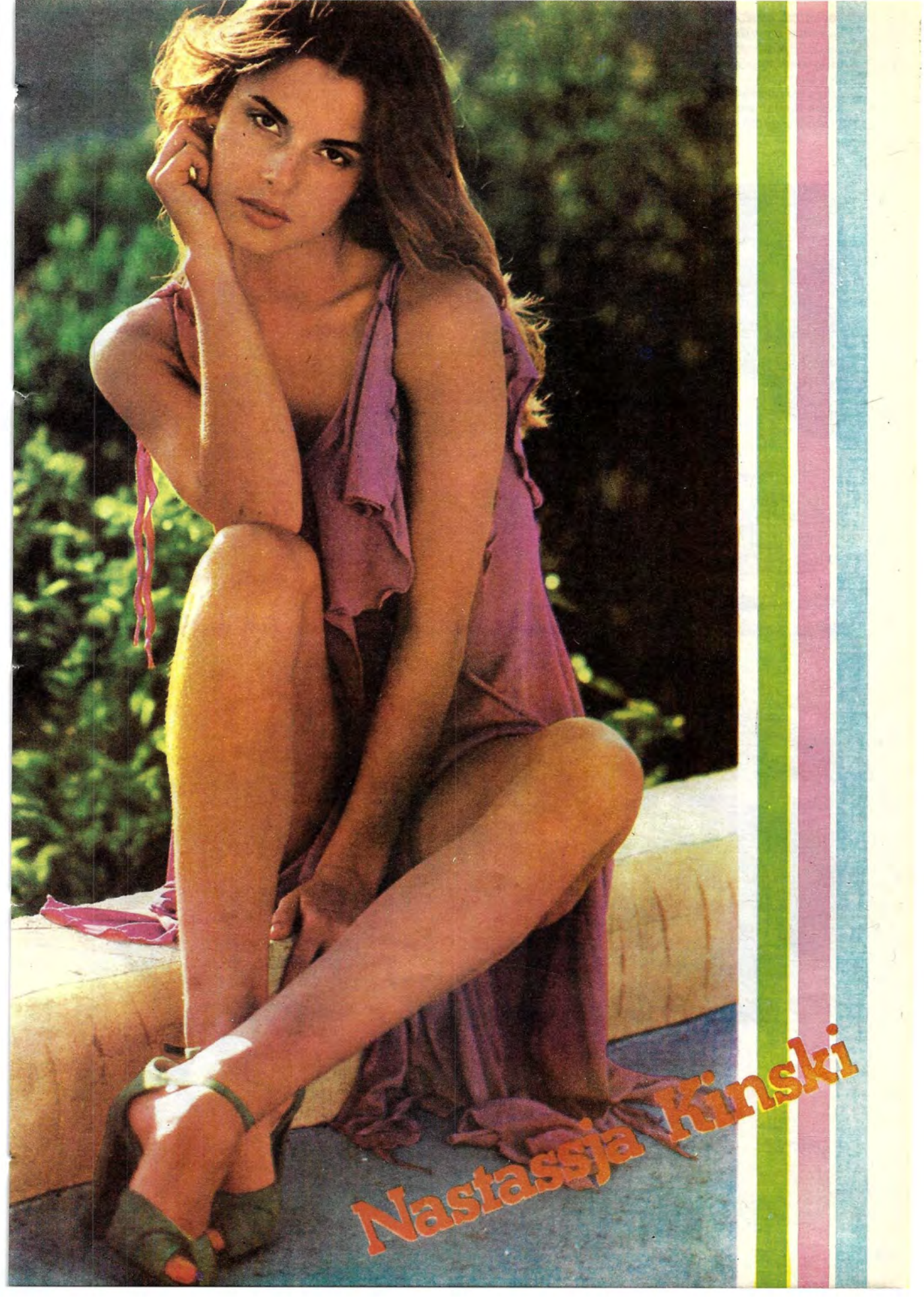
Nastassja Kinski

Geçtiğimiz ay sinemalarda "Aşkımız Bir Günahtı - Stay The Way You Are" adlı filmde Marcello Mastroianni ile birlikte izledik Nastassja Kinski'yi... 17 yaşındayken ünlü yönetmen Roman Polanski'nin kanatları altında dünya sinemasına sunulan Nastassja'yı biz de sizlere filmlerinden en güzel sahnelerle ve doyumsuz güzelliğiyle sunuyoruz...

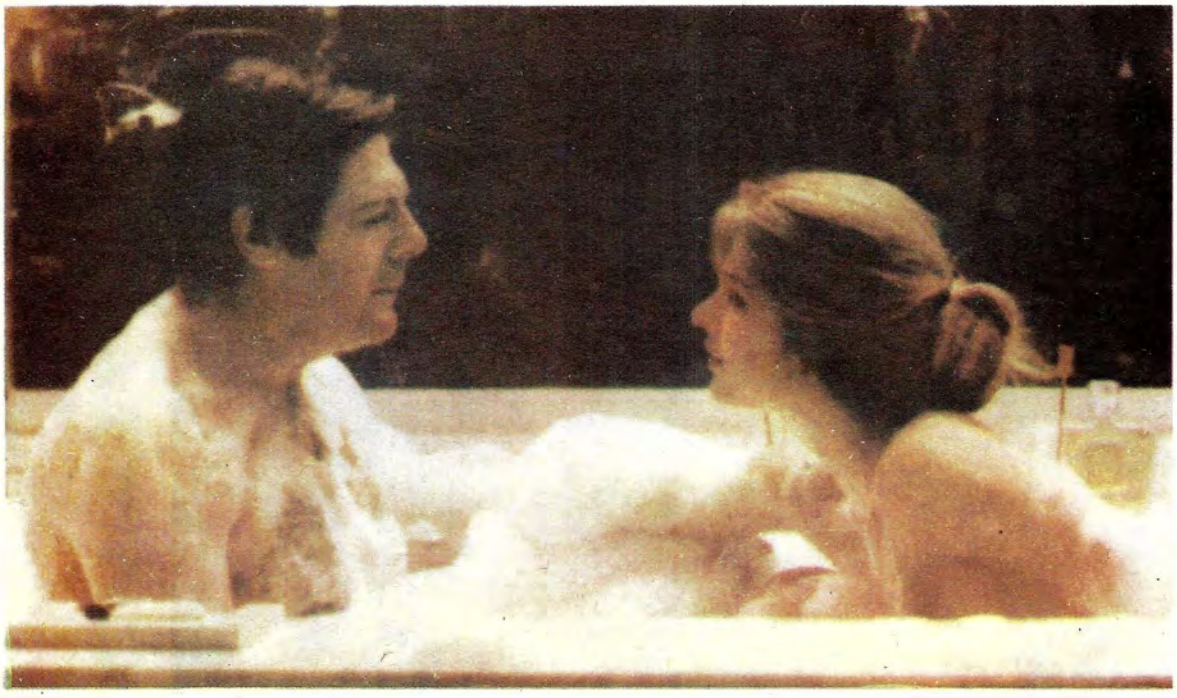

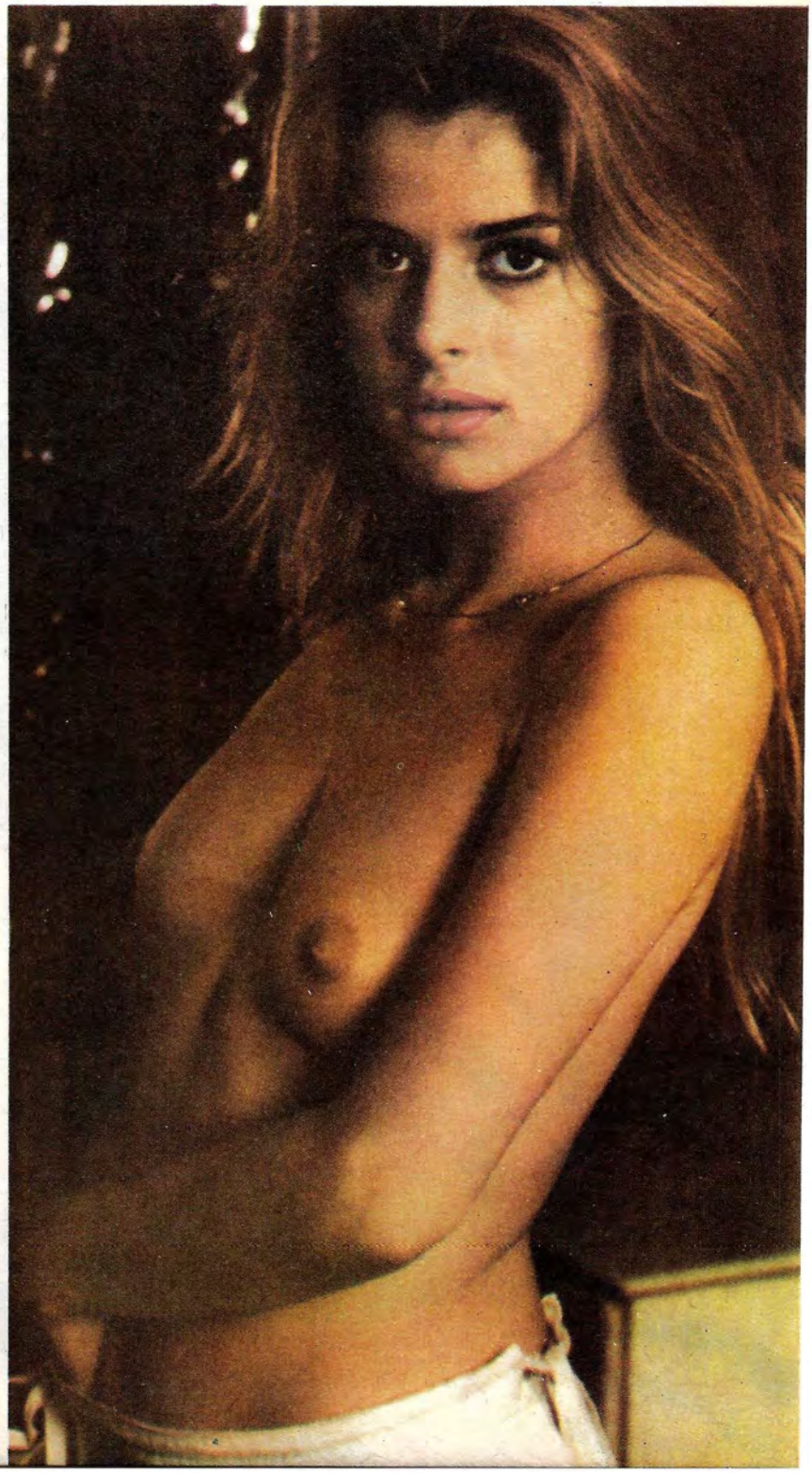

Masum yüzlü ama günümüzün en önde gelen seks yıldızları arasında anılıyor adı. "Beni yakınlarım Nasti diye çağırır" diyor... "Çok romantiğim. Çok çabuk aşık olur, çok çabuk vazgeçebilirim. Dürüst ve şerefli bir yaşamım olsun istiyorum. Hayat daha da zorlaşıyor... Küçücük bir hata yaptığımda sırtımda tonlarca yük buluyorum... İnsanlar acımasız görünüyor gözüme... Sanki beni harabeye çevirmek istiyorlar..."

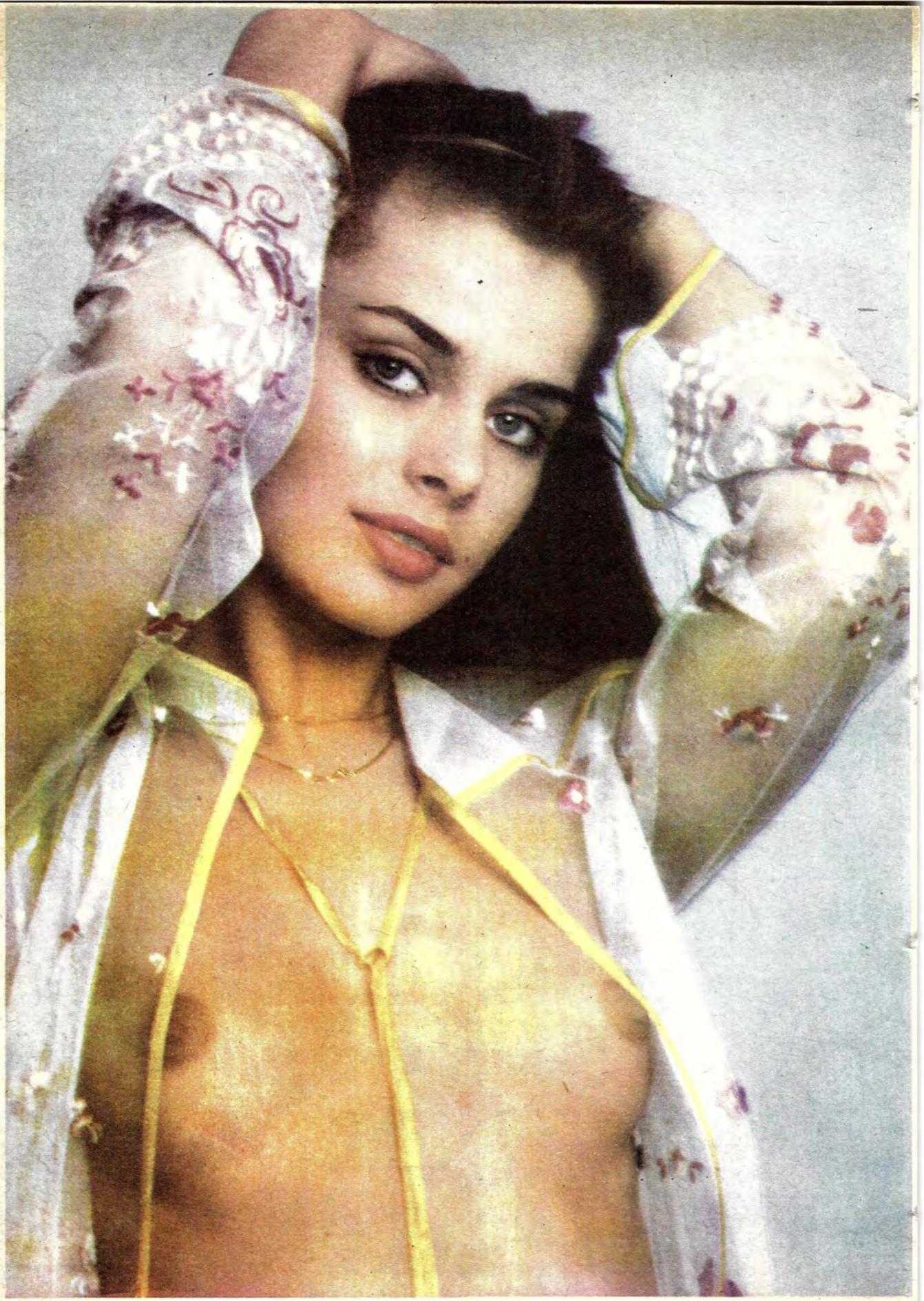

Yirmi yaşındaki Nasti, "Tess" filmindeki büyük oyunculuğuyla sinema eleştirmenleri tarafından Ingrid Bergman ve Brigitte Bardot düzeyinde gösterildi... Hem güzellik, hem de usta oyunculuk... Nasti engel tanımıyor...

Nükhet Duru'yu dinleyin:

Sağlıklı dişler
Mis gibi nefes için

Her yemeğin ardından DuroDont diyorum.

Yemeklerden sonra bir fırç

Tavla

Baştarafı 69. Sayfada

oynamanın yolu, rakip 8 kapısındaki bir pulunuzu rakip 11 kapısına getirdikten sonra, kendi 6 kapınızdaki pulu kendi 4 kapınıza kaydırmaktır.

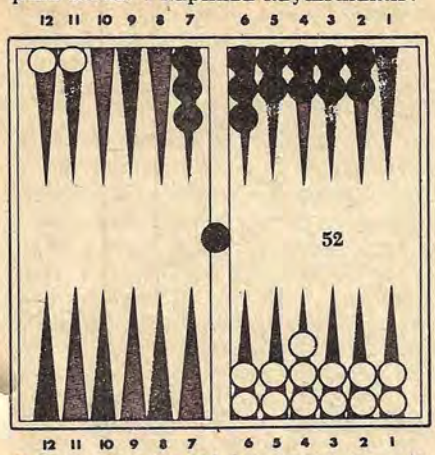

Böylece Şekil 52'deki görece güvenli durum oluşmuş bulunuyor. Bundan sonra atacağınız iki zarda da oynanabilecek güvenli biçimler bulabilirsiniz.

Şekil 50'ye yeniden dönelim. 2-1 attınız. Ne olacağını düşünmeden rakip 12 kapısındaki pulunuzu kendi 11 kapınıza, kendi 6 kapınızdaki pulu da 5 kapınıza getirebilirsiniz. 6-6 attığınızda benzeri kötü bir durum doğacaktır. Bu durumda, 6 no.lu kapınızda bir pulu kırılmayı bekler durumda bırakırsınız. Bunu önleyebilir miydiniz?. Elbette! 2-1'i andığımız biçimin dışında nasıl oynarsanız oynayın, başınıza bu durumlar gelmezdi.

İyi bir tavlacı olmak ve bu tatsız durumlara düşmemek istiyorsanız, en rahat olduğunuz zamanlarda bile nasıl oynayacağınızı inceden inceye tartın.

İÇERİDEN KAPI AÇMA YÖNTEMLERİ

Kötü zarın etkilemeyeceği hiç bir pozisyon yoktur tavlada... Bir başka deyişle, oyununuz görünüşte ne kadar iyi olursa olsun, ters zar ters durumlar yaratabilir. Bütün pullarınızı kendi toplanma bölgenize taşıdınız ve oyun düzeninizi öyle kurdunuz ki, peşpeşe atacağınız iki zar kombinezonundan hiç biri, sizi açık vermeye zorlamayacaktır. Şekil 53 buna örnektir. Ama, diyelim ki, 6-2 attınız. Kendi 6 kapınızdan bir pul toplayıp, 5 kapısındaki bir pulu da 3 kapısına kaydırırsınız. Sonra 6-1 attınız. Kendi 6 kapınızdan bir pul toplayıp, bu kez de açık pulunuzu güvenli 5 kapısına kaydırdınız. Böylece Şekil 54'teki duruma gelmiş bulunuyorsunuz.Artık rakibiniz zar atma hakkına sahiptir. 6'lı bir zar attığı takdirde kırığını oyuna sokacak ve sizin de tüm dertleriniz bitmiş olacaktır. Atamadığını varsayın ve siz de 6-6, 5-5, 4-4, 6-5, 5-4 ya da 6-4'lü zarlardan herhangi birini attınız. İster istemez açık vereceksiniz.

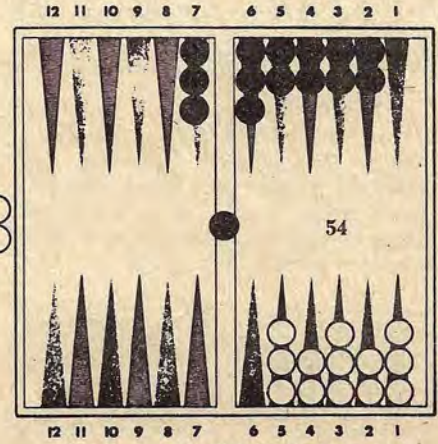

Öte yandan, Şekil 55'teki durumdasınız. Rakibinizin iki kırığı, bunlara ek olarak da daha henüz toplanma bölgesine sokamadığı üç pulu vardır. Oyununuzu iyi kurduğunuz takdirde, burada, rakibinizi mars etmeniz olasılığı çok yüksektir.

1-1 attınız. Kendi 1 no.lu kapınızdan dört pul birden toplayıp rakibinizi mars etme şansınızı büyük ölçüde yükseltebilirsiniz. Biraz daha temkinliyseniz 1 no.lu kapınızdan iki pul alıp, iki pulunuzu da 5 kapınızdan 4 kapınıza kaydırabilirsiniz. Burada rakibinizi mars etme şansınız yine yüksek, ama, tehlikeli bir pozisyona düşmeniz olasılığı ilk oyun biçimine göre daha düşüktür. Daha da güvenli oyun oynamak istiyorsanız, 5 kapısındaki iki pulunuzu 3 kapınıza getirip pul toplamaktan vazgeçebilirsiniz.

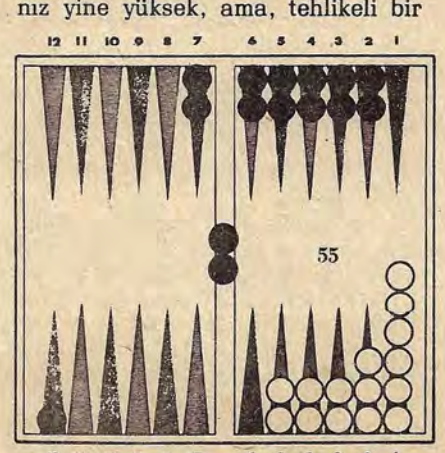

Bu üç seçenekten ikincisini, yani iki pul toplayıp, iki pulu da 5 kapısından 4 kapısına kaydırmayı öneriyoruz. Üçüncü seçeneğin benimsenmesi, kapınıza kadar gelmiş bir mars ihtimalini heba etmeniz anlamına gelir.

Diyelim ki, rakibinizin tek kırığı var ve öbürünü de kendi toplanma bölgesine taşımış durumda... Burada yapacağımız doğru iş, kendi 1 kapınızdaki dört pulu da toplamaktır. Gerçi rizikolu bir durumdur, ama, burada aslolan, eldeki tüm fırsatları değerlendirerek marsa yönelmektir.

Burada benimsenmesi ve bellenmesi gereken temel kural, açık verirken, yüksek sayılı kapılardan küçük sayılı kapılara doğru o sırayla kapıları açmaktır.

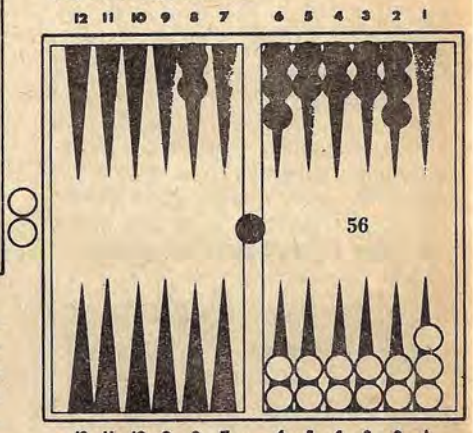

Şekil 56'da görüldüğü gibi, iki pul toplamış ve bir pulunuzu da kendi 1 kapınıza kaydırmış durumdasınız. 5-4 attınız. Burada rakibinizi mars etme ya da oyunu kaybetme gibi aşırı ihtimaller sözkonusu olmadığı için, pul toplamak yerine, 6 kapısındaki iki pulunuzdan birini 2 kapısına, birini de 1 kapısına getirmeniz en uygun oynama biçimi olacaktır. Kendi 5 no.lu kapınızdan bir pul toplayıp ötekini de kaydırırsanız o zaman, 6-1 ya da 5-1 attığınızda kaçınılmaz olarak açık verirsiniz.

Yüksek sayılı kapılardan başlayarak kapılarınızı açma kuralının tek istisnası vardır. Şekil 56'dayken, 5-1 attınız. Pul toplamadan 6 kapısındaki bir pulunuzu 5 kapısına, birini de 1 kapısına getirirseniz, ortaya, Şekil 57'deki durum çıkar. Rakibiniz kırığını oyuna sokamaz ve siz de 6-6, 5-5, 4-4, 6-5, 6-4, 6-3, 6-2, 5-4, 5-3, 5-2 (toplam 17/36 ihtimal), açık vermek zorunda kalırsınız. Burada oynanması gereken en iyi oyun, Şekil 58'deki duruma gelecek biçimde, 5 kapısından kapı açmaktır

burada, 5 kapısındaki bir pulu toplar, birini de 4 kapısına kaydırırsınız. O zaman, kırılacak açık vermek için 6-6, 5-5, 4-4, 6-1 ve 5-1 atmanız gerekir ki, bu da 7/36 ihtimaldir.

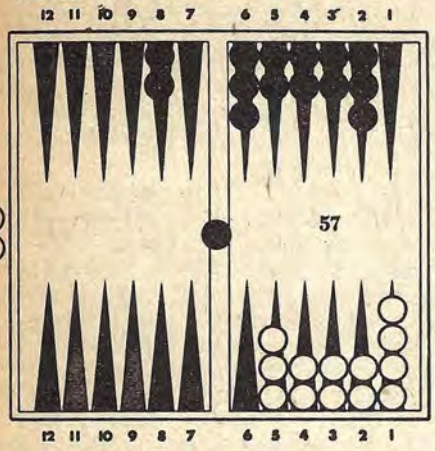

1 NO.LU KAPIDA RAKİP PULLAR

Rakibinizin pullarını kendi 1 no.lu kapınızda kıstırmışsanız, rakibinizin yapabileceği tek iş, pullarınızı toplamaya başlamaktır. Böyle durumlarda açık vermeniz ihtimali de oldukça yüksektir. Verdiğiniz açıktan rakibiniz yararlanamaz ve pulunuzu kırarsa, çok yüksek zarlar atmaması koşuluyla onu mars edersiniz; yok açık verirseniz ve rakibiniz de sizi kırarsa, o zaman oyunu siz kayıp bile edebilirsiniz. Burada,

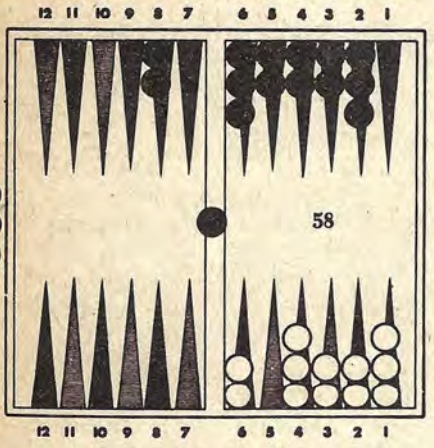

rakibinizin de kendi pullarını yüksek kapılardan küçük sayılı kapılara doğru kaydırmak zorunda kalmasını dilemek zorundasınız. Rakibiniz kapalı kapılarını açmaya başladığı anda bir pulunuzun kırılması fazla büyük sorun değildir.

Şekil 59'daki durumda, 2-1 attınız. Atabileceğiniz zarların bu en küçüğü, size, 7 no.lu kapınızda dört pul yığma olanağı sağlayacaktır. Gelecek 6'lı bir zarı oynayamayacağınız için, bu durumda, rakibinizin kendi alanında kapı bozmasını beklerken birkaç atış bile yapabilirsiniz. Rakibiniz 6-1 attı diyelim. Zaman kazanmak ve sizin kapılarınızı önce bozmanızı beklemek istiyorsa, 7 kapısındaki pulunu 6 kapısına, 9 kapısındaki pulunu da 3 kapısına getirir ve böylece 6'lı zar attığında pullarını hareket ettirmek zorunda kalmaz.

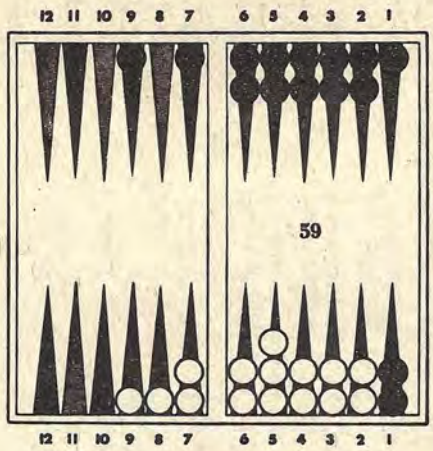

Karşılıklı birkaç zar atışından sonra, Şekil 60'daki durum belirdi. Beyaz (hiç değilse bir atış için güvenliği sağlanmış olarak) pullarını içeri soktu, siyah da yalnızca tek kapı (6 kapısı) bozarak durumunu korudu. 6-3 attınız.

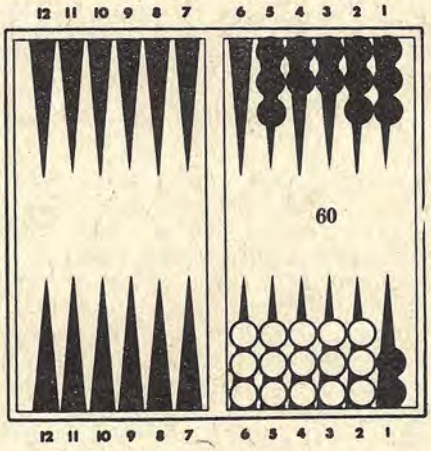

Burada 6 kapısından bir pul toplamak, sonra da ya 3 kapısından bir pul almak, ya da 5 kapısındaki bir pulu 2 kapısına kaydırmak durumundasınız. Genelde yüksek sayılı kapıdan küçük sayılı kapıya pulu kaydırmak ve böylece yüksek sayılı bir çift atıldığında açık verme tehlikesini ortadan kaldırmak benimsenegelen yoldur. Ne var ki, bu özel durumda, 3 kapısından pul almanızı öğütlüyoruz.

Bu oyun biçimi hem daha emindir, hem de mars etme ihtimalinizi saklı tutar. Şöyle ki, rakibiniz 6'lı bir zar atamadı ve iki pulu da 1 no.lu kapınızda kaldı. Zar atma sırası size geldiğinde ne olabilir? Önerdiğimiz gibi 6 ve 3 kapılarından birer pul toplamışsanız, bu kapılarda kalan pul sayınız ikişerdir. 5 no.lu kapıdaki pul sayısıysa üçtür. Bir başka deyişle, bu pul dizilişinde açık vermeniz için 6-6 ya da 6-5 atmak durumundasınız. Öte yandan, 6'dan pul toplayıp 5 kapısındaki pulu 2 kapısına kaydırmış olsaydınız, 6 ve 5 no.lu kapılarınızda ikişer pulunuz kalacaktı. 5-4 attığınız takdirde 5 kapısında bir açık, 6-5 attığınız takdirde 6 ve 5 kapılarında 2 açık vermek zorunda kalırsınız. Bu da rakibinize oyunu ikram etmekten başka birşey değildir.

Bu küçük örnek bile hem 6 kapısından, hem 3 kapısından birer pul toplamanın göreli üstünlüğünü ortaya koymaya yetiyor. Pul toplarken dikkat edilecek kural, açık vermek zorunda kaldığınız zaman mümkün olan en az sayıda açık vermeyi sağlayacak biçimde pullarınızı büyük kapılardan küçük kapılara kaydırmaktır.

Üstünde durulması gereken bir başka nokta, rakibin mars edilmesi ihtimalinin güçlü olduğu durumlarda, "güvenli" oyunlar yerine daha az güvenli oyunların tercih edildiğidir. Örneğin, Şekil 61'deki durumda 2-2 attınız. Bu zarın nasıl oynanacağı konusunda, inanın, dünyanın en usta tavlacıları arasında bile görüş ayrılığı çıkar.

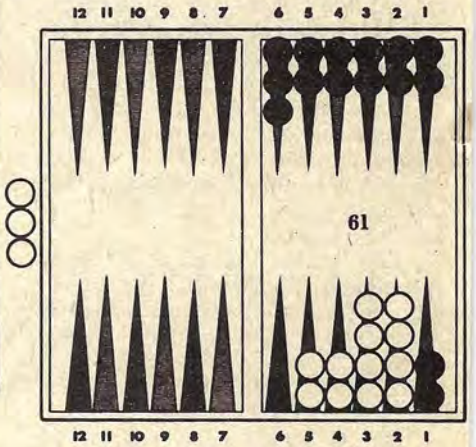

Zarına güvenen, iyimser bir oyuncu, bu zarda, marsı zorlamak için 2 no.lu kapısından dört pul birden toplar. Bunu yaparken izleyecek zar atışında açık verebilmesi ihtimalini göz önünde tutmaktadır, ama, pulu kırılsa bile, oyunu alabilecektir.

Görece daha temkinli bir oyuncu, mars etme fırsatını bütünüyle elden kaçırmamak için, iki pulunu 5 kapısından 3 kapısına, iki pulunu da 4 kapısından 2 kapısına kaydırır. "Şansım varsa rakibimi mars ederim, ama, böyle oynamakla tek oyunumu garantilemiş oluyorum" diye düşünür.

Görüşümüz odur ki, usta oyuncu burada kişiliğiyle en tutarlı oyunu oynayan kişidir. İki oyun da oynanabilir.

Güngör Bayrak

Baştarafı 32. Sayfada

Kaçış'ı "düşlerde bile olmayan" bir özel tiyatro deneyimi izler. İzler de ekonomik yasalar gündemin ağırlığını oluşturur; para gereklidir para ve tiyatro oyunculuğu belirli ekollerin tribünlerinde yeralmamışlar için açlığın en "bohem" tanımıdır.

"Tonton baba"lar çıkar filmin bu karelerinde ortaya... Genç kız, havaalanındaki bar-amerikan'da çalışmaya başlar. (Satirik bir bakış yıllar sonra Güngör Bayrak'ın burçlarda dalgalanışını çekemeyince bar-amerikan'ın "Amerikan"ını atıp, 'Ha, o mu, o daha önce bar'da çalışmıştı'ya dönüştürür!') ...Ve senaryonun bu sayfasında:

"Şimdi bir trafik kazası sahnesi çekeceğiz..."

"İsterseniz dublör kullanalım..."

"Hayır. Bu benim öyküm, kendim oynayacağım."

"İyi ama, bir akşam Esenboğa'dan dönerken arabanız şarampole uçacak ve siz yaralanacaksınız."

"Olsun... oynarım..."

Güngör Bayrak'ın hastane sahnesi birbuçuk ayda tamamlanır sonunda!..

Yerli film olur da İstanbul kartpostalı olmaz mı içinde... Ver elini en büyük kent!..

Yalnızlarevlerinin yufka yürekli camları ağlayan, ağlatan kent...

"Güngör hanım, siz şimdi İstanbul'da da tiyatroya girmektesiniz ve teyzenizin yanında kalmaktasınız. Tiyatrodan kazandığınız para bu kez de yetmeyince, yine başka bir işe gireceksiniz; örneğin Hilton'da kahveci güzeli olacaksınız."

"İyi, hoş da, bu filmde kör kemancı yok mu?"

"Kör kemancı bu kez iyiniyetli bir piyanist olarak var. Onunla nişanlanacaksınız. Ancak, siz şöhret merdivenlerini tırmandıkça o ancak trabzanlara tutunacak, sonunda da sizi bırakacak."

"!!!!!!..."

.....

Yufka yürekli camlarda yağmur film şeritleri gibi kayıp duracak.

Kayan şeritlerde bir güneş açacak, günün birinde, şarkıcı değil de genç kız manken olacak. (İlk bakışta insanın odak noktası olan bir bedensel gönder... neden sonra o güzelim gözler göndere çekildiğinde anlıyorsunuz ki, o fiziksel çekim, o gözlerin hakkını yemektedir.) Oysa, Güngör Bayrak, mankenliğe önce elleri ve bacaklarıyla başlayacak: Ya sprey sıkacak, ya çorap giyecek...

Bir genç kız, kelepçeleri böylesine kırar, "Zincirlerinden başka kaybedecek bir şeyleri yoktu" yürek mantığıyla yola çıkar ve de bir Güngör Bayrak olursa, elbette o Yeşilçam'ın kapısını çalmadan Yeşilçam onun kapısını çalar.

Senaryo finale yaklaşmıştır.

Konya'nın, o derslerinde başarılı, o hırs küpü, o ufkunu aşmak ve kendi potansiyelini düzenin terazisinde bir ağırlık olarak kullanmak tutkusundaki genç kızı, bugünün yıldızıdır artık... Çekimi üç ay süren en ciddî yapıtlardan ekran ve gazino serüvenlerine —bisiklete biner gibi— pey sürmeye değin her yürekli girişimin ardındaki insandır.

Anadolu'nun yüreğinden büyük kentlere nice çizgiler çekilir, politik, ekonomik, topografik... ve bu çizgilere allı-morlu nice öyküler asılır.

Ve ne her genç kız bir Güngör Bayrak'tır... ne de her öykü bir yerli film.

Şimdi, bayan Bayrak belki bir Kör Kemancı bulup filmi tamamlayacaktır ama, evlerinden kaçıp, vampir dişlilerinin çarkında bedenini ve benliğini yitirmiş nice genç kızlarımız hâlâ Yahya Kemal'le avunmaktadırlar:

Restoranlar

Baştarafı 67. Sayfada

de Leman Sam tam bir ambiyans müziği söylüyor. Yanınızdaki ile rahatça sohbet ediyor ve bağırarak konuşmak zorunda kalmıyorsunuz. Üç şef (Sami, Cemal ve Öner) tarafından yönetilen servis bir makina gibi çalışıyor. Akşam yemekleri için de Günay'ın zengin bir mutfağı var. Özellikle Recep Usta'nın spesiyalitesi krepte kebap, piliç şiş graten ve güveçte mantarlı karides en çok istenen yemekler.

Pub-Restorana adını veren Günay Tuncel eski As Klüp'de, Lalezar'da ve yıllarca Klüp-12'de müdürlük yapmış geniş çevresi olan ve sanatçılar tarafından da iyi tanınan bir kişi. Özellikle sanatçılara böyle bir buluşma yeri kazandırdığı için şimdi daha da çok seviliyor olmalı.●

"Hemşirelere sarkıntılık etmiyorsun değil mi?"

"Gitmiş, kaybolmuşuz uzakta/ Rüya sona ermeden şafakta..."

★ ★ ★

Ağlamayan kadın, yalnızlık-evi'nde oturuyor. O izlerken koca kenti, koca kent ağlıyor. Yufka yürekli vampir; İstanbul!.. Zincirleri kıranlar da sende barınır, zincirlere tutsaklar da...

Ama nasıl da öğrendi Güngör Bayrak bisiklete binmeyi...

Ve senin güngörmüş avuçlarında tüm yalnızlığına karşın ağlamadan yaşamayı...

ERKEKÇE'nin notu:

Sayın Güngör Bayrak'ın bu çok kendine özgü savaşımını anlatırken sözü bu denli gevelemek yerine size ünlü "Bir adam namusuyla nasıl milyoner oldu" adlı öyküyü anlatabilirdik. Hani adam beş parasız dolaşırken yolda bir lira bulur, bununla bir elma alır, elmayı parlatır parlatır iki liraya satar. O iki lirayla iki elma alır, onları parlatır parlatır dört liraya satar. O dört lirayla sekiz elma alırken milyoner halası ölür ve mirasa konar... diye özetlenen öykü...

Ve diyebilirdik ki; girin bu yola, "Size de çıkabilir!.."

Ama yapmadık bunu... belki de onurlu bir savaşıma saygımız ağır bastı.●

Halit Refiğ

Baştarafı 19. Sayfada

diyebilirim. Çünkü Kemal Tahir benim tanıdığım insanlar içerisinde en bilgili, en dürüst, en zeki, en çalışkanlarından biriydi. Bu vasıflarıyla; yani dürüstlüğü, gerçekçiliği, bilgisiyle beni çok etkilemiştir. Bu şekilde düşünülürse ben bir Kemal Tahirciyim. Fakat "Kemal Tahircilik" bir düşünce sistemi midir, bir inanç mıdır, bir ideolojik görüş müdür... diye sorulacak olursa, hayır, bunlardan hiçbirisi değildir. Kemal Tahir bütün bu söylenilenlerin aksine "Gerçek" kavramı üzerinde fazlaca durmuş, kesin ve keskin inançlardan uzak kalmayı öğretmeğe çalışmış, gerçeklerin sürekli gözden geçirilerek zamana uygun olup olmadığının araştırılması ilkesini benimsetmeğe çalışmış bir yazardır. Kendisi bir bilim sistemi getirmeyen, fakat bilimsel gerçeklerin dahi dogmalaştıkları zaman içine düşüldüğü yanlışları gören, belirten, bu bakımdan keskin sistemlerin canlı insan ve toplum hayatında hiçbir zaman eksiksiz işlemeyeceğine inanmış bir insandı. Gerek fert hayatında, gerek toplum hayatında, gerek devlet sistemi bakımından dogmalardan uzak, değişen gerçekleri sürekli gözönünde tutan ve değişen gerçeklere sürekli belli bir değişim esnekliği, kolaylığı gösterebilen bir düşüncenin yanındaydı.

ERKEKÇE: Kemal Tahir'in Osmanlıya, Kurtuluş Savaşına ve Türkiye Cumhuriyeti'ne bakış açısı neydi?

HALİT REFİĞ: Kemal Tahir, "Yorgun Savaşçı" da Osmanlılığın artık kendisini yaşatan unsurlardan mahrum bulunduğunu ve bir değişimin kaçınılmaz olduğunu belirtmekteydi...

ERKEKÇE: Bunu bir özetleyebilir miyiz?

HALİT REFİĞ: Bu sadece Kemal Tahir'e göre değil, tarihi gerçeklere göre de böyledir. "Devlet Ana" romanında da ifade ettiği gibi Osmanlılık çok uluslu bir devlet sistemiydi. Bir İslam Devletiydi. Bu "Devlet Sistemi" işlerliğini kaybettiği sıralarda, önceleri bu sistemi benimsemiş olan irili ufaklı milletler de bu sistemin karşısına dikildiklerinde, Osmanlılığın devamına ve yaşamasına imkân kalmamıştı. Bu ilki...

İkincisi ise Hilâfet meselesinden kaynaklanmıştır. Özellikle Birinci Dünya Harbi sırasında Mekke Emîri Serif Hüseyin'in başkaldırmasıyla, Osmanlı Devleti bir İslâm Devleti bütünlüğünden de mahrum kalmıştı. Kemal Tahir, romanında, çok uluslu bir sistem yerine tek uluslu Millî bir Devlet kurulmasını tarihi değişimin kaçınılmaz sonucu olarak göstermekteydi.

"Yorgun Savaşçı"da Kemal Tahir, Osmanlılığı doğuran unsurlara karşı çıkmadan, bu unsurların ortadan kalkmaları halinde çöküşün kaçınılmaz olduğunu anlatmıştır. Sonuçta Osmanlılıktan çok daha değişik yeni bir devlet kurulması gerektiği gerçeğini yansıtmıştır.

ERKEKÇE: Peki, bu kadar gerçeğe ve kaçınılmaz sonuçlara rağmen Kemal Tahir'in görüşleri niçin tartışılmaktadır?

HALİT REFİĞ: Burada, —Milli Mücadeleyi kim yaptı?— sorusu bulunmaktadır. Milli Mücadele konusunda çok değişik yorumlar yapılmıştır. Örneğin, yöneltilen sorulardan ilki şudur: "Milli Mücadele açık seçik bilinçli bir anti-emperyalist savaş mıdır?" İkincisi: "Milli Mücadele saray erkânına karşı Anadolu tarafından verilen sınıfsal bir mücadele miydi?"

Kemal Tahir, Milli Mücadele'nin bir halk hareketi olmadığını, bir kadro hareketi olduğunu, devletsiz ve ordusuz kalmış bir grup vatansever Türk subayının, başkentlerin düşmanın işgal etmesi halinde Anadolu'ya geçerek halkın arasına gitmelerini ve burada düşmana karşı bir direniş cephesi oluşturmalarını

"Hiç aceleye gerek yok Bayan Jones"

çabaların ilk başlarında halktan pek ilgi görmediklerini, Milli Mücadeleye tam olarak katılmalarının, güvenebilecekleri bir Milli Ordu oluşturulduktan sonra gerçekleştiğini anlatmaktadır.

Kemal Tahir'e soldan gelen eleştirilerin en önemli kaynağı Milli Mücadelenin sınıfsal bir mücadele olmadığını ifade etmiş olmasıdır. Sağdan gelen eleştirilerin büyük bir kısmı ise, Kemal Tahir'in ne dediğine bile bakmaksızın, onun bir marksist olduğunu söylemeleriyle yapılmaktadır. Ayrıca 1938 yılından itibaren 15 yıllık bir mahkûmiyet almış olması da onu karalamak için bir kaynak teşkil etmektedir. Sağdaki bir kısım gruplar da, din faktörünün askere yön ve moral vermek açısından en büyük faktör olduğunu savunmaktadırlar. Onlara göre halkın askere gösterdiği güvensizlik, ancak din adamlarının araya girmeleriyle önlenebilmiştir. Kemal Tahir, din adamlarının katkısını benimsememekle suçlanmaktadır.

Burada layikliğin önemli bir unsur olduğunu belirtmek gerekir. Şüphesiz ki layiklik demek, dinsizlik demek değildir. Bu aslında bir devlet yönetimi meselesidir. Devlet yönetiminde çok başlılığın ne denli tehlikeli olduğunu günümüzdeki İran örneğinden anlamak mümkündür. Gücün, en son hesapta bir elde toplanması, devlet hayatiyeti bakımından gerekli kılınmıştır. Bu güç ise tarafsız ve milli ordudur. Kemal Tahir'in ifade ettiği en önemli gerçeklerden biri de budur.

ERKEKÇE: Yorgun Savaşçı'nın senaryosunu siz yazdınız. Acaba siz kendinizden bir şeyler kattınız mı? Yahut birtakım ayıklamalar yaptınız mı?

HALİT REFİĞ: Kemal Tahir'in Milli Mücadele konusunda anlattıklarından değişik birtakım yorumlar getirmem doğru olmazdı. Roman bir edebiyat ürünü olduğundan zihinsel bir eserdir. Sinema ise bir görüntü ve hareket ürünü olduğundan, bu ikisi arasındaki bağlantıyı en iyi şekilde kurmak söz konusudur.

Benim yaptığım tek işlem, Kemal Tahir romanlarında bulunan ve anlaşılabilmesi için belli bir bilgi birikimi isteyen konuları çok geniş izleyici kitlesinin idrak ortalaması doğrultusunda yönlendirmekten ibarettir. Sonra bir edebiyat eserinin sayfa sayfa film haline getirilmeğe çalışılması da yanlış bir şeydir. Film, görüntü ve hareket fiziği olarak kendi kurallarına uymak zorundadır. Yorgun Savaşçı'da yapılan, iki ayrı sanatın birbirlerinin kurallarına saygı göstererek uzlaşmalarıdır.

ERKEKÇE: Romanın adı Yorgun Savaşçı... Bizim sormak istediğimiz de bu. Kimdir bu Yorgun Savaşçı?

HALİT REFİĞ: Yorgun Savaşçı, vatansever Türk subayları için kullanılan bir deyimdir. Kemal Tahir'e göre Türk subayları, özellikle son yüz sene içerisinde devletin yükünü sık sık omuzlamak zorunda kalmışlardır. Yorgun Savaşçı, bir subay sembolü olarak ele alınmıştır. Bu subaylar, kendileri için herhangi bir şey beklemeden, memleket sevgisi ve görev içgüdüsüyle devletin kurulduğu ya da zaafa uğradığı zamanlarda bu yükü omuzlamışlardır. Kritik anlar bitip de ortalık sakinleştiğinde Yorgun Savaşçı'lar da sahneden çekilmişlerdir. Romandaki Yorgun Savaşçı'nın bir özelliği de, yıllardır sanki bitip tükenmek bilmeyecek olan bir yığın savaşın ardından, yeni bir mücadeleye yani İstiklâl Mücadelesi'ne atılan bir subayın öyküsü olmasıdır.

ERKEKÇE: Bu Yorgun Savaşçı'nın, sizi de yorgun savaşçı yaptığı bir gerçek. Bize acaba çekim sırasında geçirdiğiniz aşamaları anlatır mısınız?

> Filmin çekilmesinin sakıncalı bulunduğuna ilişkin ihbar mektupları aldık. Sonradan saptadık ki, mektuplardaki general imzaları sahteymiş.

HALİT REFİĞ: Şurası bir gerçek ki, Cumhuriyet Devleti'nin kuruluş destanı olan Milli Mücadele konusu edebiyatçılarımız tarafından fazlaca işlenmiş bir konu değildir. Hele sinema dalında ciddi sayılabilecek nitelikte hiçbir eser bulunmamaktadır.

Bu ilgisizlik affedilebilir cinsten değildir. Bunun en büyük nedenlerinden biri, Atatürk'ün vefatından sonra Milli Mücadele'yi yapan kişilerin değişik birtakım siyasî kamplara ayrılmaları olmuştur.

Gerek roman, gerekse sinema dallarında bu konunun işlenmesini etkileyen en önemli hususlardan biri de, bir zamanlar savaştığımız bu devletlerle artık bir dost havasına girmemiz ve bu durumun muhafazası endişesi olmuştur. Öyle filmler yapılmıştır ki, Milli Mücadele'de savaşılan düşmanın İngiliz mi, Fransız mı, Yunanlı mı olduğunu kestirmek mümkün değildir. Karşımızda hangi milletten olduğunu bilmediğimiz bir düşman sembolü bulunmaktadır. Ancak kıyafet ve şapkalarına bakarak düşmanın milliyeti hakkında fikir yürütebiliyorduk.

Milli Mücadele konusunun yeniden ele alınması bu konuda taraf olanları, tarafları adına tedirgin etti. Bu konudan tedirgin olmayan tek taraf ise Ordu'dur. Çünkü Yorgun Savaşçı filmi, Ordumuzun desteği olmasaydı kesinlikle bitmezdi.

Buna karşılık, 12 Eylül öncesi kendilerini açıkça ortaya koyabilen bu siyasî taraflar, 12 Eylül'den sonra dolambaçlı yollardan filmin çekilmesine engel olmak istediler. Bir örnek vereyim:

TRT Genel Müdürü'nün odasında film hakkında konuşurken, Sayın Genel Müdür, Yorgun Savaşçı'nın çekilmemesi için çeşitli ihbar mektupları aldıklarını söyledi. Bir iki tanesini de bana gösterdi. Bu mektuplarda Kemal Tahir'in Nazım Hikmet'in yetiştirmesi bir komünist olduğu, filmin çekilmesini son derece sakıncalı buldukları yazılıydı. Mektupların altında o güne kadar adını duymadığımız birtakım general imzaları bulunmaktaydı. Durumdan şüphelenerek Ordu Personel Dairesi'nden bu isimlerin gerçek olup olmadıklarını araştırdık. Ve gördük ki imzaların hepsi sahteymiş.

Bu filmin yapılmasına Cengiz Taşer'in yönetimi sırasında karar verilmişti. Fakat daha o zaman, Kurum'un senaryoyu denetlemekle görevli memuru, bu tasarının gerçekleştirilmemesi yolunda bir rapor verdi. Kemal Tahir'in Atatürk düşmanı bir yazar olduğunu, TRT'nin de Atatürk düşmanı bir yazarın romanını uygulayamayacağı görüşünü savunmaktaydı. Bu rapor üzerine yeniden toplanan yönetim kurulu, Yorgun Savaşçı'nın çekilmesi yönünde karar verdi.

Cengiz Taşer yönetimi değişip, Doğan Kasaroğlu işbaşına geldiğinde, bana, aslında kendi yönetimlerinin bu tür pahalı yapımlara karşı olduğunu, fakat Devlet hizmetlerinde devamlılığın esas olduğu ilkesiyle, başlanan bu işin bitirilmesi gerektiğini söylemişti. Gerçekten de o günden sonra TRT'deki bürokratik işlerde büyük bir kolaylaşma göze çarpmaktaydı.

ERKEKÇE: Bir de Ordu ile olan ilişkileriniz var. Her üç yönetim döneminde de TRT dışında, Ordu ile olan ilişkilerinizi nasıl sağlamıştınız?

HALİT REFİĞ: Efendim, Ordu ile ilk görüşmelerimiz, devrin Genelkurmay Başkanı Sayın Kenan Evren ile vardığımız sözlü mutabakatla başladı. Çünkü ben, bu tasarıya başlanacağı zaman ordumuzun desteği olması gerektiğine inanıyordum. Ordunun desteği olmadan, böyle bir

yapımın bitirilmesi imkânsız bir şey olurdu. Ordu bize hem maddî, hem manevî destek olacaktı.

Bu sözlü mutabakatın yazılı emirler haline getirilişi Doğan Kasaroğlu zamanına rastlamaktadır. Aradan üç-dört aylık bir süre geçti. Bu süre zarfında, senaryomuz Genelkurmay Başkanlığı tarafından incelendi. Bu filmin çekimi sırasında kolaylık gösterilmesini isteyen bir genelge bütün askerî birliklere gönderilmişti.

Bizim Silahlı Kuvvetlerle koordinasyonumuzu Kara Kuvvetleri Muhabere Dairesi Başkanlığı yürüttü. Şunu belirteyim, bu koordinasyonu General Kemal Şaşmazer büyük bir başarıyla sağladı.

Çalıştığımız her yerin durumu askerî açıdan değişik olabiliyordu. Öyle ki 1. Ordu'ya bağlı yerlerde çekim yapıyorken aynı zamanda Deniz Kuvvetlerine ait bölgelerde de çekim yapmaktaydık. Bergama Ege Ordusuna, Eskişehir Hava Kuvvetlerine bağlıydı. Kısacası değişik askerî birliklerde değişik çekimler yaptık. Kıvançla söyleyebilirim ki, Ordumuzun gittiğimiz bütün birliklerinde, aynı ilgiyi, aynı düzen ve disiplini gördük.

Askerî birliklerdeki bu nizam ve intizamı, TRT'nin kendi bünyesi içerisinde aramak, kıyaslaması kabil olmayacak kadar imkânsız bir şeydi.

Bizim en zorlu günlerimiz, TRT'nin bu konuyla ilgilenen bütün yüksek memurlarının görevden ayrılmalarıyla başladı. Tekin Gürzuman'ın TRT Genel Müdür Yardımcılığından, Tarcan Günenç'in Televizyon Daire Başkanlığından ayrılmalarıyla...

Onların yerini alanlar ise, TRT'deki kendilerine göre düzensizlikleri görerek, bunları çeşitli şekillerde bertaraf etmeğe başladılar. Yorgun Savaşçı'nın büyük bir yapım olması, göze batan ilk konulardan biri oldu. Önce beni hizaya getirmeğe çabaladılar. Bana terbiye hudutlarına sığmayan şekillerde haberler gönderdiler. Aba altından sopa gösterdiler. Tabiî ki, bu tür hareketler, Ankara'da onları dolduran çevrelerden kaynaklanmaktaydı. Onlara göre bu filme karşı özel bir ilgi gösterilmekteydi. Oysa bu özel ilginin gösterilmesi doğal bir şeydir. Çünkü konusu özel bir konudur.

Her şeye rağmen çekimi bitirdik. Şimdi sadece baskı, montaj gibi işlemleri vardır. Fakat filme karşı halen kesin bir ilgisizlik hüküm sürmektedir.

ERKEKÇE: Daha önce ordunun size olan desteğinden ve yardımlarından söz etmiştiniz. Bugün TRT'nin başında ordumuzdan emekli bir general var. Bu durumda işlerinizin daha kolay halledilmesi gerekmiyor muydu?

HALİT REFİĞ: Efendim, ben şunu sezinledim. Macit Akman Paşa daha önceki genel müdürler gibi, bir konu etrafında şahsî çabalar göstermemekte... Ancak bir genel müdürü ilgilendirecek kadar büyük konularla uğraşıp, diğer konuları daha alt mercilerde halletmeyi uygun görmekte... Filmi bitirebilmek için ben kendisine üç kez başvurdum. Her seferinde de bana davranışı çok olumluydu. Fakat bundan sonra artık her küçük iş için kendisini rahatsız etmeyi uygun görmemekteyim. Film bitmiştir. Filmin gösterilmesi için ilgi, bundan böyle Kurum'dan gelmelidir. Çekimin bitimine kadar ben çok uğraştım. Ama artık konuyu idarenin kendi tavrına bırakmış durumdayım.

Bana düşen eses mesele çekimin bitirilmesiydi. Çünkü canlı malzemeyle uğraşmaktaydım. Sakallı oyuncular vardı, sakalını kesmesi gerekenler vardı. Yaralananlar oldu, hastalananlar oldu. Kolu bacağı kırılanlar oldu. Şimdi artık insan canını ilgilendiren çekim safhası sona ermiştir. Öbür işlemler ise, zaman almasına rağmen mekanik işlemlerdir.

> Yorgun Savaşçı'nın maliyeti 100 milyonu buldu. DDY bize 1910 modeli bir lokomotif ve o devirden kalma vagonları verdi. Okul ve müzelerde günlerce kira vermeden çalıştık.

ERKEKÇE: Yorgun Savaşçı kaça çıktı?.. Bu filmi TRT kendi imkânlarıyla yapmağa kalkışsaydı kaça malolurdu?

HALİT REFİĞ: Yüz milyondan aşağı değil. Bize çekim sırasında çeşitli devlet kuruluşları da yardım etti. Örneğin Devlet Demiryolları bize 1910 modeli bir lokomotif ve o devirden kalma vagonlarını verdi. İstasyonlarını tahsis etti. Karayolları geliş ve gidişlerimizde bize son derece yardımcı oldu. Millî Eğitim Bakanlığı'na bağlı okullar, Kültür Bakanlığı'na bağlı müzelerde günlerce kira vermeden çalıştık. Resmî bir iş olmasından ötürü, Belediyeler bizim işlerimizi kolaylaştırmak için araç ve gereçlerini tahsis ettiler. Kısacası bu çekimde, devlet daireleri arasındaki işbirliğinin en güzel örneklerini gördük. Böylece maliyet 100 milyonun çok altına düştü. 20 milyon civarında bir harcama yaptık.

ERKEKÇE: Zaman zaman basına akseden bir "Ayasofya'da Namaz" sahnesi vardı. Bize bu olayı anlatır mısınız?

HALİT REFİĞ: Efendim, ben, Yorgun Savaşçı'nın senaryosunu TRT'nin denetim süzgecinden çıktığı gibi, satırı satırına çektim. Şayet böyle yapmamış olsaydım sonraları birtakım suçlamalarla karşılaşabileceğim mutlak bir şeydi.

İşte bu senaryonun içinde Ayasofya'da namaz sahnesi de mevcut bulunmaktaydı. 1980 yılının ekim ayında bu sahnenin çekimine girişitik. Bir hafta kadar bir çalışmadan sonra sıra, kalabalık namaz sahnesinin çekimine geldi. O zaman anladık ki, bu sahnenin çekilmesi için gereken teknik teçhizata sahip değiliz. Aslında işlerimiz yolunda gitseydi, biz o hafta içerisinde bu sahnenin çekimini yapabilecektik. Böylece çekime bir süre ara vermek zorunda kaldık. Dört ay sonra, bu sahneyi çekmek için yeniden teşebbüs ettiğimizde, bize bu sahnenin çekilemeyeceğini, geriye kalan kısmı bir başka camide çekmemizi söylediler. Tabiî ki böyle bir şeyin yapılması imkânsızdı.

Bu sahnede işgalci İngiliz ordusuyla birlikte gelen Hintli ve Senegalli askerlerin, Müslüman Türk askerleriyle birlikte namaz kılmaları, ayrıca yukarı planda yabancı askerlerin eski bir kiliseyi ziyarete gelmeleri anlatılmaktaydı. Bu bakımdan anlamı olan bir sahneydi.

Tabiî ki ısrar ettim. Ayasofya'da namaz sahnesinin çekimi sakıncalıysa, bir süre önce Ferhat ile Şirin adlı Rus yapımında, Türkân Şoray'a buradaki namaz sahnesinin çekimi için nasıl izin verildiğini sordum. Sonuçta Macit Akman Paşa'nın yardımlarıyla, Konsey'den izin alarak çekimi gerçekleştirdik.

ERKEKÇE: Bu sahne için izin verilmemesinin sebebi nedir sizce?

HALİT REFİĞ: Pek ciddî bir sebebi olduğunu sanmıyorum. Yalnızca devlet dairelerinde sorumluluğa karşı isteksizlik var. Yapılmak istenen işleri, genellikle "Olmaz" diyerek kesip atmak en kolay geliyor.

Eğer ülkemizde bu "Olmaz"lara karşı savaş veren, bu "Olmaz"ları "Olur" hale getirebilen kişiler olmasa belki de, bugün, çevremizde eser namına bir şey göremezdik...

ERKEKÇE: Çok teşekkürler Sayın Refiğ...

Humeyni'nin Bursa günleri

Baştarafı 22. Sayfada

mak istemiyormuş. Hemen bir ibrik aldık. Yatıştı. Bir ara beni gördü. O zaman gençtim. Sağlıklıydım. Modern giyinmiştim. Beni görmesiyle kaşlarının çatılması, sesinin yükselmesi bir oldu. Yine öfkelenmişti. İranlı albay bize geldi. Yüzü kızarmıştı sinirden. Meğer Humeyni bana öfkelenmiş. 'Bu kadının saçı, başı açık, elbiseleri kısa. Bunu evde istemiyorum' demiş. Çok kötü oldum. İranlı albaya bu evde hizmetçi veya bakıcı olmadığımı söyledim. 'Ben, bu evin hanımıyım. Bir yere gidemem. Ama madem ki çok istiyor, başımı örterim. Giyimime dikkat ederim' dedim. 'O bizim konuğumuz. Hükümetimiz tarafından bize gönderildi. İyi bakmak zorundayız' dedim. Ne yapalım, başa gelen çekilecekti. Başımı örttüm. Etekleri topuğumu örten bir elbise giydim. Birbuçuk sene boyunca da, yanına hep başım örtülü, üstümde uzun elbiseyle çıktım.

Olup bitenlerden sonra, akşam yemeği hazırlığına başladım. Sofrayı kurdum ama oturmadım. Yemekleri masaya koyduktan sonra mutfağa geçtim. Çünkü bana tepki göstermişti. Evi terketmemi istemişti. Onu aydın bir din adamı olarak biliyordum. Tam tersi çıkmıştı. Beni istemeyen bir adamla ne diye yemeğe oturaydım? Fakat Humeyni yemek yememiş. Tabağına bakıp durmuş. Herhalde bana yaptıklarına üzülmüş, utanmış. Beni çağırdılar. Gelip masaya oturdum. Humeyni, bundan sonra yemeğini yemeğe başladı."

İlk akşamın bir başka öyküsünü de Ali Çetiner anlattı:

"— Humeyni, 60 yaşlarında, sakin tavırlı, fazla heyecanlanmayan, az konuşan, uzun sakallı bir ihtiyardı. Onun için evde, bir oda hazırladık. Rahat yatak koyduk. Yatağının baş ucuna Kur'an astık. Akşam yemeğinde, salonda uzun bir masa hazırlanmıştı. Başka konuklar da vardı. Ortaokul ve liseye giden iki oğlum, oniki yaşlarındaki kızım ve eşimle oturduk biz de... Eşim başını örtmüştü. Kızım Payan, çocuk yaştaydı. Ortaokula yeni başlamıştı. Başı açıktı. Humeyni, başı öne eğik masada oturuyordu. Yemiyordu. Bir şey de demiyordu. Henüz iyi tanımadığımız için neye kızdığını da bilmiyorduk. Acaba neye sıkıldı diye düşünmeğe başladık. Bu arada, İranlı albaydan yardım istedik. Acaba yemeği mi beğenmemişti? Albay onunla konuştu. Humeyni başını kaldırdı. Kızıma baktı. Birdenbire işaret parmağını öne uzatıp kızımı göstererek, Türkçe olarak 'gız' diye bağırdı. Meğer oniki yaşındaki Payan'ın başı açık oturmasına sinirlenmiş. Başını örtmesini istiyormuş. Kızım ağlayarak sofrayı terketti."

Humeyni, Bursa'ya geldikten sonra, uzun süre sokağa çıkamadı. Yirmi dört saat evde kaldı. Gün boyu evin içinde dolaştı. Oturup düşündü. Namaz kıldı. Her gün aynı monoton yaşamı sürdürdü. Ali Çetiner, onun evde çok sıkıldığını anlattı:

"— Gelişinden onbeş gün sonraydı. Sıkıldığını söyledi. Sokağa çıkmayı, Bursa'yı gezip görmeyi istediğini bildirdi. Üstündeki elbiselerle dışarı çıkamayacağını söyledim. Bunları çıkarıp normal elbise giydiği takdirde birlikte sokağa çıkabileceğimizi belirttim. Sarığı ve yerlere değen cübbesiyle dikkati çekecekti. İlgi uyandıracaktı. Sarıkla cübbeyi çıkarma teklifime karşı çıktı. Öyle olunca sokağa çıkma imkânı kalmadı. Bir süre sonra iyice bunalmış olmalı ki, ceket ve pantolon giymeğe razı oldu. O geleneksel uzun cübbesini, sarığını çıkardı. Pantolon giydi. Başına da, kışın boyna bağlanan atkılardan birini sardı. Sokağa çıktık. Hayatı boyunca ilk kez Bursa'da cübbesini çıkardı. Molla kıyafetini çıkarmayı başarmıştık ama, bunun fotoğraflanması gerekiyordu. Bursa'da olduğu gizli tutulduğu, emniyet müdürünün bile haberi olmadığı için kimseye fotoğraf çektiremiyordum. Onun için oğlum Tanju'ya makineyi vererek gizlice çekmesini söyledim. Ulucami'ye gidecektik. Tanju köşeye gizlenip fotoğraf çekecekti. Fakat aksilik oldu. Tanju'yu gördü. Öfkelendi. 'Eve dönelim' diye bağırdı. Normal kıyafetle çekilmiş fotoğraflarının Şah'ın eline geçeceğinden ve onun da bunları halka göstereceğinden korkuyordu. Çünkü kıyafetleri, mollalığın şartıymış. Batılı kıyafetle görünmek, geleneklerine aykırıymış. Fakat o gün fotoğraf çektirmeyen Humeyni, daha sonra alıştı. Kendi isteğiyle fotoğraflar çektirdi."

> Sakin tavırlı, az konuşan Humeyni, 12 yaşındaki kızımın sofrada başı açık oturmasına kızmıştı. Bir gün sokağa çıkmak istedi. Sarık ve cübbesini çıkarttırmak istedik, zorlukla razı oldu.

Humeyni, Türkiye'de kaldığı sürece, tek başına sokağa çıkamadı. Alışveriş, geziler, yürüyüşlerde Ali Çetiner sürekli olarak yanındaydı. Onun dışındaki tüm zamanı evde geçti. Ama zamanını uyuyarak geçirmedi.

Ali Çetiner, "Okurdu. Devamlı olarak okurdu. Uzun uzun yazardı" dedi.

Ali Çetiner'in eşi Melahat Çetiner, Humeyni'nin zamanını nasıl değerlendirdiğini anlattı:

"— Ali'nin dışarda işleri, görevleri vardı. Onun için gün boyu bütün zamanını onunla geçiremiyor, ilgilenemiyordu. Onun için diyebilirim ki, ilk evimizde de daha sonra taşındığımız evde de gün boyu onu en yakından izleyen, gören, yakınında olan bendim. Zamanını boşa harcamıyordu. Durmadan Kur'an okurdu. Önceleri, okumak için odasına çekiliyordu. Gizli okumayı tercih ettiğini sanmıştım. Yanına gitmedim. Yüksek sesle okuyordu. Sesi güzeldi. Ahenkliydi. Bir gün, Kur'an okurken kendisini dinlemek istediğimi söyledim. Ondan sonra salona geldi. Orada oturup okumağa başladı. O okurken dinliyordum.

Dışarıya çıkamadığı zamanlar evin içinde devamlı olarak yürüyüşler yapardı. Salonda yürür, yürürdü. Herhalde kendince bir saat tutardı. Saatini tamamlayıncaya kadar yürürdü. Günlük yürüyüşlerini hiç ihmal etmezdi. Yürüyüşlerden sonra oturur dinlenirdi.

Sonra çalışmaya başlardı. Okur ve yazardı. Yazdıklarını saklardı. Sanırım İran'dan ziyaretine gelenlere verir, el altından memleketine yollardı, yazdıklarını.

İran radyosunu dinlemeyi ihmal etmezdi. Haberleri kaçırmazdı.

Gün boyu çok az dinlenirdi. Gününü dolu dolu geçirirdi.

Masada çalışmazdı. Yere bağdaş kurarak yazardı.

Sabahları erken kalkardı. Namaz kılar, sonra çalışırdı. Öğleden sonraları bazen uyurdu.

Bursa'da kaldığı birbuçuk yıl boyunca bu çalışma temposunu sürdürdü..."

Humeyni'nin sıkıntısını çektiği tek şey kitaptı. Başlangıçta Arapça ve Farsça kitap bulmak sorun olmuştu.

Ali Çetiner, "Kitap istiyordu. İstediklerini Bursa'da bulamadım. Bir gün onu alıp, Bursa'daki Orhan Camii Kütüphanesine götürdüm. Kitaplara baktı. Karıştırdı. Farsça bir kitap seçti. El yazması bir kitaptı. Kıymetliydi. Kütüphane müdürü götürülmesine izin vermeyeceğini söyledi. Valiye gittim. Eve götürmek için izin aldım. O kitabı çok sevdi.

Daha sonra İstanbul'a gidip gelmelerimiz başladı. Her gidişimizde

Sahaflar çarşısına uğruyorduk. Kitaplar seçip alıyorduk. Kitap ihtiyacını da böyle karşılıyordu."

İNSAN OLARAK HUMEYNİ

Humeyni, Bursa'daki ilk üç ayını Çetinerlerin evinde geçirdi. Evin bir odasında...

Fakat odanın biri Humeyni'ye verilince, ev, Çetinerler için dar gelmeğe başladı. Ayrıca, Setbaşı semtindeki ev mahalle arasındaydı. Göz önünde, yol üstündeydi. Önü meydanlığa açılıyordu. Hemen karşısı apartmanlarla kaplıydı. Güvenlik için de, "gizlilik" için de burası elverişli değildi.

Bunun üzerine Çekirge semtinde, bahçe içinde, yan yana iki ev bulununca hemen oraya taşınıldı. Birine Humeyni, ötekine de Çetiner ailesi... Üç ay sonra Çetinerlerle Humeyni ayrı ayrı oturmağa başladılar.

Ali Çetiner'in eşi Melahat Çetiner, insan olarak Humeyni'yi anlattı:

"— Bizde kaldığı sürece aynı tencereden, aynı masada yedik. İlk zamanlar sofrada hiçbir şeye dikkat etmiyordu. Oturur oturmaz şapur şupur yiyordu. Ağzını şapırdatıyordu. Sonra ağzının şapırtıları kesildi. Daha dikkatli oldu. Dahası, ben sofraya oturmadan, yemeğe başlamadı.

Kirli değildi. Giyimine, temizliğine dikkat ederdi. Temiz giyinirdi. Dışarı çıktığı zaman, döner dönmez üstündekileri çıkarırdı. Entariye benzeyen uzun elbisesini giyerdi. Beyaz patiskadan dikilmişti bu. Ayaklarına kadar iniyordu.

Sakin, tane tane, yavaş sesle konuşurdu. Çok hisliydi. Sinirlendiği zaman, siyah gür kaşlarını çatardı.

Güler yüzlüydü. Bazen gülümserdi.

Bana karşı çok saygılıydı. Ayetullah olduğundan beri hiç kimsenin önünde ayağa kalkmamışmış. Hiç kimse için... Aylarca sonra oğlu Mustafa, İran'dan geldi. Çok özlemiş olmalıydı. Oğlunun geldiğini haber verdiler. Salonda, köşesine bağdaş kurmuş oturuyordu. Oğlu içeriye girerken yerinden kımıldamadı. Doğrulmadı bile. Oğlu gidip elini öptü. Hiçbir kadın için de ayağa kalkmamışmış. Fakat ben gittiğimde ayağa kalkardı. Evine gittiğimde bana, İran'dan gelen bir şeyler ikram ederdi. Özellikle İran'dan gelen şekerden... Ben de eli boş gitmezdim. Onun sevdiği şeylerden, yemeklerden götürürdüm. Çok sevinirdi. Bakar gülümserdi.

İlk zamanlar yüzüme bakmazdı. Kadınlara bakmıyormuş. Sonradan bakmağa başladı. Herhalde beni evlat gibi görmeğe, kabul etmeğe başlamıştı."

GİZLİLİK

Humeyni'nin Bursa'da bulunduğu özenle gizli tutuldu. Melahat Çetiner, "gizlilik" için, "Hükümetimiz istemişti" dedi.

Ali Çetiner'in gizliliğe ilişkin görüşleriyse şöyle:

"— Gizli tutmak zorundaydık. Çeşitli sebeplerden buna mecburduk. Bir defasında, onu kaçıracakları yolunda haber aldık. İran'dan adamlar gelmişmiş. İlgililere haber verdik. Önlem alındı. Birkaç İranlı yakalandı. Sorguları yapıldı. Ama bir şey çıkmadı. Humeyni'yi kaçırmağa geldiklerine dair bir kanıt elde edilemedi. Serbest bırakıldılar. Kaçırmağa gelenler sözde onun adamlarıymış. Ama aydınlanamadı..."

Gizliliğin korunmasında sıkıntıyı Melahat Çetiner çekti. Bayan Çetiner, Humeyni'yi pencere önünde,

> Humeyni ile bizde kaldığı sürece aynı tencereden aynı masada yedik. İlk zamanlarda şapur şupur yiyordu sonra daha dikkatli oldu. Dahası ben sofraya oturmadan yemeğe başlamadı.

sokağa çıkarken görenlere, "O benim kayınpederim. Urfa'da oturuyordu. Fakat kayınvaldem ölünce yalnız kaldı. Yanımıza aldık" yanıtını veriyordu...

Avukat Nebahat Atasoy, Humeyni'nin ilk üç ay yaşadığı Çetinerlerin Setbaşı semtindeki evlerinin sahibesi.

Nebahat Atasoy, "Kiracılarımızla ilişkilerimiz çok iyiydi. Melahat hanımla birbirimize gider gelirdik. Onlarla altlı üstlü oturuyorduk. Fakat Humeyni'ye hiç rastlamadım. Hiç görmedim. Bursa'da kaldığını bile aradan 16 yıl geçtikten sonra, Humeyni Fransa'dayken öğrendik" dedi...

Humeyni, Çekirge semtinde bir yılı aşkın süre kaldı. Bu ikinci evin sahibi Demir Akınöz de kiracısını anlattı:

"— Evi Ali Çetiner kiraladı. Gizli bir iş olduğunu sezinledik... Ama ilgilenmedik. Bizim evde oturan sakallının İranlı bir aşiret reisi olduğunu söylüyorlardı. Üstünde durmadık. Biz karşı evde oturuyorduk. Bazen balkonda görürdüm. Dolaşırdı. Ziyaretine kimse gelmezdi. Hiçbir temasım olmadı. Bir kere karşılaştım. Musluklar bozulmuştu. Tamirci götürdüm. Bakışıp selamlaştık. O kadar... Balkonda oturur elini şakağına dayar düşünürdü. Dudakları kımıldar dururdu. Kendi kendine mi konuşurdu, dualar mı okuyordu bilmiyorum. Bahçede de görürdüm. Büyük çam ağacının altına oturur, iğde ağacının altında da namaz kılardı.

GEZİLER

Humeyni'nin tüm ihtiyaçlarını Ali Çetiner karşılardı. Yemesi, içmesinden, gezi, eğlence giderlerine, okuduğu kitaplardan, aldığı armağanların parasına dek...

Ali Çetiner, "O beş kuruş harcamadı. Onun cebinden bir kuruş bile çıkmadı. Onun için yaptığım masrafların parası Ankara'dan gelirdi" dedi...

Humeyni'nin karışmadığı, ilgilenip ödemediği giderler arasında ev kirasıyla, İran'dan gelen müritlerin ağırlanması da vardı.

Humeyni, Bursa'ya yerleştikten birkaç ay sonra İran'dan ziyaretçileri gelmeğe başladı... Sakallı mollalar ve öteki müritleri... Ama, ziyaretçiler Bursa'da kabul edilmiyordu. Ziyaretçiler için İstanbul'da bir ev kiralanmıştı. Onu görmeğe gelenlerin olduğu Ankara'dan telefonla bildiriliyordu. Ali Çetiner, Humeyni'yi İstanbul'a götürüp, burada görüşme sağlanıyordu.

Ali Çetiner, "İran'dan gelenleri Bursa'da kabul etmemiz olanaksızdı. Çünkü kalabalık şekilde geliyorlardı. Kıyafetleriyle dikkati çekiyorlardı. Bursa ise küçük yerdi. Onun için, görüşmeler İstanbul'da yapılıyordu" dedi...

Ali Çetiner İstanbul gezisini anlattı:

"—Humeyni Türkiye'ye gelirken hiç bir şeyi yoktu. Elinde bohçası bile... Giyeceği, ayakkabısı bile yoktu. Ama birbuçuk yıl sonra ayrılırken, yanında milyonlarca lira vardı. Bu para İran'dan gelen mollaların, müritlerin verdiği armağanlardı. Sık geliyorlardı ve yüklüce para verip gidiyorlardı. Humeyni bu paradan hiç harcamadı. Oğlu da...

İstanbul gezilerinde Humeyni, gelen ziyaretçilerini evde kabul ediyordu. Görüşmede bulunmuyorduk. Ne konuştuklarını bilmiyorum.

Sabah kahvaltılarını evde yapıyorduk. Ev dayalı döşeliydi ve her şey vardı. Öğle ve akşam yemekleri dışarda yeniyordu. İlk gidişimizde yemek sorun oldu. Fakat, ilk deney-

den sonra pek problemle karşılaşmadık.

Onu sıradan bir lokantaya götüremeyeceğimizi düşünerek, iyi bir lokantaya gittik. Fakat daha kapısına varmadan kaşlarını çattı. "Buraya girmem" diye bağırdı. Meğer içki içilen ve müzik çalınan lokanta istemiyormuş. İçkisiz ve müziksiz lokanta bulacağımı söyleyerek yatıştırdım. Taksimde lokanta aramaya başladım. Bir ara sokakta, bir lokanta gördüm. Her yönüyle fena değildi. Humeyni'ye beklemesini söyleyerek, içeriye girdim. Lokanta sahibini buldum. Ricada bulundum. Dedim ki, 'Sinir hastası bir misafirimiz var. Müzik sinirlerine dokunuyor. Buraya yemeğe getireceğim. Acaba burada olduğu sürece müzik çalmamanız mümkün mü?' Lokantacı anlayış gösterdi. İçkisizdi lokanta. Gidip Humeyni'yi aldım. Lokantaya girdik. Yemek yedik. Bundan sonra tüm İstanbul gezilerimizde bu lokantaya gittik. Sorun çıkmadı artık..."

Humeyni'den bir kaç ay sonra Bursa'ya gelen büyük oğlu Mustafa, her yerde olduğu gibi gezilerinde de yanındaydı.

Humeyni'nin iki oğlu vardı: Mustafa ve Ahmet... Mustafa, babasıyla birlikte Irak'a gitti. 1968 yılında öldü. Mustafa Humeyni'nin ölümü konusunda değişik iddialar öne sürüldü. Humeyni yanlılarına göre Mustafa değerli bir lider ve din adamıydı. Şah, onu tehlikeli bulduğu için zehirleterek öldürttü. İkinci iddia ise, Mustafa Humeyni'nin esrarkeşliğe kurban gitmesi biçimindeydi... Mustafa Humeyni esrar içmekteydi.

Humeyni'nin küçük oğlu, babası İran'ın tek egemen gücü olduktan sonra milletvekili seçildi ve Saray Sorumluluğunu üstlendi.

Humeyni yaşadığı Bursa ve zaman zaman gittiği İstanbul'un dışında, İran'dan gelirken bir kaç saat kaldığı Ankara'yı saymazsak, yalnız İzmir ve dolaylarını gördü. Bu arada gidiş ve dönüşte yol üstünde gördükleri...

İzmir gezisini de Humeyni istemişti. Ali Çetiner İzmir gezisini anlattı:

"—İzmir'de Büyük Efes oteline yerleştik. Bilindiği gibi bu otel, Türkiye'nin en lüks bir kaç otelinden biridir. Hanımlar girip çıkıyor, ortalıkta dolaşıyor, kahkahalarla gülüyor, yiyip içiyorlardı. Normal giyimli, dekolte hanımlar... Humeyni gördükleri karşısında pek rahatsız olmadı. Müzik de vardı... Ama sesini çıkarmadı. Tepki göstermedi. Oğlu Mustafa'nınsa keyfine diyecek yoktu. Mustafa elinde doksandokuzluk tesbihiyle ortalıkta dolaşıyor, tesbihini şaklatıyordu. Ağzı açık kadınlara bakıyor, şak şak diye tesbih çekiyordu. Bir ara öylesine ileri gitti ki, 'ayıptır yapma' diye uyarmak zorunda kaldım.

Humeyni otelden memnundu ama lokantasında yemedi. Bilemiyorum nedenini... Belki öylesi lükse alışık değildi. Kompleks olabilir. Onu Kemeraltındaki Şükran Lokantasına götürdüm. Lokantada içki de içiliyordu. Hanımlar vardı. Plak çalınıyordu. İstanbul'da müzik sesine yanında içki içilmesine tepki gösteren Humeyni, burada sesini çıkarmadı...

İzmir'i gezdirdim. Efes'e gittik. Meryem Anaya götürdüm. Elini açıp dua etti. Sonra Menemen'e gittik. Menemen'deki Kubilay anıtını gördü. 'Bu ne?' diye sordu. Anlattım. Yobazların ayaklanması sonucu, Kubilay adındaki subayın burada şehit edildiğini, anıtın bu olayı anlattığını söyledim. Sessizce dinledi. Hiç bir şey söylemedi. İzmir'den

> Humeyni İzmir gezisinde kaldığımız lüks otelde dekolte giyimli bayanlardan pek rahatsız olmadı, tepki göstermedi. Oğlunun ise keyfine diyecek yoktu. Ağzı açık kadınlara bakıyordu.

kara yoluyla Bursa'ya döndük..."

SEVDİKLERİ

Humeyni kırları seviyordu. O nedenle Çetiner ailesi olanakları ölçüsünde pikniğe götürüyordu onu...

Bursa'nın hamamlarını seviyordu. Sık sık kaplıcalara gidiyordu. Peştemalını bağlayıp kaplıcanın havuzuna girer, dakikalarca kıpırdamadan kalırdı.

Birbuçuk yılda, derdini anlatacak kadar Türkçe de öğrenmişti, Humeyni... Öğrendiği Türkçeyle Bursayı övüyor 'Bursa bir gul bahçesidir' diyordu... Güle "gul" diyerek...

Humeyni'nin sevdiklerini Bayan Çetiner de anlattı:

"—Yemeklerden kebabı seviyordu. Bir de İran yemeklerini. İran yemekleri arasında en çok "çilav" severdi. Şeker yemeyi severdi. İran'dan gelenler ona özel olarak İran şekerini getiriyorlardı. Bizim akide şekerine benzeyen bir şeydi, bu..."

İlginçtir... Humeyni'nin egemenliğindeki İran'da bazen günde ortalama yüzü aşkın kişi idam edildi ya da kurşuna dizildi. Kurşuna dizilen, idam edilenlerden bazılarının suçu "esrar içmek" diye açıklandı. Oysa bir zamanlar oğlu da esrar içerdi...

Bayan Çetiner, Humeyni'nin sevdiklerini anlatırken, "Çocukları çok severdi. Sokakta gördüğü çocukları sever, saçlarını okşardı. Onlara Farsça bir şeyler söylerdi" dedi...

Oysa İran'da idam edilenler arasında 9 yaşındaki kız ve erkek çocukların da yer aldığı resmen açıklandı. İdamlar sırasında Humeyni, ülkenin tek sözüydü...

HUMEYNİ DENİZDE

Humeyni, hayatında ilk kez Türkiye'de plaja gitti. İlk kez, deniz kenarında mayolu kadınlar gördü ve onların yanıbaşında denize girdi.

Oysa Türkiye'ye geldiği gün, birlikte sofraya oturan oniki yaşındaki kız çocuğunun başı açık diye öfkeden yerinde duramamıştı...

Ali Çetiner anlattı:

"—Yazdı. Sıcaktı. Bir grup molla geldiği için İstanbul'daydık. Mollalar, 'Bizi deryaya (denize) götür' dediler. Humeyni'yi de alarak Mollaları Florya Belediye plajına götürdüm. Plaj tıklım tıklım doluydu. Mollalardan hiç birinin mayosu yoktu. Orada mayo tedarik ettim. Humeyni istemedi. O, gazinoda daha çok yüzü duvara dönük oturdu. Mollalar soyunup mayolarını giydiler. Humeyni'nin oğlu Mustafa kendisine verdiğim mayo yerine uzun paçalı donuyla kabinden çıktı. Herkes gülüşmeye başladı. Kimileri yuhalıyordu. Koşarak yanına gittim. Gülüyordu. Tepkiyi anlattım. Kabine sokup mayo giydirdim. Mollalar, plajdaki kadınlara iç çekerek bakıyorlardı. Bir yandan da 'Bunlar Müslüman mı?' diye soruyorlardı. Dayanamayarak, 'Siz değil misiniz?' deyince birisi '—Ama biz erkeğiz...' dedi."

Ali Çetiner, Humeyni'nin denize ilk girişini de anlattı.

"—1965 yılı Temmuzuydu. Gemlik'e bağlı Kumla'ya gittik. Oraya sık sık giderdik. Piknik yapardık. Humeyni Kumla'yı seviyordu. Temmuz günü plaj doluydu. Bir süre ağaç altında oturduk. Humeyni çevreyi seyretti. Oğluyla denize girdik. Bir süre sonra Humeyni beni çağırdı. Peştemal istedi. Mayo giymek istemiyordu. Bir peştemal bulduk. Ona sarındı ve denize girdi. Denizden pek hoşlandı. Hayatında ilk kez girdiğini söyledi..."

MUSTAFA HUMEYNİ

1968 yılında, Irak'ın Necef ken-

tinde ölen Humeyni'nin oğlu Mustafa Humeyni, taraftarlarına göre "büyük bir din adamı"ydı. "Büyük din adamı" olup olmadığını bilmeyiz ama yaşantısının tanıkları onun "keyfine düşkün" biri olduğunu söylüyorlar.

Mustafa Humeyni, iri yarı, kara sakallıydı. İri göbekliydi. En büyük tutkusu eğlenceydi. Ali Çetiner'in yüklendiği görevler arasında Mustafa Humeyni'yi "idare etmek" de vardı. Ali Çetiner Mustafa'yı anlattı:

"—Keyfine, eğlenceye pek düşkündü. Bursa'ya geldikten bir süre sonra "Kadın isterim" demeğe başladı. Ardından esrar istedi. Esrarı görevli yardımcılarımdan istemiş. Gelip söylediler. Onunla konuştum ve esrar içmenin suç olduğunu anlattım. Bir daha istemedi. Ama "Kadın isterim" diyerek etrafı rahatsız etmeye başlayınca, onu randevuevine yollattım. İstanbul'da gece kulübüne götürdüm. Çok sevindi. Kadınlarla ilgilenirken pek mutluydu. Dansözleri ayağa kalkıp alkışlıyordu."

HUMEYNİ VE GÖRÜŞLERİ

Humeyni, Türkiye'deki günlerinde siyasal tartışmalardan uzak durdu. Görünüşe göre o, sadece "öbür dünya" ile ilgiliydi.

Ama Şah'ı sevmediğini gizlemiyordu. Şah'tan nefret ediyordu. "Niçin" dediğinizde, "o pis, mekruh adam" cevabını veriyordu.

İran'dan ziyaretine gelen mollaların anlattığına göre Şah, toplumsal kararlarından ve yasaları yayınlayıp uygulamadan önce Humeyni'nin görüşünü alırmış. Humeyni ve arkadaşları yasalar için "yerinde" dediği takdirde uygulanırmış. Fakat Şah, 1963 yılında Humeyni'nin görüşünü almadan bazı yasalar uygulamış, toprak reformu yapmış. Mollaların toprağını halka dağıtınca, kıyamet kopmuş.

Humeyni için İran halkının özgürlüğü önemli değildi. "Dine karışmasın da yönetimde kim olursa olsun, bu önemli değildir" diyordu.

Askere tepki gösteriyordu. Bu görüşlerini de gizlemiyordu. Ali Çetiner anlattı:

"—İzmir'den karayoluyla döndük. Yolda askerler gördük. Bir ara askerleri eliyle göstererek, "Turkiya hamısı Laşger" (Türkiye'de asker çok) dedi. Sonra da bütçenin dörtte üçünün orduya harcandığını söyledi. 'Hayır' dedim. 'Dörtte üçü değil. Bütçenin üçte birinden de az bir para harcanıyor. Üstelik askerler Ruslara karşı ülkemizi koruyor' dedim. 'İyi' dedi. Sesini çıkarmadı. Atatürk'ü anlattığım zaman genellikle susuyordu. Mollalığı yasakladığı için ona kızıyor olmalıydı."

Humeyni, Türkiye'de hemen hemen hiçbir yerliyle tanışıp konuşmadı. Hizmet veren görevliyle, Çetiner ailesi hariç... Bir istisna da, Bursa'nın Molla Arap Semtindeki cami imamı Yakup Özendim'di.

Ramazan'dı. Humeyni, bir akşam namazını camide kılmak istediğini söyledi. Onu, teravih namazı için, evin yakınındaki camiye götüren Ali Çetiner sonrasını şöyle anlattı.

"—İmamı tanıyordum. Lise mezunuydu. İleri görüşlü, aydın bir din adamıydı. Kıştı. Hava soğuktu. İmam namazdan sonra bizi bir odaya aldı. Soba yaktı. Çay yaptı. İmamı tanıştırdığımda 'bu imam olamaz' diye söylendi. Nedenini sorduğumda kravatını gösterdi. Humeyni'ye göre kravatlı biri imam olamazdı. İmam'la Humeyni arasında bu yüzden tartışma çıktı. İmam gidip kitaplar getirdi. Gösterdi. Humeyni sustu..."

İmam Yakup Özendim, yıllar öncesini anımsarken "Humeyni ile tanıştığımı, konuştuğumu anlatıyorum da mahallede kimse inanmıyor. Siz nereden öğrendiniz?" diyerek söze başladı.

"—Teravih kıldık. Sonradan cemaatın bana anlattığına göre, Humeyni kılmamış. Mahvelde beklemiş. Namazdan sonra odaya aldım. Masanın üstünde kitaplar vardı. Onları inceledi. 'Haz-i Beyzadi Tefsiri' diye anılan Kur'an tefsirini beğendiğini söyledi. Aramızda geçen konuşmayı şu anda net olarak hatırlamıyorum".

İmam Yakup Özendim, Hümeyni'nin neden namaza durmadığı konusunda, "Din anlayışı konusunda aramızda farklar var. Onlar Şii mezhebinden" dedi.

Yakup Özendim, Humeyni'nin kendisini "mehdi" yerine koymasını gülerek karşıladı:

"—Bir gün, Hacı Bayram-ı Veli'ye 'Sizin uçtuğunuz söyleniyor doğru mu?' diye sormuşlar. Hacı Bayram-ı Veli gülmüş. Müritlerini göstererek, 'Şu müritler var ya şu müritler' demiş. 'Haberimiz olmadan bizi gece, gündüz uçuruyorlar.' Bence Humeyni'nin bir Şii alimi olmanın ötesinde bir niteliği yok. Sıradan bir Şii mollası... İran Şahı sürgüne göndermekle kahramanlaştırdı. Humeyni, hayranları, taraftarları tarafından pompalanan, gereğinden fazla şişirilen bir molla.."

AYRILIŞ

Melahat Çetiner Humeyni'nin

"42 sağa, 13 sola"

gidişini de anlattı:

"—Kırları severdi. Ailecek onu pikniğe götürürdük, sık sık... Piknik yerinde bir gün, üstünde taneleri bulunan bir zeytin dalı koparıp verdim. Almadı. 'Neden?' diye sordum. 'Sahibinin haberi yok. Haram' dedi...

Böyle duygulu, dikkatli, yumuşak bir adam sonradan nasıl değişti, bilmiyorum.

Ailemize alışmıştı. Çocuklarımızı da seviyordu. Ben de ona çok alışmıştım. Son zamanlarda artık bir misafir gibi değil, bir baba gibi görmeğe başlamıştım. Zaten 'Baba' diye hitap ediyorduk.

Özel günlerde ya o bizi, ya biz onu yemeğe çağırırdık. Bir yılbaşıydı. Nasıl olsa onların geleneğinde yılbaşı yoktur diye hazırlık yapmadık. Yemeğe çağırmadık. Fakat o, gündüzden haber yolladı. Akşam yemeğe geleceğiz diye. Akşam geldi. Bana bir de armağan almış... Kalınca altın bir bilezikti...

Lükse düşkün değildi. Lüksü sevmiyordu. Ama oğlu öyle değildi. Onun bütün düşündüğü yemek, içmek ve savurmaktı...

Mollalar Humeyni'ye, İran'dan hasır bir seccade getirmişlerdi. Onun üstünde namaz kılıyordu. Ondan önce benim verdiğim seccadeyi kullanıyordu. Küçük küçük örgü parçalarından yapmıştım.

Gideceğine yakın, satenden kumaş aldım. El işlemesi yaptım. Süslü bir seccade yaptım. Ona hediye ettim. Çok sevindi. Teşekkür etti. Açtı. Bakıp eliyle okşadı. Ama almadı. Parçalardan yapılmış olanını aldı. Yeni yaptığım herhalde lüks geldi.

Çok da kibardı...

Irak'a gittiği gün, hepimiz havaalanına gittik. Gidişi zaten sıkıntılı olmuştu. Çünkü gelirken yanında hiç bir evrağı yoktu. Apar topar alıp uçağa bindirmiş, Türkiye'ye getirmişlerdi. Hüviyeti yok diye pasaport verilmiyordu. Ankara'yla uzun bir temastan sonra, pasaport çıkarılabildi de gitti...

Havaalanına uğurlamaya gittik. Çok duygulanmıştı. Ayrılırken karşılıklı ağladık. O da, ben de... Bana bakıp "Allahaısmarladık" dedi. Uçağa yürüdü..."

Humeyni, ayrıldıktan sonra, birbuçuk yıl süreyle birlikte olduğu dostlarını aramış mıydı?

Ali Çetiner, "Irak'a gittikten çok sonra, çok kısa bir kart aldık. Aradan yıllar geçtikten sonra iyice şöhrete kavuştu. Bu arada Fransa'ya gitti. Fransa'da verdiği bir demeçte, Bursa'daki dostlara selam demişti. Bizden başka dostları olmadığına göre, selamı bizeydi. Başkaca ne aradı ne de sordu" dedi... ●

Kaya Esin

Baştarafı 21. Sayfada

Kaya Esin'i ararken Trabzon'lu gazeteci dostumuz Suavi Kaptan, "Karşılaştığınızda küfrederek tepki gösterirse alınmayın" diyerek peşin uyarmış, sonra eklemişti:

"—Ama konuşacağını sanmıyorum. Kaçıyor insanlardan. Onu konuşturacak, ürkmesini önleyecek birilerini bulmak gerek."

Kaya Esin, Trabzon'un güneyindeki Tirzik köyünde oturuyordu. Köyde onunla iyi anlaşan iki kişi vardı: Kadir Erkuloğlu, Turgut Bülbüloğlu... İkisi de yaşça Kaya'dan çok büyüktü. Trabzon'da aileleriyle birlikte sanayi ve ticaretle uğraşıyorlardı. Yaz aylarını, daha serin olduğu için köylerinde geçiriyorlardı. Yaz akşamları köy kahvesinde Kaya ile yarenlik yaparak iç içe bir dostluk oluşturmuşlardı.

Kadir Erkuloğlu ve Turgut Bülbüloğlu'nu da yanımıza alarak köye gittik. Kaya Esin yoktu. Kente, tamircilik yapan babasının yanına inmişti. Onu, orada bulduk.

> Kaya ile konuşmak bir sorundu "küfrederse tepki göstermeyin" diye uyarılmıştık. Arabada giderken yol boyunca yumruk yedik. Fotoğraf makinesini görünce "Eve gideceğim" diye tutturdu. Makineleri sakladık.

Bizi görünce ürküp kaçtı. Fakat Turgut Bülbüloğlu yanaşarak şakalaşmaya başladı. Sonra arabayla gezmeğe kent dışındaki bir kır lokantasında yemek yemeğe çağırınca, "peki" dedi.

Arabaya bindik. Turgut Bülbüloğlu kullanıyordu arabayı. Kaya onun yanına oturdu. Yol boyunca bazen hızını kesmediği yumruklar indirdi Turgut Bülbüloğlu'nun çenesine, omuzuna. Her yumruktan sonra ellerini ovuşturarak, kahkahalarla gülüyordu:

"—Ula Dugu, ben Muame (Muhammed) Ali'yim..."

Turgut Bülbüloğlu, yumrukların indiği yerleri ovuşturuyor, canının yandığını söyleyerek onu vazgeçirmeğe çalışıyordu.

Kır lokantasında, arabadan indiğimizde fotoğraf makinesiyle ses alma aygıtını gördü. Bakışları değişti yeniden. Yana kaydı. Ters ters bakarak, "eve gideceğim" dedi.

Dostların uyarısı üzerine sakladık makineleri. Bu arada Turgut Bülbüloğlu ile Kadir Erkuloğlu onunla şakalaşarak havayı yumuşatmaya, masaya oturtmaya çalıştılar.

Oturulduktan sonra, önce havadan, sudan konuşuldu. Bu arada, 1982 yılında olacaklara ilişkin sorular sorulmaya başlayınca, yerinden kalktı. "Ben gidiyorum" dedi. Turgut Bülbüloğlu, koluna girerek yatıştırdı. Yeniden masaya oturttu. Yemek boyunca, sorulan sorulara başını çevirerek, arkasını dönerek tepki gösterdi. "Ne bileyim ben" dedi.

Arabayla Rize yoluna çıkılarak gezi önerdiği zaman Turgut Bülbüloğlu ve Kadir Erkuloğlu, "tamam" dediler. "Bu iş olacak..."

Turgut Bülbüloğlu, "Kaya biliyorum" dedi. "Senin orada sevgilin var. İstediğin yere gideceğiz. Ama sen de sorulan sorulara cevap vereceksin..."

Kaya, "sevgili" sözcüğüne bıyık altından gülerek tepki gösterdi. "Ayıp ayıp" dedi... Arabaya binerken de, neşeli neşeli gülüyor, bir yandan da "ayıp ayıp" diyordu...

Konuşması "normal" değildi, Kaya Esin'in. Sözcükler, gırtlağıyla, dudakları arasında eriyor, biçim değiştirerek, anlamsızlaşıyordu. Sözcükler eridiği için söyledikleri net anlaşılmıyordu.

Ruhsal yapısı, en belirgin biçimiyle yüzünde yansıyordu. Sudan nedenlerle öfkeleniyor, gülünmeyecek şeylere gülüyordu. Öfkelendiği zaman kaşları çatılıyordu, önce. Sonra yan yan bakmaya başlıyordu. Bu arada, "anan" diye başlayan küfürler sıralıyordu.

Kaya Esin ünlenmeden önce küfürbaz değilmiş. Günün her saatinde, öfkesi burnunda bir delikanlı da sayılmazmış. Yakınlarının deyimiyle onu baştan çıkaran olay eriştiği şöhretmiş.

Kaya Esin başarılı bir öğrenci değilmiş. Ama onun da bir diploması var. Ona sorarsanız, "öğretmeni vermiş".

Küçücük çocukken de, konuşması, davranışlarıyla anormalmiş. Ama kimseye zararı olmamış. Tıpkı şimdi olduğu gibi...

Gerçeği söylemek gerekirse, o hiç bir dönemde normal yaşayamamış. Köyde yaşıtları "normal çocukluklarını" yaşarken o, sık sık alay konusu olmuş. Günün birinde adı "falcı"ya çıkınca da kimse yadırgamamış, şaşırmamış.

"—O zaten anormaldi" demiş duyanlar... Hepsi o kadar...

Onun, ününün başlangıcı "saat ayarına" dayalı.. Şimdi kim olduğu bilinmiyor ama, köyde biri "laf olsun" diye,

"—Kaya saat kaç" diye sormuş.

Saati soran Kaya'nın saat taşımadığını biliyormuş. Ama amaç eğlenmekmiş. Kaya, adamın yüzüne bakarak dakikasıyla söylemiş saati... Adam kolundaki saate bakmış. Sorusunu yinelemiş. Kaya'dan gelen yanıt yine tıpatıpmış.

Bir süre sonra, soru yinelenmiş. Yanıt almış. Şaşılacak şeymiş ama saat tutuyormuş.

Bu olay Kaya'nın ününü köye yaymış. Köyde adı kahine çıkmış. Kaya'nın "kahinliği", bir günlük, iki günlük bir deneme ürünü de değilmiş. Uzun süre köyde kim rastladıysa Kaya'ya saati sormuş. Anında da gerekli cevabı almış. Bunun üzerine "kahinin kahinlik hakkı" teslim edilmiş...

Fakat Kaya'yı ünlendiren asıl olay,

Trabzonspor olayıymış. 1980-1981 futbol döneminde futbol takımı gerilemeye başlayınca, artık ünü Trabzon'da konuşulmakta olan Kaya'ya, hangi takımın lig şampiyonu olacağını sormuşlar. Kaya bir süre düşündükten ve parmaklarıyla oynadıktan sonra, soruyu sorana yan yan bakarak yanıt vermiş:

"—Trabzonspor, 39 puanla şampiyon olacak..."

"—İyi ama Kaya, 39 puanla şampiyon olunur mu? Bu puan az değil mi?"

Kaya'nın yanıtı değişmemiş... Aynı kesinlikle konuşmuş...

"—Trabzonspor, 39 puanla lig şampiyonu olacak..."

Kaya Esin'in bu kehaneti, Uğur Dündar'ın bir programında televizyonda da yayınlandı.

Trabzonspor, 39 puanla şampiyon olduğu zaman, Kaya Esin artık bir "palavracı" değildi. Onu, öyle görenler için de, "bir kahin"di. Ünüyse, Türkiye'ye çoktan yayılmıştı.

Kaya Esin, "Trabzonspor'un şampiyonluğunu önceden bildi" başlıklarıyla gazetelere manşet olmuştu...

Kadir Erkuloğlu anlattı:

"—Trabzonspor'un şampiyonluğunu önceden bilmesi ve Uğur Dündar'ın televizyon programı Kaya'nın ününü arttırdı. Türkiye'nin her yerinden mektuplar yağmaya başladı. Sonra köyümüz, hafta sonlarında her kentten gelen arabalarla doldu. Gelenler ve mektup yazanların değişik sorunları vardı. Koca arayan, sevgilisinden ayrılmış, nişan bozmuş kızlar, çocuğu olmayan genç kadınlar, mektup yazıyor ya da bizzat geliyorlardı. Yalnız onlar değil, umudunu falcıya bağlamış, değişik sorunları olan herkes..."

Kaya Esin'in "falcı" diye ünlenmesi Tirzik Köyünü birden bire "turistik bir alana" dönüştürmüştü. Bu olağanüstü ilgi ve insan akını Kaya'nın yalnız keyfini değil, sinirlerini de bozmuştu. Bir süre sonra yabancılardan kaçmağa başlamıştı. Sabah erkenden uyanıyor, pencerenin önüne geçiyordu. Yabancı plakalı bir araba gördü mü evden fırlıyordu. Karşı yamaca geçip oturuyordu. Ona umut diye sarılanlar, aşağıdan yalvarıyorlardı:

"—N'olur Kaya kaçma... N'olur sorduklarıma cevap ver..."

Kaya'nın karşılığı sunturlu bir küfürdü:

"—Git lan anasını..."

Kaya iyice acıksa, susuzluktan kavrulsa bile, yabancılar çekip gidene dek, eve yanaşmıyordu.

Birden bire yoğunlaşan aşırı ilgi, mektup yağmuru ve insan akını Kaya'nın yaşamını çığırından çıkardığı gibi, kişiliğini, falcılığını da iyice çarpıtmıştı. Hırçınlaşmıştı. Bu arada sorulan sorulara düşünmeden cevap vermeye başlamıştı. Daha önce bir şey sorulduğunda, dakikalarca parmaklarıyla oynayarak, parmaklarını bükerek düşünen Kaya, artık düşünmeden desteksiz cevaplar yetiştiriyordu.

Kapatılan MSP'nin Genel Başkanı Erbakan tutukluyken, yakınları Kaya'ya gitmişler "—Ne olacak?" diye sormuşlar. Kaya'nın cevabı soğukmuş:

"—Asacaklar..."

Yakınları, Erbakan serbest bırakılıncaya kadar "acaba" diyerek tedirgin olmuşlar.

Köy kahvesinde, kendisini sinirlendiren bir delikanlıya, "bir hafta içinde öleceksin" diye bağırmış. Delikanlı bir hafta boyunca ölüm korkusuyla titremiş. Yiyememiş, içememiş, uyuyamamış. Hafta tamamlanınca rahat bir soluk alabilmiş...

Köyde, genç bir kadın nişan ve düğünündeki tüm takılarını yitirmiş. Evde aranmadık yer bırakılmamış. Eve hırsızın girdiğine ilişkin herhangi bir iz, belirti de yokmuş. Ama altınlar bulunamıyormuş. Kadının kocası Kaya'ya gidip sormuş:

"—Kaya söyle, bizim hanımın altınları ne oldu?"

"—Sen git de yengem gelsin" yanıtını vermiş Kaya...

Kaya koşarak gelen genç kadını kenara çekmiş ve kulağına fısıldamış:

"—Altınları dolabın üstüne koymuştun. Kutu kaydı ve dolabın arkasına düştü. Git altın kutusunu oradan al..."

Kaya Esin'in dediği doğru çıkmış... Altınlar, dolabın arkasındaymış!...

Kaya'nın kehanetleri bazen "palavra" kalıyor. Bazen doğru çıkıyor.

Bize dediklerinin hangisini, gaipten okuduğunu, hangisini kafadan salladığını, zaman gösterecek... ●

"Ben yeni sekreterim. Daktilo diye bir alet varmış. Nasıl bir şey acaba?"

1982'de neler olacak?

Baştarafı 20. Sayfada

"— Nerden?"

"— Televizyonda görüyorum..."

"— 1982 yılında Kenan Evren Başkan kalacak mı?"

"— O kalacak..."

Radyo, saat 13.00'deki ana haber bültenini yayınlamağa başladı. Bir zam haberi de vardı.

"— Kaya, başka zamlar da olacak mı?"

"— Olacak..."

"— Peki, fiyat artışları duracak mı?"

Kaya Esin'in yanıtı tek kelimelikti:

"— Durmayacak..."

"— Yani, yeni yılda da fiyatlar artmağa devam edecek diyorsun."

"— Artacak..."

"— İran'ı biliyor musun?"

Onuru kırılmış, küçültülmüş gibi baktı:

"— Niye bilmeyecek mişim?" diye homurdandı.

"— Yeni yılda, İran'da neler olacak?"

Başını göğe çevirdi. Bulutları seyrediyormuş gibi yaptı. Sonra yere indi bakışları:

"— Çok adam ölecek" diye mırıldandı.

"— Humeyni?..."

"— Onu öldürecekler..."

"— Kim?.."

"— Öldürecekler..."

"— Savaş?"

"— Amerika ile İran arasında savaş çıkacak."

"— İran-Irak savaşı?"

"— Duracak..."

Kaya Esin gazetelerle pek ilgilenmiyor. Eline alsa bile spor sayfasının ötesine geçmiyor, okudukları. Ama Televizyonun şaşmaz izleyicilerinden. Akşamları açılıştan kapanışa dek, reklamlar dahil, televizyonun tüm programlarını izliyor. Kaya Esin'in kültür kaynağı Televizyon. Bizi onunla tanıştıran, Trabzon eşrafından Turgut Bülbüloğlu,

"— Söyle bakalım Kaya, Türkiye-Rusya arasında savaş çıkacak mı?" diye sordu...

Bülbüloğlu'nun yüzüne şaşkın şaşkın baktı. Bilgisizliği ortaya çıkmış gibi mahçupça güldü.

"— Rusya neresi Dugu?" dedi...

Kaya Esin'in ağzından çıkan sözcükler güçlükle anlaşılır. Onu tanımayanlar, alışık olmayanlar anlamakta güçlük çekerler. Söylediklerini anlamak için sık sık yineletmek zorunda kalırlar. "Dugu", Turgut demekti. Turgut'a Dugu diyordu.

Turgut Bülbüloğlu, Karadeniz'i göstererek,

"— Bilmiyor musun?" dedi. "Kuzey komşumuz..."

Kaya Esin'in yüzü aydınlandı. Keyifli keyifli güldü.

"— Ula Dugu, sen Sovyetler Birliği'ni soruyorsun."

"— Sovyetler Birliği" dedi Turgut Bülbüloğlu...

Kaya,

"— Aramızda savaş çıkmayacak" yanıtını verdi...

"— Amerika ile Sovyetler Birliği arasında?"

"— Savaş çıkmayacak..."

"— Türkiye ile Yunanistan, 1982 yılında savaşacaklar mı?"

Başını yana çevirirken, tek kelimelik yanıt çıktı ağzından:

"— Savaşmayacaklar..."

Kaya Esin, Yaşar Kemal'in adını duymuştu.

"— Ne iş yapıyor Yaşar Kemal?"

"— Ne bileyim?"

"— Nobel Edebiyat ödülü nedir?"

Kaya Esin'e göre, 1982'de Evren Başkan kalacak, Humeyni öldürülecek, ABD ile İran arasında savaş çıkacak, Fenerbahçe şampiyon olacak. Kansere ilaç bulunacak

Turgut Bülbüloğlu'na döndü.

"— Ula Dugu nedir?"

"— Bilmiyor musun?" diye sordu, Turgut Bülbüloğlu...

"— Bilmiyorum..."

"— Peki Yaşar Kemal, Nobel ödülünü alacak mı?"

Durakladı. Ağzına kocaman bir et parçasını götürdü. Avuçlamıştı lokmasını. Eli yağ içindeydi.

Hava soğuktu. Hızlı bir esinti vardı. Kaya Esin'in burnuysa durmadan akıyordu. Ağzındaki lokmayı çiğnerken, ikide bir elinin tersiyle burnunun ucunda biriken, bazen uzayıp akan damlaları siliyordu.

Lokmasını yuttu. Sonra kısa kehanetini açıkladı:

"— Ödülü alacak..."

Kaya Esin'in ilgi duyduğu başlıca konu futbol. Hırslı bir Trabzonspor yanlısı. Günün birinde bu futbol takımının formasıyla futbol oynamak isteyip istemediğini sorduğumuzda yüzü kızardı. "Benimle alay etmeyin" gibisinden güldü. Sustu...

"— Kaya, 1982 yılında hangi futbol takımı lig şampiyonu olacak?"

"— Fenerbahçe..."

"— Ankaragücü'yle, Trabzonspor için ne dersin?"

"— İyi olacak onlar..."

"— Ama Trabzonspor şampiyon olamayacağına göre, gerileyecek demektir..."

"— Gerilemeyecek" dedi.

"— Ne olacak?"

"—Şampiyon..."

"—İyi ama az önce, Fenerbahçe şampiyon olacak demiştin..."

Sustu. Trabzonspor'un şampiyonluğuna ilişkin görüşü gönlünde yatan aslan mı, yoksa kehanet mi olduğu anlaşılamadı...

Sorulardan sıkılıyordu. Sık sık yerinden kalkıyor, geziniyordu. Oturduğu zamansa, kendini yemeğe veriyordu. Sıkıntıdan mı anlaşılamadı ama, gelen gazozların markasını beğenmiyordu. Durmadan fikir değiştiriyordu, gazoz konusunda...

"— Kaya, 1982 yılında Türkiye'de seçim yapılacak mı?"

"— Yapılmayacak..."

Yağlı ellerini kancalaştırdı. Öylece durdu bir süre. Sonra elini yıkayacağını söyleyerek gitti. Bir süre sonra geri geldi.

"— 1982 yılında Türkiye'de iktidar değişikliği olacak mı?"

"— Olmayacak..."

Kaya Esin, dünyanın hemen hemen tüm önemli ülkelerini, başkent ve liderlerini biliyordu.

"— 1982 yılında, dünya savaşı çıkabilir mi?"

"— Çıkmayacak..."

"— Peki Kaya, dünyanın önemli ülkelerinden birinde darbe ya da ihtilâl olasılığı var mı?"

"— Yok..."

"— Sence Yunanistan Başbakanı Papandreu, devrilebilir mi?"

"— Devrilmeyecek..."

Kaya Esin'e göre yeni yılda Fransa Devlet Başkanı Mitterrand, Libya Lideri Kaddafi ve Suudi Arabistan Kralı Halid iktidarlarını koruyacaklar...

Kaya Esin, ABD Başkanı Reagan, Sovyetler Birliği Devlet Başkanı Brejnev ve Papa'nın sağlık durumlarına ilişkin soruyu susarak geçiştirdi. Üstüne varılınca anlaşılmaz bir şeyler mırıldandı. Öfkeli öfkeli elini kolunu salladı...

"—Kanser ilacı bulunacak mı?" sorusuna Kaya Esin,

"— Bulunacak" yanıtını verdi.."

Kaya Esin'in en sevdiği televizyon dizisi Dallas.

"— Bobby ne olacak?"

"— Ceyar'ı (J.R.) yenecek. Yükselecek..."

"— Sue Ellen?"

"— Ceyar'dan boşanacak..."

"— Peki Ceyar?..."

Güldü.

"— Onu öldürecekler..."

Ama kimin öldüreceğine ilişkin soruyu yanıtsız bıraktı, Kaya Esin...

Kaya Esin'e göre, eğlence dünyasının ünlü pek çok yerli yıldızı 1982 yılında evlenecek. Bunlar Nükhet Duru, Ajda Pekkan, Müjde Ar ve Türkân Şoray... Kaya Esin, bu yıldızların kimlerle evlenecekleri konusunda bir şey söylemedi.

Yine Kaya Esin'e göre 1982 yılında İbrahim Tatlıses'le Perihan Savaş evlenecekler...

Evlenecekler arasında Monako Prensesi Carolin de var...

Zeki Müren 1982 yılında sahneye dönecek... Erol Evgin, İbrahim Tatlıses, Kibariye, Ferdi Tayfur, Orhan Gencebay, Cüneyt Arkın, İlyas Salman yerlerini koruyacaklar.

Ama Kaya Esin, "Bülent Ersoy sahneye dönebilecek mi?" sorusuna, "Dönmeyecek" yanıtını verdi...

Kaya Esin'e göre Kemal Sunal'ı yeni yılda "sağlık açısından sıkıntılar" bekliyor. Yılmaz Güney'se yurda dönmeyecek...

"— Uğur Dündar'ı tanıyor musun?"

"— Tanıyorum..."

"— Onun hayatında değişiklik var mı?"

"— Var..."

"— Ne?"

"— Evlenecek..."

"— Kiminle..."

Kaya Esin sustu...

Kaya Esin'in en rahat olduğu alan futbol. Ona göre Galatasaray ve Beşiktaş, geçen yıla göre daha iyi durumda olacaklar... Büyük Metin ve Öner gelecek dönem Galatasaray'da oynayacaklar...

"— Kaya, Türkiye'nin sorunlarından biri de petrol. Yeni yılda, yeni petrol alanları bulunacak mı, Türkiye'de?.."

"— Bulunacak..."

"— Kaya..."

Sert sert baktı... "Yetti" dedi... "Yetti ula... Sıkıldım artık..."

Sonra fırladı, gitti!..●

"Palavraya bak. Erkeklerin yüzde 50'si karılarına aldırış etmezmiş"

Kürtaj

Baştarafı 25. Sayfada

büyük rahatlığın yanı sıra, beraberinde başka bir sorunu da sürüklüyor. Kürtaj benim için zaten bir problem değildi. En steril şartlarda, ve kendi doktorumun gözetimi altında meselemi çözebiliyordum. Ancak kadın sağlığını riske eden faktörler ortadan kalkmadığına göre, erkeklerin yasanın getirdiği kolaylıklara rağmen, sağduyularını kullanarak, ailenin sağlığı açısından sorumluluklarının daha da bilincinde olmaları gerektiğine inanıyorum..."

Sosyeteden üniversite mezunu Füsun hanım da böyle diyordu.

Korkular, endişeler, sorunlar... Başlangıçtan bugüne, konu üzerindeki çeşitli tartışmalar, önlemler ve yasalar temelde yatan problemlerin pek azına çözüm getirebildi. Toplumsal eğilim, kadın erkek ilişkisinde sorumluluğu, mücadeleyi, doğacak neticelere katlanmayı veya gerekli korunma tedbirlerinin alınmasını her devirde çoğunlukla kadından bekledi. Kültür düzeyi yüksek toplumlarda erkeğin kişisel olarak gösterdiği anlayış ve yardım dışında, tarih boyunca kadının kendi bedenini anormal müdahalelerden koruyabilmesi erkeğe bağlıydı. Her an tetikte olmalı, istenmeyen sonuçlarla karşılaşmamak için çareler aramalı ve gerekli emniyeti sağlayabilmek için çoğu zaman tatsız bir görüntüye bürünmeli ama bütün bunların yanı sıra da erkeğini bir başkasına kaptırmamak için şartları problem haline getirmeyip, sıkıntı vermeden kadınlığını korumalıydı.

1882'de kadın için ilk bilimsel koruyucu yöntem olan diyaframın icadına kadar, kadınlar ya yaradılış olarak cinsellikten bekledikleri romantizmden, ya da ruhsal ve bedensel sağlıklarından fedakarlık ederek yaşadılar. Diyafram son derece önemli bir aşamaydı çünkü kadın bundan böyle korunma konusunda erkeğin sağduyusuna bağımlı olmayacak, gerekli kontrolü kendisi sağlayabilecekti. Yöntemin büyük ölçüde rahatlık getirdiği kesindi ama asıl sorun hâlâ çözümlenmemişti. İstenmeyen hamileliklere son vermek bir yandan dini inançlar ve ahlaki değerlerle kısıtlanırken, gizliden gizliye yapılan ilkel operasyonlar da hayatlarını tehdit etmekteydi.

Aslında, çağlar boyu hamileliğin ilk safhalarındaki müdahalelere göz yumulmuştur. Birçok ülkede kürtajın-anne için hayati tehlike söz konusu olduğu durumlar dışında-kanun nazarında "suç" olarak nitelendirilmesi 19. Yüzyılda kesinleşmiştir. 100-150 sene öncesinin şartlarında böyle bir tedbire başvurulmasının sebepleri ise oldukça mantıklıdır:

1-Yöntemlerin ilkelliği ve antiseptiklerin azlığı dolayısıyla tehlikeli bir ameliyat olarak tanımlanan kürtaj, çok sayıda ölüme neden olmaktaydı. Kanun insancıl bir görüşle kadınları korumak amacını güdüyordu.

2-Bu tarihlerde jinekolojik sorunları çözümlemede doktorlar ebelerin yerini almaya başlamışlardı ve konuya daha bilinçli bir yaklaşımla eğilerek kürtajın zararlarını vurgulamaktaydılar.

3-Yeni biyoloji anlayışı fetüsün hamileliğin ilk zamanlarında, yani hareket etmediği dönemde de "canlı" olduğu kavramını kanıtlayarak, yaygınlaştırmıştı.

4-Kadınların bilinçli olarak korunma yöntemlerini uygulamaya başladıkları bu devrede, bazı dinsel grupların da baskısıyla, hükümetler endüstriyel ve tarımsal gelişimle aynı paralelde bir nüfus artışını öngören yasalar hazırladılar ki, bu da kürtaj yasağının en önemli nedenlerinden birini oluşturdu.

5—"Zevk için seks" anlayışını yeren kampanyalara hız verildi. Cinsel ilişki sadece evli çiftler arasında ve çocuk yapma gayesi güttüğü sürece mübahtı.

Ancak, alınan yasal önlemlerin hiçbirisi cinselliğin doğal gücünü yok edemedi. Kadınlar istemedikleri hamileliklere son verebilmek için hayatları pahasına her yolu denediler. Parasal sorunları olmayanlar daha emin şartlarda, daha başarılı sonuçlar alırken, ödeme gücü kısıtlı olanlar ya kendi kendilerine, yahut da tecrübeli kadınların yardımlarıyla türlü risklerle dolu müdahalelere girişmekten çekinmediler.

1960'larda dünyanın her yerinde mevcut kürtaj yasalarına karşı adeta toplumsal bir direniş başladı. Ancak, kürtajın serbest bırakılması düşüncesini destekleyen büyük kitlelerin yanı sıra, kürtajı "yaşama hakkına tecavüz" ve "cinayet" olarak niteleyen, ahlaki değerlere ve inançlara aykırı olduğunu savunanlar da vardı. Bunların ileri sürdükleri tezlerin temelini, kürtajın doğaya aykırı olduğu fikri oluşturmaktaydı. Ancak, hamile bir kadının mı, yoksa bir fetüsün mü daha fazla yaşama hakkına sahip olduğu tartışmaya değer bir konuydu... Daha da ötesi, son çare olarak kürtaja başvuran bir kadının, kürtaj yaptırmayı başaramadığı takdirde çocuğuna sağlayacağı şartların da yaşamak kadar önemli olup olmadığını değerlendirebilmekti.

1970'li yıllarda sorun Batı'da yavaş yavaş çözümlenmeye, kürtajı serbest bırakan yasalar hazırlanıp, kabul edilmeye başlandı. Bütün dünyada olduğu gibi bizde de bitmek tükenmek bilmeyen tartışmalara yol açan kürtaj konusu 1981 yılında düzenlenen yeni bir yasayla serbest bırakılıyor.

Yasanın olumlu yönleri ve sağlayacağı faydalar şüphe götürmeyecek kadar açıktır. En azından ara sokaklarda ve dış mahallelerde kürtaj ticareti yaparak geçinen ehil olmayan eller ortadan kalkacak, işlem temiz ve emin yerlerde güvenilir kimseler tarafından yapılacaktır. İyi bir uygulama ise kırsal kesimdeki faciaya, "kendi kendine kürtaj" denemelerine son verecektir.

Eski kürtaj talimatnamesinin boşluklarından faydalanarak, muayenehanesinde hergün birbiri ardına kürtaj yaptığı söylenen bir doktorun şöyle dediği rivayet olunur:

"—Evet, kürtaj yapıyorum. Ama bunu bir görev olduğuna inandığım için yapıyorum. Çünkü çocuğunu düşürmeye karar veren kadın, ne olursa olsun o çocuğu düşürecektir.

> Yeni yasanın kürtajları çoğaltacağı görüşünde değilim. Yasanın faydası gizliliği ortadan kaldırıp, emniyet ve güveni sağlamaktır. Bakanlık iyi bir uygulama ile en ücra köşelere el atabilirse başarıya ulaşılmış demektir.

Bu şartlar altında, sıhhi bakımdan uygun olmayan yerlere gideceğine, bana gelmesini tercih ederim. Kısaca, kötünün iyisini yapıyorum, diyebilirsiniz."

Başkentin tanınmış Kadın Hastalıkları ve Doğum uzmanlarından Doç. Dr. Mustafa Tuncer'le konu üzerinde görüştük:

"—Kadın hastalıkları ve doğum doktoru olarak beni en çok ilgilendiren sağlıklı bir anne ve ondan doğacak sağlıklı çocuklardır. Uygun olmayan şartlarda doğacak çocuklarda ve bilhassa annede ortaya çıkacak problemler, bir hekim olarak benim için çok daha önemlidir. Annenin ruhsal ve bedensel sağlığı ilk planda gelir. Anne sağlıklı ise, çocuk ve aile de sağlıklıdır. Yarın memleketin sorumluluğunu yüklenecek nesillerin daha iyi ve sıhhatli yetişmeleri gerekir. İnandığım hususlardan birisi de nüfus planlaması konusunda insanın istediği kadar değil, yetiştirebileceği kadar çocuk sahibi olması, anne tıbben, fikren, beden ve ruh sağlığı bakımından yeteri derecede sıhhatli değilse ve doğurmak istemiyorsa, onun bu doğuma zorlanmaması gerektiğidir. Bu şartlarda kadın ne yapar yapar, o çocuğu aldırır veya kendi kendisine düşürmeye çalışır. Uygun olmayan ortamlarda böyle bir deneye giriştiğinde, kendi hayatını kaybedebileceği gibi, ömür boyu sürecek hastalıklar ve sakatlıklar da ortaya çıkabilir. Bu gibi vak'aların oranı Türkiye'de çok yüksektir. Doğum hadisesi çok arzu edildiği ve ortamın çok uygun olduğu zamanlarda meydana gelmelidir. Bu hususta kadınların söz sahibi olmaları bence anayasal haklarıdır.

Kadının, yani doğurganlık çağındaki kadının gerek moral, gerekse fiziki bakımdan tam anlamıyla sağlam ve sıhhatli durumda olmasını temin etmek önemlidir. Yeni yasanın hanımlara fikren rahatlık getireceği kanısındayım. İstenmeyen bir hamileliği emin şartlarda sona erdireceğini bilmek, zarardan fazla fayda getirecektir. Gizli ve gayri sıhhi şartlarda yapılan müdahaleler hayati ve ahlaki bakımdan son derece tehlikelidir. İşlemin daha düzenli, daha ciddi, daha kanuni ve daha emniyetli yerlerde bilinçli olarak yapılmasında büyük yarar var. Bu bakımdan yeni kürtaj yasasına taraftarım. Tabii, kürtajı serbest bırakan kanun bir takım şartlar koyacaktır. Gelişigüzel değil, ciddi ve emniyetli kimseler tarafından yapılacaktır. Bu şartlar altında da meydana gelebilecek komplikasyonlar asgariye inecektir.

Yeni yasanın kürtajları çoğaltacağı fikrinde değilim. Gizlilik ortadan kalkacağı ve sıhhatli istatistikler yapılabileceği için sureta artmış gibi görünecektir. Daha önce de söylediğim gibi, yasak olsun olmasın, kadın istemediği hamileliği mutlaka bir şekilde sona erdirmeğe çalışacaktır. Yasanın faydası, gizliliği ortadan kaldırıp, emniyet ve güveni sağlamak olacaktır. Eğer Sağlık Bakanlığı iyi bir uygulama ile en ücra köşelere kadar el atabilir, oralarda da yeterli kolaylığı sağlayabilirse, yasa başarıya ulaşmış demektir. Büyük şehirlerde yaşayanlar nasıl olsa başlarının çaresine bakıyorlar, bu bakımdan yasanın büyük şehirlerde fazla bir fayda sağlayacağını sanmıyorum. Tehlike büyük ölçüde kırsal alanda, kendi kendine çocuğunu düşürmeye çalışanları tehdit etmektedir. Köylerde hiç yetkisi olmadığı halde, ebe diye vasıflandırılan kadınların yaptığı sözde tedaviler korkunç neticeler yaratmaktadır. Bize mikrop kapmış,

veya böbrekleri dahi çalışamaz durumda, koma halinde gelen hastaler hep kırsal kesimdendir, şehirlerden gelmez. Kanunun çıkmasından sonra Sağlık Bakanlığı uygulamanın üzerine titizlikle eğilmelidir.

Kürtaj olayına gelince... Zararları yok değildir. Her hadisede olduğu gibi belirli bir risk taşır. Sokakta yürümenin dahi bir riski vardır... Ama kürtaj sıhhi emniyeti temin edilmiş yerlerde yapılmalıdır. Üzerinde yıllarca durduğum bir konu olduğu için şöyle bir tavsiyede bulunmak isterim: İlk hamileliklere kati sürette el sürülmemelidir. Çünkü ilk bebeğin kürtajının az da olsa getirebileceği bazı komplikasyonlar, sonradan hamile kalamama gibi problemli durumlar yaratabilir. Kürtajın serbest bırakılıp, ehil ellerde yapılmasını istememizin en önemli sebeplerinden biri budur. Tıbbi, psikolojik veya sosyal bir engel yoksa, ilk çocuklar alınmamalıdır. Onun dışında steril şartlarda ve dikkatle yapılan bir kürtajın riski, hemen hemen yok denecek kadar azdır. Tersi durumlarda ise kürtajın zararları sayılmayacak kadar çoktur. Üst üste ve çok sayıda kürtaj, rahim içi dokularına zarar verdiği için mutlaka tehlikelidir ve çeşitli problemlere neden olur. Ancak bugün bir kürtajdan sonra birçok problemlerle karşılaşan kişilerin yanı sıra onbeş tane kürtajdan sonra istediği zaman hamile kalabilenler de var. Bu tamamiyle yapılan kürtajın ve kürtajı yaptıran kişinin sıhhi durumuyla ilgili bir meseledir."

Kürtaj sorununun yeni bir yasayla düzenlenmesi gerek kırsal alanlarda, gerekse şehirlerde büyük bir memnuniyet yaratırken, içten içe yeni bir kuşkunun yayılmasına neden oldu. Kadının istemediği çocuğunu kolayca aldırması ve çocuk yapmada söz sahibi olmasının getireceği bir çeşit özgürlük karşısında erkeğin tutumu ne olacaktı? Maddi zorlukların ve yasa dışı uygulamalara neden olma duygusunun ortadan kalkması, erkekleri bu konuda daha sorumsuz davranmaya itecek miydi?

Korunma yöntemlerini uygulamada eşlerin takındığı tavır, günümüz dünyasının ortak sorunlarından biridir. Bu konuda kadınlar fedakarlığı erkekten, erkekler ise kadından bekliyorlar. Kadın kocasının dikkatini doğum kontrol ilaç ve gereçlerinin bünye üzerinde yapabileceği yan etkilere çekerken, erkek de karısına "benim korunmamı bekliyorsan, sana elimi dahi sürmemeyi tercih ederim" diyebiliyor. Ve maalesef bugün Türkiye'de olduğu gibi birçok ülkede de kürtaj aile nüfusunu planlamada en etkin rolü ovnuyor. Sadece cehaletin hüküm sürdüğü alanlarda değil, büyük şehirlerde, aydın kesimde dahi kürtaj masasına yatmamış kadına ender olarak rastlanıyor. Hatta aralarında 15 senelik evlilik süresince 10-15 kürtaj geçirmiş olanları dahi var. Nedeni sorulduğunda ise cevap hep aynı: Kontrol konusunda eşleriyle bir anlaşmaya varamamak... Korunma çareleri aramaktansa ameliyat masasına tekrar tekrar yatmayı göze almak... Sebep sorumsuzluk mu yoksa insan bedenine ve sağlığına karşı duyulan saygısızlık mı?

Doç. Dr. Mustafa Tuncer olaya şöyle bir yorumla katılıyor:

"—Tabiat kanunlarına göre, karşı cinsler daima birbirini cezbeder. Kadınla erkek yan yana geldiği zaman, aralarında mutlaka değişik bir his doğacaktır. Bunun sonucunu ise erkeklerin sorumsuzluğu, kadınların daha serbest veya daha tutucu olmaları, yahut da bedenlerine ve sağlıklarına saygı duymamaları şeklinde yorumlamıyorum. Bence asıl neden bilgisizlik ve insanların doğum kontrol metodları hakkında yeteri kadar aydınlatılmamalarıdır. Yöntemlerin tam başarıya ulaşması için ilk önce eşlerin yeteri kadar bilgi sahibi olmaları gerekir. Gerekli izahat verilir ve inandırılırlarsa metodlardan hiç olmazsa bir tanesini kendilerine uygun olduğunu görebilirler. Hatta şöyle bir şey vardır: Bize, "en emin yol hangisidir?" diye sorarlar. Cevap olarak, "kullanabileceğiniz ve sevebileceğiniz metod en emindir" deriz. Zaman zaman doğum kontrol haplarının kanser yaptığı veya spirallerin değişik hastalıklara neden olduğu duyulur. Yanlış aksettirilen dedikodular yüzünden kullanımda bir takım aksaklıklar meydana geliyor. Ama yeteri kadar aydınlatıldığı zaman rahatlıkla ve başarıyla bu yöntemleri kullanan pek çok kimse var. Konu üzerinde titizlikle işlenilmesi şart. Bence kürtaj bir doğum kontrol metodu değildir ve böyle olmamalıdır."

İlk hamileliklerde kati surette kürtaja gidilmemelidir. Çünkü, sonradan hamile kalamama gibi problemli durumlar çıkabilir

Evet, doktorlar hamileliği sona erdirmektense, hamile kalmamaya özen göstermeyi öneriyorlar. Bizim de bu öneriye kısacık bir ilavemiz var: Hamilelik iki kişinin katkısıyla bir kişinin çabasından çok daha kolay ve anlayışlı bir şekilde önlenir.

Doğum kontrol metodlarına gelince... Bugün dünya üzerinde uygulanmakta olan yöntemlerin çoğu ülkemizde de uygulanabilmektedir:

1-Doğum Kontrol Hapları: 21 günlük dozlar halinde satılan bu ilaçların muntazam ve dikkatli bir kullanım sonucunda teorik olarak hamilelik oranı yüzde 5'dir. Ama pratikte bu rakam yüzde 2 olarak görülmektedir. Doktorlar her iki üç senede bir ilacı üç ay müddetince bırakmayı salık vermektedirler. Yan etkileri ise damar yoluyla bütün vücuda yayılan doğal östrojen ve progesteronla aynıdır. Uzmanlara göre yan etkileri daha çok psikolojik olan bu ilaçların kan basıncını biraz arttırdığı, hamile kalma korkusunu ortadan kaldırdığından seksüel isteği fazlalaştırdığı, adetleri düzenleyip, sancıyı azalttığı ve iştah açtığı ileri sürülmektedir. Ancak bünyeden bünyeye değişen yan etkiler ilaç kullanımının 3. ayında da devam etmekteyse, ilacın bırakılması tavsiye edilmektedir. Ayrıca sarılık geçirenlerin, karaciğeri zayıf olanların, süt verenlerin ve anemik bünyeli kadınların bu tür ilaçları kullanmamaları öneriliyor.

2-Spiraller: Bakır ve plastikten yapılma çeşitli şekilleri bulunmaktadır. Kullanım esnasında hamilelik oranı yüzde 1 ile 7 arasında değişiyor. Genel kanıya göre, bakır olanlarında başarı oranı daha yüksek. Rahmin içerisine yerleştirilen bu küçük alet, yerinden oynamadığı sürece en emin yöntemlerden biri, ancak sık sık kontrol gerektiriyor Rahim deformasyonu olanların, çok kanamalı bünyelerin, kalp, karaciğer ve zührevi hastalıklardan muzdarip kadınların bu yöntemi kullanmamaları öneriliyor.

3— Diyafram Kullanışı pek kolay ve yaygın olmamakla birlikte, dikkatli kullanıldığı takdirde başarı oranı yüzde 98. Rahim çarpıklığı dışında kullanımı kısıtlayıcı hiçbir neden yok. Vajina içerisine yerleştirilmesi hayli zor olduğundan ve bir takım psikolojik etkiler nedeniyle ilk icad edilen yöntem olmasına rağmen fazla popüler değil.

4-Prezervatif: Teorik olarak koruma oranı yüzde 97 olduğu halde, gerçek başarı oranı pratikte yüzde 80-85. Ucuzluğu, kolayca bulunması ve rahat kullanımı dolayısıyla elverişli metodlardan biri.

5-Lokal koruyucular: Kremler ve vajinal tabletler bu gruba giriyor. Fazla etkin değiller. Birleşmeden 15

dakika önce vajinaya yerleştiriliyor. 6 veya 8 saat sonrasına kadar yıkanmamak gerekiyor. Allerjik etkileri dışında herhangi bir yan tesirleri yok.

6-Doğal Yoldan Korunma: Düzenli adet gören kadınların, bünyelerini inceden inceye tarıyarak (doktor denetimi altında), ovulasyon tarihlerini saptamaları ve cinsel ilişkiyi bu sürenin dışında planlamalarıdır. Her iki cinse de büyük sorumluluk düşmektedir. Başarı oranı yüzde 80 civarındadır. Herhangi bir yan etkisi yoktur. Eşler arasında anlayış ve yardımlaşma yoksa hiç tavsiye edilmez.

7-Bilimsel metodların arasına girmeyen asidli suyla vajinal duş (spermi öldürmek için) ve dışarı boşalma gibi yöntemler güvenilir olmadıklarından tavsiye edilmiyorlar.●

Yasanın getirdikleri

Baştarafı 25. Sayfada

Yasa önerisi Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığı, Nüfus Planlaması eski Genel Müdürü Tandoğan Tokgöz başkanlığında bir kurulca hazırlanmıştı. Tokgöz daha sonra Danışma Meclisi üyeliğine seçildi. Böylece hazırlanmasına emek verdiği yasayı daha boyutlu ve özgürce savunma olanağına erişti...

Danışma Meclisi üyesi Tandoğan Tokgöz, Erkekçe'nin, yasa önerisinin içeriğine ilişkin sorunlarını yanıtlarken şöyle konuştu:

"—Türkiye'de, tıbbi nedenlerin dışında kürtaj yasaktır. Annenin ciddi bir rahatsızlığı olması ve tıbben bebeğin alınması gerektiğine karar verilmesi halinde kürtaj yapılabilmektedir.

Biz yasada değişiklik önerdik. Hazırladığımız yasa önerisine göre, ekonomik, sosyal ve psikolojik nedenlerle kürtaj yapılabilecektir. Bu serbesti, ailenin isteğine göre olacaktır. Aile istediği takdirde kürtaj yapılabilecektir."

Gündemdeki yasaya göre, aileler sahip oldukları çocuk sayısı ekonomik güçlerini aşma noktasına geldiği takdirde, doğacak bebeği aldırabileceklerdir. Sosyal durumları uygun olmadığı takdirde de... Bu arada anne, sağlık ve ruhsal açıdan eğer doğuma hazır değilse yine kürtaj yoluyla bebeğin aldırılması sağlanabilecektir.

Yasa önerisi, bebeğin ne zaman aldırılabileceğini de sınırlamıştır. Tandoğan Tokgöz bu konuda bilgi verirken şöyle konuştu:

"—Kürtaj için süre, en geç hamileliğin 12. haftasının sonudur. Bu sürenin aşılması halinde, kürtaja izin verilmeyecektir."

Kürtajın serbest bırakılması halinde, bu işlemin nerede ve kimler tarafından gerçekleştirilebileceği konusunda da, önerinin hazırlayıcılarından olan Tandoğan Tokgöz şöyle konuştu:

"-Kürtajın nerede ve kimler tarafından yapılabileceği, yasa gerçekleştikten sonra bir tüzükle belirlenecektir. Kesin olarak, kürtaj hastanede yapılacaktır diye bir sınırlama getirmek istemedik. Çünkü, hastaneler yeterli olmayabilir. Ama bu, istenilen her yerde kürtaj yapılacak anlamına da gelmemelidir. Yine dileyen herkes kürtaj yapamayacaktır anlamı da çıkarılmamalıdır. Dispanserlerde de yapılabileceği yolunda bir tanım getirilse bile, kürtajı yapacak kişinin yetkili ve uzman olması gerektiği tüzükte belirtilecektir."

Kürtaj yasasının getirdiği bir başka yenilik de "aile planlaması"na ilişkin yeni kurallar ve yöntemlerdir. Yasa, "isteyene istediği kadar çocuk" özgürlüğünü bağışlamaktadır. Yasa önerisinin başlıca amacı budur.

Türkiye'de doğumun denetim altına alınmasına ilişkin yöntemlerle araçlar gelişmesine karşın, bu konuda, özellikle az gelişmiş yörelerde ciddi yakınmalar var.

Tandoğan Tokgöz, yeni yasanın kadınlarda geçici kısırlaştırma ameliyatlarına da izin vereceğini söyledi ve şöyle dedi:

"—Kadında yumurtalıkla rahim arasındaki tüplerin bağlanması şeklinde bir kısırlaştırma ameliyatı vardır. Oldukça basit olan bu ameliyatı yaptıran kadının artık hamile kalmasına imkan yoktur. Ancak bu tıp dilinde geriye dönüşlü bir ameliyattır. Yani kadın günün birinde çocuk sahibi olmak isterse yeniden ameliyat olarak tüpleri açtırabilir. Böylece yumurtalıkta oluşan yumurtanın döllenmek üzere rahme gidişini engelleyen ilk ameliyatın yarattığı sonuçlar ortadan kalkar."●

Geçen Sayılar

Baştarafı 4. Sayfada

Derginizi geçen ay tanıdım. Ekim sayısını okuduktan sonra diğer bütün sayıları arayıp buldurdum. Okudum. Tek kelime ile mükemmel. Sorunlarımıza bilimsel yaklaşım gösterer ek bilgi dağarcığımızı geliştiriyorsunuz.

Haydo Öz
İstanbul

Koca bir sayfayı kaplayan karikatürler, reklamlar rahatsız edici. Bilim kurgu hikayeleri saçma. Konu mu bulamıyorsunuz acaba?. Yazılarınızda yatak oyunlarında ve orgazma ulaşmada bütün maharetin erkeğin elinde olduğu inancında gibisiniz. Başarısızlığı erkeğe yüklüyor, erkekleri birer kadın hastası yaratıklar gibi gösteriyorsunuz.

Önder Özdoğan
Konya

Önceleri gözlerimin kuvvetlenmesi için sürekli güneşe bakardım. Derginizin enfeslerini gördükten sonra bir daha kesinlikle güneşe bakamayacağımı anladım.

Erdal Ürün
İstanbul

Yurt dışı abone ücretleriniz çok pahalı... Amerika'nın en güzel dergilerinin abonesi 20 doları geçmez. Siz 50 dolar istiyorsunuz. Neden?

Hakan Sertpoyraz

Erkekçe'nin Notu: Bir derginin fiyatı 150 lira... Amerika'ya normal posta 230 lira. Taahhütlü olursa, ki böylesini tercih ediyoruz, o zaman 300 lira... Şimdi bunları toplayıp 12 ile çarpın.. Gelecekte kağıda dolayısı ile dergi fiyatına gelecek zammı da hesaba katmadan, kaç dolar ettiğini bir hesap edin bakalım...

Erkekçe seks konusunda, ölçüyü ve dozu çok iyi bildiği için, bu kadar güzel.

Ali Binici
Kayseri

İlginç bir bulmaca sayfasına ne zaman başlayacaksınız?.

Tevfik Tülüer
Antalya

Derginizdeki resimler daha cömert olmalı. Sansürü biraz zorlayın. Bu ülkede bekar gençliğin en önemli sorunu cinseldir. Bırakın cinsel ilişkiyi, erotik resimlerle kendini avutma hakkı bile yoktur.

Y. Çakmak
Trabzon

Okuyucusu ile bu kadar iyi diyalog kuran ve her zaman en iyiyi vermeye çalışan Erkekçe'yi kutlarım.

Mehmet Torun
Ankara

Erkekçe dergisini çok geç aldım. Bu kadar tatlı, bu kadar mükemmel bir derginin yurdumuzda yayınlanması ne iyi!..

Hasan Uygun
Amasya

Derginizin tiryakisiyim. Ama yeni çıkan kelimeleri çok sık kullanıyorsunuz. Ben de çoğu zaman takılıp kalıyorum. Kullanın, kullanın ama, derginin sonuna da bir küçük sözlük koyun.

Mehmet İbiş
Besni

Sevgili Hıncal Ağabey, daha önce, Cumhuriyet gazetesinin TV sayfasını yönetirdiniz. Çok beğenirdim. Şimdi bu dergiyi yönetiyorsunuz. Daha çok beğeniyorum. Derginizin sahibi Ercan Arıklı bir zamanlar Mikrop diye bir mizah dergisi çıkarmıştı.Çok da güzeldi.Ama kapandı. İnşallah Erkekçe böyle olmaz. Karikatüre bol yer ayırmanız ne güzel. Ülkemizde mizah dergileri bile yabancı karikatüre bu kadar yer vermiyor. Seks konusunu da biraz daha fazla işleyemez misiniz?

Muharrem Elmasulu
Malatya

Bu ülke insanının sorunlarından çok uzak, kötü bir batı kopyacılığı yapıyorsunuz. Bu ülkenin sorunlarının çözümü seksolojik değil, ekonomiktir. Bu kafayla giderseniz, cinayet işliyor olursunuz. Eğer bir daha elime alırsam, eleştirilecek noktalarınızı acımasızca eleştireceğim.

M.E.K.
Balıkesir

Erkekçe'nin Notu: Bu dergi imzasız mektupları okumaz ve yayınlamaz. Size bir defalık ayrıcalık tanıdık. Bundan sonra daha erkekçe yazmanız dileğiyle.

Lesbos kadınları

Baştarafı 65. Sayfada

danslar... Müzik... Safo şiirlerini duygusal platformda bırakmıyordu. "Yaşıyor" ve yazıyordu. Pratiğin içinden süzülüp gelen şu şiiri gibi:

"Ey Kıbrıs'lı kız, sen benimsin artık
Senin ölümsüz vücudunu Herperos'un meşalesindeki ışığın içinden aldım
Tatlı fısıltıların, fırtınadan sonraki yorgun denizin kırık sesi gibi
Ölümlüyüm... Fakat tanrıların çanağından Kevser şarabı içtim
Üzerindeki tüllerin mavi dalgalarını kaldırıyorum...
Samanyolundan yatağının üstünde sarı bir Nilüfer gibisin...
Misk kokulu...
Elim seni okşarken gözlerin kapanıyor güzel şey..."

Ama, zeytinlerin gölgesinde, lir sesleri arasında sürüp giden Safo ve kızlarının ortak yaşamı Lesbos erkeklerinin keyfini fena halde kaçırdı. Ada zaten ne kadarcık yerdi ki? Nüfus (kızlar da tabii) sınırlıydı. Lesbos'un kızları birer ikişer Safo'nun "tapınağı"na gidince "elde avuçta" bir şey kalmıyordu. Kızlar tapınakta "önceki hayatlarını siliyorlar" ve birbirlerini seviyorlar, Safo'ya tutuluyorlar, Safo da onlara tutuluyordu. Sonra da gelsin şiirler:

"Kızlarımın teninde bilenen bedenimi
Kalçalarımın sıcaklığını
Gözlerimin parlaklığını
Unutamazsın..."

Olan oldu sonunda.. Midilli'de Safo aleyhtarı ufak çapta bir ayaklanma patlak verdi. "Usta", "Genç kızları kendisi gibi bir aile yuvası kurmaktan kaçınmaya teşvik"le suçladı. Midilli erkeklerinin canına tak demişti artık. Ölüme kadar gidebilecek gerginlik Safo'nun adayı terketmesiyle yumuşadı. Geride kalan Lesboslu kızların "aile yuva"ları kurup kuramadıkları bilinmiyor. Fakat, Safo gönlü kırık, "elleri boş" Sicilya adasında Siraküza'da yaşıyordu. İnançları ve eylemleri yüzünden sürgün... Yaşı da kırka yaklaşmıştı. Ve kırk yılda kimsenin başaramadığını Siraküza'lı bir balıkçı çocuk başardı. Faon, onbeş, onaltı yaşlarında güzel bir erkek çocuğuydu. Yarı çıplak, küfürler, balıklar ve deniz arasında çırpınıp duruyordu.Safo O'na tutuldu. Ama nafile. Ne şiirleri duyacak hali vardı. Ne de liri dinleyecek. Safo'nun aşkına en ufak bir karşılıkta bile bulunmadı.

Kızlar yoktu ortada. Erkeklere dönebilme umudu da. Safo, lirini aldı. Fırtınalı bir geceyi seçti. Lenkade kayalıklarına gitti. Geceye, rüzgara ve denize karşı ağlayarak umutsuzluk şiirleri söyledi. Kayaların üstünden denize atladı. Serüvenini tamamladı.

Geriye kadınlararası aşkı tanımlayan Lesbiyen terimini bırakarak. Ayvalık kıyılarından ışıkları görünen Midilli, ölümsüzleşmesini Safo'ya borçlu. Öyle ya. Her zaman birbirine tutulan ve eyleme geçen kadınlar olacak. Safo da yukarılardan bir yerden bakıyorsa, şimdi bile batıda militan lesbiyen akımlarının kazandığı mevzileri, sürgün acılarının boşa gitmediğini görerek gülümsemeyle izliyordur. ●

"Görevi mi? Ağır hastalara yaşama arzusu vermek"

Bilgisayarlı seks

Baştarafı 55. Sayfada

öğrendikten sonra, erkeğimin beni dizlerinin üstüne yatırıp pataklamasını çok istedim. Bu konuda fantaziler kurmaya başladım. Sevgilime beni pahalı bir lokantaya götürmesini istedim. Cebinde fazla parası olmadığını biliyordum, ama, şımarık çocuk gibi direttim. O da istemeye istemeye götürdü. Sonra, hoşlanmadığını bildiğim bir filme götürmesini söyledim. Onu da kabul ettirdim. Eve dönerken için-için köpürdüğünü, bana şarlamak için fırsat kolladığını biliyordum. Bilgisayarın karşısına geçtim ve sevgilimin beni dizlerinin üstüne yatırıp iyice bir pataklamasını istediğimi söyledim. En erojen bölgemin kaba etlerim olduğunu fısıldadım makineye... Erkek arkadaşım öylesine öfkeliydi ki, bunu söylediğimin farkına bile varmadı. Bilgisayar, 'Kötü Kız', Program No. 48 diye ekrana yazdı. Sonra da kısık sesiyle talimatını vermeye başladı. Beni karın üstü yatırmasını, sırtımı ve omuz başlarımı öpmesini, sonra da avuç içiyle kaba etlerime şaplak atmasını söyledi ona... Biraz canımın acıyacağını, ama aldırış etmemesini, acıyı azaltmak için sürekli pataklamayıp araya öpücükler ve okşayışlar serpiştirmesini de söyledi. Sonra da, köpek pozisyonunda seks yapmamızı, orgazma yaklaşırken de tokat atmaya devam etmesini söyledi. Çok korkmuş, ürkmüştüm. Ama, erkek arkadaşım bilgisayarın söylediklerine harfiyen uydu ve ömrümde tatmadığım kadar büyük bir heyecan, doyulmaz bir zevk tattım."

Bilgisayarlı seksi deneyenlerin söylediklerine göre, seks senaryoları hem yaratıcı, hem de duyarlı... Çok ilginç ve egzotik önerileri de var. Örneğin, "Misk Müziği ve Büyüsü" adlı programda, kadının, bir partiye giderken, parfüm yerine, kulaklarının arkasına aşk suları sürmesini öğütlüyor. Yanak yanağa dans ederken bu kadınsı kokuyu alan erkek de bir anda azgın boğa kesiliyor, kadını bir an önce eve atmak için hiç yapmadığı şeyleri yapıp telefonla kapıya taksi çağırtıyor. Partideki bedava içkileri bile unutuyor.

Bilgisayarlı seksi denemiş kadınlardan birininse ilginç bir yakınması var. "Korkarım, sevgilim bilgisayarı benden daha seksi buluyor. Öyle anlar geliyor ki, bana değil de bilgisayara âşıkmış sanıyorum."

Bu şekilde suçlanan erkeğinse yanıtı hazır... "Yalan... Bin kere yalan... Bilgisayarın kumanda düğmelerine göre, bayan arkadaşımın

bluz düğmeleri çok daha tahrik edici..."

★ ★ ★

Bilgisayarlarla yapılan bir başka iş de "eş" ya da "seks arkadaşı" seçimi... "Seks senaryoları benim için büyük yenilikti" diyor, bugünkü eşini bilgisayar yardımıyla bulan erkek... "O zamanlar onda bulduğum tek kusur senaryo sayısının azlığıydı. Aslında çok geniş bir hayalgücüm olduğu için yetersiz buldum programlanmış senaryoları... Sonra eleştirme için de kullanılabileceğini öğrenince çok sevindim. Denemesini yaptım. Doyumsuz zevk aldığım eşimi de o yoldan buldum."

"Seks arkadaşı bulma" programının en geliştirilmiş biçimi, 1981 sonunda ya da 1982 başında piyasaya sürülecek... Yapımcılar yeni programı şöyle tanıtıyorlar: "Çok iyi hazırlanmış bir program bu... Soru sayısı da çok... Genişçe bir grup tarafından ortaklaşa kullanıldığında kimin kime daha uygun eş olacağını belirtmekle kalmıyor, bunların seks yaşamlarına eski makinelere göre çok daha büyük çeşitlilikler getiriyor. Üstelik, belli durumlarda ve belli uyarılar karşısında, alternatifler de önerebiliyor."

Bir kadın da şöyle anlatıyor: "Herhangi bir porno roman okumaktan çok daha zevkli, çok daha uyarıcı, bu bilgisayar programları... Sizinle konuşan bir seks elkitabı sanki... Programlar öylesine ustaca hazırlanmış ki, sanki sizinle özel olarak konuşuyormuş gibi oluyor."

★ ★ ★

Bilgisayarlı, programlanmış seks ne ölçüde tutulabilir?

Bunu önceden kestirmek çok güç, ama yapımcı Syntonic Software Şirketi'nin yöneticisi David Brown'a bakılırsa tutulma olasılığı çok yüksek... Brown yalnızca 1981 yılının ilk yarısında 10.000 kaset satıldığını, satışların her ay hızlanarak arttığını ve 1985 yılı sonuna kadar Amerika'da sekse programlanmış bilgisayar sayısının bir milyonu bulacağını söylüyor. Brown devam ediyor: "Biz bu seks programlarını eğlence programı olarak satıyoruz. İnsanların seks sorunlarının çözümüne yardımcı olmak ya da psikiyatrların uzmanlık alanına karışmak gibi iddialarımız yok... Aldığımız mektuplara bakılırsa herkes çok memnun... Birçok sorunlarının çözümünde kendilerine bu programların yardımcı olduklarını, seks yaşamlarının çok daha doyurucu düzeylere ulaştığını söylüyorlar. Hiçbir sonuç alınmamışsa, insanlar arasında iletişim sağlamıştır. Bu da, başlı başına, büyük bir başarıdır."

Kullananlardan birinin görüşleri de şöyle: "Yakında, herkes, evine bir bilgisayar almak, bilgisayarlı seks yapmak için kuyruğa girecek... Uzun süre moda olarak kalacak bu... Ama, ortalığı kasıp kavuran bir rock-and-roll modası gibi salgınlaşacak... Sonra da, evin demirbaşı olacak... Raflarınızda duran, istediğiniz zaman dinlediğiniz bir rock-and-roll plağı gibi..."

Kim bilir? Belki doğrudur.

Bilinen tek şey, seks konusunda insanların bilgi ve deneyiminin sınırlı olduğu kültürel ortamlarda, böylesi makinelerin, insanlara, birbirlerinden zevk almanın, bencilliklerini üstlerinden atmanın, almak kadar vermenin yollarını öğrettiği. ●

Aranan kadın

Baştarafı 36. Sayfada

evinin anahtarını nasıl verir?" diye düşündüm. Biraz da keyfim kaçtı. Çok açıkgörüşlü birine benziyordu, ama, kimbilir, belki de o eski kafalı erkeklerdendi. Ne biliyordum onun hakkında? Belki de evine gitmemi, o gelene kadar yemek pişirmemi, sonra da ince bir gecelikle onu kapıda karşılamamı bekliyordu. Belki de beni fazla "kolay" bulmuş, sonuca kestirmeden gitmeyi düşünmüştü. Kim bilir, belki de seks manyağının biriydi? Binbir türlü olasılık uçuştu kafamın içinde... Sonra da huzursuzluğun yerini giderek bir merak aldı. Ne oluyordu, tanrı aşkına?

Yakışıklı, akıllı, romantik bir insandı Michael... Sonunda şansımı denemeye karar verdim. Ertesi akşam saat tam sekizi beş geçe kapısını çaldım. İçeriden çıt yok... Yine çaldım.. Yine sessizlik... Biraz da sinirlendim o zaman... "Ne biçim romantik adam bu?" diye diklendim, "Bu gece onun için o kadar önemli olsaydı, ne yapıp eder, sekizden önce işinden çıkar gelirdi". Kadının gönlünü çelmesini bildiğini, ama, ince ve anlayışlı olmadığına hükmettim.

Bu kez de içimde küçük bir ürküntü uyandı. Manyak mıydı yoksa? Ama, iyi bir işi vardı, çok saygın kişilerce kendisine tanıştırılmıştım. "Aman, canım sen de... Korkacak ne var?" deyip anahtarla kapıyı açtım.

İçerisi kapkaranlıktı. Az ötede bir masa vardı. Masanın üstünde de bir çift mum yanıyordu. Şamdanlardan birine yaslanmış bir pusula ilişti gözüme... "Aman tanrım" diye mırıldandım kendi kendime, "Michael sapığın biri galiba..." İçimi birdenbire büyük bir panik kapladı. Kapının önünde çakılıp kaldım. Elektrikleri yakıp içeri girmekle kapıyı vurup hızla oradan kaçmak arasında bocaladım durdum.

Sonra cesaretimi toplayıp içeri girdim, masaya yaklaştım, pusulayı yerinden aldım. Dört sözcük vardı pusulanın üstünde... Kapının önünde çakılıp kaldığımda aklımdan geçenleri okumuştu sanki...

"Cesur ol... İçeri gir..."

Bunlar yazılıydı pusulada...

Sonra kulağıma derinlerden bir müzik sesi geldi. Roberta Flack'in sesiydi bu.. Sonra gözlerim karanlığa alışmaya başlayınca, evin her köşesinde, masadaki gibi küçük mumların yandığını gördüm. Müziğin nereden geldiğini anlamak için kulak kabarttım. İz sürdükçe müzik yükseliyordu. Müziğin kaynağı yatak odasıydı. Mumlar orada daha bir ışıl-ışıldı. Odanın loşluğunda bile, başucundaki kristal vazodaki uzunsaplı güller seçiliyordu. Uzun-saplı, beyaz güller... "Ne romantik?" diye düşündüm kendi kendime...

"Nihayet gelebildin" dedi arkamdan bir ses...

Michael'dı bu... Banyo olduğunu sonradan öğrendiğim bir odadan çıkmıştı. Üstünde kot pantolonla krem-rengi bir kazak vardı. "İyi iz sürüyorsun" dedi gülümseyerek, "Haydi, oturma odasına geçelim de bir kadeh birşeyler içelim".

İlk şampanya kadehini diktikten sonra bütün panik-im geçmiş, korkularım dağılmıştı. Michael'dan kuşkulanmayı aklımdan geçirdiğim için bile kendimden utanıyordum. Hayatımda içtiğim en soğuk şampanya iliklerime kadar ısıtmışı beni... Kendimi hiç bu kadar rahat, bu kadar gevşemiş hissetmemiştim.

Kısa bir sessizlikten sonra, "Banyo almak ister misin?" dedi Michael...

"Hayır" diye diklendim, "Gelmeden önce yıkanmıştım".

"Senin yaptığına banyo denmez" dedi. Elimden tutarak banyoya sürükledi. "Hele bu banyoyu gör de ondan sonra konuş".

Usta ellerle küveti çabucak doldurdu, suya gökmavisi bir sıvı döktü, sonra da suyun yüzüne gül yaprakları serpiştirdi. "Ortaçağ kimyagerlerine benziyorsun" diye kıkırdadım.

Hiçbir şey söylemedi, banyodan çıktı. Çıkmasıyla dönmesi de bir oldu. Üstüne bir bornoz atmıştı, üstünde tek güllü bir vazo, şampanya şişesi ve bir kutu siyah havyar bulunan bir masayla dönmüştü. Şampanya içip havyar yedik. Sonra Michael geniş banyoda yanıma uzandı.

Daha sonra, çok sonra, kar beyazı ipek çarşaflarda birbirimizin ve beyaz güllerin doyulmaz kokularını ciğerlerimize doldurarak sabahlara kadar aşk yaptık.

Michael'ın bu öyküsünde tek satır yalan, tek sözcük abartma yok... Olmuş bir olay... En yakın arkadaşım Joanna'nın başından geçmiş... "İlk defa başımdan böyle bir olay geçti" diyordu Joanna, "Başka erkeklerle yattım, ama, bir insana kendimi ilk kez bu kadar rahat ve fütursuzca verdim. Onun kollarındayken dünya umurumda değildi sanki... Tek kelimeyle kusursuzdu, o geceki ilişkimiz..."

Michael'la Joanna'nın öyküsü burada bitmiyor.

Joanna hafta sonunu önceden planladıkları gibi Michael'la geçirdi. Her gece bir öncekinden de güzeldi. Harikaydı. Doyulmazdı. Heyecan ve zevk dolu günler birbirini kovaladı. Joanna Michael'i daha iyi tanımaya başlayınca da bir şeyler sezinler gibi oldu. Michael Joanna'nın daha aktif olmasını, seksi onun yönlendirmesini istiyordu. Bir gece, ansızın, Michael düşündüklerini açıkladı. "Yarın gece özel bir gece olmalı" dedi, "Yarın gece bütün sorumluluk sende..."

Joanna bir erkeğin böyle bir istekte bulunmasına ilk kez tanık oluyordu. Oysa o güne kadar tanıdığı bütün erkekler hep inisyatifi ellerinde tutmuşlar, kadına ne söz hakkı, ne ödev vermişlerdi. "Yarın gece beni sen seveceksin" diyordu Michael... Başarı ödev ve sorumluluğunu Joanna'ya bırakıyordu.

"Kabul" diye haykırdı Joanna, farkında olmadan..

Joanna'nın bana anlattığı bu garip öykü beni gerçekten çok etkiledi. Yalnızca beni değil, kadın-erkek ilişkileri konusundaki yerleşmiş görüşlerimi de sarstı diyebilirim. Özünde çok önemli bir mesaj taşıyordu. Sekste kadınların inisyatifi almaları gerektiği konusundaki görüşlerin Michael'a özgü olup olmadığını, başka erkeklerin bu istekleri paylaşıp paylaşmadıklarını, paylaşıyorlarsa kadınların ne yapılması gerektiği konusunda bilgi sahibi olup olmadıklarını düşünmeye başladım.

Sonra bir başka garip gerçeği öğrendim.

Kadınların çok büyük bölümü, bırakın erkeğe nasıl aşk yapılacağını bilmeyi, böyle bir şeyin olabileceğini bile akıllarına getirmemişlerdir.

Doğru, kadınlara nasıl göz süzecekleri, nasıl işve yapacakları, erkeği nasıl baştan çıkaracakları, nasıl sohbet edecekleri, nasıl yemek pişirecekleri öğretilmiştir, ama, iş dönüp dolaşıp en önemli yer olan yatağa gelince ne yapacakları söylenmemiştir. Yatak odasından içeri adımını atan kadın, Yakışıklı Prens'in kendisini kucaklayıp seks ve orgazm diyarına uçuracağını sanır. Bilinçaltına girmiştir bu... Erkeğin aşk yapmasını, seks konularında erkeğin inisyatifi elinde bulundurmasını bekler.

Kafama takılan sorunlara yanıt bulabilmek için seks konusunda yazılmış ne kadar bilimsel kitap varsa tonlarla para döküp aldım. Kiminde bazı bilgi kırıntıları buldum, kiminden elim ve kafam boş döndüm. **Erkek Eşcinsellerde Seks** adlı kitap dışındakilerin tümünde seksin **erkekçe** başlatılacağı, **erkeğin** sabırlı olması gerektiği, **erkeğin** kadının gereksinmelerine duyarlı olmasının aslolduğu, erkeğin büyük bir sabır ve anlayışla hatta özveriyle kadını orgazmdan orgazma koşturması gerektiği varsayılmıştı. Ortaklığın öbür yanı pasif ve sessizdi. Görevsizdi.

"Erkeklerin penislerini sertleştirip boşaltmaktan başka hiç mi gereksinmeleri yok" diye düşündüm kendi kendime... Erkeklerin seksten alabilecekleri başka zevkler, seksle elele giden ve ancak seksten kaynaklanan fizyolojik ve psikolojik istekleri bulunmaz mı? O zaman kafama dank etti: Seks sırasında erkeğin kadına ne yapması gerektiğini herkes biliyordu, ama, kadının erkeğe ne yapması gerektiği konusunda tam bir karacahillik hüküm sürüyordu. Bu durumu düzeltmeye, cahilliğe karşı savaş açmaya karar verdim.

Belki bir ipucu verirler umuduyla elimdeki kitapları bitirdikten sonra, birincil kaynaklara yöneldim. Erkeklere, karılarından, sevgililerinden veya metreslerinden neler beklediklerini sormaya, öğrenmeye başladım. Çok farklı ekonomik ve etnik kökenlerden gelen 200 kadar erkekle görüştüm, elime kalem almadan önce...

Çok da ilginç şeyler öğrendim.

Bir-doksan boyunda, yakışıklı, yanık-tenli, güçlü-kuvvetli bir inşaat mühendisi, büyük çoğunluğunda paylaştığı şu isteği öne sürdü: "Arada sırada yatağa uzanıp her türlü tasayı kafamdan silmek istiyorum. Kadının bana seks yapmasını istiyorum". Bir ünlü fotoğrafçı da benzeri şeyler söylüyor: "Çok ustaca seks yapan, yaptıklarından da zevk alan ve böylece erkeğini doyuran çok kadınla yattım. Ama girişkenliği ele alıp seksi başlatan, sonuna kadar da sürdüren kadınların sayısı ya birdir, ya iki... Onlarla seksi hiç, ama hiç unutamıyorum. Anlatılmaz bir zevk, onların verdiği..."

Yeni bilimsel araştırmalar da yapılıyor bu arada... Örneğin, "Erkek Efsanesi: Erkek Cinselliği Konusunda Kadınların Öğrenmek İstedikleri" adlı kitap, görüşülen erkeklerin yüzde 75'inin seks öncesinde ve sırasında kadınların daha girişken olmalarını istediklerini saptamış durumda. "Sekse katılma" deniliyor buna... Sekse ilgi gösteren, aldığı zevki gizlemeyen, yataktaki ödev ve sorumluluklarını üstlenen, pısırık bir ev köpeği gibi yatağa büzülüp herşeyin kendisine verilmesini beklemeyen "yeni" bir kadın tipi istiyorlar. Kadınlarının sessiz, uysal ve itaatkâr olmasını tercih eden geçmiş kuşak erkekleri de tarihe karışmak üzere... Gerçi istediğini söylemekten kaçınmayan, girişkenliği ele almaktan çekinmeyen kadınlar yine de bazı erkekleri ürkütmekte, bazılarının gözüyle "orospu" olarak görülmek-

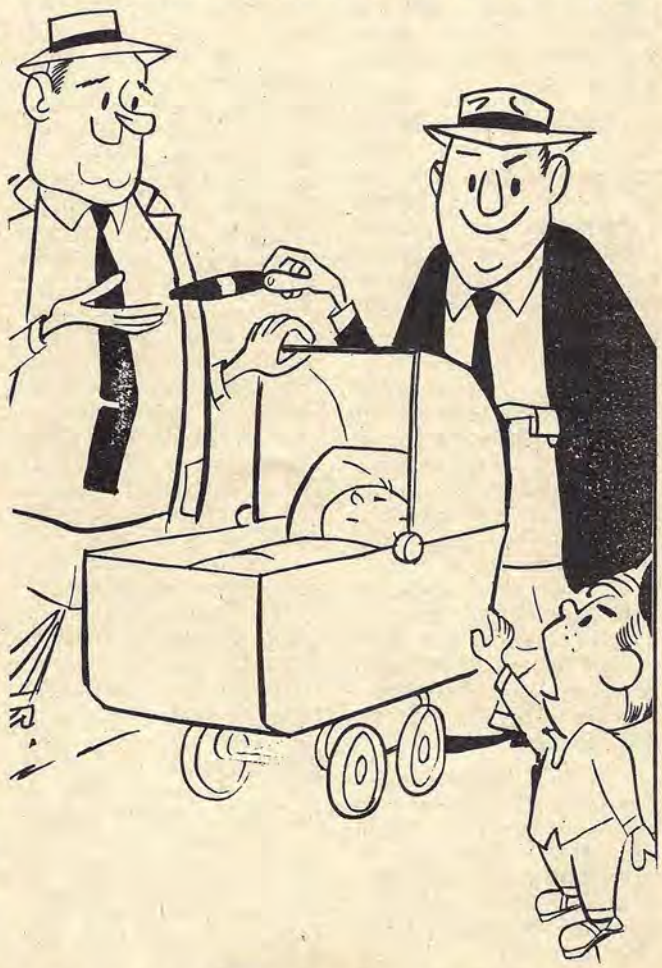

"Baba, kardeşimi leylek getirdiyse niye herkes seni kutluyor?"

te, ama, çok geçmeyecek, onlar da "değişenler" kervanına katılacaklar...

Kısacası, bütün bu gelişmeler, erkeği, "yatakta sürekli olarak kendini kanıtlama" zorunluluğundan kurtaracağa benzer...

Madalyonun bir de öteki yüzü var.

Seks eylemine katılmak daha girişken olmak isteyen kadın, "saldırgan" ya da "ürkütücü" olmadan bunu nasıl yapabilir? Ne yazık ki, bazı Uzakdoğu kültürleri dışında, kadınlar erkeklere nasıl seks yapılacağı, onlara seksin doyulmaz zevklerinin nasıl tattırılacağı konusunda hep karanlıkta bırakılmışlar... Bilmezler ne yapacaklarını... İşte, izleyen sayfalarda, erkeklerin kadınlardan ne istediklerini, kadınların da bu istekleri yerine getirmek için neler yapmaları gerektiğini anlatmaya çalışacağız.

Burada kadının "tecrübeli" olması da önemli değil... Başlarından insan ömrüne sığmayacağını düşündüğünüz kadar cinsel deneyim geçip de "usta aşık" olamayanlar var. Bambaşka bir yetenek, bambaşka bir beceri bu... Örneğin, bu yazı dizimizde "cinsel teknik" konusuna özel önem vereceğiz, çünkü, burada anlatılanları yapabilmek için herşeyden önce **üstün teknik** gerekli.. Ne yazık ki, kadınların ezici çoğunluğu tekniğin ne kadar önemli, hatta belirleyici olduğundan habersiz... Aşk yapmayı doğal, güdülerin yönlendirdiği bir eylem sanıyorlar. Kısmen haklılar... "Ne yapılacağı" güdüsel olarak bilinmekte, ama, neyin **ne zaman**, **nerede** ve **nasıl** yapılacağının öğrenilmesi gerek... Bunda suçun büyükçe bir bölümü de erkekte.. Çoğu erkek, belki kendisi de bilmediğinden, belki de utangaç olduğundan, ne istediğini karısına, sevgilisine veya metresine anlatamamış... Tıpkı kadınların ne istediklerini, nelerden zevk aldıklarını söylemekten kaçındıkları gibi, erkekler de bu konuda suskun kalmışlar.

Teknik çok önemlidir, hatta belirleyicidir demiştik. Ama, kadının seks yapmadaki başarısını belirleyen bir başka önemli unsur da, erkeğinin ne istediğini **bir bütün olarak** kavrayabilmesi, anlamasıdır. Bu bütünlük, yalnızca fizyolojik gereksinmeleri değil, zihinsel ve duygusal gereksinmeleri de kapsar. Kadınla erkek arasındaki ilişkinin sürekli, sağlam ve her bakımdan sıcak-doyurucu olması için seksin de sağlıklı, içten, sıcak ve doyurucu olması gerekir. Böylesine çok-boyutlu bir seks ilişkisi, elbette mekanik bir penis sertleşmesi-orgazm ilişkisine indirgenemez.

Kadın erkeği, erkek de kadını tanımalı, karşılıklı olarak ne zaman, nerede, neyi, nasıl istediklerini anlamalıdırlar ki, ilişki istenen doyurucu sonuçları versin.

BÖLÜM II

KADINLA ERKEK ARASINDAKİ EN ÖNEMLİ FARKLILIK NEDİR?

Kadınlar romantiktir, sıcak bir sevgi ve yakınlık isterler. Erkekler de öyle... Kadınlar erkeklerinin duygulu, duyarlı ve geniş hayalgüçlü olmalarını isterler. Erkekler de kadınlarında aynı özellikleri ararlar. Seks konularında kadınlar genellikle "pasif" kalmak isterler. Bazı durumlarda erkekler de öyle... Kadınlar bazı durumlarda tedirgin ve kendine güvensizdirler. Erkekler de öyle..

Bunlar "seks" konusunda kadınla erkeğin benzeştikleri noktalar...

Ama, kadınla erkek arasındaki "biyolojik" farkları bir yana bırakırsak, seks konusunda kadın ve erkeklerin tutum ve davranışları arasında derin ayrılıklar olduğu da bir gerçek.

Konuyu anlamak, sorunları çözmek için bu ayrılıkları görmek gerekiyor.

SEKS YAPMAK, AŞK YAPMAK

Yüzlerce erkekle yaptığım görüşmelerden çıkan en önemli sonuçlardan biri, kadınlardan taban tabana farklı olarak, erkeklerin, "seks yapmak" ile "aşk yapmak" arasında ayrım yaptıklarıdır. Gerçekten de erkekler, çoğu zaman bir ayrım yaptıklarının farkında bile olmadan, bazen seks, bazen aşk yapmak isterler. Kadınlardaysa durum farklıdır. Belli bir erkekle ilişkileri geçici ya da önemsiz bile olsa, "seks" sırasında sevgi, sevecenlik, sıcaklık ararlar.

"Aranan Kadın" olabilmek için bu temel ayrılığın kavranması, erkeğin o belli anda seks mi, yoksa aşk mı yapmak istediğinin anlaşılması gerekir.

"Aşk" yaparken erkeğin tutum ve davranışları kadınlarınkinden pek farklı değildir. Sevgi ve ilgi ön plandadır. Aşk yapmanın hedefi salt "bedensel doyum" değildir. Duygusal ve ruhsal doyum arayan ve bu doyuma ulaşmak için birbirlerine yardım eden, birbirlerini kullanan iki kişinin ortak eylemler bütünüdür. "Aşk yapmış" kişi, sonunda birşeyler almakla kalmayıp kendinden birşeyler de verdiğini görür, hisseder. Kimin önce orgazm olduğu, "senkronize orgazm"ın gerçekleşip gerçekleşmediği, hatta taraflardan birinin orgazmsız kalıp kalmadığı önemli değildir, aşk yapmada... Salt bedensel bir eylem değildir çünkü...

"Seks yapmak"sa, bütünüyle bedensel bir eylemdir.

Çoğu erkeğin gözünde, "seks yapmak", kendi cinsel gerginliklerini boşaltmanın bir aracıdır. Ön planda olan kendi istekleridir. Eşinin o sırada ne düşündüğünü, ne istediğini aklına bile getirmez. Basit bir "yatma" eylemidir bu.. Karşılıklı ilgi ve sıcaklıktan yoksun, tek-boyutlu, tekyanlı, içe-dönük ve bencil bir çabadır. Bilinçli olarak ya da bilinçaltından bu ayrımı yapabilen kadınların sayısı, erkeklere kıyasla, cim karnında noktadır.

Bana kalırsa, "seks yapmak", cinsel hizmetlerin satın alındığı ya da sunulduğu, bütünüyle fiziksel bir deneyimdir. Mekanik bir ilişkidir. Çok "hoş" olmasa gerekir böylesi...

"Hastaneniz çok pahalı ama, servis harika"

Ne var ki, **bunun çok önemli bir istisnası vardır.** Gerçekten sevdiğiniz, ilgi ve yakınlık duyduğunuz birisiyle sırf seks yapmış olmak için seks yapmak alabildiğine heyecanlı, zevkli, eğlenceli ve doyurucu olabilir. On yıldır evli olan iki arkadaşımdan buna örnek vermek istiyorum. İki de çocukları var. Ed aşk ve seks yaşamlarını şöyle anlatıyor: "Karımla cinsel ilişkilerim genellikle sık, sevgi ve anlayışa dayalı, karşılıklıdır. Ama, öyle zamanlar olur ki, kendimi kapıp koymak isterim. Sally'e beslediğim duygularla hiç ilişkisi yoktur bunun... Belki işten yorgun dönmüşümdür, belki sinirliyimdir. Bilemem, ama, arada sırada yatağa girip ayağımı fren pedalından kaldırmak, vahşice seks yapmak gelir içimden... Bazen karım isteksizdir, ama, bir süre sonra işin heyecanına o da kendisini kaptırır". Karısı Sally de şöyle diyor: "Bana orospu gibi davranmasına başlarda çok bozulmuştum. Sonra her türlü kaygıdan uzak, bedenlerimizi alabildiğine özgür bırakmanın çok zevkli ve heyecanlı bir şey olduğunu farketmeye başladım. Bir süre sonra, düşünmeyi bırakıp, her şeyi duyularıma teslim etmeyi öğrendim".

Ne yazık ki, çoğu kadın salt fiziksel aşkın zevk ve heyecanından habersiz... Bu da, erkekleri, cinsel doyumu evlerinin dışında aramaya yöneltiyor, ister istemez...

İstatistiklerin ortaya çıkardığı bir başka gerçek, erkeklerin kadınlara göre daha sık seks yapmak istedikleri... "Erkek Efsanesi" kitabına göre, erkeklerin yüzde 70'i haftada en az üç kere istemekte, erkeklerin yüzde 50'siyse eşlerinden, sevgililerinden veya metreslerinden alabildikleri seks sayısını yetersiz bulmakta... Bu arada, seksin sayısını yeterli bulanların büyükçe bir bölümü de monotonluktan, hep aynı şeyleri tekrarlamaktan yakınmakta...

MADONNA/OROSPU SENDROMU

Seks yapma/aşk yapma ikileminin temelinde, aslına bakılırsa, Madonna /Orospu sendromu yatar. Eski bir özdeyiş vardır: "Erkekler, kadınlarının, oturma odasında ev kadını, yatak odasında orospu olmalarını isterler". Büyük gerçek payı vardır bunda... Açıkça söylemeseler bile, bugün, otuz-beş yaşını aşmış erkekler kadınları "masum melek" (Madonna) ve "orospu" olarak sınıflandırmak egilimindedirler. Bu sınıflandırmanın temelinde, Freudcu açıklamaya göre, erkeğin anasına karşı beslediği yasak cinsel duygularının oluşturduğu "Madonna İmajı" ile kolay elde edilen kadınlar (orospular vs.) yoluyla cinsel boşalma arasındaki çelişki yatmaktadır. Gerçi erkekler olgunlaştıkça bu düşüncelerinden yavaş yavaş sıyrılırlar, ama, kadınını, yatak odasında Brigitte Bardot, oturma odasında da Prenses Grace olarak görmek isteyen olgun, akıllı erkeklerin sayısı hiç de az değildir.

Kadınların cinselliği konusunda, çoğu erkek, böyle çelişkili duygular içinde bulunduğunun farkında bile değildir. Erkeklerin farkında olmayışı ve bundan kaynaklanan bocalama ve şaşkınlıklar kadınları da etkiler. Bir kadın durumunu şöyle anlatıyor: "Evliliğimizin çok iyi gittiğini sanıyordum. Kocam bana tanrıça gibi davranıyordu. Sonra tapınmaktan sıkılmış olacak ki, bir lokantada garsonluk yapan bir şırfıntıyla kaçtı. İşte, o zaman evliliğimiz süresince kendi hayatımı yaşayamadığımı, kocamın bana verdiği rolü oynamakla yetindiğimi anladım".

Kadınlara bu noktada verilecek öğüt, kocalarının ya da sevgililerinin böylesi karışık duygular içinde bulunduğunu anladıkları anda, sorunu açıkça ortaya koymalarıdır. Çoğu erkek bilmeden düştüğü bu çelişkili ruh halinin gözler önüne serilmesinden hoşnut olacaktır, rahatlayacaktır. Kadınlarının aşk ve seks konularında içlerinden geldiğince hareket etmelerini önleyen, onlardan yatakta güdülerine göre davranma hakkını esirgeyen erkekler büyük olasılıkla Madonna/Orospu sendromunun etkisindedirler. Hele, kadınlar, kendi kişiliklerine ters düşüyorsa, erkeğin benimsettirmek istediği rol kalıplarına kesinkes girmemelidirler. Gerçekçi olmayan bu rol kalıpları benimsenirse, sonunda, kadın ya yapmacık bir "madonna", ya da kocasının insanlar arasına çıkarmaktan utandığı bir "orospu" olup çıkar.

İnsanları oldukları gibi değil de düşlendikleri gibi tipleştirmek, gerçekçi olmayan rol kalıplarına sokmak, kadın-erkek cinselliğini sınırlayan en önemli etkendir. En tehlikelisidir.

Her erkeğe sorun. Aynı şeyi söyleyecektir.

İyi seks, zevk ve ihtirasın sağlıklı ve dengeli bir bileşkesidir. ●

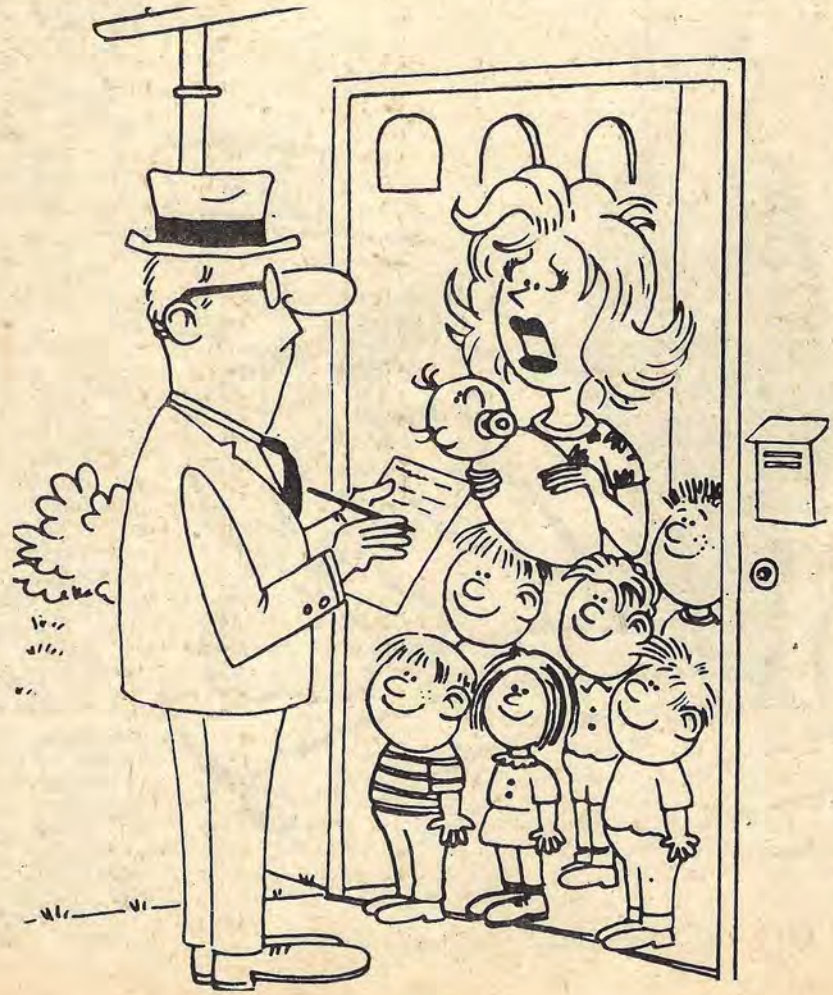

"Doğum kontrolü hakkında fikriniz nedir?"

(c) Crown Publishers-Alexandra Penney, Norman F. Stevens Jr./1981 Onk Ajansı-Erkekçe Dergisi

Freud

Baştarafı 43. Sayfada

Freud ilk kez 16 yaşındayken Gisela Flüss'e aşık oldu. Kız ona yüz vermeyince, Freud tuttu, bu kez de Gisela'nın annesine aşık oldu. Ondan da bir şey çıkmayınca, 1922 yılına, yani 26 yaşına kadar Freud kadınlara ilgi duymayı bıraktı. O yıl, Freud, eski bir Yahudi ailesinin 21 yaşındaki kızı Martha Bernays'la tanıştı. Aynı yıl nişanlandılar ve tastamam dört yıl nişanlı kaldılar. Freud kızın evinin çok yakınındaki bir hastanede çalışmasına rağmen, kızla ilişkilerini mektuplaşarak sürdürdü. Yüzlerce mektup yolladılar birbirlerine... Çok da seyrek görüştüler. Mektuplarında Freud'un çok kıskanç ve ateşli bir damat adayı olduğunu görüyoruz. 1884 yılında yazdığı bir mektubunda şöyle diyordu: "Prensesim! Sana geldiğimde çok çekeceğin var benden.. Her yanın kızarıncaya kadar seni öpeceğim. Tombul bir kadın olup çıkana kadar seni kendi ellerimle tıka basa besleyeceğim. O zaman göreceksin, kimin daha güçlü olduğunu... Hiç bir şey yemeyen kibar ve cılız bir kız mı, yoksa vücudu kokainle dolu güçlü bir erkek mi..."

Nihayet, 1886 yılında evlenebilecek parayı biriktirdiler ve aynı yıl 1938'e kadar oturacakları apartman katını kiraladılar. Evliliklerinin ilk dokuz yılı içinde Martha 6 çocuk doğurdu. 1895 yılında Martha'nın kızkardeşi Minnie de Freud'ların dairesine taşındı. Gerçi Freud'un başka kadınlarla ilişkisi yoktu, ama, karısından da soğumaya başlamıştı. Martha bir anneye ve ev kadınına uygun ev ve mutfak işlerini görürken, Freud da işinden başını kaldırmıyordu. Martha'nın görevi hizmetçileri ve çocukları ayak altında dolaştırmamak, Freud'un giyim-kuşamına ve yemeklerine dikkat etmek hatta diş fırçasına macun sıkmaktı. Martha'yla ilişkilerini değerlendiren Freud, kadıncağızın, onun yanındayken bir hayli tedirgin ve huzursuz olduğunu söylüyordu.

Freud kendi kendini tahlil etmeye başladıktan kısa bir süre sonra, Dr. Wilhelm Riess'le yoğun ve dramatik duygusal ilişkilere girdi. Dr. Riess Berlinli bir kulak, burun, boğaz uzmanıydı. Üstelik erkekti. Birbirlerini cezbetmişlerdi. Sıkça mektuplaşır, fırsat buldukça da "kongreler"de buluşurlardı. Kentdışı buluşmalarının adı kongreydi. Freud şöyle yazıyordu bir keresinde: "Seninle yeniden birlikte olacağımız kongreyi iple çekiyorum. Kongrede açlığımı ve susuzluğumu giderece-ğim... Karanlık, kasvetli bir yaşamım var. Sen bana gelince sana açılabiliyor, içimi döküyorum. Hiç sönmeyen ateşinden kendi cılız mumumu yakabiliyorum sen gelince..." Fliess Freud'a karşı gerçekten anlayışlı ve sevecendi. Arkadaşını püro içmekten vazgeçirmeye çok çalıştı.

Freud püro içmenin ruhbilimsel açıdan ne anlama geldiğini biliyordu. Ona göre, püro tutkusu, "primal tutku"nun, yani masturbasyonun dışa vurumuydu. Püro ve sigara içmek, kumar ve alkol iptilaları da aynı tutkunun dışa vurumlarıydı. Freud bulgularını kendisine uygulamadı ve günde 20 püro içmeye devam etti.

Fliess'le kongrelerinden birinde Freud bir ani baygınlık geçirdi. Kendine geldiğinde, "Bu işin kökeninde bir eşcinsellik duygusu yatıyor" gözlemini yaptı. Arkadaşlıkları 1903 yılına kadar sürdü. Fliess'in "evrensel çift-cinsel güdü" kuramını ortaya atmasına Freud beklenmedik ve anlaşılmaz biçimde çok sert bir tepki gösterdi ve ilişkileri de bu yüzden son buldu. Freud önceleri karşı çıktığı bu kuramı daha sonra kendisininmiş gibi benimsedi, hatta üstüne kitap yazmayı bile düşündü ve bir vefasızlık örneği vererek, Fliess'in adından bile söz etmedi.

> Freud 4 yıl nişanlı kaldığı Martha ile, çok yakınında olmasına rağmen, çok seyrek görüştü. Birbirlerine yüzlerce mektup yazdılar. Doymak bilmez bir cinsel iştihası vardı ama bu daha çok zihinsel olarak kaldı.

Freud'la baldızı Minna arasında bir seks ilişkisinin olduğu da söylenir. Gerçekten de, Minna'nın odasına açılan tek kapı, Freud'la Martha'nın yatak odasından geçiyordu. 42 yıl sürdü bu durum... Minna ablasından daha yapılı ve güzeldi. Üstelik daha da okumuştu. Freud karısına göre baldızıyla çok daha rahat konuşabiliyor, psikoanaliz konusunda onun yanında yüksek sesle düşünebiliyordu. Minna'nın bazı katkıları da olmuştu Freud'un görüşlerine... Üstelik, Minna ciddiydi, iğneleyici bir dili, eleştirici bir zekası vardı. Çocuklar üstünde de sert bir disiplin kuruyordu. Freud baldızını şöyle anlatır: "Bana çok benziyor. İkimiz de yaban, ihtiraslı kişileriz. Üstelik çok da iyi insanlar sayılmayız". Freud seyahat etmekten de çok hoşlanır, yaz aylarında uzun tatiller yapardı. Bu gezilerinde Martha evde oturur, Minna Freud'a eşlik ederdi.

Freud'la baldızı Minna arasında bir aşk ilişkisi olduğu söylentilerinin kaynağı Freud'un öğrencilerinden Carl Jung'dur. Jung'un ifadesine göre, hem Martha, hem de Minna, Freud'un Minna'ya olan tutkusunu konuşmak için kendisine gelmişlerdi. Jung, Amerikalı bir profesöre olayı anlatırken, 1907 yılında, Freud larda konuk olarak kalırken, Minna'nın kendisine gelerek sırrını açtığını söylemişti. Jung şöyle diyor: "Minna bana Freud'un kendisine delicesine aşık olduğunu, aralarındaki ilişkinin de gerçekten çok yakın olduğunu anlattı". Jung duyduklarına çok sinirlenmiş ve Freud'a gidip bu konuda bir ruh doktoruna başvurmasını söylemişti. Hatta, bu işi kendisinin seve seve üstleneceğini de eklemişti. Bilindiği kadarıyla, Freud, buz gibi bir tavırla bu öneriyi reddetti.

Freud'un seks konularında doymak bilmeyen bir iştihası vardı. Ancak, bu iştihanın bedensel olmayıp zihinsel kaldığı anlaşılıyor. 41 yaşındayken Fliess'e yazdığı bir mektupta şöyle diyor: "Benim gibi bir insan için cinsel heyecan ve iştihanın anlamı ve yararı yok..." Viktorya İngiltere'sine yaraşır bir ahlak anlayışı içinde yaşadı. Tüm kuramlarında bilinçaltı cinsel güdü ve dürtülerden söz etmesine karşılık bunları kendi davranışlarından sildi. Ne de olsa evliydi ve kadın ilk çocuğunu doğuruncaya kadar hiçbir evliliğin sağlam temellere oturmayacağı inancındaydı. Peşpeşe altı çocuk doğduktan sonra, bu kez de gebelik önleyici yöntemlerin kullanılmasına merak sardı. Gebelik önleyici yöntemlerle seks arasındaki ilişkilere şöyle değinir: "Bugün bilinen bütün gebelik önleyici yöntemler insanın seksten aldığı zevk ve heyecanı azalttığı, eşlerin ince duygularını incittiği ve hatta hastalıklara yol açtığı için, evlilik, bir süre sonra, cinsel heyecan ve doyum veremez duruma gelir". Freud bu sözleri 1908 yılında, yani 52 yaşındayken söylemişti.

Freud, belki de boş bulunup, başka kadınlar hakkında düşler kurduğunu itiraf etti. 1909 yılında Jung ve öteki çalışma arkadaşlarıyla Amerika'ya bir dizi konferans vermeye gitmişti. Freud bu gezi sırasında Amerikalı kadınlar hakkında erotik düşler gördüğünü, arkadaşlarına anlattı. Şöyle diyordu: "Ameri-

ka'ya geldiğim günden beri gözüme doğru dürüst uyku girmedi. Hep düşlerimde orospular görüyorum". Jung da buna "Öyleyse git bir şeyler yap" deyince, Freud irkildi, "Olmaz öyle şey... Ben evli adamım" yanıtını verdi.

Freud'un kuramları insan davranışını biçimlendiren güçlerin temelde cinsel olduğunu söyler. Ama, kültür, güdüsel olan seks enerjisini giderek tüketmiş ve seksi bir toplumsal işlev durumuna getirmiştir. Freud'un şu sözlerinin en canlı örneği kendisidir: "Uygar insanın cinsel yaşamı fena halde kısıtlıdır, sakattır".

GÖRÜŞLERİ: Seks konusunda Freud'dan daha çok düşünen, daha çok görüş belirten ikinci bir kişi bulmak güçtür. Freud'a gelene kadar, ruh doktorları, penisi erkeğe takılmış bir organ olarak görürlerdi. Freud'un görüşüne göre, bunun tam karşıtı geçerlidir. Bir başka deyişle, erkek penise takılmıştır. Freud'ın düşünce dünyasının odak noktası "penis" olmuştur. Ona göre, bir insanın penisinin olmaması, erkeklere özgü erdem, güç ve akılcılıktan yoksun olması anlamına gelir. Freud un kadınları erkeklerden aşağı yaratıklar olarak görmesi de bunu kanıtlıyor. Freud'un kadın psikolojisi üstünde yaptığı çalışmalarda da sürekli "penis imrenmesi" kavramından söz etmesi de bundandır. Kadınların penislerinin olmayışından kaynaklanan aşağılık duygularını gidermenin tek yolu, Freud'a göre, çocuk doğurmaktır. Cinsel eşitsizlik üstüne kurulu bir evlilik bağında kadının yükselebileceği en yüksek nokta, "sadık ve sevilen bir eş" olmaktır.

Freud seks konusunda insanları uyarmak gibi bir misyon da üstlenmiştir. Ona göre, seks, "insanın girişebileceği eylemlerin en tehlikelilerinden biri olarak, kaçınılmaz biçimde, bir zararlılık içerir". Freud şunları da söylüyor: "Tüm uygarlığımız sürekli seksten çalarak kurulmuştur. Bu yüzden, kültürlü insan, seks konularında kendisini baskı altında tutan insandır". Aynı şekilde, seks ilkel dürtü ve güdüleri de hareketè geçirdiği, uyardığı için, toplumun temellerini dinamitlemek tehlikesini de beraberinde getirir. Bu katı görüşlerine rağmen, Freud, "daha özgür bir cinsel yaşam" mücadelesinden yana çıkmıştır. Yana çıkmıştır, ama, bunu kendisi için değil de başkaları için savunmuştur. Freud'un görüşleri şöyle bitiyor: "Cinsel aşk yaşamın en önemli şeylerinden biridir. Bir kaç acayip fanatik dışında, herkes bunun böyle olduğunu bilir". ●

Isaac Newton

Baştarafı 35. Sayfada

lere ve düşünmeye adadı. Sonuç ise akılalmazdı. 25 yaşına varmadan ortaya attığı üç buluşu onun tarihin en büyük dehaları arasında anılmasını sağlamıştı. Bunların ilki, bugün "differansiyel kalkulus" denilen "türevsel hesap"tı. Cisimlerin hareketleri, dalgalar, akış ve hareketin bütün türlerini kapsayan fizik problemlerini çözebilmede gerekliydi. "Adeta ardında matematiksel bilgi hazinelerinin gizlendiği kapalı kapıları açarak, bu alemi Newton'un ve ondan sonra gelecek olanların ayakları altına seriyordu".

İkincisi ışığın bileşimiydi ve bu noktadan hareket ederek rengin ve beyaz ışığın analizini yapmıştı. Güneş ışığı aslında gökkuşağındaki bütün renklerin bir karışımıydı. Renk aslında ışığın bir özelliği, beyazlık ise renklerin karışımından oluşan bir bileşimdi. Bu keşfin sonucu olarak Newton, ilk yansıtan teleskobu yaptı.

Üçüncü buluş ise en kayda değer olanıydı: Evrensel çekim kuramı ki, bilim adamlarının zihinlerini bütün keşiflerden daha fazla kurcalamıştı. Herkesçe bilinen hikayeye göre bir elmanın düşüşü Newton'un yasayı formülleştirmesini sağlamıştı. Dünyanın yüzeyine yakın cisimlerin yeryüzünün çekim gücünün etkisinde kaldıkları görüşü yeni değildi. Newton'un bu görüşe katkısı yerçekimi kuramını evrene uygulamak ve bunun matematiksel kanıtını yapmaktı.

İşin ilginç yanı ise, Newton'un böylesine önemli üç buluşu yayınlamak istememesiydi. Son derece ketum ve içine kapanık bir kişiliğe sahip olması nedeniyle dikkati çekmek veya eleştirilmekten korkarak deneylerinin sonuçlarını kendisine saklamayı uygun görüyordu. Sonraları bazı bölümlerinin yayınlanmasına arkadaşlarının baskılarıyla rıza göstermiş ama onların ricalarına karşı koyamamaktan dolayı her zaman pişmanlık duymuştur. Keşiflerinin yayınlanması meslektaşları arasında büyük gürültülere, tartışmalara ve eleştirilere yol açınca, Newton son derece duyarlı ve duygusal kişiliği nedeniyle gücenmiş ve hayata küsmüştür.

Veba salgını yıllarının yalnızlık ve başıboşluğundan sonra Newton, Cambridge'e dönerek, Trinity Koleji'ne tayin edildi. Kısa bir süre sonra da hocası Barrow'dan boşalan yere getirildi. 27 yaşında matematik profesörü oldu ve 27 yıl boyunca bu görevi sürdürdü. Okulda geçirdiği ilk 15-20 yıl boyunca neler yaptığı kesin olarak bilinmemektedir. Beyaz ışığın karmaşık bileşimi üzerine yayınladığı kısa bir açıklama sayesinde ışık üzerine çalışmalarına devam ettiği sanılır.

Açıklama iki esas nedenle çeşitli tartışmalara yol açtı. Işık hakkındaki görüşleri onunla hemfikir olmayanlarca en sert şekilde eleştirilirken, bilim felsefesi üzerine düşünceleri büyük gürültüler kopardı. Newton'a göre bilimin temel görevi dikkatle planlanmış deneyler yapmak, bu deneyleri gözleyerek ayrıntılı raporlar hazırlamak ve sonuçlara dayalı matematiksel kuramlar oluşturmaktı. Bu prensipler modern bilimsel araştırma yöntemlerine tamamiyle uyduğu halde, Newton'un yaşadığı çağda kabul edilmemekteydi. Genellikle antik filozoflardan miras kalan, görüntüye, akla ve hayal gücüne dayanan inançlar deneye ve kanıta tercih edilmekteydi.

Özellikle Huygens ve Hooke gibi çağın ünlü bilim adamlarının saldırıları Newton'u öylesine kızdırdı ki, bu tür davranışlarla karşı karşıya kalmamak için ileride fikirlerini açıklamamaya karar verdi.

"Işık hakkındaki teorimin yayınlanması üzerine ortaya çıkan tartışmalardan öyle rahatsız oldum ki, bir gölge ardından koşmak uğruna en kutsal şeyimden, sükunetimden fedakarlık ettiğim için kendi tedbirsizliğime kızdım." Hatta daha da ileri giderek, bilimin eski tadının kaybolduğunu ve kendisinin de eski heyecanını yitirdiğini ifade etti. Sonraları en büyük yapıtı olan Principia'yı yazması için adeta "taciz edilmesi, tahrik edilmesi hatta kandırılması" gerekecekti.

1684'de Picard'ın hesaplarının da yardımıyla dünya çevresi hakkında kesin hükme varıldı. Fransız astronomun verilerinden faydalanan Newton, çekim prensibini uygulayarak, ayın dünyanın, gezegenlerin de güneşin çevresinde dönmesini sağlayan gücün çekim kuvveti olduğunu kanıtladı. Kuvvet, çekimden etkilenen cisimlerin kitleleriyle doğrudan, mesafelerinin karesiyle de ters orantılıydı. Newton, gezegenlerin elips şeklindeki yörüngelerini de hesaplayarak, çekim kuvvetinin merkezkaç kuvvetiyle dengelenmesi sonucu ayın ve gezegenlerin yörüngelerindeki sapmaların önlendiğini de belirledi.

Bu kez de Newton, doğanın büyük gizini aydınlığa çıkaran buluşunu açıklamaktan kaçınıyordu. Aynı tarihlerde birçok bilim adamı da bu meseleyi araştırmaktaydılar. Bazıları gezegenlerin güneşe çekim kuvveti nedeniyle bağımlı olduklarını iddia ediyorlardı. Newton'u en sert ve acımasız şekilde eleştirenlerden Robert Hooke da bunların arasındaydı. Ancak

teorisyenlerden hiçbirisi kesin matematiksel kanıtları ortaya koyamıyordu. O sıralarda Newton matematikçi olarak büyük ün yapmıştı. Astronom Edmund Halley kendisini Cambridge'de ziyaret ederek, yardımını istedi. Halley meseleyi anlattığında, Newton'un problemi iki yıl önce çözdüğünü öğrendi. Üstelik Newton, yerçekiminden etkilenerek hareket eden cisimlerin hareket prensiplerini de açıklamaktaydı. Ancak kişisel özellikleri nedeniyle bunları açıklamak istemiyordu.

Halley meselenin önemini derhal kavrayarak, Newton'u keşfini geliştirmek ve açıklamak konusunda bütün gücüyle iknaya çalıştı. Halley'in heyecanı ve bitmek tükenmek bilmeyen ilgisi sonunda Newton "mekanistik felsefenin gerçek kaynağı ve bugüne dek yaratılan en değerli eser" diye nitelenen Principia'yı yazmaya başladı.

Kitap 18 ayda tamamlandı. Böylesine bir yapıt için 18 ay çok kısa bir süreydi. Newton'un eseri yazdığı sıralarda çoğu günler yemek yemeyi ve uyumayı unuttuğu söylenir. Ancak Principa'nın sonuna noktayı koyduğu zaman Newton da tükenmişti.

Üstelik bu zorlu çalışma süresince Newton çeşitli nedenlerle durmadan rahatsız edilmekteydi. Özellikle Hooke, gezegenlerin hareketlerini çekimin karesiyle ters oranda açıklayan kuramın esas teorisyeni olduğunu iddia ederek Newton'un huzurunu bozuyordu. Bu gerçek olmayan iddialar karşısında kitabın üçte ikisini tamamlayan Newton, eserin 3. ve en önemli bölümünü yazmamağa karar verdi. Ancak, Halley tekrar devreye girerek yapıtın ilk planlandığı şekilde bitirilmesini sağladı.

Eserin meydana getirilişinde Edmund Halley'in katkıları inkar edilemez. Sadece Newton'u ikna etmekle kalmayıp, Royal Society'nin eseri basmasını sağlayarak ve basım süresince kendi işlerini hiç bir karşılık beklemeden bir kenara iterek, kitapla yakından ilgilenmiştir. Royal Society kitabın yayınlanması için gerekli parayı sözünde durmayarak kestiği zaman ise vasat gelirli bir insan olmasına ve geçindirmesi gereken ailesine rağmen, bütün masrafları kendi cebinden karşılayarak, kitabın basımını gerçekleştirmiştir.

Tüm engellere ve zorluklara karşın Principia 1687'de çok az sayıda basıldı ve her kopya 10 veya 12 shilling'e satıldı.

Teknik olmayan bir dille Principia'nın kısa bir özetini yapmak, imkansız değilse bile, son derece zordur. Ancak bazı önemli noktalara temas edilebilir. Kitap bütünüyle cisimlerin hareketlerinin matematiksel anlatımını ve özellikle evrensel yerçekimi kuramıyla dinamik mekaniğinin güneş sistemine uygulanmasını vurgular.

Eser Newton'un kitabın kapsamı içinde kullandığı differansial kalkulus'un açıklamasıyla başlar. Bunu Newton'un kuramsallaştırdığı şekilde evren, zaman ve hareket prensibinin tanımları izler. Temel prensibe göre maddenin her zerresi, maddenin öbür zerreleri tarafından aralarındaki mesafenin karesine ters orantıda bir kuvvetle çekilir. Bu arada birbirleriyle çarpışan cisimlerin kuramını da açıklar. Herşey klasik geometrik şekillerle belirtilmiştir.

Birinci kitap cisimlerin boşluktaki hareketini, ikinci kitap dirence karşı hareketi, üçüncü kitap ise akışkanlar mekaniğinin karmaşık problemlerine çözüm getirmiş ve dalga hareketleri matematiksel olarak açıklanmıştır. Böylece fiziksel matematiğin, hidrostatiğin ve hidrodinamiğin temelleri atılmıştır.

> "Principia"yı 18 ay gibi çok kısa bir sürede tamamladı. Eserin ilk kitabı cisimlerin boşluktaki hareketini, ikinci kitap dirence karşı hareketi, üçüncü kitap ise, akışkanlar mekaniğinin karmaşık problemlerine çözüm getirerek, dalga hareketleri incelemiştir.

İkinci kitapta Newton, o günlerde çok popüler olan Descartes'ın sistemini yıkmıştır. Descartes göksel cisimlerin hareketini "Vortex Teorisi -Burgaç Önermesi"ne, yani girdaplarla açıklamaktaydı. Teoriye göre uzay içinde yer yer girdapların oluştuğu ince bir akışkanla kaplıydı. Örneğin, güneş sisteminde 14 girdap vardı ve bunların en genişinde güneş bulunmaktaydı. Descartes yerçekimi olayını bu girdaplarla açıklıyordu. Newton, deneysel ve matematiksel olarak Vortex Teorisinin astronomik gerçeklerle çelişki içinde olduğunu ve göksel cisimlerin hareketini açıklamaktan çok uzak olduğunu kanıtlıyordu.

Üçüncü kitabın başlığı "Dünyanın Sistemi"dir. Newton'un en başarılı olduğu ve yer çekimi kuramının astronomik sonuçlarını anlattığı bölümdür.

"Daha önceki kitaplarda felsefenin (bilimin) prensiplerini sergiledim. Ama felsefi değil de, matematiksel prensipleri... Bu prensipler çeşitli hareketlerin, gücün ve kuvvetin kanunlarıdır. Onları ara ara anlattım ve çizdim... yoğunluk, cisimlerin dirençleri, boşluklar, ışığın ve sesin hareketinin hesabını yaptım. Geriye aynı prensiplerden hareket ederek Dünyanın sistemine şekil vermek kaldı."

Kitabını böylesine zor anlaşılır bir dille yazmasının nedenlerini ise Newton şöyle açıklar:

"Üçüncü kitabı daha kolay anlaşılır bir şekilde yazabilirdim ve birçok kimse tarafından okunabilirdi. Ancak düşündüm ki, hem ön fikirleri bir tarafa atmak, hem de yıllardır alışılmış düşüncelerden uzaklaşmak çoğu kimse için kolay olmayacaktır. Bu yüzden yazdıklarımı okumak isteyenlerin ilk iki kitabı hazmettikten sonra, üçüncüyü okumalarını istedim. Hiç kimseye birinci ve ikinci kitabı incelemelerini tavsiye etmem zira matematiği iyi bilenlerin dahi çok vaktini alacaktır."

İşte bu nedenle Principia'nın üslubu "donuk ve yabancı" diye tanımlanır.

Kitabın başında Newton geçmişle olan ilişkiyi kökünden yok ederek, yeryüzündeki olaylarla göksel olaylar arasında esasta bir fark olmadığını belirtir. "Doğadaki benzer olaylar, benzer sebeplerle oluşurlar" der ve "insanın ve hayvanın nefes almasını; Avrupa'da da, Amerika'da da taşın aynı şekilde düştüğünü; ocaktaki ateşi ışığıyla güneş ışığını, ışınların yeryüzüne ve gezegenlere yansımasını" örnek olarak verir. Böylece öbür dünyaların mükemmel, yeryüzünün ise mükemmel olmadığı inancını sona erdirir.

Üçüncü kitabın bölüm başlıklarının bir listesi eserin içeriğini gözler önüne serecektir: Gezegenlerin ve onların etrafında dönen uyduların hareketleri; güneşin ve gezegenlerin kitlelerinin ölçüm yöntemleri; yeryüzünün yoğunluğu, Ekinoks noktalarının gerilemesi; Gel-git teorisi; kuyruklu yıldızların yörüngeleri; Ayın hareketi ve bunlarla ilgili tartışılan ve çözümlenen meseleler.

Tedirginlik kuramıyla (göksel bir cismin hareketinde başka bir göksel cismin etkisiyle meydana gelen düzensizlik-Theory of perturbations) Newton, ayın hem dünya hem de

güneşin çekim kuvvetinden etkilendiğini, yerçekimi daha güçlü olduğu halde güneşin çekim kuvvetinin ayın yörüngesini bozduğunu kanıtlamıştır. Aynı etki gezegenlerde de görülmektedir. Güneş evrenin sabit merkezi değildir, gezegenler güneşi, güneş de gezegenleri çeker. Daha sonraki yüzyıllarda tedirginlik teorisi Neptün ve Plüton gezegenlerinin keşfini sağlamıştır.

Newton güneşin ve gezegenlerin kitleleri ile dünyanın kitlesi arasında bir bağlantı kurarak hesaplamıştır. Onun tahminlerine göre yeryüzünün yoğunluğu suyun yoğunluğunun 5-6 katıdır (Bugün bilim adamları bu yoğunluğu 5,5 olarak ölçmektedirler). Bu buluştan hareketle Newton, Adam Smith'in dediği gibi, "İnsan mantığının ve deneyinin çok ötesinde", güneşin, gezegenlerin ve uyduların kitlelerini hesaplamıştır.

Dünyanın tam bir yuvarlak olmadığını ve kutuplarda basık, ekvatorda şişkin olduğunu söyleyerek bu basıklığın oranını bulmuştur. Bu şekilden sonuca giderek, yerçekiminin kutuplarda ekvatordan daha az olduğunu, ekinoks noktalarının gerilediğini ve dünyanın ekseninin bir jiroskop gibi konik olarak hareket ettiğini belirtmiştir. Gezegenlerin şekillerini inceleyerek muhtemel gece ve gündüz uzunluklarını da göstermiştir.

Evrensel yerçekimini uyguladığı bir başka alan da gel git olayıdır. Ayın çekim kuvveti dolunay durumundayken en üst düzeye ulaşıyor ve yeryüzündeki sular yükseliyordu. Güneş de aynı şekilde etkiliydi. Ay ve güneş aynı hizaya geldiklerinde ise yükselme doruk noktasına varıyordu.

Newton'un ışık tuttuğu bir başka ilginç konu ise kuyruklu yıldızlardı. Teoriye göre, güneşin çekim kuvvetinin etkisinde, inanılmaz büyüklükteki elips şeklinde yörüngelerini yıllar süren bir turla tamamlamaktaydılar. Böylece asırlar boyu batıl inançların etkisiyle kötülüğün ve uğursuzluğun sembolü olan kuyruklu yıldızların güzel ve zararsız gök cisimleri olduğu da kanıtlanıyordu. Newton'un kuyruklu yıldızlar hakkındaki teorilerinden faydalanan Edmund Halley, her 75 yılda bir görünen ünlü "Halley Kuyruklu yıldızını" bolirlodi.

Newton'un önemli buluşlarından biri de güneşin bir gezegenden yansıyan ışınlarının algılanan miktarını temel alarak sabit yıldızların uzaklıklarını hesaplamaktı.

Principia evrene ait "niçin"leri değil, "nasıl"ları anlatır. Sonraları, yazdıklarının sadece birer mekanik taslak olduğunu, esas sebep ve *oluşum hakkında hiçbir çözüm getiremediğini* iddia edenlere cevap olarak, eserin ikinci basımında şunu eklemiştir:

"Güneşin, gezegenlerin ve kuyruklu yıldızların bu güzel sistemi ancak Tanrının erişilmez gücü ve zekasıyla oluşabilir... Kör bir adamın renkler hakkında hiçbir fikri olmaması gibi, bizim de Tanrının gücünü idrak edebilmemize imkan yoktur."

Bilimin görevinin öğrenmek olduğuna ve bilgi arttıkça sebepe yaklaşılacağına inanıyor ama insanoğlunun doğanın gerçek ve kesin kanunlarını hiçbir zaman keşfedemiyeceğini düşünüyordu.

Ancak Newton'un en sadık hayranları dahi eserin birdenbire ortaya çıkmadığında hemfikirdiler. Amerikalı düşünür Cohen şöyle demekteydi:

> Newton, sentezini büyük ölçüde kendisinden öncekilerin üzerine kurduğunu kabullenir ve der ki: "Eğer bir çok kişiden fazlasını görebilmişsem, devlerin omuzları üzerinde olduğum içindir." O nu en çok etkileyen iki önemli olay Leibniz ve Hooke'un buluşları olmuştur.

"Newton sentezi büyük ölçüde ondan öncekilerin üzerine kurulmuştur. Yakın geçmiş Descartes ve Fermat'ın analitik geometrisini, Oughtred, Harriot ve Wallis'in cebirini, Kepler'in hareket kuramını Galileo'nun düşen cisimler kanununu oluşturmuştu. Bunlar büyük Newton sentezini bekleyen verilerden bazılarıydı ve evrenin matematiksel bir sistemle düzenlendiğini açıklamak için onun gibi bir dehanın son rötuşları yapmasını bekliyorlardı."

Newton'un kendisi de "Dünyanın Sistemi"nin ve evren mekaniğinin Copernicus'la başlayıp, Tycho Brahe, Kepler ve Galileo'yle devam eden temelin üzerine kurulduğunun farkındaydı. "Eğer birçok kişiden daha fazlasını görebilmişsem, devlerin omuzları üzerinde durduğum içindir" demişti.

Gerçekten de, Newton'u bütün hayatı boyunca huzursuz eden tartışmalara devrin entellektüel birikimi neden olmaktaydı. Her an yeni bir teori ortaya atılıyor ve bir o kadarı da keşfediliyordu. İki bilim adamının hemen hemen aynı devrelerde aynı keşfi yapmalarına pek şaşmamalı... Newton'u son derece etkileyen iki önemli olay Leibniz ve Hooke'un pek az bir zaman farkıyla aynı buluşları ortaya atmış olmalarıdır. (Leibniz differansiel kalkulus'u, Hooke'da evrensel çekim kuvvetini Newton'dan daha sonra bulduklarını halde, Newton'un eserinin basımını ihmal etmesi nedeniyle, dünyaya daha önce duyurmuşlardır).

Eser İngiltere, İskoçya ve Avrupa'da büyük bir coşkunlukla karşılandı. Newton'un da tahmin ettiği gibi kitabı anlamak için büyük bir matematik yeteneği ve bilgisi gerekiyordu. Ama sonunda değeri herkes tarafından kabul edildi ve 18. Yüzyılda Newton sistemi bilim dünyasındaki yerini aldı.

Principia'dan sonra Newton adeta bilimsel araştırmalara olan ilgisini kaybetti. Kitabın basımından sonra 40 yıl daha yaşadı ve birçok ödüller ve nişanlar aldı. Kraliçe Anne tarafından şövalye payesi verilerek, Royal Society'nin başkanlığına seçildi 1703'den ölümüne kadar (1727) bu görevde kaldı, kitabının ikinci ve üçüncü defa basılışına tanık oldu.

20. Yüzyılın bilimsel keşifleri Newton'un eksik yönlerini, özellikle astronomi alanındaki eksiklerini belirledi. Örneğin, Einstein'in izafiyet teorisi evrenin ve zamanın Newton'un söylediği gibi mutlak olmadığını ortaya çıkardı. Ama gene de mühendisliğin her dalının temelinde Newton prensipleri yatmakta, günlük hayat hemen hemen bütünüyle Newton'a dayanmaktadır. Bilim Newton'un işlek zekası sayesinde rayına oturmuştur. Onun yöntemlerini anlayan hiç kimse bunların doğruluğundan şüphe edemez. Einstein'in Newton'u büyük bir takdirle anlatması birçok karşıt görüşleri susturmuştur: "Doğa, onun için içindekileri rahatça okuduğu açık bir kitaptı. Bir tek kişide deneyciliği, teorisyenliği, işçiliği ve en nihayet sanatçılığı birleştirebilmiştir."

Hayatının sonuna doğru elde ettiği büyük başarılara karşı inanılmaz bir alçak gönüllülükle şunları söylemiştir:

"Dünya beni nasıl görüyor bilmiyorum ama ben kendimi deniz kenarında oynayan bir çocuğa benzetirim. Ben kumsalda öbürlerinden daha güzel ve daha düzgün bir çakıl taşı ararken, önümde koskoca bir gerçek denizi keşfedilmeden uzar gider." ●

Büyüklere masallar

Baştarafı 39. Sayfada

murdandı Fong... "Ama kağıtta ördeği hem daha iyi pişiriyorum, hem de bunun on katı ucuza yediriyorum".

Sonra ay göründü tepelerin ardından... Yükseldi, yükseldi. Gümüş dalgacıklar oynamaya başladı, dağı çevreleyen ovada... Öteki binalardan birinden bir hafif zil sesi duyuldu. Fong da derin bir uykuya daldı.

Nar Çiçeği usulca yataktan kalkarak bahçeye çıktı. Bayıltıcı bir gül ve leylak kokusu sinmişti etrafa... Nar Çiçeği'nin gözü bahçenin köşesine ilişmiş küçük, şişman bir adama takıldı.

"Aynı tencerede iki ayrı çorba pişer mi?" diye sordu küçük adam...

"Hayır" diye kekeledi Nar Çiçeği, bu beklenmedik soru karşısında...

"Şeytan zevk-ü sefa olmadan yaşayabilir mi?" diye sordu küçük adam...

"Hayır" dedi Nar Çiçeği...

"Zevkin ne olduğunu bilmeyen, onu tatmayan biri sanat eseri yaratabilir mi?" diye sordu küçük adam...

"Yaratamaz" dedi Nar Çiçeği...

"Bir çocuğun yaratılması, yaratıcılığın doruğu değil de nedir?" diye sordu bu kez...

Nar Çiçeği "evet" dercesine başını salladı.

Küçük, şişman adam elini Nar Çiçeği'nin göğsünde dolaştırmaya başladı. Tüy gibi hafifti parmaklarının teması... Hiçbir şey hissetmiyordu Nar Çiçeği...

"Ruhuna zevk girmeli" dedi adam...

Sesini çıkarmadı Nar Çiçeği... Küçük adamın elleri gezintisini sürdürüp Nar Çiçeği'nin ömründe tatmadığı zevkten zevke koştururken ürperdi, inledi yalnızca... Ay gökyüzündeki tırmanışını sürdürürken, Nar Çiçeği sonsuz bir zevk girdabına bıraktı kendisini... İçinde bir şeyler hissetmeye başladı, kendinden geçti. Bir süre sonra gözlerini açtığında yapayalnızdı bahçede... Kalktı, giyindi.

Ertesi sabah Fong'la Nar Çiçeği'ne çorbalarını getiren rahip yine bir çanak uzattı. Para istediği gözlerinden okunuyordu. Fong çanağa bin altın daha attı.

Sonra bir başka rahip geldi, Fong'u aldı, avluya çıkardı. Büyükçe bir kaya vardı avlunun ortasında... Bilge bir sesle, "Bu kayayı her gün bin kere kaldıracaksın" dedi, "Her kaldırışında da içinizdeki şeytanı kovması için Amida'ya yakaracaksın..."

Rahip kayboluverdi, bu sözleri söyledikten sonra...

"Şeytan canlarını alsın bu adamların" diye homurdandı Fong... Sonra verdiği paralar aklına geldi, başladı kaldırmaya... Akşama kadar sürdü bu çabaları... Önüne konulan çorbayı bile bitiremeden uykuya daldı, masanın başında...

Nar Çiçeği usulca çıktı bahçeye...

Küçük, şişman adam oradaydı. "Oooo... Görüyorum ki, benim minik sevgilim çok güzel bir gün geçirmiş" dedi adam... Yanakları al-al olmuş, gülgonca dudakları açmış... Hayatın insana verebileceği o kadar çok zevk var ki, bunları doyasıya edinmek için rahat etmek, keyfe bakmak yeterli..."

Rahat etti Nar Çiçeği... Keyfine baktı ve küçük şişman adam ona bir önceki geceden bile daha doyulmaz zevkler verdi.

Ertesi sabah Fong öfkeli uyandı. Her tarafı kaskatı kesilmişti. "Galiba bizi aldatıyorlar" diye homurdandı, "Bunca para dökmeden lokantamda da dua eder, taş kaldırırdım."

Nar Çiçeği, sert bir sesle, "Sen çorbadan, pirinçten anlıyorsun anlamasına da, Tanrıların işine karışmak nereden çıkıyor?" Sonra kızardı kadıncağız, erkeğine sert çıktığı, onu terslediği için... Ama, Fong, güzel karısının çıkışmasına aldırmadı bile... Hatta onu yatıştırmak için kollarına almayı bile düşündü. Tam o sırada rahiplerden biri göründü.

"Amida dualarınızı duydu" dedi, "Bugün tapınağın çevresinde yüz tur atacak, şeytanı bedeninizden attığınızı Tanrılara duyurmak için de her adımda davul çalacaksınız."

Nar Çiçeği odasında dinlenirken, Fong da tanrılara haber vermeye çıktı. Gün batarken, Fong'un ayakları davul gibi şişmiş, bacaklarındaki kemikler sanki hurdahaş olmuştu.

Nar Çiçeği o gece küçük şişman adama, "Sen rahip misin?" diye sordu.

"Hayır" dedi adam, neşeyle... "Rahip değilim, ama, insanlara zevk vermek için görevlendirilmiş bir Tanrı elçisiyim." Ay gökyüzündeki tırmanışını sürdürürken, küçük şişman adam da Nar Çiçeği'ne cennet kapılarını bir kez daha açtı. Bulutlara doğru yükseldiğini, orada uçtuğunu, sonra da tüy gibi yeryüzüne döndüğünü hissetti Nar Çiçeği...

Ertesi sabah da manastırdan ayrıldılar. Fong şükranlarını anlatmak için rahiplere kalan altınları dağıttı. Keyfi yerinde olunca eli de açık olurdu Fong'un...

Aradan birkaç ay geçti. T'ai Hao evinin terasında oturmuş, Szechwan eyaletinin emsalsiz beyaz şarabını yudumluyordu. Fong göründü. Neşeliydi. "Karım döllendi" diye keyifle verdi haberi...

"Bana kulak vermekle iyi ettin" dedi T'ai Hao...

"İyi ettim, ama çok da para ödedim" dedi Fong...

"Bana borcun yok" dedi T'ai Hao... "Benden yardım isteyenlere yardım elini uzatmak, dertlerine devâ getirmek doyulmaz bir zevktir benim için..."

O günün öğleden sonrasında T'ai Hao manastıra gidip Nar Çiçeği'nin hamile olduğunu söyledi başrahibe... Başrahip, bilge bir tavırla, "Dünyadaki zamanlarını keyifle, zevkle değerlendiren insanlara Tanrı her zaman gülümser" dedi. Bunları söyledikten sonra da, içinden para şıkırtıları gelen küçük bir kese koydu T'ai Hao'nun kucağına...

"Evet" dedi T'ai Hao, "Bizden yardım isteyenlere yardım eli uzatmak hem görev, hem de zevk bizim için..." ●

"Haklısın Fred.. Karın iyi yemek pişirmekten başka şeyler de biliyor"

Gün artık doğmayacak

Baştarafı 57. Sayfada

olarak ışınların maddeden etkilenmeksizin geçmesi gerekirdi. Ama, dünyanın dış kabuğundan iç çekirdeğine kadar her yer değişik maddelerle tıkabasa dolu olduğu için, dünya, bir dev yansıtıcı durumuna gelmişti. Thaar'dan gönderilen düşünce sinyalleri bu yoldan William Cross'a ulaştı.

Elverişli durumda milyonlarca başka kişi vardı. Ama, bunların hiç biri Thaar'ın sinyallerini alamadılar. Cross'un tek avantajı roket mühendisi olmasıydı. Yıllarını uzaya gidecek gemiler tasarlayarak, uzay konusunda düşler kurarak geçirmişti. Uzayla yatıp uzayla kalkmıştı. İçi, dışı, dünyası uzaydı Cross'un...

Üstelik ötekilerin hiçbiri Cross gibi körkütük sarhoş değildi. Bilinçle bilinçsizlik arasındaki kıl kadar ince sırat köprüsünde gezinmiyor, yeryüzünün acı gerçeklerinden kurtulmak için kaçışı düşler dünyasında aramıyorlardı. Bir düşler dünyasındaydı Cross...Üzüntünün,tasanın, hayal kırıklıklarının olmadığı bir düşler dünyasındaydı. Sığınağıydı düşler...

Bir şamar da askerî yetkililerden yemişti, daha yeni... "Dr. Cross" diye söze girmişti General Potter, "Size bunca parayı uzay gemisi yapasınız diye değil, füze yapasınız diye veriyoruz. Boş zamanınızda istediğiniz işlerle uğraşmakta özgürsünüz, ama, bundan böyle, ordunun tesis ve olanaklarını hobiniz için kullanmayın. Bundan böyle bilgisayar bölümünün çalışma programları benim onayımdan geçecek... Anlaşıldı mı?"

İşten atamayacaklarını biliyordu. Çok önemliydi. Ama, bakalım kendisi artık orada çalışmak istiyor muydu? Kafasını kurcalayan önemli soru da buydu. İsteyerek girdiği bir işin kendisine bir şeyler vermediğini neden sonra anlamış, üstelik sevgilisi Brenda da Johnny Gardner denilen herife kaçmıştı. Olayların kafasındaki önem sırası da buydu. İşi aşkından önce geliyordu.

Ayakta hafifçe sallanıyordu, masanın öbür yanındaki kireç badanalı duvara dayalı dururken... Basit bir odaydı burası... Süs eşyası niyetine geçecek tek şey, Lockheed Şirketi'nin gönderdiği takvimle Hoş Memo Mark I füzesinin atılışını gösteren resimdi. Cross'un gözleri iki resim arasındaki boşluğa takıldı, kaldı. Tüm düşünceleri silip attı kafasından... Attığı anda da tüm duvarlar yıkıldı.

Bir insanın beynine ulaşmalarını engelleyen duvarların yıkıldığını farkeden Thaarlılar bir zafer nârası attılar. Bir girdaba girmiş gibiydi Cross... Yıkılan duvarın ardında sonsuzluğa uzanan upuzun bir koridor açılmıştı sanki...

Gerçekten de sonsuzluğa bakıyordu, ama, baktığını bilmiyordu.

İlgiyle baktı önünde uzanan manzaraya... Belli bir ilginçliği yok değildi, ama, çok daha ilginç düşleri olmuştu daha önceden... Sonra beynindeki sesi duydu ilk kez... Bir süre dinledi, bir şey yapmadan... Kendi kendine konuştuğunu sandı. Sarhoşken bile kendi kendisiyle konuşmamaya şartlandığı, bunu deliliğin ilk belirtisi saydığı için, susmayı tercih etti, sesi yanıtlamadı...

"William" dedi uzaklardan gelen ses, "Beni iyi dinle... Seninle iletişim kurmakta büyük güçlük çektik. Dikkatli dinle... Konu çok önemli..."

Bill kafasındaki sesin söylediklerine ilkece karşı çıktı. Dikkat kesilmesini gerektirecek önemde ne olabilirdi ki? Hiçbir şey önemli değildi o kadar...

> Beynindeki ses şöyle diyordu: "Çok uzak bir gezegenden konuşuyoruz. 74 saat sonra güneşinizde patlama olacak. Söylediklerimizi harfi harfine uygularsanız sizleri kurtarabiliriz.

"Çok uzak bir gezegenden konuşuyoruz" dedi ses, "İletişim kurabildiğimiz tek insan sensin. Bu yüzden de ne söylediğimizi anlamak zorundasın." Ses yumuşaktı, sevecenlik ve anlayış doluydu.

Cross biraz meraklanmış, biraz kaygılanmıştı. Kendi sorunları üstünde topladığı dikkati de yavaş yavaş dağılmaya yüz tutmuştu. "Böyle gâipten sesler duymaya başlayınca iş biraz çatallaşıyor" diye düşündü, "Acaba durumum o kadar kritik mi?"

"Neyse, fazla heyecanlanacak bir şey yoktur herhalde" diye kendi kendisini teselli etti.

"Eh öyleyse" diye mırıldandı, sese yanıt olarak... "Konuş bakalım. Söyleyeceğini söyle..." Sonra da aklına gelmiş gibi ekledi: "Canım sıkılıncaya kadar dinleyeceğim. Onun için ilginç şeyler söylemeye bak..."

Kısa bir sessizlik oldu. Ses yeniden konuşmaya başladığında, tonda endişe belirtileri vardı.

"Tutumunuzu anlayamıyoruz" dedi ses, "Size iletmeye çalıştığımız mesaj yalnızca ilginç değil... Irkınız açısından hayatî önem taşıyor. Burada size anlatacaklarımızı mutlaka hükümetinize ulaştırmanız gerekiyor. Hem de saniye zaman kaybetmeden..."

"Şimdilik acelesi yok... Dinliyorum. Eğlendirici de oluyor."

Beş yüz ışıkyılı uzaklıkta Thaarlılar kafa kafaya verdiler. Şaşkınlık içindeydiler. Ortada garip şeyler dönüyordu, ama neler döndüğünü bir türlü anlamıyorlardı. Gerçi iletişim kurmayı sonunda başarmışlardı, ama konuşma hiç de sanıldığı biçimde ve doğrultuda gelişmiyordu. Şanslarını bir kere daha denemeyi, ne yapıp edip varlarını yoklarını ortaya koyup dert anlatmayı kararlaştırdılar.

"Bak William" dedi ses, "Bilim adamlarımız güneşinizin patlamak üzere olduğunu saptadılar. Üç gün sonra, tastamam 74 saat sonra meydana gelecek bu patlama... Bu patlamayı kimse önleyemez. Ama korkulacak bir şey yok... Söylediklerimizi harfi harfine uygularsanız sizleri kurtarabiliriz."

"Harika bir düş bu" diye düşündü Cross... "Çok da eğlenceli... Hiç böylesi bir hayal görmemiştim."

"Bir köprü kurabiliriz oraya... Uzayı boydan boya katedecek bir tünel olacak bu... Önünde uzanan tünele çok benzeyecek... Hatta onun eşi olacak... Çok karmaşık bir teori bu... Matematikçilerinizin bile anlayabileceklerini sanmadığımız için ayrıntılarına girmek istemiyorum."

"Bir dakika... Bir dakika..." diye bağırdı Cross, "Ben matematikçiyim. Üstelik çok da iyi bir matematikçiyim, ayıkken... Bu konuda da çok sayıda bilim-kurgu romanı okudum. Uzayın yüksek boyutlarından birinde kestirme yol açmak fikrine dayanıyor... Ama bunlar demode oldular. Einstein-öncesi dönemin kafası bu..."

Bir şaşkınlık sinyali aldı Cross...

Sonra ses konuştu: "Teknolojik olarak böylesi bir gelişkinlik düzeyine ulaştığınızı bilmiyorduk. Özür dileriz. Ama, kuramı tartışacak zamanımız yok... Şu anda önemli olan şey, önünüzde uzanan tünele adımınızı atmak. Attığınız anda kendinizi başka bir gezegende bulacaksınız. Kestirme bir yol, düşündüğünüz gibi... Otuz-yedinci boyuttan açtığımız bir kaçış tüneli..."

"Sizin gezegeninize mi gidiyor?"

"Hayır. Burada sizler yaşaya-

mazsınız. Ama, evrende dünyanıza benzeyen çok sayıda gezegen var. Yaptığımız incelemeler sonunda size çok uygun bir gezegen bulduk. Dünyanın dört bir yanına köprübaşları kurarız. Bu uzay tüneline adımını atan dünyalılar hemen kendilerini o gezegende bulurlar. Gerçi bu yeni gezegene vardığınızda uygarlığınızı yeni baştan kurmak zorunda kalacaksınız, ama, tek kurtuluşunuz da bu... Bu mesajımızı herkese iletmek zorundasınız. Ne yapmaları gerektiğini anlatmak zorundasınız."

"Bana kulak asacaklarını mı sanıyorsunuz?" dedi Cross, "Siz kendiniz gidip devlet başkanıyla neden konuşmuyorsunuz?"

"Zamanımız yok... Çok uğraştık, ama, iletişim kurabildiğimiz tek beyin sizinki... Nedenlerini anlayamıyoruz, ama, öteki beyinler sinyallerimize bütünüyle duyarsız kaldılar."

Cross önünde boş duran içki şişesine baktı. "Harika" diye düşündü. "Bir şişe içkiye yatırdığım üç-beş kuruş parayla amma güzel bir düş satın aldım. Şu insan beyni harika bir şey... Neler de kurabiliyor."

Aslına bakılırsa, sesle arasındaki konuşmanın bir ilginçliği, bir orijinalliği de yoktu. Daha geçen hafta dünyanın sonuyla ilgili bir bilim-kurgu romanı okumuştu. Son beş yılını uzay gemilerini, uzay sorunlarını düşünmeye ayıran bir insan için de "uzay tüneli" fikrini canlandırmak güç olmasa gerekti.

Düşünü hazırlıksız yakalayabilmek için, aniden, "Güneş patlarsa ne olur?" diye sordu.

"Ne mi olur?" diye soruyu hayretle tekrarladı ses... "Güneş patlarsa, Jüpiter de dahil, bütün gezegenler ve bu arada dünya erir gider."

"Dünya için harika, dahiyane bir son" diye mırıldandı Cross... Bir süre bunu düşündü, olasılıkları kafasında tarttı. Üstünde düşündükçe sevdi bu fikri...

"Sevgili Düş'üm" dedi, soluk aldıktan sonra, "Sana bir an için inanmış olsam, ne derdim, biliyor musun?"

Binlerce ışık yılı uzaktan, neredeyse ağlamaklı geldi ses... "Ama, bize inanmak zorundasın... Ölümkalım sorunu bu..."

Cross aldırmadı. Kafasında yeni yeni fikirler oynamaya, oynaşmaya başladı. "Sana şu kadarını söyleyeyim ki, dünya unufak olsa, dünyanın başına gelebilecek en iyi şeydir bu... İnsanların tüm sıkıntılarını ve sorunlarını bir çırpıda alır götürür. Hayat pahalılığından, Sovyet tehdidinden, atom bombasından korku ve kaygı kalmaz yeryüzünde... Harika bir şey olur. Bütün dünyadaki insanların düşleri gerçekleşir anında... Bize önceden haber vermekle iyi ettiniz ama, yetti artık... Ben de sıkılmaya başladım. Köprünü de, uzay tünelini de beraberinde alıp götürebilirsin".

Thaar'da yine telaşlı bir konsültasyon yapıldı. Zorlanmaktan Büyük Bilimer'in beyninde sararma başlamıştı. Tıpkı alev almaya hazırlanırken sararıp kıvrılan bir kağıt parçası gibi... Beş bin yıl önce, Xanthil istilası sürerken de benzeri bir şey olmuştu. İletişi bölümünde çalışan 15 psikiyatri uzmanı da depresyon geçirmeye başlamışlardı. İletişim kurmak için saatlerdir doludizgin çalıştırılan bilgisayarlar da işlemez olmuşlardı.

William Cross artık iyice keyiflenmiş, form tutmuştu.

İşaret parmağını göğsüne götürerek, "Bana bakın" dedi, "Füzelerin bir işe yaramaları için yıllarımı verdim, ama, tuttular, insanların birbirlerini öldürmelerinden başka işe yaramayan güdümlü füzelerden başka bir şey yapmamamı emrettiler bana... Hiç değilse güneş patlarsa her şey bir anda olup biter. Kimse neye uğradığının farkına varmaz. Bizi bir başka gezegene gönderseniz ne olacak? Aynı haltları bu kez orada karıştırır, aynı çılgınlıkları orada tekrarlarız".

> Cross, Thaarlılara, "Neden gidip devlet başkanı ile kendiniz konuşmuyorsunuz?" diye sorunca aldığı yanıt şöyle oldu: "Zamanımız yok... Çok uğraştık, ama iletişim kurabildiğimiz tek beyin sizinki...

Durdu, kafasını topladı.

"Üstelik Brenda da beni terketti. Bir mesaj bile bırakmadı. Daha fazla üstüme gelmeyin. Hayırsever izci pozundan da vazgeçin."

"Hayırsever izci"... Ne ilginç, ne uzun bir kavram... "Demek ki, içki içmeme rağmen böylesine ilginçlikler bulabiliyorum" diye düşündü, "Hayret doğrusu..."

Son bir çabayla Thaarlılar dili ve kafası dolanmaya başlayan Cross'a ulaşmaya çalıştılar. Uzay tünelini kullandılar. "Nasıl böyle konuşabiliyorsun? Delirdin mi sen? Bütün insanlar senin gibi mi?"

Ne güzel bir soru. Felsefe yapmaya ne kadar elverişli.

İçini tatlı bir sıcaklık kaplamaya başladı Cross'un... Bu soruya verilebilecek yanıtı kafasında evirdi çevirdi. "Durumuna sevin evladım" diye geçirdi kafasından... Sırf General Potter'a dersini verebilmek için istifa etmeyi aklına koydu. Sonra, "Acaba bir iş bulabilir miyim?" diye düşündü. Brenda'yı aklına getirdi. "Aman, canım sende" dedi, "Kadınlar otobüs gibidir. Birini kaçırırsan, durağa biraz sonra bir başkası gelir."

Sonra, "Çok Gizli" dosyalarının altında ikinci bir şişe viski olduğunu anımsadı. Sendeleyerek yerinden kalkıp dolaba gitti.

Thaar son bir kere konuştu yeryüzüyle...

"Bill" diye bağırdı, "Bütün insanlar senin gibi olamazlar..."

Cross dönüp tünele baktı. "Garip" diye düşündü, "Yıldız gibi parlayan ışıklar var tünelin içinde... Çok güzel, etkileyici bir manzara..."

Kendisiyle gurur duydu bir anda...

"Elbette benim gibi olamazlar" dedi. Kasveti dağıldı birdenbire... Keyiflendiğini, keyiflendikçe de kasvetinin dağıldığını hissetti. "Durumları benden de berbat o kadar çok insan var ki" diye düşündü, "kendimi mutlu insanlar arasında saymam gerekiyor".

Bir anda gözlerini kırpıştırdı. Önünde girdap gibi uzanan tünel çökmüş, yerini daha önce baktığı beyaz duvar almıştı.

Thaar yenildiğini anlamış, uğraşmaktan vazgeçmişti.

"Bu hayalden sıkılmaya başlamıştım" diye düşündü Cross, "Bakalım bundan sonraki nasıl olacak?"

Şansa bakın ki, ondan sonra "hayal" görmedi Cross... "Çok Gizli" dolabını açmaya çalışırken anahtar elinden düştü, sızdı.

İzleyen iki gün Cross kendine gelemedi. Kafasının içine çöreklenen sarhoşluk sisinin perdesini yırtamadı. Ses'le arasında geçen konuşmayı bile hatırlayamadı.

Üçüncü gün doğduğunda birşeyler hatırlar gibi oldu, ama, o muğlak düşünceler de uçtu gitti. Belki de hatırlayacaktı, ama Brenda çıkageldi, yaptıklarından bin pişman olarak... Özür dilemekle geçirdi gününü kızcağız... Özürleri kabul etmekle gün dolduran Cross da, kafasını kurcalayan sorunu araştırmaktan vazgeçti. "Aman canım sende" dedi, "Yarın hatırlamaya çalışırım. Dünyanın sonu gelmez ya..."

Ama, geldi işte...

Dördüncü gün doğmadı. ●

KADIN ve KÜRK

"soylu bütünlük"

SİNCAB
Kürk evi

Dost ve müşterilerine iyi yıllar diler.

Merkez : Yeniçeriler Cd.
Çağlar Han No. 45-47
Kat.1 No.6 ÇEMBERLİTAŞ,
Telefon: 28 46 17

Şube : Altıyol Efes Pasajı
Zemin Kat No.13 KADIKÖY,
Telefon: 38 85 97

Şube : Yakut Sokak
Tamer Pasajı 4/17 BAKIRKÖY

Fabrika : Yeniçeriler Cd.
Çağlar Han No.45-47 Kat.1 No.3
Çemberlitaş - İSTANBUL

Öteki dünya

Baştarafı 41. Sayfada

ların ruhlarıyla bedenleri bütünleşir. Bu dönemin sonlarına doğru Dünya ÇapındaSavaş çıkar ve Kötülük Orduları'nın Başkomutanı Şeytan bir ateş gölüne atılır. Ancak, ondan sonra, Son Karar için bütün ruhlar huzura çağrılır.

ESKİ MISIR DİNİ

Eski Mısır dininde Evren'in Egemeni (ya da Baş Tanrı) Atum, yani Ra'dır. Bu tanrısal çıkış noktası, Osiris-İsis ve Seth-Nephthys çiftlerini yaratmıştır. İsis, Osiris'in hem kız kardeşi, hem karısıdır. Osiris-İsis çifti "Altın Çağ" sırasında Mısır'ı yönetmiş ve bütün insanlığı korumalarına almışlardır. Onların erkek kardeşi olan Seth de bu arada öteki kız kardeşleri Nephthys'le evlenmiş, ama, Osiris'i kıskanarak onu yok etme planları hazırlamaya başlamışlardır. Ne yapıp edip Osiris'i boş bir tabutun içine sokmuşlar, tabutun kapağını çivilemişler ve Nil Irmağı'na atmışlardır. Aklı başından giden İsis, kocasını aramaya koyulmuş ve uzun bir arayıştan sonra Fenike'de bir çınar ağacının yanında bulmuştur. Tabutla Mısır'a dönen İsis'i acı bir sürpriz beklemektedir. Öfkelenen Seth, Osiris'in cesedini tabuttan çıkarmış, 14 parçaya ayırmış ve etrafa saçmıştır. Yılmak bilmeyen İsis'in tüm Mısır'ı dolaştığını, parçaları birer birer topladığını, Çakal Tanrısı Anubis'in yardımıyla bu parçaları monte ederek insanlık tarihinin ilk mumyasını yaptığını da bu arada öğreniyoruz.

İsis'in çilesi burada da bitmiyor. Osiris'in ölümünden sonra doğan oğlu Horus'u Seth'in elinden kaçırmak için İsis çok uğraşmıştır. Uğraşmalarının karşılığını da görmüştür. Hızla büyüyen ve delikanlı olan Horus, babasının öcünü almayı aklına koymuş, eli silah tuttuğunda girdiği mücadelede de, bir gözünü kaybetmek pahasına, Seth'i hadım etmiştir.

Bu aşamada, kan dâvasını sona erdirmek için İbiş-başlı bilgelik ve yazı tanrısı Thoth'un devreye girdiğini görüyoruz. Hem yaraları sarmak (Seth için biraz güç), hem de haklıyla haksızı ayırmak için toplanan Tanrılar Mahkeme Kurulu, Horus'u suçsuz bulmuş ve oyulan gözünün iadesini kararlaştırmıştır. Bunun üzerine Horus da gözünü ölü babası Osiris'e vermiş ve bir mucize gerçekleşerek Osiris yeniden hayata kavuşmuştur. Öldükten sonra yeniden dirilen ilk canlı olarak, Osiris, Mısır'ın krallık tahtını Horus'a bırakmış ve yeraltı dünyasına çekilmiştir. Yeraltı dünyasının adı Amenthe'dir. Amenthe'nin girişi Batı'da, güneşin yeryüzüne indiği denizlerin ötesindedir. Osiris gibi mumyalanan ölülerin ruhları orada ölümsüzlüğe kadar yaşarlar. İşte, yer üstündeki tahtını oğluna bırakan Osiris, bu sonsuz dünyada, Ölülerin Kralı olmuştur.

Ölen kişinin ruhunun Amenthe'ye varabilmesi için tehlikelerle dolu bir yolculuk geçirmesi gerekmektedir. Ölen kişinin mezarına yolda aç kalmaması için biraz erzak ve bir de yolunu kaybetmemesi için Ölünün Kitabı bırakılır. Bu kitap son yolculuğuna çıkan ruha kılavuzluk etmekle kalmaz, kötülükleri de kovalar. Son yolculuğuna çıkan ruhları ayartmak için bekleyen şer güçleriyle onları kapana düşürmek için pusuya yatan dev maymunlara karşı, bu kitap, en etkili savunma silahıdır. Amenthe'ye varabilmek için yılanlarla dolu çöllerden, uçsuz-bucaksız denizlerden geçmek gerekir. Deniz kenarına geldiğinde de, hep arkaya baktığı için "Sırtı-Dönük" diye tanınan o yörenin tek kayıkçısını, kendisini karşıya geçirmesi için ikna etmek zorundadır (dönemin "ikna" yöntemleri bilinmiyor).

> Eski Mısır dininde baş tanrı Ra'dır. İsis, Osiris'in hem kızkardeşi hem de karısıdır.

Amenthe'ye gelmekle iş bitmiyor. İçeri girmek bile başlı başına bir sorundur. Amenthe'nin kapısını tutan bekçi, yarı-aslan, yarı-timsah, yarı-suaygırı bir melez yaratıktır. Amenthe kapılarına dayanıp da içeri girmeye çalışan bütün günahkârların kalplerini parçalamaya yemin etmiştir. Amenthe kapılarından içeri girenler, görkemli salon ve koridorlardan geçerek, 42 sorgu yargıcının beklediği bir dev salonda bulurlar kendilerini... İlk ifade bu yargıçlarca alınır. Ölü kişinin ruhu, burada, Suçsuzluk Beyanı'nda bulunmak durumundadır. Suçsuzluk Beyanı şöyledir: "Tanrı'ya küfretmedim, adam öldürmedim, hırsızlık yapmadım, pîr-ü pak yaşadım vs. vs. vs." Ruh, bundan sonra, kesin karar için İki Gerçek Salonu'na alınır. Başyargıç Osiris'tir. Yanıbaşında öteki tanrıların oluşturdukları bir mahkeme kurulu vardır. Bu tanrılardan Horus, Anubis ve Thoth'un görevi, yanlarındaki kantarın bir kefesine ölen kişinin kalbini, öteki kefesine de Doğruluk Tanrıçası Maat'ın simgesi olan bir tüy koymaktır. Yazıyı icadeden ve kuruldaki tek okur-yazar olan Thoth tartının sonucunu kaydetmek için kalemini hazır tutarken, Anubis de kantarın son ayarlarını yapar. Kantarın iki kefesi denge tutarsa, ruhun Suçsuzluk Beyanı doğru ve içtendir. Thoth'un düzenlediği tutanak Mahkeme Kurulu'na gönderilir ve Osiris, kurulun kararını (temyiz hakkı yoktur) ruha tefhim eder.

Ruh yalan beyandan mahkûm olursa, mahkemenin takdirine göre, ya yeniden doğuş yoluyla iğrenç bir yaratık olarak dünyaya iade edilir, ya da ateşin acısına ve şeytanların işkencesine bırakılır. Mahkeme, ayrıca, "suçlu" bulunan kişiyi atmosfere gönderebilir. Suçlu ruh, fırtınada debelenen bir tekne gibi, rüzgârlarla sağa-sola, öne-arkaya savrulur. Ruh tüm kötülüklerden arınana kadar bu sürer. Bu bölgenin egemeni Pooh'tur; görevi, "nedâmet getiren" ruhları denetlemektir. Bu sınavı başarıyla veren ve günah çıkartan ruhlar, pis bir hayvan olarak değil de, bir "insan" olarak yeniden-doğmaya hak kazanırlar.

Mahkeme kurulunca aklanan ve Amenthe'ye alınan ruhlar, orada, Tanrıların yamacında, esenlik ve mutluluk içinde yaşarlar. Ana-babalarını, dostlarını, çocuklarını, sevdiklerini orada bulabilirler. Amenthe'de yaşam sürdüğü ve yapılacak işler olduğu için, ölen ve Amenthe'ye kabul edilen ruhlara, hizmetkârlarını da beraberlerinde getirmek hakkı tanınır. Hizmetkârlar günlük işleri görürken, "aklanmış ruh" da, Nil Cenneti'nin kıyılarındaki Güneş Tarlası'nda ekin ekerler, hasat kaldırırlar, güneşlenirler, ava çıkar, balık avlarlar. Günlerini gün ederler. Erdemli yaşayışının ödülü sevdikleriyle birlikte olmak, sınırsız miktarda buğday ve fasulye ürünü kaldırmak, tanrısal değirmenlerden ekmek almak, tanrısal bağ-bahçelerden üzüm, incir ve kavun toplamaktır. Yaşamı sırasında Firavun olanlarsa, Güneş Tanrısı Ra'nın yanında konak kurarlar. Nil Cenneti'nde, pırıl pırıl parlayan teknelerinde ve Ra'nın koruyucu gözetiminde, bir aşağı, bir yukarı, gezinirler.

ESKİMO DİNİ (Cennet ve Cehennem)

Eskimo dininin Cennet ve Cehennem konusundaki görüşlerini, Netsilik Eskimoları'nın büyük ozanı Nalungiaq'ın şu şiirinde buluyoruz:

Sonunda ölüm gelip kapıya dayandığında,
bundan sonra ne olacağını kimse bilmez.

Ama, düş kurmasını bilenler,
tıpkı canlıymış gibi,
ölüleri görmüşlerdir karşılarında.
Bu yüzden, yaşamın dünyada noktalanmadığına inanıyoruz.

Ölen insanların gittikleri üç yerden söz edilir:
Gökteki topraklar, tasa ve korkunun olmadığı
güzel bir yerdir.
Oraya gittikten sonra dünyamıza dönen,
orayı bize anlatan bilge kişiler vardır.
Top oynayan, gülmekten ve eğlenmekten
başka işleri olmayan mutlu kişiler vardır orada.
Burada durup gökyüzüne baktığımızda,
ışıldayan yıldızları gördüğümüzü sanırız,
ama, aslında, onlar, Gökteki Toprak'larda kurulmuş köylerde,
ölü evlerinin ışık sızan pencereleridir.

Sonra yeraltında ölülerin dünyaları vardır.
Derinlere gömülü, dünyamıza benzer bir yerdir burası.
Ama, dünyada insanlar açlık içinde yaşar,
orada bolluk içinde yüzer.
Göz alabildiğine uzanan ovalarda,
geyik sürüleri gezinir,
tadına doyum olmaz meyveler yeşerir.
Aşağıda, derinlerde, ölüler için,
herşey mutluluktur, eğlencedir.

Ama, bastığımız toprağın hemen altında,
bir başka yer, Lanetlenmişlerin Toprakları vardır.
Hiç bir zaman iyi avcı olamayacak kadar tembel erkeklerin,
güzel olmak için biraz acıya katlanmayan,
dövme yaptırmayan kadınların gittikleri bir yerdir bu.
Yaşarken bile cansızdı bunlar. Ruhsuzdu.
Şimdi cezalarını çekiyorlar.
Yaşamlarını boş yere tükettikleri için,
boyunları bükük, huysuz, sessiz, somurtkan,
aç-açık ve tembellik içinde çile dolduracaklar.
Tepelerinden bir kelebek geçerken
başlarını kaldıracaklar. Tıpkı, yavru kuşların,
geçen sineği yakalamak için ağızlarını beyhûde açmaları gibi.
Ağızlarını yakalamak için açacaklar, ama,
boşuna. Kupkuru boğazlarından bir toz dumanı çıkacak.

ANTİK YUNAN DİNİ

Cronus'un oğlu, Zeus'un kardeşi Hades'e, aile mirasının payı olarak, Ölüler Dünyası Hades bırakılmıştı. Hades'li Hades, Eski Yunan'ın tanrılar dünyasında, Tarım Tanrıçası Demeter'in kızı Persephone'yi dağa kaldırmakla ün yapmıştı. Kızcağız tarlada çiçek toplarken Hades atlı arabasıyla gelmiş, kızı arabaya atmış ve Ölüler Dünyası'na kraliçe yapmak için onu yeraltına indirmişti. Sonra, ağlamaklı bir ananın çağrısı üstüne tanrılar toplanmış ve Demeter'i hayal kırıklığına uğratacak biçimde, Persephone'nin, yılın yarısını anasının yanında, yarısını da Hades'te geçirmesini kararlaştırmıştı. Persephone, yaz aylarını anasının dizleri dibinde, kış aylarını da Hades'in kraliçelik tahtında geçirmektedir (hangisini daha çok sevdiği tartışmalıdır).

Antik Yunan dinine göre, Kader'ler bir insanın ölüm saatini belirlediklerinde, kızıl roblar giymiş cehennem tanrıları (Hades'in Köpekleri), ölüm fermanı imzalanmış kişiyi yakalamakta, öldürücü darbeyi indirmekte ve sonra da Gölgeler Dünyası'na taşımaktadırlar. Yeraltı dünyasına giriş, bazı mağaralar ve yeraltı suları, pınarları yoluyladır. Gölge (ya da hayalet), bundan sonra, karakavaklarla bezenmiş Persephone Koruluğu'nda bir süre gezinmekte ve Hades Krallığı'nın kapılarına ulaşmaktadır. Gölgenin karşısına burada ağzından siyah zehir akan, üçbaşlı bekçi köpeği Cerberus dikilmektedir. Bu korkunç yaratığa ballı çörekler verildiğinde kulakları ve kuyruğu dostça sallanmaya başlamakta ve gölgenin kapıdan içeri girmesine izin verilmektedir (hazırlıklı gitmek gerekir).

Kapıdan giren gölgenin, bundan sonra, beş yeraltı ırmağından Acheron'u geçmesi gerekir (öteki ırmaklar Cocytus, Lethe, Phlegethon ve Styx'dir). Yeraltı dünyasında feribot seferlerini düzenlemekle görevlendirilen yaşlı kayıkçı Charon, bir "obol" (küçük bir madeni para birimi) karşılığında, Gölge'yi bir yakadan ötekine götürür. Ölünün ağzına gömülürken bir obol yerleştirilmemişse vay haline! Acheron'un bir görevi de beleşçilerle mücadele etmektir. Acımasızca parasızları geri çevirir. "Beleşçi" gölge karşıya geçemediği için, ıssız kıyılarda, barınma umudunu yitirmiş olarak, dolanır durur.

Irmağın karşı yakasına geçildikten sonra, ruh, kendisine ebedî evini tahsis edecek bir kurula teslim edilir. Kurul, Hades'in başkanlığında, Zeus'un oğulları Aeacus, Minos ve Rhodamanthus'tan oluşur. Hepsi usta, deneyimli yargıçlardır. Görmüş, geçirmişlerdir. Kurul ruhun durumunu inceler ve "öteki dünya"nın neresi uygunsa oraya gönderir. Ruh sıradan bir ruhsa, yani ömrü boyunca kokup bulaşmamışsa, Hades'in "tarafsız bölgesi"nde iskân edilir. Burası, aslında, ömrü boyunca hiç bir şey yapmadığı için ceza da, ödül de verilemeyeceklerin gittikleri yerdir. Soğuk, monoton bir yerdir burası... Güneş görmez, çiriş otu gibi yalnızca harabelerde ve mezarlıklarda biten çiçeklerden başkasının yeşermesine izin vermez. Eski halinin solgun bir kopyası olarak, ruh, burada amaçsızca gezinir. Burası öylesine sıkıcıdır ki, ruhların çok büyük bölümü, Acheron ırmağına gidip bulabildikleri kayıklarla Acherusian Gölü'ne ulaşmaya çalışırlar. Burada, ne yapılması gerekiyorsa yapıp günahlarından arınmaya ve daha güzel yerlere serbest giriş kartı almaya çalışırlar.

Ölen kişi büyük bir suç işlemişse, Phlegethon Irmağı'nın kıyısına kurulmuş, üç yanı duvarlarla çevrili, tunç-kapılı, iç-karartıcı Tartarus'a atılırlar. Hapishane arkadaşlarının arasında Tanrıların Tanrısı Zeus'a başkaldırmış Titanlar da vardır. Tantalus da buradadır. Tantalus'un suçu kendi öz oğlunu öldürmek ve ölüsünü yemek olarak tanrıların sofrasına sunmaktır. Verilen cezaysa, ırmağın sularında diz boyu durmaktır. Su içmek için ırmağa eğildiğinde ırmağın suları çekilir. Başının üstünde asılı duran meyveye ağzını uzatmaya çalıştığında, meyvenin erişilmeyecek bir yüksekliğe çıktığını görür. Gaddar Sisyphus'un cezası, dur-durak bilmeden dimdik bir bayırdan yukarıya yuvarlanarak çıkmaktır. Zeus'un çok sevdiği karısıyla zina yapan Ixion da yanan bir tekerleğe bağlanmıştır. Yuvarlanır, durur. Damatlarını öldüren Danaid'lerin cezası, dipsiz bir kuyuya kovayla su taşımak ve doldurmaya çalışmaktır. Suçun işlenmesi sıra-

sında "hafifletici nedenler" varsa, gölge, Tartarus'ta yalnızca bir yıl kalır. Sonra Acherusian Gölü'nün kıyılarına gönderilir ve kötülük ettiği kişilerin affına sığınır.

Kusursuz ve günahsız bir hayat sürdürebilen sayılı insanlarsa, Mutluluk Adaları olarak da anılan Elysian Toprakları'na götürülür. Ortalığı ısıtan bir güneşin altında, rengârenk açan kır çiçeklerinin arasında, dünyada yaptıkları işleri tekrarlar, kumar oynar, şarkı söyler, araba yarıştırırlar.

HİNDU DİNİ

Âlim-i Mutlak Brahman kendi özvarlığından yarattığı evrenin her yerinde, her zaman, hâzır ve nâzırdır. Bazı durumlarda Brahman somutlaşmamıştır; o zaman dünya yoktur, can yoktur, çünkü Âlim-i Mutlak Brahman çoğalmamayı tercih etmiştir. Ama, bazı zamanlarda Brahman somutlaşır ve o zaman tanrıların, şeytanların, insanların dünyaları oluşur. Aslında, "Çok" diye görülen şey, varolan tek bir Ruh'un dört bir yana yayılması, yansımasıdır. Evrenlerin belirip yokolmaları, aslında, "devreyi" bir oluşumdur. Varoluşun ileri bir aşamasında, mücadele ve karşıtlıklarla dolu bugünkü evrenin yokolmasıyla birlikte, ortaya, herkesin işbirliği yaptığı ve birbirini desteklediği, tamamladığı yepyeni bir evren çıkacaktır.

"Uzay" dediğimiz şey Kozmik Yumurta'nın içindedir. Kozmik Yumurta, tanrıların ve ölmüş ataların yaşadıkları Yedi Cennet ile şeytanların, yılan tanrılarının ve kötü ruhların kol gezdikleri Yedi Cehennem'den oluşur. Dünyamız bu iki bölgenin arasında bir yerdedir. Bunlara ek olarak, daha alt düzeydeki katmanlarda 8.400.000 küçük cehennem vardır.

Hindu inanışına göre bireysel ruhlar hiç bir zaman ölmezler; her keresinde yeniden doğmak zorundadırlar. Canlı bir yaratığın ruhu madenler ve sebzeler gibi "düşük" biçimlerden başlayarak oluşurlar. "Düşük" hayvanlardan "yüksek" hayvanlara ve oradan da "insan ruhu"na ulaşırlar. Ancak, insan ruhu denilen yüksek biçime varıldığında, ruhların ölüm ve doğumlarının oluşturduğu kısır döngü kırılabilir. Ne zaman ki bir ruh istek ve ihtirastan kendisini arındırıp Brahman'la bütünlüğünün, ondan ayrılmazlığının bilincine varır, işte, o zaman, yeniden-doğuş durur. Bu varoluşun sonu değil, "sonsuz mutluluk" aşamasıdır. Bütün ruhlar, er ya da geç, bu aşamaya ulaşacaklardır.

Bir insan öldüğünde, ruhu, Ölüler Dünyası'na gider. Bu dünyanın egemeni, ölen ilk fanî olarak oraya ulaşan Yama'dır. Yama'nın derisi yeşil, giysileri kırmızıdır. Saçlarında çiçek vardır. Bizona biner ve elinde sürekli kement taşır. Yama yargıçlık değil, infaz savcılığı görevini yapar. Ruhları cennet ve cehennemin uygun yerlerine gönderir. Geçmişteki eylemlerinin meyvelerine (Karma) göre, ruhların bir yerde ne kadar kalacakları ve yer değiştirip değiştirmeyecekleri saptanır. Her insanın yargıcı, aslında, kendi Karma'sıdır.

Cennete gönderilen bir ruh dünyadaki iyi eylemlerinin ödüllerini burada toplayabilir, ama, gerçekten bilge kişiler buraya girmek istemezler. Bilirler ki, bunlar, Sonsuz denilen yere uzanan yol içinde önemsiz duraklardır. Yine bilirler ki, Ruh yeniden dünyaya dönecek ve ruhsal çalışmalarını sürdürecektir.

Aile sorumluluklarının ihmal edilmesi, öğretmenlere saygıda kusur edilmesi, yanlış bedensel alışkanlıkların geliştirilmesi ve cinayet, hırsızlık, yalan söyleme gibi suçların işlenmesi gibi kötü eylemleri yüzünden ceza çekmek durumunda olanlar, duruma göre, çeşitli cehennemlerden birine gönderilirler. Onlara verilebilecek cezalar arasında kızgın yağa atılmak, böceklere yem yapılmak, kuşlara gagalatılmak, yılanlarca sarmalanmak, kaplanlarca korkutulmak vardır. Daha da kötü suçları ısrarla işleyenlerse, tükürük yalamak, idrar içmek, dışkı yutmak zorunda bırakılırlar. Cehennemdeki mahkûmiyet sürelerini dolduran ruhlar, daha "düşük" bir ruh olarak dünyaya iade edilirler. Sinek, hamam böceği, solucan, fare bedenlerinde yeniden doğarlar. Bühtan etmekle suçlananlar "parya", burada anılmayacak kadar iğrenç bir suç işleyenler de "bitki" olarak dünyadaki yerlerini alırlar.

JUDAİZM

Judaizm'e göre, ölüm anında, ruhun bedenden ayrılması güç olabilir ve bu yüzden de kimlikler yitirilebilir. Bunu önlemek için, Ölülerin Koruyucu Meleği Dumah (Sessizlik), önüne gelen her Ruh'a İbranice adını sorar. Hayatı sırasında adının ilk harfiyle başlayıp son harfiyle biten bir Torah ayetini öğrenmiş kişi, Torah ebedî olduğu için, ölüm anında bile adını hatırlayacaktır.

Yeni ölmüş bir kişinin ruhu, terkettiği dünyanın duyusal imajlarından ve gürültülerinden kendisini bütünüyle arındıramamış, kurtaramamış olabilir. Ruhun dünyadan beraberinde getirdiği statiğin temizlenebilmesi için, iki melek, kutuplarda durur ve ruhu top gibi birbirlerine atar. Bu başarılı olmazsa, ruh, belki de yüzlerce yıl süreyle, Tohu dünyasında (Şaşkınlık ve Boşluk) gezinip duracaktır.

Ölümden sonra henüz saflaşmamış ruh Gehenna'ya (Gehinnom, Cehennem) gider. Denizlerin ve karaların altında bulunan bu yeraltı dünyasına denizlerden de, karalardan da giriş vardır. Alabildiğine büyük, karanlık ve soğuk bir yerdir burası... Ama, hemen yanıbaşında, kaynar sularıyla bir ırmak akar. Ruh, burada, kendisini kirletmiş olan tüm etkilerden, pisliklerden arındırılır. Verilecek cezalar, kızgın sulara atılmak olabileceği gibi, ruhun çeşitli uzuvlarından tavana asılmak da olabilir. Islahı mümkün olmayan ruhlar burada sonsuza dek, aşağılanmış olarak kalırlar. Sıradan bir ruh ise, kendi dualarının ve geride sağ bıraktıklarının kurbanlarıyla, kalış süresini 12 aya kadar indirebilir. Edilecek duanın 11 aydan fazla olması mümkün değildir, çünkü, bu, o ruhun, esasen "iflâh olmayacağı"nın dolaylı ifadesidir. Sabbath günü Gehenna boşalır ve oradaki ruhlara kapı aralığından Cennet gösterilir. Bu "havalandırma" da olmasa, hiç kimse geri kalan 6 günün sıkıntısına ve acılarına dayanamaz.

Bu bittikten sonra ruhlar Gan Eden'e (Cennet Bahçeleri) girmeye hazırdırlar. Bu bahçedeki Işık Irmağı'nda ruhlar son bir kez yıkanarak dünya kalıntılarından arındırılırlar. Ruh önce Aşağı Gan Eden'e gider; bu duygusal coşku cennetinde, tanrıya ve öteki ruhlara karşı sıcak duygular gelişir. Ortak yanları bulunan ruhlar burada örgütler kurarak, uzmanlık alanlarına göre Tanrı'ya hizmet sunarlar. Uhrevi başarıdan başarıya koşulabilmesi için her ruh topluluğunun başına bir ruhani önder getirilir.

Yukarı Gan Eden'e terfi eden ruh, Aşağı Eden'de yaşadığı coşkulu duygulardan arınabilmek için Işık Irmağı'nda yeniden yıkanır. Ruh toplulukları burada "okullar" halinde örgütlenir. Amaç, İlahi Akıl'ın sırlarını kavramaktır. Tanrı her gece yarısı bu okulları gezer ve zekasını, bilgeliğini oraya ulaşmışlarla paylaşır.

Cennet'te ulaşabileceği bilgelik ve anlayışın doruğuna varan Ruh, bu kez, kendisini daha da kusursuzlaştırmak için, yeniden-doğuş yoluyla, dünyaya iade edilir. Ruh bütünüyle kusursuz bir "ruhsal beden" oluşturana kadar bu süreç devam eder.

Yaratılması gereken ruh sayısına varıldığında, Tanrı, ruhlarla bedenlerin bütünleşmeleri komutunu verir. Bu sırada, Tanrı'nın Yeryüzü Krallığı'ndaki ideal önder olan Mesih, tanrının egemenliği altında, doğruluk ve barış içinde

yaşamaları için tüm insanlığa çağrı çıkartır. Ölüler yeniden doğar, ruhsal bedenler fizik bedenlerini bulur ve onunla bütünleşir. Bu aşamadaki diriliş, birçok yeniden-doğuş sırasında ruhun ulaştığı "ruhsal beden" düzeyinin somutlaşmasından başka bir şey değildir. Böylece somutlaşan ruhsal bedenler, tüm kötülüklerden ve ölümden arındırılmış bir dünyaya kendilerini hazırlamak için son ödevlerini de yerine getirirler.

Bir süre sonra Mesih'in dünyadaki görevi ve yönetimi sona erer, Son Karar günü gelip çatar. Beyaz roblar giyinmiş, saçları akyün gibi olan Tanrı, alevler içindeki tahtına oturur ve tüm insanların açık olarak yargılandıkları Son Duruşma'ya başlanır. Kötüler cezalandırılır, doğrularsa yeni yaratılacak bir yeryüzü ya da gök cennetine nakledilirler.

KALAPALO
(Brezilya Kızılderilileri)

Kalapalo inanışına göre, ölen bir insanın gölgesi, güneşin doğduğu yere yakın bir noktada bulunan bir gökyüzü köyüne doğru yola çıkar. Ölü gömüldükten sonra, gölge, o gece son defa yakınlarının evine gider ve kendisi için hazırlanmış yiyecekleri yer. Ertesi sabah yolculuğuna başlar ve göğe varıncaya kadar Doğu'ya gider. Biraz daha gittikten sonra Ölüler Köyü'nün kapılarına gelir. Burada bir yol ayrımı vardır. İkincil yolu izleyenler kendilerini küçük bir yerleşme merkezinde bulurlar. Bu köyde yaşayan gölgeler yeni gelen gölgeyi kendileriyle birlikte yaşamak için ayartmaya çalışırlar. Bunların sesine kulak verip başını çeviren ve oradaki gölgeleri gören, Ölüler Köyü'nü hiç görmeden, sonsuzluğa kadar orada kalmak zorundadır.

Bu aldatmacaya kanmayan gölge yoluna devam eder ve üstü yosunlarla kaplanmış ağaç kütüklerinin yapattığı bir ırmağa gelir. Bu kaygan köprüden geçiş çok zordur. Gölgenin karşıya geçebilmesi için, kendisinden önce ölmüş bir akrabasının (tercihen ana-babası ya da çocuğu) gölgesinden yardım görmesi gerekir. Yolun sonunda Ölüler Köyü'nün avlusu vardır. Yolcu orada bir koltuğa oturtulur ve bedeniyle tüm insanlara hayat vermiş olan Sakufenu'ya tanıştırılır. Sakufenu'nun tek göğsü süt doludur (bir inanışa göre, Sakufenu'nun öteki göğsü, onu yaratan Kwatini tarafından kesilmiştir). Yeni gelen gölge ya Sakufenu'nun sütünü emer, ya da kaba sağılmış sütü içer. Sonra bir "inziva yeri" inşa edilir ve gölge eski gücünü kazanana kadar orada kalır. Bu "tecrit" dönemi sırasında, Sakufenu erkek gölgeleri ziyaret eder ve onlarla cinsel ilişki kurar. Dişi gölgeler de boş durmaz ve bağırlarını Ölüler Köyü'nün erkeklerine açarlar. Eski güçlerini kazanan gölgeler, daha sonra topluluğa katılırlar ve sazlı-sözlü cümbüş başlar. Sakufenu topluluğa katılan erkeklere sırt çevirir ve yeni ölülerin gölgelerini beklemeye koyulur (neyse ki, bu bekleyişi uzun sürmez). Köy sakinleri sabahtan akşama kadar dans ederler, eğlenirler, çünkü manyok üretmek zorunda değildirler. Köyün ortasında tapyoka unuyla dolu manyok siloları vardır ve bu silolardan ne kadar un alınırsa alınsın boşalmak bilmezler. Bu sihirli silo nedeniyle, köy ne kadar büyürse büyüsün, açlık olmaz.

SOSYETE ADALARI

Ölümden hemen sonra, ölünün ruhu, tanıdık çevreden bir türlü

> Kalapalo inanışına göre ölen bir insanın gölgesi güneşin doğduğu yere yakın bir noktada bulunan bir gökyüzü köyüne doğru yola çıkar. O gece son defa yakınlarının evine giderek yemek yer

kopamaz. Mezarlığın çevresine serpiştirilmiş tahta kadın ve erkek heykelciklerinin içine büzülüp kalır. Bir süre sonra, öteki ruhlar elinden tutarak onu Po'ya, yani Karanlık Ülke'ye götürürler. Giden dönmediği için bilinmez, ama, Po'nun bir yanardağ kraterinde bulunduğuna inanılır. Ruh Po'ya vardığında Tanrılaşmış atalarının ruhlarıyla karşılaşır. Onu alarak götürürler ve yemek için temizlemeye, midye kabuklarıyla derisini pisliklerden temizlemeye başlarlar. Atalarınca yenen ve üç kere sindirilen bir ruh artık kendisi de tanrılaşmıştır ve yeryüzü dünyasını ziyaret edebilir. Bazı özel durumlarda ruh fırında pişirilir, hindistan cevizi yapraklarıyla bezenmiş bir tepsiye yerleştirilir ve en sevdiği tanrının ziyafet sofrasına konulur. Tanrılarla bağları bu yolla ölümsüzleşen ruh, normal yollardan tanrının vücudunu terkederek "sonsuz mutluluk" ortamına girer. Kadınlarla cinsel ilişkiden kaçınarak ruhunu saf tutan erkekler (çok zorlanmaya gerek yoktur, çünkü ölümden bir-iki ay önce başlayacak bir seks orucu da aynı amacı görür), tanrılar tarafından yenip sindirilmeden, doğrudan doğruya mutluluğa ulaşabilirler.

Arınma süreci sona erdikten sonra bile bazı ruhlar insanca duygular besleyebilirler. Artık ölümsüzleşmiş bulunan eski düşmanlar, ruhlar dünyasında da, düşmanlıklarını hortlatırlar. Ölmüş kadınlar ölmüş kocalarıyla yeniden ilişki kurabilir ve çiftleşme olmadan onlardan çocuk peydahlayabilirler (ne anladık bu işten?).

Bora Bora'da, krallar, öldükten sonra ağaç dallarından yapılmış bir askıya dönüştürülme tehlikesiyle karşı karşıyadırlar. Bu şapka ve elbise askıları, öteki dünyada, daha saf ve gözde ruhların kullanımına ayrılır. Öteki dünyada elbise ve şapka askılığı olmak istemeyen krallar, ölüm yaklaşırken (hatta uzaktayken) kabilenin din adamlarına pahalı armağanlar vermeli (hatta bütün dünya mallarını bırakmalı) ve böylece din adamlarının dualarını alarak ruhunu arındırmalıdır. Her olasılığa karşı da, ölmüş kralın ailesi, ölümden sonra din adamlarına armağanlar yağdırmaya devam etmelidir. Ölen kişilerin ruhlarına, günah ve sevaplarına bakılmaksızın, dünyadaki yer ve ünvanlarına göre öteki dünyada yer tahsis edilir. Kısacası, öteki dünyadaki mutluluk ya da sıkıntıları, bu dünyada elde ettikleri makamlarla ölçülür. Kralların, reislerin yerleri yukarılarda, locadadır. Daha alt düzeydekilere ancak duhuliyedeki yerler kalır. Bağışlanması olanaksız tek günah, dinsel kuralların görmezlikten gelinmesi ve din adamlarına armağan vermenin unutulmasıdır.

TİBET BUDİZMİ

Dünyadaki her canlı öldükten sonra döner. Birçok insan ölümden sonra dirilişe inanmaz, çünkü, öldükten sonra olanları hatırlamaz. Gelin görün ki, doğduğunu hatırlamayan insanlar, yaşadıkları için, doğduklarını da bilirler, varsayarlar. İnsanın amacı bir kere öldükten sonra yeniden dirilmemektir. Bu amacın gerçekleşmesi için, insanın, yaşadığı dünyanın bir "hayal", zihinlerde canlanan bir illüzyon olduğunun bilincine varması gerekir. Bu bilince varan ve kendi kişiliğinin de bir illüzyon olduğunu kavrayan kişi, Evrensel Zihin'le, Buddha'nın Tanrısal Zihni'yle bütünleşmeye hazırdır. Bu bilinç ve aydınlanmaya Nirvana denilmektedir.

Ölen kişi öldüğü anda Bardo'ya girer. Bardo, 49 gün süren ve ölümle

yeniden doğuşu köprüleyen bir ölüm-sonrası düzlemdir. Bardo'nun üç aşaması vardır: Chikhai Bardo, Chonyid Bardo ve Sidpa Bardo... Ölüm anıyla birlikte başlayan ilk aşamada, ölen kişi, kendisini sonsuz özgünlüğe ulaştıracak gerçeği görür. Ama, ölen kişi yoga ve derin-düşünme becerilerini geliştirememişse, bu aşamada çok kalmaz ve ikinci aşamaya geçer. Ancak kendi benliklerini yadsımayı öğrenmiş kişiler Nirvana'ya doğrudan açılan bu kapıdan geçebilirler. Bunu yapamayan büyük çoğunluk, massedilmeden bu parlak uhrevi ışık bulutunun içinden geçerler. Bardo'nun bu ilk aşamasında, ölen insan, çoğu kez trans halindedir. Ruhunun bedeninden ayrıldığının bile farkında olmayabilir.

Chonyid Bardo aşamasında, ölmüş kişi, karmik illüzyonlarla karşılaşır. Bilindiği gibi, Karma, eski varoluşun psişik kalıntılarıdır. Ölmüş insanın zihninden kaynaklanan düşünce biçimleri, dehşet verici bir gerçekliğe bürünür. Ölmüş kişi, kafasında, iyilik ve kötülük güçleriyle, barışçı ve öfkeli tanrılarla yüzleşir. Buddha'lar (aydınlığı görmüşler) ve Bodhisattva'lar (başkalarını Nirvana'ya ulaştırmak için kendi Nirvanik durumlarından özveriyle vazgeçen yarı-tanrısal varlıklar) çok görkemli biçimde ölmüşlerin karşısına çıkarlar. Onların saçtıkları göz kamaştırıcı ışık karşısında, ölmüş garibanlar, kendi küçüklüklerinin bilincine vararak sinerler. Bir renk cümbüşüdür gider. Durumu fırsat bilen kötü karmalar, ölmüş kişinin zihninde, onu yiyip yutmak için savaşan canavarların hayalini canlandırabilir. Bardo'nun bu aşamasında, ölmüş kişi, Yargı ve Ceza'nın ilk ipuçlarını görürler. Ölüler Kralı Dharma-Raja elindeki terazinin bir kefesine siyah (kötü işler) bir kefesine beyaz (iyi işler) taşlar koymak için hazır beklemektedir. Tartıyı maymun-başlı tanrı Shinje denetler. Kimi insan, kimi hayvan kafalı çok sayıda tanrı da tartıda hazırdır. Dharma-Raja Karma Aynası'nı ölü kişiye çevirir ve o kişi tüm çıplaklığıyla belirir. Kötülükleri ağır basan kişiyi arıtma-cehennemine götürmek için şeytanlar kapıları tutar. Kötü işleri ağır basan kişi, şeytanlarca etinin kemirildiğini, kanının içildiğini, halat gibi bağırsaklarının çekilip çıkarıldığını hayal eder. Hayal etmekten öteye **hisseder.** Aslında, bu tanrılar da, şeytanlar da düşünce biçimidir, hayal ürünüdür. Gerçekte yokturlar. Ölmüş kişi bunun bilincine vardığı anda, Nirvana'ya geçecek duruma gelmiş demektir.

Üçüncü ve son aşamada (Sidpa Bardo) yeniden doğuşun en aşağılayıcı deneyimlerini geçirir. Önceki Bardo aşamalarından ders almadığı, orada edindiği deneyimleri Nirvana'ya ulaşmak için kullanamadığı için bu aşağılanmayı hak eder. Cinsel fanteziler, seks yapan çiftler görmeye başlar (sarhoşun pembe filler görmesi gibi). Bu fantezilerle doluyken, boş duran dünyevî rahimlerden biri kendisini kapar ve yeniden-doğuş sürecine sokar... Duruma göre, bu yeniden doğuş, canlılar dünyasına olabileceği gibi, cansızlar dünyasına da olabilir. Oysa, yeniden-doğuş kısır döngüsünü kırabilecek tek Karma'yı yalnızca insan yaşamı yaratabilir.

"Çok yazık, sekreter kadromuz az önce doldu"

ÖTEKİ DÜNYA HAKKINDA BİLİM NE DİYOR?

"Öteki dünya" konusunda somut bilimsel bilgilerin, kanıtların bulunmadığı bir gerçek... Ancak, Raymond Moody, Karlis Osis, Elisabeth Kübler-Ross ve Kenneth Ring gibi ünlü bazı hekimler çok ilginç bazı tecrübelerden sözetmekten de geri kalmıyorlar. Ölüm döşeğinde olanlar, "klinik olarak ölü ilân edilenler" ve onların hekimleriyle yaptıkları görüşmeler sonucu, "ölüm-eşiği" ya da "yarı-ölüm" durumlarında görülen davranış ve düşünce biçimlerinin belli bir tutarlılık, belli bir tekdüzelik saptamış durumdalar...

Bir saptamaya göre, "yarı-ölü" durumdan dönen kişilerin yarıya yakını başlarından geçenleri anımsamakta, öteki yarısı anımsamamaktadır. Düşünce ve olaylar zincirindeki halkalar gerçi aynı sırayı izlememekte, ama, değişik sıralarda nakledilen olaylar benzeştiği için, yarı-ölülerin aynı yolculuğu yaptıkları anlaşılmaktadır. İnsanların büyük çoğunluğu yolun ancak ilk aşamalarını katetmekte, dörtte-biriyse yolculuğu tamamlamaktadır. Saptamalara göre, yarı-ölü kişilerin başından böyle bir tecrübenin geçmesi, kişinin "dindar" olması ya da daha önce başından benzeri bir tecrübenin geçmiş olmasıyla ilgili değildir. Beyin zarındaki zedelenmeler, alkol ve uyuşturucu madde kullanımı "engelleyici" etki yapmaktadır. Aşağıda, Moody ve Ring'in gözlemlerine dayanan bir "ring seferi" aktarmaya çalışacağız.

Ölümü başucunda hisseden kişiyi tanımlanması güç bir huzur ve rahatlık kaplar. Bu huzur ve esenlik duygusu, kısa sürede, yerini, tanımlanması daha da güç, neşe ve coşkunluğa bırakır. Kulaklarda uğuldama ve hatta çınlama duyulur. Acı yoktur. Bu durumdaki insan ölüme

ramak kaldığını, hatta ölmüş olduğunu sanır. Bir süre sonra, yatakta yatan vücudundan ayrıldığını, odanın bir köşesinden ve tepeden "ceset"ini seyrettiğini sanır. Zihin açık, duyular uyanık, görüş keskin, düşünceler mantıklı ve anlaşılırdır.

Kendisine yapay solunum yapan ya da ah-vahlayan doktor, hemşire, dost ve akrabalarının konuşmalarını büyük bir berraklıkla duyar, dinler. Bir bedeni olduğunu hisseder, ama, bu, yatakta bıraktığı bedeninden farklıdır. Ağırlıksız ve duyusuz bir bedendir bu...

Bir süre sonra yeni bir gerçekliğe doğru çekildiğini hisseder. Zaman ve mekândan soyutlanmış, karanlık bir boşluğa girer. Kimi zaman, bu boşluk, dar girişinden geçtikçe ve fiziksel dünyadan uzaklaşmaya başladıktan sonra genişleyen bir mağara görünümündedir. Korku değil, ama, yalnızlık duyar. Bilinci rahat, huzur ve esenlikle doludur. Parlak bir ışığa doğru, o durgun karanlıkta uçar gibidir. Bu parlak ışık, sevgi, sıcaklık, güç ve güven ışınları saçar.

Yaklaştıkça o parlak ışık bir bedensellik kazanır. Görülmeyen bir varlıktır sanki... Belki de Tanrı'nın kendisidir. İnsanların bilgi edinmesinin ve birbirini sevmesinin önemini sürekli vurgulamaktadır, o görünmez varlık... Ses bir erkek sesidir ya da düşündüklerini konuşmadan yarı-ölünün beynine ulaştırmaktadır.

Bir sınıra, önemli bir şeyin eşiğine geldiğinin bilincindedir artık... Burada, görünmez varlık, sonu bilinmeyen yoluna devam mı edeceği, yoksa fizik dünyaya mı döneceği konusunda yarı-ölüye tercihini sorar. Canlı-hareketli bir sinema şeridi gibi, geride bıraktığı günlerin filmlerini gösterir. Geriye döndüğü takdirde olacaklar (çocuk sahibi olmak, daha uzun süre acı çekmek vs.) hakkında ipuçları bile verebilir. Yarı-ölü seçenekleri kafasında uzun uzadıya tarttıktan sonra, fizik dünyaya dönmeye karar verir. Orada yapması gereken bitirilmemiş işler, taşımak zorunda olduğu yüküm ve sorumluluklar vardır.

Bazı yarı ölüler aralanmış bir kapıdan Işık Dünyası'nı bile görebilirler. Unutulmaz renkler, gök mavisi göller, altın sarısı buğday tarlaları, şişe-yeşili çayırlar vardır burada... Müzik sesleri, kuş cıvıltıları kulakları hoş eder. Bu "dünya"daki yapılar fizik dünyadaki yapılara hiç benzemez. Orada ölmüş dostlarıyla, akrabalarıyla karşılaşır. Fizik dünyaya dönmesi için onlar da yarı-ölüye telkinlerde bulunurlar. Eski dost ve tanışlarla yeniden buluşmanın mutluluk ve hazzı öylesine derindir ki, yarı-ölü, ayakları geri-geri gider, fizik dünyaya dönerken...

Yarı-ölü yeniden fizik dünyaya dönme kararını bilinçli biçimde verdikten sonra, deneyim, birden yok oluverir. Büyük bir sarsıntıyla ve sanki kafadan içeri giriyormuş gibi yeniden yataktaki bedenine döner. Kimi zaman döndüğünün farkında bile olmaz. Başından geçenleri dile getirecek söz bulmakta güçlük çektiği gibi, çoğu kez, yanlış anlaşılır ya da alaya alınır korkusuyla deneyimlerinden söz etmez. Ama, "ölümden sonra yaşam" dedikleri "öteki dünya"nın, artık, bir "ihtimal" değil, bir "kesinlik" olduğu bilinç ve bilgisindedir.

İSLAMİYET

ALİM-i mutlak, kâdir-i mutlak Allah, başka Tanrılara tapanları ve peygamberi Muhammed'i tanımayanları cezalandırır. Allah için dökülen bir damla kan, onun inançlarını savunmak için geçirilmiş bir gece, ibadet etmekten ya da oruç tutmaktan çok daha önemlidir. Cihad sırasında şehit düşenlerin bütün suçları ve günahları bağışlanır.

Ölümden sonra, iki siyah melek, Münker ve Nekir, mezardaki ruhu ziyaret ederler. İnançları konusunda kendisini sorguya çekerler. Yanıtlar olumlu bulunursa, mezarın içine tatlı Cennet rüzgârları dolar ve Son Karar gününe kadar orada kalır. Peygamberlerin ve şehitlerin ruhları doğrudan Cennet'e giderler. Yanıtlar yetersizse, kabrin duvarları günahkâr ruhun üstüne çöker ve binbir acı içinde Son Karar gününün gelmesi beklenir.

Son Karar günü geldiğinde İsrafil borusuyla uyarı yapar. Borunun ikinci ötüşünde tüm canlı yaratıklar ölür ve maddî dünya yok olur. Borunun üçüncü ötüşündeyse, tüm ruhlar yeniden oluşturulan bedenleriyle bütünleşir. Bunlar kendileri hakkında hükmün verilmesi için Allah'ın huzuruna çıkar ve beklerler. Allah'ın izni olmadan ses çıkarmak, konuşmak yasaktır. Muhammed öne çıkar ve İslamî inançları benimseyenlerin sözcüsü durumuna gelir.

Melek Cebrail, yarısı Cennet'i, yarısı Cehennem'i kapsayan dev terazisiyle belirir. Herkesin sevapları ve günahları çok hassas biçimde tartılır ve ona göre takdir yapılır. Herkesin hayattayken yaptıklarının not edildiği kitaplar vardır. Kitapları sağ eline verilen kişiler kutsanmış, sol eline verilenler lânetlenmiştir. Bu sonuncuları cehennem ateşleri içinde yanarak Son Hükmün verilmesini beklerler. Bu hüküm hemen verilebileceği gibi, 50 bin yıl sonra da verilebilir.

Bundan sonra, bütün ruhlar, Dünya'yı Cennet'le birleştiren ve Cehennem'in üstünden geçen Sırat Köprüsü'nü katetmek zorundadırlar. Sırat Köprüsü kıl kadar ince, kılıç kadar keskindir. Müminler geçerken genişleyen köprü, inançsızlar geçerken daralır ve bunların cehenneme düşmelerini sağlar.

Cehennemin yedi katı vardır. İlk kat günah işlemiş müminler içindir. Burada günahlarından arınan müminler Cennet'e giderler. İkinci kat Yahudiler, üçüncü kat Hıristiyanlar, dördüncü kat Sabiîler, beşinci kat Mecusîler, altıncı kat Putperestler, yedinci ve son kat da tüm dinlerin müraîleri içindir. Cehennemdekiler akla gelebilecek her türlü işkenceyi görürken, Cennetmekânlar koltuklarına uzanıp hûrilerin hizmetini bekleyeceklerdir.

Cennet'le Cehennem arasında aşılmasına olanak olmayan bir duvar, Araf vardır. Bu duvar, sevaplarıyla günahları tam dengede olan ve hakkında verilecek karar ertelenen kişilerle doludur.

Cennet'te ruh ve bedenin tüm istekleri karşılanacaktır. Pınarlardan kar-beyaz sular içilecek ve insanlar bunu bir kere tattıktan sonra bir daha susamayacaklardır. Cennet Bahçeleri'nden kuş sütü bile eksilmeyecek, bahçenin erkek sakinleri, sakalsız, kumral, kıvırcık saçlı, 33 yaşında ve 27 metre boyunda olacaktır. Kusursuz güzellikte siyahgözlü hûriler yeşil minderlerle döşenmiş salonlarda onları bekleyecektir. Hûrilerin dışında kalan Cennet sakini kadınlar eşlerinden gayri erkeğe bakamayacaklardır. Cennet'teki her erkek 500 hûri, 4000 bakire ve 8000 bakire olmayan kadınla evlenebilecektir.

Not: Amerikalı bir araştırmacı grubu tarafından hazırlanan yazının İslamiyet ile ilgili bölümü konusunda İstanbul Müftülüğü şu ekleme ve düzeltmeleri yapmıştır:

1. Allah tek olduğundan diğer allahların varlığı zaten söz konusu değildir. İnanmayanlar cezalandırılır.

2. İbadet farzdır; cihadın farzı ibadetin farzını ortadan kaldırmaz.

3. Cennetin katlarının sayıları ve kimin nerede oturacağı kesin değildir.

4. Cennetteki kullara lütfedilecekler rakam veya nimet ile kesin olarak belirtilmemiştir. Lûtuflar sonsuzdur.●

Arabanız ve siz

Baştarafı 52. Sayfada

başvurulmaktadır. Tasarruf bonosu dağıtmaktan büyük ödülün renkli televizyon olduğu çekilişler de yapılmaktadır, özendirmek için...

SORU — Her gün aynı kişilerle işe gidip gelmek sıkıcı olmaz mı? Kaldı ki, sürtüşmeler de olabilir.

YANIT — Böyle bir kural olmadığını hemen belirteyim. Ortak araba grupları genellikle kişilik çelişkilerinden dağılırlar, ama, bunları en azda tutmak için bazı önlemler alınabilir. Alınmalıdır. (1) Gidiş-gelişler programa bağlanmalı ve her ne pahasına olursa olsun bu program aksatılmadan uygulanmalıdır. Geç kalan kişi, başkalarının da geç kalmasına neden olur. Şu ya da bu nedenle gecikilecekse, bunun, öteki grup üyelerine, gerekli önlemleri alabilmeleri için, önceden bildirilmesi gerekir. (2) Deponuzun gidiş-dönüşe yetecek kadar dolu olmasına özen gösterin. Çoğu kişi benzin almak için durmaktan hoşlanmaz. (3) Arabada tek sigara içen sizseniz, öbürlerini rahatsız edecek biçimde sigaranızı tüttürmekten kaçının. (4) Radyo kullanırken demokratik olun. Herkes sizin beğendiğiniz müziği beğenmek zorunda değildir. Ortak araba grubuna "dolmuş müziği" kültürünü sokmamakta sayısız yarar vardır. (5) Hoşlanmadığınız kişilerle ortak araba grubu kurmayın. Araba kullanımından bütünüyle başka bir konuda sürtüşmeler çıkabilir. (6) İnsanları vücut kokuları rahatsız edebilir. Bu yüzden after-shave'inizi ve deodoranınızı iyi seçin ki, arabadakiler, temiz hava almak için arabadan kendilerini dışarı atmasınlar. (7) Uyumlu ilişkiler kurabilmek için özel çaba harcayın. Bireycilik, ortak araba gruplarına pek gitmeyen bir kişisel özelliktir. (8) Arabanızın bakımını ihmal etmeyin. Arabanız yolun ortasında kalırsa da grubun öteki üyelerinin bunu gülerek karşılamalarını beklemeyin. (9) Herşeyden önemlisi, dikkatli olun. İçkili araba kullanmayın, hızlı gitmeyin, arabadakileri ürkütecek sollamalar yapmayın. Unutmayın ki, o kişiler canlarını size emanet etmişlerdir.

SORU — Ortak araba kullanmanın hiç mi sakıncası yok?

YANIT — Böylesine kesin bir yargıya elbette varamayız. İnsanın elinin altında her an kullanabileceği özel arabasının bulunması, hem kolay, hem güven vericidir. Başkalarına bağımlı olmaktan kurtarır insanı... Ama, yararları sakıncalarından fazladır. Yolda daha az araba olması, yalnızca keseye katkı değil, trafik tıkanıklığı, enerji tasarrufu ve daha az hava kirlenmesi yönünde de bir toplumsal katkıdır. ●

Moda fuarı

Baştarafı 59. Sayfada

duyduğumuz kadarıyla festival tam anlamıyla başarılı sonuçlanmıştı. Öyleyse, niçin bu sefer aynı yola gidilmemiş de, yabancı manken getirtilmişti?

NİÇİN YABANCI MANKEN?

Bu soruyu Boğaziçi Moda Fuarı düzenleyicisi LCC firmasının başkanı Mesut Üstünel'e sorduğumuzda aldığımız cevap şu idi: "Bir Alman firması kendi kadrosunu ücretsiz olarak verdi bize. Biz de LCC olarak buradaki masraflarını karşıladık". Bu firma, Mesut Üstünel'in bize söylediğine göre, Türk tekstil ürünlerine dış pazar arayan bir pazarlama kuruluşu idi. Firmanın adı MODEXA Mode-Marketing GmbH idi ve Batı Almanya'nın Wüerzburg kentinde faaliyet göstermekteydi. Boğaziçi Fuarı'na katılan ve bize şikayetlerini ileten üretici-ihracatçı

> Üstünel, "Bir Alman firması kadrosunu ücretsiz olarak verdi. Biz de LCC olarak buradaki masrafları karşıladık, böylece yabancı mankenler geldi" diyor.

firmalardan Merel-Export sahibi Arman Zortar'ın bu konudaki değerlendirmesi ise şöyleydi: "Yabancı manken kullanmak sadece ticari bir gaye ile olmuştur... Defile biletleri bin liradır ve bu büyük bir rakamdır... Yabancı manken böylece, sadece giriş ücretlerinin yüksek tutulmasında yardımcı olmuştur... Böylece LCC'nin kasasına biraz daha fazla para girmiştir... Bu konu, yani yabancı mankenlerin teşhiri konusu bizim mallarımızın teşhirinden önemli tutulmuştur!" Diğer bir şikayetçinin bu konudaki değerlendirmesi ise şöyleydi: "Bunlara manken denilemez. Ortada bir dans grubu vardı. Show olarak gösteri çok güzeldi, defile olarak değil".

Bir diğer tekstil üreticisi Şilsan Gelinlik Tuvalet firmasının sahibi Tanju Korel bu konuyu başka bir yönden değerlendirmekte ve "Türkiye'de imal edildiği için ithali yasaklanmış mala konan tahdit ne kadar anlamlıysa, Türk mankeni tarafından yapılabilecek bir defile için dışarıdan getirtilen mankene konmayan tahdit o kadar anlamsız" demekteydi.

Yabancı manken kullanımı konusunda bilgilerine başvurduğumuz ve daha önceleri aralarında LCC de olmak üzere bir çok kuruluş için bu tür fuar ve defileler düzenlemiş olan Başak Gürsoy Manken/Fotomodel Ajansı sahibesi Başak Gürsoy konuya başka bir yönden bakarak: "Yabancı manken kullanma işi, Batı ezikliğinin bir göstergesi; iyi veya kötü böyle" demekteydi. Bayan Gürsoy'a göre bu defile daha önce dışarıda bir firma için hazırlanmış, burada da bir kez daha kullanılmıştı.

Yabancı manken kullanılması konusuyla değişik görüşler bu şekilde belirtilirken ortada kesinlik kazanmayan bir diğer konu da mankenlere para verilip verilmediğiydi. 11 Kasım 1981 tarihli Günaydın gazetesine göre sadece manken Nadia Smolik beş gün için bir milyon lira alacaktı. Diğerlerinin ne kadar para aldığı ise belli değildi.

LCC Başkanı Mesut Üstünel'e göre ise mankenlere hiç kimse para vermemişti. Mankenler Almanya'daki MODEXA firması tarafından parasız olarak kendilerine verilmişti.

Bu konuda bilgisine başvurduğumuz ve uluslararası fuar düzeni konusunda yetkili bir kişinin bize sağladığı bilgiler ise şöyle: "Böylesine bir fuar için Almanya'da bir mankenin ücreti 5000 DM.tır. Fuara oniki yabancı manken iştirak ettiğine göre, sadece mankenlere 60.000 DM. verilmesi gerekir. Kariograf ve yardımcısı da en azından 15.000 DM. alır. Fuara katılan manken ve yönetmenlere böylece yaklaşık 75.000 DM. veya 4.275.000 lira ödenmesi gerekir. MODEXA'nın bu mankenleri ücretsiz olarak sağlamasına zaten olanak yoktur. MODEXA bir pazarlama kuruluşudur. Manken ajansı değil".

Mankenler kimin için çalışırsa çalışsın, ortada 4.275.000 liralık bir gerçek vardı. Kim kime bu kadar parayı veya hizmeti ücretsiz, bedava verebilirdi? LCC Başkanı Mesut Üstünel'in bize söylediğine göre MODEXA bu hizmeti LCC'ye ücretsiz, bedava vermişti. Niçin?

LCC-MODEXA İLİŞKİSİ

Doğaldır ki aklımıza gelen ilk soru bu iki kuruluş, LCC ve MODEXA arasında bir ilişki olup olmadığı idi. Gene bize göre, ancak bu iki kuruluş arasında varolabilecek bir organik bağ böylesine yüklü bir paranın birinden diğerine bedava aktarılmasını akılcı gösterebilirdi. Konuyu bu

yönüyle değil de, MODEXA ile LCC arasında bir bağ olup olmadığı yönüyle araştırdık ve sorduk LCC yöneticilerine. Boğaziçi Moda Fuarı Organizasyon Komitesi üyelerinden Aysan Akersin ile yaptığımız bir telefon konuşmasında iki kuruluş arasında hiç bir ilişki olmadığı söylendi bize. Ancak, aynı yetkili ile 20 Kasım 1981 tarihinde yaptığımız ikinci telefon konuşmasında Mesut Üstünel'in MODEXA'yı burada temsil ediyor olabileceği ima edildi. Aynı gün Akersin'den bir telefon daha aldık. Bu kere konuşmaların önemli geçeceği düşüncesiyle ekibimiz konuşmayı iki ayrı paralel telefondan izlemeğe karar verdi. Akersin'in söylediğine göre kendisi tesadüfen Almanya'da bulunan Üstünel ile teleksle konuşmuştu. Üstünel'in belirttiğine göre LCC ile MODEXA arasında hiç bir ilişki yoktu.

FALA KİM İNANIR?

Sizi bilemeyiz. Ama Bayan Marlies Simmons fala ve yıldızlara o kadar inanır ki, aradığı iş ortağını dahi falda arar, gerçek hayatta tanıştıklarınla falda çıkan kişiyi karşılaştırırdı. O kez de öyle olduğunu bize anlattılar. 1979 yılında Mesut Üstünel ile tanışan Bayan Simmons, ilk görüşte Üstünel'in, aradığı ve falda çıkan ortak olduğunu anlamıştı. Hayatının iş ortağı olarak ilk anda görüp benimsediği Üstünel'i bırakmak niyetinde de değildi. Onunla Almanya'da iş yapmağa karar verdi. Üstünel'in kafasında ise başka şeyler vardı. Şans kendisine gülmeğe başlamıştı. Bayan Simmons'un Wüerzburg kentinde Top Fashion GmbH adlı butik görüntüsünde bir şirketi vardı. Acaba bu şirket ilerisi için belli girişimlerin bir başlangıcı olabilir miydi?

Öyle olacaktı da. Aynı yıl iki ortak Almanya'nın Wüerzburg kenti Platen str. 12 adresinde yeni bir şirket kurdular. Adı MODEXA Mode-Marketing GmbH olan bu şirkette Mesut Üstünel'in resmi sıfatı "Geschalsführer" yani müdür idi. Şirketin kuruluşuna göre yüzde ellibeş hisse Simmons'da, yüzde kırkbeş hisse de Üstünel'de olacaktı. Böylece Bayan Simmons aşık olduğu erkeği şirketin yönetimini elde tutarak kaçırmamak niyetinde idi. Ancak, Üstünel azınlık hisse ile yetinecek bir yapıya sahip değildi. Bir şeyler yapmalı MODEXA'nın yönetimi ve böylece mülkiyeti kendisine geçmeliydi. Bulduğu formül nasılsa Bayan Simmons tarafından kabul edildi. Buna göre Üstünel hissesinden yüzde beş, Simmons da hissesinden yüzde on Yusuf Üstünel'e, Mesut Üstünel'in oğluna vereceklerdi. Böylelikle MODEXA'daki yeni hisse dağılımı şöyle gerçekleşti: Bayan Simmons yüzde kırkbeş, Mesut Üstünel yüzde kırk ve Yusuf Üstünel yüzde onbeş. Böylelikle görünürde Bayan Simmons her ne kadar yüzde kırkbeş hisse ile en büyük ortaklık payına sahipse de, baba-oğul Üstünel'lerin toplam hisse payları yüzde ellibeş olduğundan şirketin kontrolu ellerine geçmişti. Buraya kadar anlatılanlar belki LCC-MODEXA ilişkisini anlatmağa yeterli olabilir ve böylesine bir ilişki için MODEXA'nın LCC'ye 4.275.000 liralık bir hibe yapmasıda doğal sayılabilirdi. Ancak işin doğal olması veya sayılması yasal olup olmadığı konusunu açıklamıyordu. Zaten bu konu bizim ilgimizin de dışındaydı; bu nedenle konunun araştırmasını bu noktada bıraktık.

İLGİ GÖREN BİR FUAR

Fuar gerçekten büyük ilgi görmüştü. Her halde bu nedenle olacak TRT televizyonda, Fuar'ın son günü olan 15 Kasım 1981 tarihindeki haber bülteninde Fuar'da 10 milyon 369 bin 500 dolarlık bir dış satım bağlantısı yapıldığını söyleyebiliyordu. O gün için, hiç mi hiç kesin olmayan bağlantılar üzerinden TRT'nin bu kadar kesin rakkam verebilmesi bir anlamda şaşırtıcı idi. TRT bu rakamı nereden almıştı? Öyle ya, Erkekçe'nin talebi üzerine LCC'nin bize 23 Kasım günü gönderebildiği listede verilen rakkam sadece 7 milyon 378 bin dolar civarındaydı. Gerçekte ne kadar bağlantı yapılmıştı? Erkekçe araştırmağa karar verdi. Daha önce bilgisine baş vurmak için aradığımız TRT Haber Merkezi'nden Kenan Akıncı için yıllık izinde dediler. Ancak, yıllık izinde denilen Kenan Akıncı LCC genel merkezinde Erkekçe'ye, LCC kuruluşunun basın ve halkla ilişkiler müdürü olarak tanıtılıyordu! Erkekçe diğer taraftan LCC tarafından verilen listede isimleri bulunan tüm firmalarla telefonla bağlantı kurmuş ve kendilerine sormuştu: "Ne kadarlık bir dış satım bağlantısı umuyorsunuz?" Alınan sonuç ilginçti: dış satım bağlantılarının tümü TRT'nin bildirdiği gibi 10 milyon veya LCC'nin bildirdiği gibi 7 milyon değil, sadece 5 milyon dolar kadar olabilirdi. Kaldı ki, konuyu çok iyi bilen yetkililerin bize söylediğine göre, şimdiden şu kadarlık kesin bir bağlantı yapıldı denmesinin, işin gereği olarak, belirtilmesine imkan yoktu. Bir kere, yabancı alıcı firmaların kesin bir bağlantıya girmeleri için bunlara mal nümunelerinin gönderilmesi, bunların yabancı firma tarafından onaylanması bundan sonra yabancı firma tarafından akredetif açılması gerekmekteydi. Bu son aşamaya gelinmeden kimsenin şu kadar mal aldım veya sattım diyebilmesi mümkün değildi.

> Bayan Simmons fala ve yıldızlara o kadar inanır ki, iş ortağını dahi falda arar. Gerçek hayatta tanıştıkları ile falda çıkanı karşılaştırırdı.

Bu konuda görüşlerini belirten ve fuarla ilgili şikayetlerini Erkekçe'ye anlatan üreticilerden biri, Rakum Kürk sahibi Nadir Ceylan "LCC'nin basına verdiği rakamlar sağlıklı değildir. Mesela geçen yıl LCC yapmış olduğu defileden sonra 240 milyon dolar üstünde bir satış bağlantısı yaptığını açıklamıştı. Halbuki, belki de Türkiye'nin tüm yıl boyunca yapmış olduğu tekstil dış satımının tutarı bu kadardı. Bu hesaba göre, Türkiye dışarıya sattığı tüm tekstil ürünlerini LCC defilesi sayesinde mi sattı" demekteydi.

Fuar'ın çok ilgi gördüğünün bir diğer kanıtı basında çıkan haber ve resimlerden anlaşılıyordu. Resimlerde balo salonunun tüm oturma yerlerinin dolduğu, ayakta duranların ise yüzlerce kişiye ulaştığı rahatlıkla görülebiliyordu. Erkekçe'nin 18 Kasım 1981 tarihinde Mesut Üstünel ile yaptığı konuşmada, satılan bilet konusunda kesin bir rakam olmadığı, ancak bunun belki 1000-1500 olabileceği bildirilmişti. Biletlerin sayılı basılıp, para ile dağıtıldığı hatırlandığında kesin bir rakam verilememesi garipti. Hele hele izleyici sayısının 1000-1500 olarak belirtilmiş olması akla ve de hesaba hiç mi hiç yatkın değildi. Günde üç show yapılmıştı. Her showda salon ağzına kadar doluydu. Hilton'dan öğrendiğimize göre defilenin yapıldığı salonda 700 iskemle vardı. En azından ikiyüz kişinin de defileyi ayakta izlediği düşünüldüğünde, bir günde showları 2700 kişi izlemişti. Fuar süresi boyunca 15 show yapıldığı düşünüldüğünde, yaklaşık olarak 13.500 kişinin showlu defileyi izlediği söylenebilirdi. Bizim bu kaba hesabımızla, LCC yöneticilerinin 1000-1500 sayısı arasındaki fark her halde en doğru olarak İstanbul Belediyesi Eğlenceler Şubesi tarafından tutulan zabıtlardan anlaşılacaktı!

İŞTİRAKÇİLER KÜÇÜMSENDİ Mİ?

Fuar'ın organizasyonu ile ilgili şikayetlerden bir tanesi ve bizim ciddiye aldığımız şikayetlerden bir

tanesi Fuar'ı yöneten kişilerin fuara iştirak eden üretici-ihracatçıları küçümser nitelikteki sözleri idi. Fuar için LCC tarafından hazırlatılan broşürün başında Atatürk'ün tüccar ile ilgili şu değerlendirmesi yer almaktaydı: "Tüccar, ulus emeğinin ve üretiminin değerlendirilmesinde, eline ve zekasına güvenilen ve bu güvene yaraşır olması gereken adamdır". Atatürk'ün bu sözünü broşürlerinin başına koymuş olan LCC yöneticileri, en azından bu konuda aynı görüşü paylaştıklarını belirtmek istemişlerdi belki de.

Ancak, Fuar süresince geçen olaylar ve özellikle basınla yapılan bir sohbet toplantısı sırasında LCC yöneticileri tarafından sarf edilen sözler, bunun böyle olmadığını belirtmekteydi. 15 Kasım 1981 günü Hilton Oteli'nde LCC yöneticilerinden Av. Aysen Akersin, hazır bulunan basın temsilcilerine, iştirak eden firmalar hakkında belli şikayetlerini dile getiriyor ve: "Bunlar ihracat yapmayı bilmedikleri gibi, dil de bilmezler" diyebiliyordu. Bu konuda bize görüşlerini açıklayan bir iştirakçi firma ise: "Biz dört ortağız. Bunlardan ikisi Boğaziçi Üniversitesi mezunu, yeni Amerika'dan geldiler. Ben ise yedi dil biliyorum. Dördüncü ortağımız ise sadece üç yabancı dil biliyor" diyordu. Bir diğer iştirakçi ise: "LCC yetkililerinden birinin bizler için, 'FOB ve CIF'i birbirinden ayıramazlar, ihracat yapacak kadar dil dahi bilmezler' demesi en azından çirkin bir suçlamadır. Benim firmam sadece bu yıl birbuçuk milyon dolara yakın ihracat yaptı" diyerek konu hakkındaki üzüntülerini dile getiriyordu.

Fuar'a iştirak etmemek için direnen Butik Büke sahibi Ömer Pınar'a, söylenen sözler ise ilginçti: "Bu bir Ankara olayı, bir dış olay. Bu işe Bakanlık el attı, dış ticaret kapılarını Ankara yurt içindeki firmalara açacak". Erkekçe, butik sahibi bayana bu sözlerle kendisine ne anlatılmak istendiğini sorduğunda: "Bundan evvelki işlerinde bir ciddiyet olmadığı için, işlerinin ciddiyetini fazlalaştırmak amacı ile söyledikleri kanısındayım" şeklinde cevap veriyordu.

LCC tarafından Fuar'a iştirak edecek firmalara gönderilen basılı bir bildiride Fuar hakkında geniş bilgi verilmekte ve bu arada LCC İHRACATI GELİŞTİRME MERKEZİ adlı bir kuruluştan bahsedilmekteydi. Bu basılı bildiride: "..... ihracat gelirlerimizde çok daha hızlı bir artış sağlanması için yepyeni ve etkili teşebbüsü, LCC İhracatı Geliştirme Merkezi - LCC Export Promotion Center'ni hizmetinize sunmaktan kıvanç duymaktadır" denmekteydi. LCC Başkanı Mesut Üstünel ile 18 Kasım 1981 tarihinde yaptığımız konuşmada, konu edilen merkezin kuruluş nedeni şöyle açıklanmıştı: "İhracatçının tecrübesi yoktur... Bir takım konuları bilmez. Merkez akredetif, kambiyo, nakliye, sigorta ve ambalajlama konularında istek sahiplerine ücretsiz hizmet verecektir". Yepyeni ve etkili bir teşebbüs olarak tanımlanan bu merkezin fuar boyunca ne gibi hizmetler yaptığı sorulduğunda alınan cevap ise ilginçti: "Merkez'de yer alan firmalar kendi reklamlarını yaptılar".

Bir garip Fuar adı altında başlattığımız inceleme ve diyeceklerimiz şimdilik burada bitiyor. Kesinlikle bitmemesi ve sürdürülmesi gereken ise bu tür atılımların gerçek anlamda, tüm bekleyişlere karşılık verecek şekilde düzenlenmesidir. Bu konuda üretici-ihracatçıların bir dileği: "Devlet bu tür olaylarda gerçekten bir ağırlık koymak istiyorsa, olayı etkili bir şekilde denetlemeli"dir.

Maya

Baştarafı 63. Sayfada

mesinden çok hoşlanmıştı. Sıkıla sıkıla isteklerini kabul etti kocasının... İnsana zevk veren bir işkenceden geçiyormuş gibi, yarı inilti, yarı itiraz sesleri çıkararak teslim oldu.

Üstünü kaplayan tülleri atmış olarak, akinci gibi parlayan bir vücut çıktı ortaya... Utancından kaçmak istercesine gözlerini kapadı Maria... Gözlerinin önüne tüm görkemiyle serilen bu doyulmaz manzara Novalis'i büyülemişti. İhtirastan gözleri dönmüş bir kocanın değil, ölümsüz güzelliğe tanık olan bir sanatçının gözleriydi, Maria'nın vücudunda gezinen...

"Sen Goya'nın büyüleyici Maya'sısın" dedi Novalis...

Haftalar günleri kovaladı. Maria, Novalis'e ne poz verdi, ne de başka kadınlara verdirdi. Beklenmedik zamanlarda Novalis'in stüdyosuna uğrar, kuşkulu bakışlarını odada gezdirir, sonra yanına oturup

"Ben de yüzersem kızmazsınız değil mi?"

resim yapışına bakardı. Kocasını yalnız bulacağını sandığı bir gün stüdyoya uğradı. Bir de ne görsün? Kerevetin üstünde çıplak bir kadın yatıyordu. Çıplak vücudunun ayrıntıları üstüne attığı kürkün arasından apaçık görülüyordu.

Maria olay çıkarttı orada... Stüdyoyu sonra da terketti.

O gece Novalis, sevgili Maria'sının ayaklarına kapandı, özür diledi. Maria'nın kendisine çıplak poz vermesi için yalvardı, bin dereden su getirdi. Sonunda Maria teslim oldu, poz vermeyi kabul etti. Ama, tartışmanın yorgunluğuyla, sıcağın etkisiyle uyuyakaldı. Novalis hemen fırçasını, tuvalini kaptığı gibi karısının yattığı yere getirdi. Başladı çizmeye... Tastamam üç saat, ara vermeden, soluk almadan çalıştı.

Maria, aynanın karşısında vücudunu seyreder gibi baktı, Novalis'in yaptığı resime... Çok etkilenmişti gördüklerinden... Tanrı da, kul da biliyor ya, çok güzel, görkemli denilecek kadar güzel bir vücudu vardı. Gördüğü güzellik karşısında heyecanlandı, alçak gönüllülüğü elden bıraktı. İspanyol, Katolik ve burjuva olduğunu unutuverdi. Üstelik içi de rahattı. Sergilendiğinde tanınmasın diye, Novalis başka bir kadının yüzünü koymuştu resme...

Ama, Maria'nın heyecanı, kendini kapıp koyvermesi çok sürmedi. Eski kafasına döndü, poz vermeyi reddetti. Kapıları dinlemeye, Novalis'in stüdyosuna daha sık gitmeye, çıplak modelleri tüm çıplaklıklarıyla kapı-dışarı etmeye, tartışmaya, olay çıkarmaya başladı.

Sonra kaygılar, kuşkular, korkular sarmaya başladı benliğini... Uyku uyuyamaz oldu. Doktorlardan sürekli olarak uyku hapları almaya başladı.

Maria'nın haplarını ne zaman aldığını, aldıktan sonra top patlasa uyanmayacağını biliyordu Novalis... Yataktan kalkıyor, dolaşıyor, gürültü ediyor, eşya kırıyordu, ama, Maria'nın ruhu duymuyordu.

Bir sabah erkenden uyandı Novalis... Çalışacaktı. Uyuyan karısına baktı. O kadar hareketsizdi ki, nefes aldığını anlamak için çok dikkatli bakmak gerekiyordu. Birden garip bir fikir geldi aklına...

Yorganı kaldırdı. Maria'nın ipek geceliğini hissettirmeden çıkarmaya başladı. Göğüslerinin üstünden geçirdi geceliği... Öyle bıraktı. Maria'nın vücudu anımsadığı görkemiyle gözlerinin önüne seriliydi. Kollarını yana açmış yatıyordu. O güzelim vücudu, o bakmaktan doyulmaz göğüsleri öylece duruyordu. Artık bir ressamın değil, bir kocanın, bir sevgilinin ihtirası kabarmıştı Novalis'in içinde... Ama, dokunursa uyanabileceğini düşünerek elini sürmeye cesaret edemedi. Kâğıdını, kalemini alıp yatağın kenarına ilişti. Maria'nın vücudunu karakalemle çizmeye başladı. Her kalem hareketiyle, Maria'nın vücudunun o yerini okşadığını hissediyordu. Öylesi yakın bir ilişki kurmuştu ki, ihtiraslarıyla parmakları arasında, zamanın nasıl geçtiğinin farkına bile varmadı.

Maria ilacın etkisinin azalmasıyla kıpırdanmaya başladığında iki saat olmuştu. Usulca geceliğini indirdi, yorganı üstüne örttü ve Maria uyanmadan odadan çıktı.

Maria kocasının eskiye göre çok daha neşeli, çok daha şevkli biçimde çalıştığını görünce şaşırdı. Stüdyosuna saatlerce kapanıyor ve çalışıyordu. Maria, kocasının, karakalem eskizlerini yağlıboyaya dönüştürdüğünü bilmiyordu bile...

Novalis, Maria'nın uykudayken çok sayıda resmini yaptı. Maria bu resimleri ilk gördüğünde ne olduğunu anlamadı. İlk resmini de uyurken yapmıştı ya... Bu yeni resimleri eskisinden esinlenerek yaptığını düşündü. Hepsinde de farklı yüzler vardı. İyi bir İspanyol, Katolik ve burjuva olarak Maria'nın yüzü hep ciddî olduğu için, kimse, o harika vücudun sahibinin Maria olduğunu aklına bile getirmezdi.

Novalis'te de garip bir değişiklik belirdi o sıralarda... Uyanık olduğu zamanlar Maria ona heyecan vermiyor, ihtiraslarını kabartmıyordu. Çoğu kez asık, her zaman ciddî, meleksi suratı bir anlam taşımaktan çıkmıştı. Kendisini bütünüyle bıraktığı, yüzünü uykunun rahatlığının kapladığı anları özler, bekler olmuştu Novalis...

Dur-durak bilmeden çalıştı Novalis... Her resmi tamamladıktan sonra stüdyosunun kapısını kilitliyor, resmin karşısına geçip uzanıyor, ihtirastan ürpererek gözlerini karısının vücudunda gezdiriyordu. Göğüsleri, karnı, bacakları, seks vadisi... Herşeyiyle bu Çıplak Maya kendisini büyülüyordu. İhtirasın beyninden yüreğine, oradan da penisine indiğini hissediyordu. Garip bir duyguydu bu... İlk hissettiğinde bir resmin kendisini böyle etkilemiş olmasına çok şaşırdı Novalis...

Bir sabah erkenden karısını seyretmeye başladı. Uyandırmadan bacaklarını aralamayı başarmıştı. O doyulmaz manzarayı seyrederken elini penisine götürdü, oynamaya başladı. Seks eylemine girmiş gibi düşledi kendisini... Yaparmış gibi yaptı. Sonra, karısının incecik ellerini penisine değdirmesi için ne kadar çaba harcadığını, karısının her keresinde elini nasıl kaçırdığını

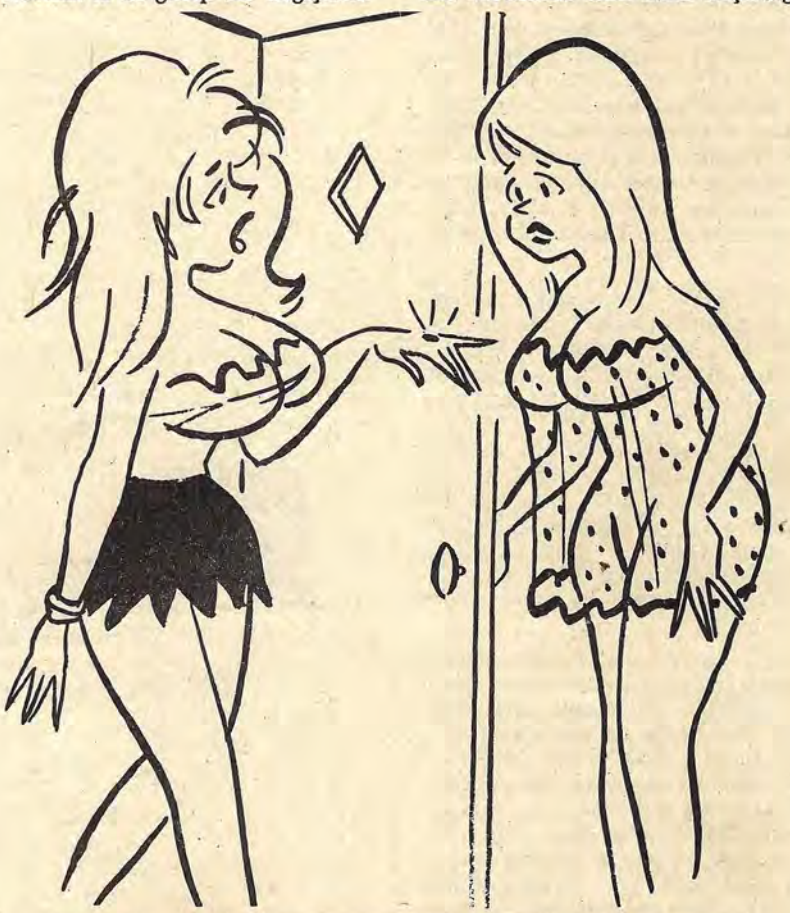

"Önce olmaz dedim. Sonra bu yüzüğü taktı. Gerisini hatırlamıyorum"

hatırladı. Penisini kavrayan elin Maria'nın eli olduğunu düşünmeye koyuldu. Büyük bir sıcaklık kapladı benliğini... İhtirastan, heyecandan titrediğini hissetti.

Kısa süre sonra Maria, kocasının aşkını kaybettiğini anladı. Onu nasıl kazanacağını, ne yapması gerektiğini bilmediği için de çaresizliğe düştü. Çok geçmeden de, kocasının kendisini değil, vücudunu, üstelik de vücudunun resmini sevdiğini anladı.

Arkadaşlarıyla birlikte olabilmek için bir haftalığına köye gitti Maria... Hastalanınca gezisini yarıda bırakıp kente dönmek, bir doktora görünmek zorunda kaldı. Eve döndüğünde ortalıkta in-cin top oynuyor gibiydi. Çıt çıkmıyordu stüdyodan... Maria, kocasının içeride bir kadınla aşk yapıyor olabileceğini düşündü o an... Kapıya bir hırsız sessizliğiyle yaklaştı, tokmağı çevirdi, kapıyı açtı. Gözleri yuvalarından uğradı, gördüğü manzara karşısında... Kocası yerde yatıyordu. Deli-divane gibi saçı, sakalı birbirine karışmıştı. Penisi dimdikti. Altında da Maria'nın çıplak resimlerinden biri vardı. Hızla gidip geliyordu resmin üstünde...

Novalis, Maria'nın geldiğinin farkında bile değildi... Öylesine geçmişti kendinden... Resme sürtünüyor, ellerini göğüslerinde, apış aralarında dolaştırıyordu. Gözü dönmüş gibi abanıyordu resmin üstüne...

Maria gözlerini odada gezdirdi. Her taraf Maria'nın çıplak resimleriyle doluydu. Her resimden Maria'nın akıl almaz güzelliği fışkırıyordu. Novalis bazen başını kaldırıp hayranlık dolu gözlerini resimlerin üstünde dolaştırıyor, sonra da ilgisini altındaki resimde topluyordu. Tam bir "seks âlemi" yapıyordu bu resimlerle...

Gördüğü manzara Maria'yı da garip biçimde etkiledi. Benzeri bir ihtirasın, gözüdönmüş bir çılgınlığın kendi içinde de kabardığını hissetti. Çocukluğundan beri gemlemeyi öğrendiği tüm duyguların bir sel gibi kabarıp setleri yıktığını hissetti. Tüm elbiselerini attı üstünden...

Maria'yı o zaman gördü Novalis...

İlk kez böyle görüyordu karısını... Dış kabuğunu kırıp yepyeni bir Maria, özgür bir Maria olmuştu sanki... İhtirasla yanıp tutuşan, gözleri alev alev, en küçük kaslarına kadar seks saçan bir Maria'ydı bu... Resimlerdeki Maria'nın eline su dökemeyeceği bir canlı Maria... Vücudunu erkeğine dilediğini yapması için sunan bir Maria...

Canlı Maria'sına ilk kez doyasıya sarıldı.

Resimleri hafızasından çoktan silip atmıştı.●

Filmler

Baştarafı 14. Sayfada

birçok başarılı film bulunan Huston ise ortaya son derece ilgi çekici olan, ama bir o kadar da kötü bir film koyuyor. Filmin son bölümünde tribünlerle, saha arasında kısa çekimler ve kurgu ile oluşturmaya çalıştığı heyecan ve o bölümdeki anlatım ise, tabii filmi film yapmaya yetmiyor.

Filmin en büyük dezavantajı, şu: ZAFERE KAÇIŞ, önemli ölçüde futbola dayanıyor ama **Huston**, futbolu hiç bilmiyor. ERKEKÇE'de gerçi hep birlikte okuduk. O bölümlerin içinden çıkamayınca **Boby Moore**'u süpervizör olarak yanına almış ama, yine olmamış. Futbol bölümlerinin garip, pozisyonları tam göstermeyen kısa çekimleri, futbolseverleri hiçbir şekilde doyurmuyor. İzleyenlerde, o

> Zafere Kaçış'ın en önemli dezavantajı rejisörü Huston'un futbolu hiç bilmemesi. Akıllarda kalan, bir röveşata ile Ardiles'in artistik hareketi...

bölümlerden (o upuzun bölümlerden) kalan sadece bir röveşata ile Ardiles'in artistik bir hareketi... Hareket "artistik" ama yararlı değil: Ardiles topu arkasına alıyor. Bir ayağı ile öteki topuğuna alıyor, onunla aşırıp önüne getiriyor. Bunu bizde de eskiden Beşiktaşlı **K.Ahmet** yapar, hakem de hemen (topu geride bir an iki ayağı arasında sakladığı, rakibe hareket olanağı vermediği için) faulü çalardı. Filmde ise, rakip takımı apaçık tutan hakem, nedense bu kez düdüğünü kullanmıyor.

Film, 2. Dünya Savaşı'nda esir düşen ünlü futbolculardan oluşan bir takımla, Alman Ulusal Takımının yaptığı maçı anlatıyor. Bu arada Fransız direniş örgütünün elemanları, onları Paris'teki Colombes stadının altından kaçırmaya çalışıyorlar ama futbolcular, "Biz bu maçı alırız" deyip, sahaya dönüyorlar. Gerçi kaçıyorlar ama daha önce ikinci devreyi oynayıp maçı berabere bitiriyorlar.

Futbolla ilgili bölümlere dönmek üzere, daha önceki bölümlerin geçtiği esir kampına dönelim. **Huston**, bu sahneleri öyle çekmiş ki, hani civarda bir de deniz olsa kampları esir kampı değil, "dinlenme kampı" zannedeceğiz. Filmin o bölümleri gerçekçilikten alabildiğine uzak, neredeyse fantastik bölümler... Ama futbol bölümlerindeki yanlışlar çok daha büyük: **Huston** her biri sırım gibi gençlerden oluşan bir takım çıkarıyor (yine ERKEKÇE'den öğrendik: O sahneler aslında Macaristan'da çekilmiş ve o "rollerde", Macar Millî Takım oyuncuları oynamışlar). Karşı takımda çoğu yaşlanıp, göbek salıvermiş eski futbol yıldızları var. 5 yaşındaki çocuğa bile, **"Bu iki takım maç yapsa ne olur"** deseniz, size göz kararıyla 3 gol avans verir. Çünkü yaş vasatisi 40 olan, çoğu göbekli oyunculardan oluşan bir takım olsa olsa 10-15 dakika oynar, bir-iki gol atar, sonra kondüsyon yokluğu çıkar ortaya. Üstelik Huston burada tam tersini yapıyor, o takımı ilk devre 4-0 yenik düşürüp, ikinci devre "şahlandırıyor"... Hakem ilk devre, akıl almaz biçimde galip takımı tutuyor. İkinci devre de tutuyor ama onların lehine olan bir penaltıyı tekrarlatmıyor, ötekilerin attığı gollerden birini iptal etmiyor ve yönetmen bütün bunlara inanmamızı bekliyor.

Ama neylersiniz, bütün bu yazdıklarımız suya çizgi'dir. Çünkü kadrodaki futbol yıldızları ilgi açısından lokomotif olacak, film her yerde çok büyük ilgi görecektir.

"ZAFERE KAÇIŞ" — Yönetmen: John Huston - Oynayanlar: Sylvester Stallone, Michael Caine, Max Von Sydow, Pele, Deyna, Ardiles, Bobby Moore - Orijinal adı: Escape To Victory"

BABA-KIZ MI?

"Zafere Kaçış"ı izlerken **Fabri**'nin **"Cehennemde İki Devre"** adlı filmini özlemle anıyoruz. Öte yandan başrollerini **Nastassja Kinski** ile **Marcello Mastroianni**'nin oynadıkları **"Aşkımız Bir Günahtı"**yı izlerken de aklımıza **"Angela"** adlı film geliyor.

"Aşkımız Bir Günahtı"da, yine yaşlı ve usta bir sinemacı var: **Alberto Lattuada**... Film orta yaşla, yaşlılık arasındaki çizgide dolaşan bir bahçe mimarı ile taptaze, dipdiri bir kızın aşkını anlatıyor. İşin içine, adamın karısıyla pek geçinemediği gibi belli belirsiz bir özür sokulduktan sonra film olgun erkekle, gepegenç kız arasındaki ilişkinin adım, adım ilerleyip son noktaya varışını gösteriyor. Derken, sadede geliniyor: Bir arkadaşı, mimara "Seviştiği

karı-koca olduğu bu kızın öz kızı olabileceğini" söylüyor. Neymiş: Mimar yıllar önce bir kadınla ilişki kurmuş, kadın sonra bir kız doğurmuş; bu kız, o kız olabilirmiş. Adamın içine kurt düşmesine düşüyor ya, bu kızla aynı yatağı paylaşmasına engel olmuyor.

İyi ama, "Angela" da bunu anlatmıyor muydu?

Sophia Loren, o filmde 2. Dünya Savaşı yıllarında hamile kalan bir genç kadındı. Bir çocuk doğuruyor, sonra onu da yitiriyordu. Yıllar sonra dükkânına gelen bir gençle birbirlerini seviyorlar, evlenmeye kalkıyorlar ve sonunda ikisi de dehşetle ana-oğul olduklarını öğreniyorlardı. O film kıyametler koparmış, sert tepkiler almıştı. Bu filmde "kız, gerçekten adamın kızı mı?" sorusunun yanıtlanmayıp belirsiz bırakılması, ama tüm işaretlerin "evet"e yönelik olması (tabii, yine belli belirsiz) denenmiş konuda, bilinen tepkileri savuşturmak için olmasın?

Bunları bir yana bırakırsanız, **"Aşkımız Bir Günahtı"**ya soyut açıdan yaklaşırsanız önce fotoğrafların güzelliğinden söz etmeniz gerekecek. Arkasından yorgun bir Mastroianni'nin yanında daha bir ön plana çıkan Nastassja Kinski güzelliğini görecek ama ağır tempoya pek akıl erdiremeyeceksiniz. Filmin fazla erkeksi olması, olayları hep erkek açısından görmesi ise, işin tuzu biberi.

Huston ve **Lattuada**'nın sinemaya adanmış emeklerine, geçmişlerindeki önemli filmlere karşı, üzülsek bile söylemek zorundayız: Bu iki film ne Huston'a, ne de Lattuada'ya yakışmıyor, hiç yakışmıyor!

"AŞKIMIZ BİR GÜNAHTI" - Oynayanlar: Marcello Mastroianni, Nastassja Kinski, Monica Randal, Ania Pieroni - Orijinal adı: "Cosi' Come Sei"

ALET İŞLER, EL ÖĞÜNÜR

ZAFERE KAÇIŞ, "Cehennemde İki Devre"yi andırıyor; "AŞKIMIZ BİR GÜNAHTI", "Angela"yı anımsatıyor. ALIEN'i izlerken de çok eskiden yayınlanmış bir romanı düşünüyorsunuz.

Türkiye'de Pocket-Book'u başlatan Çağlayan Yayınevi, 1950'lerde **"Yeni Dünyalarda"** adlı bir diziye başlamıştı. Bu dizinin ilk kitabı da "Merihten Saldıranlar" idi. 1954 yılı sonlarında çıkan bu kitap, insan vücuduna hemen yapışan, onu etkisine alan "şey"leri anlatıyordu.

"Alien" de onu anlatıyor.

Film, bilimsel araştırmalar yapacak bir gemiyle başlıyor. Bu gemi, herkesin uykuda olduğu bir sırada otomatik kumandaya bağlı kompüterin, aldığı sinyallerle bozulması ve geminin bunun sonucu olarak bilinmeyen bir gezegene zorunlu iniş yapmasıyla başlıyor. Gemidekiler gezegende dolaşırken içlerinden biri, büyük bir fosilde gördüğü canlı organizmayı elliyor. Bu "şey" hemen onun yüzünü kaplıyor. Sonra karnına iniyor, derken karnını deşip dışarı çıkıyor ve sorunlar birbirini izlemeye başlıyor.

Öykü, bu tür filmlerde bile ender rastlanır bir zenginlikte anlatılıyor. Zaten "Ailen"in bilim kurgu filmleri içinde hasılat açısından dünyada birden ön planlara geçmesi, adından sık sık sözettirmesi de bu yüzden... Özel efektler, dekorlar, doğal çekimlere eklenen maket çekimleri birbirini izleyen teknik ustalıklar halinde.

"Anlatılana boşver, nasıl anlatıyor" derseniz, sorun yok!

"ALIEN" - Yönetmen: Ridley Scott - Oynayanlar: Tom Skerret, Sigourney Weaver, Ian Holm.

6

Aşkımız Bir Günahtı "Angela" adlı filmi, Zafere Kaçış da "Cehennemde İki Devre"yi andırıyor. Alien'de ise akla çok eskiden yayınlanmış bir roman geliyor.

9

KISA KISA

"AH GÜZEL İSTANBUL": Uzun yol şoförü Kâmil'le, hayat kadını Cevahir'in aşk öyküsü... Senaryo alabildiğine yalın, alabildiğine sade. Yönetmen de **(Ömer Kavur)** seçimini doğru yapıyor: Kendini hiç hissettirmiyor, üstelik öyküyü yalın ve sade bir dille anlatıyor. Filmde melodramatik varyasyonlara girişmek için uygun birçok yer var. "Ah Güzel İstanbul" bunları da bir güzel ıskalıyor ve iyi ediyor. Bir de, bu tür filmlerin çoğunun düştüğü bir tuzak vardır: Filmin içine şiirsellik katmak için akrobasiler yapılır. Filmde bu da yok. Hayat kadınlarının içinde bulundukları sert koşullar ve keskin gerçekçilik arasında şiirselliğin yeri olur mu, olsa bile (en azından) inandırıcı olur mu? Evet, bu filmde şiirsellik de yok. Bütün bu yok'lar, "Ah Güzel İstanbul"u, var ediyor (yönetmen: Ömer Kavur. Oynayanlar: **Kadir İnanır, Müjde Ar**).

"ÇIPLAK YUMRUK": Ekonomik bunalım yıllarında New Orleans... Oraya iş aramak için gelen Chaney, sonunda dövüşçü olur. Çıplak yumrukla oynanan, tekme atmanın serbest olduğu bir tür bokstur bu. İki dövüşçü ortaya çıkar, onları izleyenler de müşterek bahse girerler. Chaney kısa sürede ilerler, vurduğunu deviren bir adam olur. Menaceri ve meslekten çıkarılmış bir doktorla birlikte çalışırlar. Sonra işin içine menacerin borçları, Chaney'in bu işlerden ayrılma isteği ve Mafia girer. Hill sona doğru iyice dağılan, alıp başını gitmeye kalkan konuyu final bölümüne koyduğu bir maçla toparlar. O bölüm için, izlemeye değer (yönetmen: **Walter Hill - Oynayanlar: Charles Bronson, James Coburn, Jill Ireland**).

"GÜL HASAN": Dört dolandırıcı, İsveç'te sinemaya meraklı işçileri, "film çeviriyoruz, sizi de oynatacağız" diye kandırırlar. Paraları toparlayıp, kaçarlar. Sonra işçiler onları yakalar, "Hadi bakalım, filmi çekelim" derler. Bu ilginç konuyu Tuncel Kurtiz sağlam bir anlatımla perdeye yansıtıyor. Filmde, en dikkati çeken öge, bir anlatıcının kullanılmış olması. Ancak bu, Brecht-vari bir dışlama elemanından çok, tuluatta seyirciyi olaylara hazırlayan, olayları yorumlayan Pişekar'a benziyor. Bu da iyi... Seyirci bu yeniliği, bu ilk deneyi: Yüzyıllara dayanan bizdenlikle, özdeşleştirip hemen kabulleniyor, hiç yadırgamıyor. **(Yönetmen: Tuncel Kurtiz - Oynayanlar: Tuncel Kurtiz, Müjdat Gezen, Hasan Gül, Helena Wicström, Elizabeth Zackrisson).**

"YABANCI": Ablasını öldürüp hastahaneye kapatılan, 15 yıl sonra yeni cinayetler işlemek için kaçan bir gençle, cinayet işlemesini önlemek isterken onu öldüren doktorun öyküsü. Cesedin birden ortadan kaybolması, doktorun içine korku salacaktır. Türküsünü **Brian de Palma**'dan farklı söylemeye niyetlenen **Carpenter** filmini baştan sona bir karabasan içinde anlatıyor. Filmin her sekansında alışılanları tekrarlamamaya kararlı, özgün olma çabası içindeki bir yönetmenin varlığı izleniyor. Üstelik moda sinemasını izlerken, artık iyice alışılan şeyleri anlatırken yapıyor bunu. "Yabancı"nın yönetmeninin bu yıl **"New York'tan Kaçış"** adlı filmini de izleyeceğiz ve o film büyük ilgi görecek. Neden diye sormayın. Filmde **William Holden** oynuyor. dahası **Larry Hagman** (yani **J.R.**) oynuyor. Başka "neden" ister misiniz? **(Yönetmen: John Carpenter - Oynayanlar: Donald Pleasence, Jamie Lee Curtis, Nancy Loomis).** ●

Kitaplar

Baştarafı 15. Sayfada

lerine varıncaya değin hemen hiç bir şeyi çevrilmemiştir dilimize. Çevrilenler Lawrence'ın değişen dünya uygarlığının insan soyunu doğallığından uzaklaştırdığı görüşünü savunduğu Babalar ve Oğullar (Halk El Sanatları ve Neşriyat A.Ş yayınları)dır. Kangru, Tüylü Yılan ne yazık ki yayıncılarımızın da çevirmenlerimizin de gözünden ırak kaldı.

İngiltere'de yasaklanan ve yayınlanmasına ancak 1960 yılında izin verilen Lady Chatterley'in Aşığı için şöyle diyor, yazarı: "Ben kitabımı ve düşüncelerimi savunuyorum ve diyorum ki: Ruh ile vücut arasında bir uyum varsa, ikisi arasında doğal bir denge kurulmuşsa ve herbiri ötekine karşı doğal bir saygı besliyorsa, işte ancak o zaman hayat çekilir bir şeydir. Kim ne derse desin ben bu romanımın namuslu, sağlıklı ve insanlar için çok gerekli bir kitap olduğuna inanıyorum."

Evet, çok kısa söylemek gerekirse, Lady Chatterley'in Sevgilisi'nde Lawrence bir kadını anlatıyor, kocasında, evliliğinde aradığını bulamayan ve bir bekçiyle ilişki kuran, bedeninin ulaştığı doyumda ruhun dinginliğini saptayan bir kadını, yani Lady Chatterley'i dile getiriyor, ama bunu, insanoğlunun doğal içgüdüsünü duygularıyla, duygu düzleminde yoğunlaştırdığı kavramları akılıyla dönüştürerek veriyor. Toplumun bu ilişkiye gösterdiği ve göstereceği tepkiyi inceden inceye hem sezip hem de duyumsatarak; en ilginç sahneleri büyük inceliklerle vererek...

Lady Chatterley'in Sevgilisi gibi bir kitaba Erkekçe dergisinin bu denli çok yer vermesini okuyucular herhalde çok büyük bir anlayışla karşılayacaklardır. Çünkü altında yatan nedeni bulup çıkarabileceklerdir. Lady Chatterley, gerçekte, Erkekçe'nin ikinci yaşına girdiği şu günlerde savunduğu görüşleri 1928'lerde savunan bir yapıttı, bir öncüydü.

Bununla birlikte, sözünü ettiğimiz şey yalnızca böyle biçimler içinde değil, ince güldürülerin alayların, yergilerin çerçevesinde de işlenmiştir. **Mark Twain**'in (asıl adı: Samuel Clemence) yapıtı da bunun örneği: **Adem'le Havva'nın Güncesi.**

Mark Twain en az Lawrence kadar ilginç bir yazar. Amerikalı. 1835 yılında doğmuş. Bir liman kentinde geçmiş çocukluğu. Daha sonra gemilerde çalışmış. Matbaalarda çıraklık, gazetelerde muhabirlik yapmış. Sonunda düşleri gerçekleşmiş ve bir gemiye kılavuz olarak girmiş. Burada, kendisine, geminin geçeceği suyun derinliğini ölçmesi için söylenen "İki kulaç mı?" lafını "Mark Twain'i daha sonra dünya edebiyatının başyapıtları arasına girecek yapıtlarında takma adı olarak kullanmaya başlamış. Dünya çocuk edebiyatının belki de en büyük yapıtlarından olan Tom Sawyer ve Huckleberry Finn'in Serüvenleri'nde bu günlerinin anısını dile getiriyor. (Şimdi Erkekçe 150.000 basan bir dergi. Yayıncılarımıza da ön ayak olmak istiyoruz. Bir süre sonra, okurlarımıza "Kitaplıklarında bulunması gereken kitaplar" başlığı altında bir dizi kitap adı vereceğiz. Bunları tanıtacağız. Bunların bir bölümü henüz Türkçeye çevrilmemiş ama çağdaş bir dünya içinde yaşıyorsak bunları bilmeden çevremizle iletişim kurmamıza olanak yok. Bu nedenle yayıncılarımızın bu yapıtlara da eğilmelerini istiyoruz. İlk örnek Mark Twain'den. Bu büyük yazarın dilimize çevrilen yapıtı hemen hemen yok. Hemen hemen -diyoruz çünkü Tom Sawyer bölük pörçük, kısaltılarak çevrilmiştir. Huckleberry Finn'in belki adı geçirilmiştir. Başka da bir şey yok, şu anda okurlarımıza tanıttığımız yapıtının dışında).

> "Lady Chatterley'in aşığı" adlı kitabı için yazarı şunları söylüyor: "Ruhla vücut arasında bir uyum varsa, işte o zaman hayat çekilir bir şeydir."

Twain, gerçekte acımasız birisi. Toplumu, katı ve saçma kuralları acımasızca eleştiriyor. Ne var ki bunu ince bir gülmece perdesi arkasından yapıyor.

Elimizdeki yapıtı da Twain'in çok sevdiği konulardan birisini, kadınla erkeğin karşıtlığını ya da beraberliğini işleyen bir yapıt. Twain bu karşıtlığa, bu karşıtlığı körükleyen, gerçekliğinden uzaklaştıran kurallara, geliştirilmiş düşüncelere katıla katıla gülüyor, Adem'le Havva'nın Güncesi'nde (Can Yayınları. 205 sayfa. 250 TL.) Yapıt iki ayrı bölümden oluşmuş. İlk bölümde Adem'le Havva'nın günceleri bir ilkinin bir ikincinin güncesi olarak verilmiş. İkinci bölümde ise Twain'in en çok tanınan öykülerinin altı tanesi derlenmiş.

Adem'le Havva'nın Güncesi Can Yayınları tarafından çocuk kitapları dizisinden çıkarılmış. Aldanmasın okurlar, alıp okusunlar, bir yandan gülerek, düşünerek, bir yandan gençliklerinin tadını çıkararak.

AYIN GETİRDİKLERİ

Atlılar/Joseph Kessel/Roman
Can Yayınları. 501 sayfa. 600 TL.
Atlılar Rus asıllı bir Fransız romancısının yapıtı. Romanın filmi kasım ayı içinde TV'de de gösterildi. Afganistan'da bozkırda geçen bir olayı anlatıyor. Babasını asmak isteyen, bunun için önüne çıkan engellerle savaşmaya çabalayan birgencin uzun öyküsü.

Psikanaliz ve Sonrası/Engin Geçtan/İnceleme
Hür Yayın. 341 sayfa. 250 TL.
Profesör Geçtan yapıtında Sigmund Freud'la başlayan psikanaliz akımı içinde yer almış önemli adları ve düşünce sistemlerini inceleyerek Carl Rogers'a kadar geliyor. Psikanalizin nerede başlayıp nerede bittiğini öğrenmek isteyenler için gerçekten son derecede yararlı bir kitap.

Yaz Şiirleri/Hilmi Yavuz/Şiirler.
Cem Yayınevi. 43 sayfa. 60 TL.
"Yaz" sözcüğü kime uzak duygulanımlar, kime uzak çağrışımlar anımsatmaz ki... Kimbilir bitmiş kaç duygunun, başlayan kaç yeni yaşamın içinde yer aldığı zaman parçasıdır yaz. Hilmi Yavuz, geleneksel şiirimize o şiirimizin sözcüklerine ve deyişlerine göndermeler yaparak oluşturduğu şiirlerini, imbikten süzercesine damıttıktan sonra yayınlamış. Mutlaka okunması gerekir.

Müthiş Bir Tren/Sait Faik/Öyküler
Bilgi Yayınevi. 197 sayfa. 200 TL.
Öykü dünyamızın en büyük ismi Sait Faik. Bugün bile ulaşılamamış bir doruk. Ne ki bu yapıtında doğrudan doğruya yazdığı öyküler değil, yabancı yazarlardan yaptığı çeviriler ve uyarlamalar yer alıyor. Bilgi Yayınevi öykücümüzün bütün yapıtlarını yayınladığı ve daha önce on cildi çıkan dizinin onbirinci yapıtı olarak sunmuş daha önce TV'de de gösterilen Müthiş Bir Tren'i okurlara.

Halley Kimi Kurtarır/Salah Birsel/Denemeler.
Yazko Yayınları. 159 sayfa. 120 TL.
Salah Birsel'in denemelerinden daha önce okurlarımıza söz etmiştik. Bu deneme ustamız bu kez en son denemelerini yapıtlaştırmış. Gerçi Birsel'i okumak dünyanın en eğlen-

celi işlerinden birisidir ama yazılarında geçirdiği onca ismi, onca ayrıntıyı, onca olayı okur ne yapacak? Daha önce de söylemiştik, hani eğer aklınızda tutabilirseniz hava atma ustaları arasına girmeniz işten bile değildir. Birsel Osmanlı tarihinden de ilginç ayrıntılar sunmuş bu yapıtında.

Peygamber Çiçeği/Mustafa Balel Roman.
Yazko Yayınları. 236 sayfa. 180 TL.
Mustafa Balel'in kitabının arkasını okuyanlar bir genelev kadınının söz konusu edildiğini hemen anlayacaklardır. Balel yapıtın arkasına da aldığı kitabının giriş yazısında dramatik bir tablo çiziyor ama genelevde çalışırken takındığı adı ile Peygamber Çiçeği'ni anlatırken o kitabı yazacak herkesin söyleyeceği sözleri ediyor. İlginç hiç bir şey söylemiyor, ilginç hiç bir noktaya dokunmuyor.

Sesler, Sokaklar, Yüzler/Tomris Uyar/Günce
Hür Yayın, 197 Sayfa, 125 TL.
İnsan bir başkasının güncesini niçin okumak ister? Günce deyince aklımıza hep bize anlatılmayan, söylenmeyen şeylerin yazıldığı defterler gelir. İşin içine bir gizlilik karıştı mı önünde dayanabilmemiz olanaksız - dır. Ne ki Tomris Uyar bize bir kadın yazarın gündelik yaşam içinde neler düşünebileceğini gösteriyor. Hepimizin bir arada yaşadığı olaylara ne kadar farklı açılardan bakabileceğini gösteriyor. Şiirsel bir dilin geliştirdiği, zaman zaman da insanı sıkan ukalalıkların yer aldığı güzel bir kitap Uyar'ın güncesi.

Kimlikleriniz Lütfen/Şiirler/Kemal Özer.
Yazko Yayınları. 59 sayfa. 60 TL.
Kemal Özer'in şiirleri içimizde yeni ufuklar açan, bizi bambaşka dünyaların derinliklerine sürükleyen şiirlerden değil. Yazarın Bulgaristan'a yaptığı bir gezinin izlenimleri şiirleştirilmiş. Onun duygularını aynen yaşamak ise bu şiirler aracı olarak kullanılacaksa olanaksız.

Mevzuat Böyle Efendim.../Mete Akyol/Yazılar
Milliyet Yayınları, 268 sayfa, 300 TL.
Mete Akyol, kendine özge bir yazardır. Her konuya en ilgi çekici yönünden ve mizah yanı güçlü bir üslupla yaklaşır. Ele aldığı her konuda, bilimselliğin labirentlerinde olasılıklar hesabı yapmak yerine, gerçeği en yalın ve en çarpıcı biçimde vermekten yanadır. Onun (Mete Akyol'u "Mete" yapan) bu özelliklerini "Mevzuat Böyle Efendim"de de görmek, mümkün. 268 sayfada en basit olayların bile, mevzuat gereğinde hangi boyutlara ulaştığını görüyorsunuz. Örneğin bir okula öğle yemeğinde pişecek 50 kilo ıspanak almak için kaç belge gereklidir, kaç olura ihtiyaç vardır, kaç imza gereklidir, ayrıca neler yapmak lazımdır, kaç tane belge hazırlamak gerekir, bunların kaç yıl süreyle saklanması gerekir... Kitap bu tür olaylarla dopdolu. Zaman zaman gülümseten, zaman zaman düşündüren bir kitap. Mete Akyol, zaman zaman lafı fazla uzatmasa, temposu da düşmeyecek bir nefeste okunacak bir yapıt!.

Televizyona Dokunduk/Kandemir Konduk/Öyküler
Gür Yayınları, Gülmece dizisi-128 sayfa, 150 lira
Suavi Süalp, kendine özge bir gülmece tutturmuştu. Kandemir Konduk da, yazın alanına girdiği zaman onun izcisi oldu. Yazarın 17 öyküden oluşan "Televizyona Dokunduk" adlı kitabı bu yargıyı, bundan sonrası için tartışmalara açık bırakıyor. Konduk bazı öykülerinde Süalp çizgisini izlerken, bazılarında savruklamaya gidiyor; okuru gülümsemeden aşırıp, kahkahaya yöneltiyor. Kitapta bir de üçüncü bölüm öyküler var ki, bunlarda uzaktan uzağa 1950'lerin Bülent Oran'ını anımsıyor, onun öykülerindeki tadı veriyor. O tamamen bu tarza yönelse, Oran 20 yıldır bıraktığı işe yeniden başlasa, gülmecemiz yeni sesler, yeni soluklar kazanır. Konduk'un başarılı öyküleri, kimbilir, belki bunun habercisidir. ●

Saçlar

Baştarafı 51. Sayfada

İlginçtir, çok sayıda erkek berberinin deneyimlerine göre, saçları havluyla kurulama ve ovma yöntemi, saçların daha çabuk büyümesini, büyürken de gürleşmesini sağlamaktadır. Ama, bundan da anlık mucizeler beklememek gerekir. Saçların seyrelmesi nasıl bir süreç içinde meydana gelmişse, saçların belli bir gürlük ve sağlıklılık düzeyine dönmeleri de aynı şekilde süreç içinde olur. Biraz sabırlı olursanız hem saçlarınızın daha güçlü köklere kavuştuğunu, hem de seyrelmiş yerlerde yeni saçların bittiğini göreceksiniz.

SAÇ YİTİĞİNİN ARDINDAKİ GERÇEKLER

İnsanın saçları her gün çıkar, her gün dökülür. Bu temel bir kuraldır, doğaldır. Saçların seyrelmesiyse, saç çıkmasının saç dökülmesinden daha ağır işlediğine işarettir. Kan dolaşımı azalmış, dolaşım sistemi yoluyla saç köklerine giden besleyici maddeler yetersizleşmiş demektir. Yeni saçların çıkmaması tehlike işaretidir. Kelliği ya da seyrekliği örten saçların "yaşlı" saçlar olması demektir. Ovma yoluna gitmek dolaşımı hızlandırır, besleyici madde akımını çoğaltır. Bu da yeni saçların çıkmasını, eski saçların kendilerini yenilemesini sağlar. Biraz sabırlı olabilirseniz, kelliğin de giderek küçüldüğünü göreceksiniz.

Saçlarınızı ovmaya, o yöreye masaj uygulamaya başladığınızda, saçların daha büyük miktarlarda döküldüğünü görebilirsiniz. Bunda korkulacak hiç bir şey yoktur. Saç köklerinde üreme faaliyetinin yeniden başladığının işaretidir bu... Dökülen saçlar dökülmesi gereken yaşlı saçlardır. Onların yerini alan yeni ve sağlıklı saçlar başlangıçta küçük olduğu için görülmezler ama ovma sürdürüldükçe belirginleşirler. Bu da sorunun çözümüne doğru ilk adımların atıldığının belirtisidir.

Ovmayı izleyen saç dökülmesi "doğal" bir dökülmedir. Eğer saç dökülecek kıvama gelmediyse, ne kadar ovsanız dökülmez. Yukarıda da belirttiğimiz gibi dökülen bu saçlar dökülmeye hazır saçlardır. Her dökülen saçın yerine bir yenisinin çıkması da, aynı şekilde, doğal bir olaydır. Ne var ki, ovmayla, masajla, friksiyonla dökülen saçların çevresini desteklerseniz, bir süre sonra, dökülen her tel saçın yerine iki tel çıkmaya başlar. Üç ay sonunda tekrar dirilmiş saç kökleri ilk ürünlerini verir ve bir-iki gün traşsız gezen bir erkeğin yüzündekine benzer sert kıl kökleri kafayı kaplar.

Saçların büyüme devreleriyle bu

gür köklerin belirmesi çakışmaktadır. Yapılan bilimsel saptamalara göre, saçların büyümesi süreci içinde, üçer aylık dinlenme devreleri görülür. Bu dinlenme devrelerinde saçların büyümesi durur. Saç köklerinde bazı kimyasal değişmeler meydana gelir ve bu değişmeler yeni saçları besleyecek bir "hazırlık" aşamasıdır. "Yaşlı" saçın kökten kopup düşmesi ve onun yerini "genç ve sağlıklı" saçın alması, işte, bu dinlenme dönemi sonrasında meydana gelen bir olaydır.

Kafanın ovulması buradaki kan dolaşımını uyararak sonuç almaktadır, ama, bir başka ilginç gözlem, aynı ovma işleminin "yaşlı" saçları üç aylık dinlenme devresine soktuğudur. Bu dinlenme devresinde yeni saç çıkarmak için gerekli olan ham maddeler de saç köklerinde birikmektedir. Üç ay sonunda saç üretimi başlamakta, onun üstünden de bir ay geçtiğinde yeni saçlar bir santimetreyi bulmaktadır.

Kellikten yakınanların bilmeleri gereken en önemli husus, düzenli ovma ve masajla, her üç aylık dönemin sonunda, yeni yeni saç dalgalarının oluşacağı ve kafatasını kaplayacağıdır. Başında 10 tel saçı olan bir kişinin saç sayısı dört ay sonunda 20'yi bulacaktır. İlk bakışta bu yeni saçları görmek güçtür, çünkü, baştaki saç sayısı 100.000 civarındadır. Kırk saçlık bir yeni demet ancak görülebilir, ama, onun da çıkması altı ay alır.

Ovmanın başlamasıyla birlikte seyrelme süreci durur, saçlar beslenmeye başlar. Dökülen her saçın yerini iki yenisi alır ve bu süreç kesintisiz işlediği zaman tepedeki saçların yandaki saçlarla aynı gürlük düzeyine ulaşması beklenir. Seyrelmenin derecesine bağlı olarak, saçların eski gürlüğüne kavuşması bir ilâ beş yıl alır. Kısacası, saçların seyrelmesi için ne kadar süre geçiyorsa, seyrelme sürecinin tersine çevrilerek eski gürlüğün kazanılması da aynı süreyi alır. Bu arada saçların yeniden gürleşmeye başlamasına bakarak ovmayı bırakmamak gerekir. Saçların sürekli desteklenmeye, sürekli beslenmeye gereksinimi vardır ve bunun da en etkili aracı ovmadır, masajdır.

Bilardo topu gibi kel, yaygın deyimiyle "dazlak" kafalarda da saç çıkabilir mi? Burada fazla umutlu olmamak gerekir, ama, saç köklerini besleyen damarların bütünüyle dumura uğramamış olmaları koşuluyla, dazlak kafalarda da saç bitmesi hiç değilse teorik olarak mümkündür. Ancak, hemen ekleyelim, bu, yıllar alabilen bir sürekli uğraşıyı gerektirir. Kaldı ki, kafanız dazlak bile olsa ona masaj yapmaktan ne zarar çıkar? Masaj başağrılarını gidermede çok etkili bir araçtır. Saç çıkmasa bile yorgunluğunuzu atabilirsiniz, başınıza masaj yaptırdığınızda... Burada kesin olan tek şey, dazlaklığa dönüşmemiş seyrelmelerde, masaj ve ovmanın dökülme sürecini durduracağı ve bir noktadan sonra saçlarını eski gürlüğüne yakın bir gürlüğe kavuşturacağıdır.

KELLİK HAKKINDA BİLGİLER

Kellik ve seyrelme hakkında herkesin bilmesi gereken temel bilgileri, bir özet olarak, sekiz ana başlık altında toplayabiliriz:

(1) İnsan vücudu, büyük çoğunluğu gözle görülmeyen kıllarla kaplıdır. Saçlı-kıllı bir bölgede gözle görünen boşluklara ise "kellik" adı verilir. İnsanın bu kelliğine bakışı ve ona özen gösterişi, kişinin kendisini nasıl gördüğünün ve gösterdiğinin işaretidir.

(2) Erkeklerdeki kıl örtüsü kadınlara göre daha fazladır.

(3) İnsanın kafasında görülen saç telleri ölü maddelerden oluşur. Bu nedenle, saçların beslenmesi, tepeden değil, kökten sağlanır.

(4) Vücuttaki bütün saçlar derideki küçük "cep"lerde oluşur.

(5) Her "cep"te bir ya da birkaç yağ beziyle gayri iradî kaslar bulunur.

(6) Gerçi saçlar ceplerde oluşur, ama, onu kökler ve onunla ilintili damarlar besler.

(7) Saç dökülmesi doğal bir olaydır. Yaşlı saç dökülür, ama kökü yerinde kalır ve buradan genç saç çıkmaya başlar. Saçların dökülmesi ve yenilenmesi "saç devresi" adı verilen bir süreç içinde olur.

(8) Saçın aslı köktür. Onu da dolaşım sistemindeki kan damarları besler.

Ovmanın etkili olabilmesi için bir yumuşak havlu kullanmak en iyisidir. Banyo havluları genellikle yumuşak ve tüylüdür, ama, oldukça fazla friksiyon yaratırlar. Etkilerini görmek için havluyu vücudunuzun herhangi bir yerine sürün. Kan toplanmasının etkisiyle oranın pembeleştiğini görürsünüz. Aynı etki başta da olur.

Havluyu saçların seyreldiği yerlere uygulamak gerekir. Ayrıca, canlanma istediğiniz saçsız yerlere de sürebilirsiniz. Çok ovmak, sert ovmak diye bir şey yoktur. Ovmanın amacı kafadaki kan dolaşım sistemini güçlendirmek, harekete geçirmek, diriltmektir. Burada dikkat edilecek husus damarların ulaştığı en uzak noktalara, saç bitim çizgisine kadar ovma ve masajı sürdürmektir.

En yarayışlı ovma zamanı nedir? Saçların aşırı beslenmesi ya da ovma ve masajın olumsuz etki yapması diye bir şey söz konusu olmadığına göre, ne zaman ve ne kadar ovmanız gerektiği konusunda da somut bir ölçü yoktur. Ancak, saçlarınızın yıkadığınızda, iki dakikadan az olmamak üzere ayrıca bir de ovma zamanı ayırmanız asgarî bir gerekliliktir.

Saçları her gün şampuanla yıkamak, saç köklerinde birikebilecek kirleri atmada, saç tellerindeki yağ birikmelerini ortadan kaldırmada zorunludur. Bu birikinti ve kirler saçların düzenli beslenmesini önler. Bu bakımdan, hem saçları temiz tutmak, hem de ovma yoluyla kan akımını düzene bağlamak, bir taşla iki kuş vurmak sonucunu verir. Saçları iyice kurulamak ve sonra da kalmış olabilecek birikintileri dryer'la kurutmak saçlara parlak bir görünüm verir. Özetlersek, saçınızı her gün bu tür bir bakımdan geçirmek, saçlarınızla ilgili olarak karşılaştığınız sorunların yüzde 95'ini oracıkta çözüme bağlayabilir.

Kimileri de saçları daha gür çıksın diye başaşağı yatarlar. Böylece saç köklerini besleyecek kan akımını sağladıklarını sanırlar. Bu yanlıştır, çünkü, tepetaklak durmak kan akımını saç köklerine ulaştırmaz. Tam aksine, damarlarda tıkanmalara, yığılmalara yol açar ve bu da saç köklerinin beslenmesi olasılığını düşürür. Böyle yöntemleri boş verin. Ömrünüzün sonuna kadar her gün saçlarınıza düzenli masaj yapın. Bakın görün, yetecektir.

YARDIMCI ÖĞÜTLER

Dengeli beslenme: Kan dolaşım sistemini kolestrolla tıkayan yağlı besinlerden, abur-cuburdan kaçınmak gerekir. Vitaminlerin de pek yararı yoktur. Vitaminler dişleri güçlendirir, ama, saçları değil... Saçta en büyük destek yine ovmadır, masajdır.

Sigarayı bırakın: Nikotinin kan damarlarını daralttığı, vücudun uzak yörelerine kan gidişini güçleştirdiği söylenir. Bunun saç köklerini besleyeceği kan miktarının önemli ölçüde azalmasına yol açacağı açıktır.

Egzersiz yapın: Bedensel olarak ne kadar sağlıklıysanız, hem kan dolaşımınız, hem de saç köklerine ulaşacak besin miktarı da o kadar fazla ve iyi olacaktır. Ama, egzersiz yapmaktan da bitkin düşmemeye bakın. Gereksiz perhizlere girmeyin. Unutmayın ki, zayıfların gür saçlı, şişmanların dazlak olması diye bir şey söz konusu değildir.

İçki yararlı olabilir: Aşırıya kaçmamak ve bir-iki kadehle yetinmek damarları genişletici ve kafa yöresine kan akımını hızlandırıcı etki yapar. Bu da saçların beslenmesini sağlar. Bilmem dikkat ettiniz mi? Alkolikler arasında kellerin oranı çok düşüktür. ●

Kitaptan yatağa

Baştarafı 61. Sayfada

kadınlarla seks yapmak yasaktır. Aynı şekilde, kitap, Abhira'lı kadınların oral seksten çok hoşlandıklarını söylerken, bir yerde kendisiyle çelişmekte ve oral seksin yalnızca aşağı sınıflar için geçerli bir uygulama olduğunu yazmaktadır. Mallanaga, ayrıca, erkeğin kadına nasıl darbe vurması gerektiğini de anlatmakta ama, bunu yaparken, hem kadının, hem erkeğin bundan zevk almalarının esas olduğunu, "kadın için tehlikeli ve acı verici" olabilecek darbe biçimlerinden sakınılması gerektiğini yazmaktadır. Örneğin, kadına vururken makas kullanmak tehlikelidir. Makas kullanan bir erkeğin aşırı heyecan ve ihtirasa kapılıp karısını öldürdüğü yazılıdır.

Kama Sutra'nın kullanılmasını önerdiği afrodizyakların gerçekten etkili olup olmadıkları tartışmalıdır. Örneğin, maymun bokuyla karıştırılmış vajnasubhi tozunun bir bakirenin üstüne serpiştirilmesinin, o kızın bir başka erkekle evlenmesini nasıl olup da önlediği henüz anlaşılamamıştır. Açıkça tehlikeli olabilecek bir öneri de, süs eşyası takılabilmek için, penisin kulak memesi gibi delinmesidir.

Öğütler: 1. Bir kadına kur yapmak için onu yüzmeye götürün. Suya uzak noktalardan girin ve sonra yüzerek ona yaklaşın. Kazaymış gibi vücutların birbirine temas etmesi iyi bir başlangıçtır.

2. Sekste ilk hamle kadından gelmemelidir.

3. Erkeğin kadından hoşlandığını belli etmesi için bıyıklarını burması, anlamlı anlamlı bakması, tırnaklarını masaya vurması, cincik-boncuğuyla oynaması yeterlidir.

4. En iyi seks, erkeklik ve kadınlık organları eşbüyüklükte olanlar arasındadır.

Büyüklük	Kadın	Erkek
Küçük Boy	Ceylan	Tavşan
Orta Boy	Kısrak	Boğa
Büyük Boy	Fil	At

Kama Sutra'ya göre, erkek atın dengi dişi fildir.

5. Tırmıklama ve ısırma bir sanattır. Bunlar arasında, "Tavşan Sıçraması" (meme ucu çevresinde 5 tırnak izi) ve "İnci Gerdanlık" (bir sıra diş izi) önde gelir. Aman, dikkatli olun!

6. Ortodoks Hindu dininin yasaklanmasına karşılık, bazı Hint düşünce okulları, su içinde uygulanması güç seks pozisyonlarının araştırılıp bulunmasını önerirler.

7. Erkek, kadının erojen bölgelerini yumuşak bir baskı altında tutmalı, okşamalı ve uyarmalıdır.

8. Erkeğin kadını kucaklamasında önerilen bir yöntem, "Ağaç Tırmanma"dır. Buna kadın da benzeri biçimde karşılık verir. Bir ayağını sevgilisinin ayağının üstüne yerleştirir, öbür bacağını erkeğin kalçasının üstüne koyar, bir kolunu erkeğinin boynuna dolarken boş koluyla da kasıklarını oğar. İhtirastan inlemeyi de ihmal etmez.

9. Erkek yorgunsa kadın üste çıkabilir (Kama Sutra, bunu, Erkek Rolündeki Kadın olarak nitelemektedir). Mallanaga'ya göre, bu pozisyondaki kadın, "Fırıldak" gibi penisin ekseni etrafında dönebilir. Kama Sutra'da bu pozisyon "Döner Fırıldak" olarak anılmaktadır. Yine Mallanaga bu pozisyon konusunda şunları söylüyor: "Döner Fırıldak olmak her kadının harcı değildir. Tecrübe ister".

10. Balayına yeni çıkan çiftler, sekse, alıştıra alıştıra, 10 gün sonra başlamalıdırlar.

11. Birleşme sona erip de orgazma ulaşıldığında bile, erkek penisini dışarı çekmekten kaçınmalı

> Kadına kur yapmak için onu yüzmeye götürün. Sekste ilk hamle kadından gelmemeli. İyi bir seks için cinsiyet organları eşit olmalı...

ve ileri-geri hamlelerini bir süre devam ettirmelidir. Buna, Kama Sutra, "Serçe Kovalamaca" diyor.

12. En doyumsuz ve ideal seks gecesi nasıl sona ermelidir? Kadınla erkek gökyüzündeki yıldızları seyretmeli, erkek astronomi dersleri vermelidir.

PARFÜMLÜ BAHÇE (1500'ler)

Yazar: "Parfümlü Bahçe"nin yazarı Şeyh Ömer İbni Muhammed el-Nefzavi hakkında bilinen şeyler sınırlı... 1500'lü yıllarda Tunus'ta yaşadığı ve Hafsid Krallığı'nın 17' nci hükümdarı için bu yapıtını kaleme aldığından öteye yazarın kimliği hakkında bilgi yok... El Nefzavi'nin seks konusundaki bilgilerinin en önemli kaynağı da kendisinden çok önce Arap yazarlarca kaleme alınmış kitaplar...

El Nefzavi'nin kitabı, ilk kez 1850 yılında Batı dünyasında gün ışığına çıkmıştır. Cezayir'de görevli bir Fransız subayı kitabın bir kopyasını bulmuş ve oğlancılıkla ilgili bir bölüm dışında tüm metni Fransızcaya çevirmiştir. Adı bilinmeyen (ya da unutulması yeğlenen) Fransız, ordunun basımevi tesislerini kullanarak kitaptan 35 kopya basmış, ama, mürekkebi kurumadan yakalanmıştır.

Kitabın bir kopyasının Guy de Maupassant tarafından okunduğu, Paris'teki bir yayınevine yazarak, oğlancılıkla ilgili bölüm de dahil tüm kitabın Fransızca olarak basılmasının önerildiği de biliniyor. Daha sonraları, Mekke'ye gizlice giren ilk Hıristiyan olarak tanınan arabilimci Richard Burton'un, Fransızca metni esas alarak kitabı İngilizceye çevirdiği de biliniyor. Bu ilk çeviriden sonra, Burton, Arapça orijinalden de yararlanarak dört-başı mamur bir çeviri ortaya çıkarmış, ama, ölümünden sonra, karısı, utancından kitabı yakmıştır. Tam çeviri, Batı dillerine 1907'de, İngilizce olarak kazandırılmıştır. İlk sayfasında, Richard Burton'un ünlü tanıtıcı sözleri vardır: "Bu kitap çocuklar için değildir".

Genel Bakış: "Erkek zevkinin en büyük kaynağını kadının doğal organları arasına yerleştiren ve erkeğin doğal organlarına kadınlara zevk ve heyecan verme ödevini yükleyen Tanrı'ya şükürler olsun". El-Nefsavi'nin ünlü yapıtı, işte, bu sözlerle başlıyor. "Parfümlü Bahçe", izleyen bölümlerde, ön-sevişmenin ve birleşmenin fizyolojisini anlatmakta, yaşam süresince karşılaşılabilecek cinsel sorunların çözümüne ışık tutmaktadır. Palavraları, boş inançları yok değildir kitabın... Örneğin, "Bir erkeğin kendisinden yaşlı bir kadınla seks yapması cinnettir, zehirlerin en büyüğüdür" kerametine ne buyurmalı? Yalnız o kadar mı? Başkaları da var.

o Aç karnına seks yapmak insanın gözlerini bozar. Tok karnına seks yapmaksa bağırsaklar üstünde kötü etki yapar (YANLIŞ).

o Adet kanaması gören bir kadınla seks yapmak, hem erkek, hem kadın için tehlikelidir. "Erkeğin idrar yollarına bir damla kadın kanının karışması bile sayısız hastalık yaratır" (YANLIŞ).

o İnsanın ihtiraslarını gemlemesinin etkili yollarından biri, bir kamfor solüsyonu kullanmasıdır. Bu solüsyon, tercihen ölü yıkamada kullanılanlardan biri olmalıdır (ölümle seksi bir arada düşünmek bile ürpertici olduğu için, belki sonuç verebilir).

o Erkekler, penislerini büyütmek için, onu kızgın katran sürülmüş bir deri kılıf içine almalıdırlar (erkekseniz deneyin).

o Kadınlar, deodoran olarak, inek boku kullanmalıdırlar (herhal-

de evde kalmak için).

Yer yer saçmalığa varan yanlışlarına rağmen, "Parfümlü Bahçe", Viktorya İngilteresi'nin bağnazlarının dudaklarını uçuklatacak bir açıklıkta yazılmıştır. Suç duygusundan arınmış, ihtiras ve şehvet dolu bir anlatımı vardır. Kadınların "ihanet etme ve ihanetlerini gizleme" yöntemlerinden (metreslerini dolaba saklama) ayrıntılı biçimde söz edilmekte, bir kere olsun orgazma ulaşmadan 80 kızın bekaretini izale eden "mucize çapkın"ın serüvenleri anlatılmaktadır. Cinsel organları betimlemede kullanılan kavramlar da ilginçtir. Örneğin, penis, "maymuncuk", "tek gözlü canavar", "kelkafa", "kurcalayıcı", "talancı" gibi deyimlerle anılırken, vajina için de "yarık", "dipsiz kuyu", "ayıboğan" gibi sözcükler kullanılmaktadır.

Öğütler: 1. "Metresinizin şehvet ve ihtirasını tatmin etmekten başka amacınız yoksa, seks yapmayın".

2. "Sekste doyum tek şeye bağlıdır. Vulvanın bir emme tulumba görevi yapması ve erkeğin organını kavrayarak karşı koyulmaz bir güçle onun dölünü emip kurutması..."

3. Kadını doyuma ulaştırmak için erkeğin makinesinin 15-22 santim uzunlukta olması gerekir (YANLIŞ).

4. Ön sevişme ve öpüşme çok önemlidir. "Kadın meyve gibidir. Avuçlarınızın içine alıp ovmadıkça gerçek tadını vermez".

5. El-Nefzavi, "Kurbağalama", "Arşimet Burgusu", "Gökkuşağı Kavisi" diye betimlediği çeşitli pozisyonlar anlatmaktadır. Bunların bir bölümünün uygulanması gerçekten güçtür. Örneğin, "Takla" adı verilen pozisyonda, kadın pantolon ve iç çamaşırlarını ayak bileklerine kadar indirmekte, belden eğilerek başını bilekteki çamaşırlara takmaktadır. Karşısında duran erkekse, kadının üstünden eğilerek ayak bileklerini arkadan kavramakta, kadını yukarıya kaldırarak takla atmasını sağlamakta, kadının yere yaklaşan butlarının altına diz üstü kayarak birleşmeyi tamamlamaktadır (isterseniz deneyin).

6. Şişman bir kadınla seks yapan cılız bir erkek, kalçalarının doğru hizaya gelmesi için, yan yana yatarken, kalçalarının altına yastık koyabilir.

7. Seks sırasında tek bir yöntemi monoton biçimde uygulamak yerine, çeşitli hareketler deneyin. Örneğin, "Kuyudan Su Çekme" (Kesik aralıklarla ileriye doğru hareket). "Karşılıklı Darbe" (kadınla erkeğin aynı anda birbirlerine doğru hamle yapıp tokuşmaları). "Aşk Terzisi" (çevrede ölçü alır gibi dolaştıktan sonra penisin makas darbesini andırır biçimde dahil olması), "Vajina Kürdanı" (içerdeyken ileri-geri, aşağı-yukarı, sağa-sola), "Boksör Yumruğu" (sürekli vajina içinde kalarak köşeye sıkıştırmış gibi öldürücü ve sürekli darbeler) bunlar arasındadır.

YARATICI VE CİNSEL BİLİM: YA DA ERKEKLİK; KADINLIK VE BUNLARIN KARŞILIKLI İLİŞKİLERİ.... FRENOLOJİK VE FİZYOLOJİK BİR YAKLAŞIM (1870)

Yazar: Orson Squire Fowler (1809-1887), dokuz yaşındayken ölen annesini şöyle anlatıyor: "Annem hakkında iki şey hatırlıyorum. Bana kucağını açar, okşar, sever, öperdi. Sonra da ölümü... İkisi de aklımdan gitmiyor". Çocukluktan gençliğe ve oradan da olgunluğa geçen Fowler'ın aklı-fikri **sekste** (kapı tıkırtısında bile seks olduğunu söylerdi) ve **aşkta** (üç kere evlenip ayrıldı) idi. Ona göre, insan karakterinin kafatası yapısından anlaşılabileceğini öngören frenoloji sahte-bilimiyle seks arasında yakın ilişkiler vardı. Ondokuzuncu yüzyıl koşullarında, insanların seks bilgilerini artırmak için yazdığı kitaplar ve verdiği dizi konferanslar sonunda başına bela oldu. Yasalara aykırı olarak "kadınlara seks bilgisi vermek"le suçlandı. Yakasını zor kurtardıktan sonra, bu kez de, "korse aleyhtarı" bir kampanya başlattı. O da tutmayınca bu kere et yemeyi bıraktı ve ak-sakallı, keskin-bakışlı bir ihtiyar olarak ömrünü sebze yiyerek tüketti.

> Ön sevişme ve öpüşme çok önemli bir olaydır. "Kadın meyve gibidir. Avuçlarınızın içine alıp ovmadıkça gerçek tadını vermez"

Genel Bakış: Başlığı tekrarlanmayacak kadar uzun olan 1052 sayfalık yapıtında, Fowler, köhnemiş ve geçerliğini yitirmiş bazı görüşleri heyecanlı ve akıcı bir üslupla dile getirmektedir. Abazanları "çürümeye ve kokuşmaya mahkum meyveler" olarak gören Fowler'ın sık tekrarlanan çağrısı, "Birleşin, Çiftleşin"dir. Kitabında ele aldığı konular, kendi sözleriyle, "insan ruhuna ve iç dünyasına en kısa ve kestirme yoldan ulaşmaktadır".

Erkekleri "canlı ve gürültücü", kızları da "oyuncak bebeklere düşkün" olarak tanımlayan Fowler'a göre, erkeğin hayattaki tek amacı, "çok sayıda ve iyi kalitede hayat tohumu üretmektir". Gerçi bir ara çalışma hayatında kadınlarla erkekler için "eşit işe eşit ücret" ilkesini savunmuştur, ama, bir başka yerde, "yumurtlayan tavuk horoz gibi ötmez" diye yazmıştır.

Fowler'ın sekse bakış açısında frenoloji'nin önemli bir yeri vardır. Ona göre, insan ruhunun merkezi, beynin iki küreciğini birleştiren **corpus callosum**'dadır. Onun da altında "aşk merkezi" yer almaktadır. Bunları uzun uzadıya anlatan Fowler, 644 sayfalık bir anlatımdan sonra, sorunun özüne gelmektedir. Geçmiş sayfalarla bağlantı kurmadan üreme organlarını resmili-yazılı olarak anlatan Fowler, belki şaşıracaksınız, ama, resimlerinde klitorisi unutmuştur.

Öğütler: 1. Kadın da olsanız, erkek de, "kibar" olun. Kadınlar erkeklere çocuklarının babası, erkekler de kadınlara çocuklarının anası gözüyle bakmalıdırlar. Eşler birbirlerine saygı duymalı, herşeyi paylaşmalıdırlar.

2. Erkekle kadın aynı odada yatmalıdır.

3. Kadınların en önemli gıdası aşk olduğu için, erkekler eşlerine mutlaka sevecen davranmalıdır.

4. Kadınla erkek çocuk yapmak için birleşirken (En Kutsal İttifak), birleşme yeri iç-açıcı olmalı, kadın da, erkek de dinç bir durumda bulunmalıdır. Erkek kadını okşayarak uyarmalı ve fazla zorlayıcı olmaktan kaçınmalıdır. Kadın "birleşme" olayında çekingen davranmamalı, o da yetenekleri ölçüsünde katkıda bulunmalıdır. Fowler'ın da belirttiği gibi, kadın, "çocuğunun babasına sevgi dolu gözlerle bakarken yanaklarına al düşmesine izin vermemelidir".

5. Gerçi erkeğin bazı hakları vardır, ama, bu haklarına sahip çıkarken kadınları baskı altında tutmamalı, zorlamamalıdır. Çiftleşme zamanını kadın seçmelidir.

6. Kadınla erkeğin birleşme sırasında takınacakları tutum, benimseyecekleri davranış biçimleri vb. mutlak kalıtım yoluyla çocuğa geçecektir. Bu bakımdan, kadınla erkek, çocuk yapmak amacıyla seks yaparken, çocuklarında olmasını istedikleri ruh, düşünce ve davranış halini tekrarlamaya özen göstermelidirler.

7. Çok çocuk yapmak isteyenler aşırı ihtiraslı seksten kaçınmalıdır-

lar. Kadınlar adet kanamasından iki-üç gün sonra kız çocuğuna gebe kalırlar (YANLIŞ. Adet kanamasının hemen sonrası, gebelik önlemede, "tehlikesiz dönem" olarak anılır).

8. Masturbasyon, "anal seks" gibi, "mide bulandırıcı bir gizli günahtır". Masturbasyon yapanlar utanç-dolu gözlerle dünyaya bakarlar. Yüzleri sivilceli, avurtları çöküktür. İnsan fazla masturbasyon yaparsa aklını oynatabilir. Fowler şöyle haykırıyor: "İradenizin son kırıntılarını da seferber edin ve masturbasyon yapmayın" (YANLIŞ).

9. Analar oğullarını, babalar kızlarını sevmelidir (burada Freud'un sözünü ettiği "sevgi" dışında bir şey kastediliyor) Bu sevginin bir tür sapıklığa dönüşmesinin karşısına dikilen temel engel, doğa güçlerinden gelir. Küçük bir kızın babasına beslediği aşk konusunda Fowler şunları yazıyor: "Küçük kızın ateş basmış dudakları babasının yüzünde dolaşır. O da kızını kollarına alır. Küçük kız kollarını babasının ensesine sıkı sıkıya dolar. İçten, özgür ve şapırtılı öpücükler birbirini kovalar. Sapıklık bunun neresinde? Meleklere de mi sapık diyeceksiniz?" (Sanırız, Fowler burada işi ahlak dışılığa götürüyor. Fücür sanıldığı kadar ender raslanan bir olay değildir).

YANIT (1911)

Yazar: William James Chidley (1860-1916) bir Avustralyalı oyuncakçı tarafından küçük yaşta evlatlık edinilmişti. Seks konusunda çok katı yetişen Chidley, penisinin tam sertleşmemesi için, organını klozet kapağıyla tuvalet arasına yerleştirir ve sert biçimde kapağı kapatırdı (erkeklik organı genellikle mosmordu). Chidley'in yaşı biraz ilerleyince, müstehcen resimlere bakarak masturbasyon yapmaya ve her masturbasyon sonrasında derin suçluluk duyguları beslemeye başladı. İlk seks deneyimi bir fahişeyle oldu. Daha sonra da Repertuvar Tiyatrosunda tanıştığı bir kadınla evlilik-dışı yaşadı. Suçluluk duyguları bu dönemde daha da arttı. Öksürükleri başlayınca doktora gitti ve doktor tüberküloz olduğunu iki yıllık ömrü kaldığını söyledi. Bunun üzerine, Chidley, "vejeteryen" bir beslenme düzenine döndü ve seksi bırakarak tedavi olma yollarını aramaya koyuldu. 1880'lerde sağlığına yeniden kavuşan Chidley, bu kere, "vajina dışında meydana gelen penis sertleşmesinin doğal olmadığı"nı savunmaya başladı. 1911'de yayınladığı "Yanıt" adlı kitabında bu ilginç kuramını açıklamakta, ama, her nedense, sertleşmemiş bir penisin nasıl olup da vajinaya girebildiği konusunda ayrıntılara girmemektedir. Aynı yıl Melbourne'dan Sidney'e taşınan Chidley boyundan ayağa uzanan entarisiyle sokak sokak gezerek bastırmak için büyük paralar ödediği kitaplarını satmaya çalıştı. Para ve hapis cezalarına çarptırıldı, akıl hastanelerine kapatıldı. Chidley'in günışığına çıkan son mesajı şuydu: "Çok mutsuz bir hayatım oldu, ama, o kıssadan bile hisse çıkarabiliriz. Sıkıntılarımın kaynağında erkek penisinin sertleşmesi sorunu vardır. Elveda". Hayata gözlerini akıl hastanesinde yumdu.

Genel Bakış: Chidley evlilik-dışı yaşadığı kız arkadaşı Ada'yla çırılçıplak yatarken, "nasıl olduğunu kendisi bile bilmeden, ölü penisini kızın vajinasının içinde bulmuş." Önce şaşırmış, sonra beyninde fikir şimşekleri çakmış. Vajina dışında meydana gelen penis sertleşmelerinin doğal olmadığını işte o zaman anlamış. Chidley, bu varsayımına örnekleri, hayvanlar dünyasından

Chidley'in ilk seks deneyimi bir fahişe ile oldu. Daha sonra Repertuvar Tiyatrosu'nda tanıştığı bir kadınla evlilik dışı yaşadı. Ama tüberküloz olduğunu öğrenince seksi bıraktı.

getirmektedir. Ona göre hayvanların dişileriyle erkeklerinin çiftleşebilmelerinin tek koşulu "dişinin hazırlıklı olması"dır. Doğa, yerçekimi yasalarını, hava basıncını ve peristaltik aksiyonu kullanarak, erkek penisini, sertleşmese bile, "hazır bekleyen vajina"nın içine çekmektedir. İlkel insanların birleşme alışkanlıkları da hayvanlarda olduğu gibi mevsimlere bağlıdır.

"Erkeklerin sapık seks alışkanlıkları", yalnızca mutsuzluğa yol açmakla kalmamakta, aynı zamanda kadınlarda da "huzursuzluk ve gerginlik" yaratmaktadır. Penis sertleşmesi, kalıtsal bir zaaftır; kas tonunun zayıflamasından meydana gelir. Vücutta görülen şişkinlikler kasların diriliğini yitirmesinden başka nedir? "Eski yöntemlerle seks" de çeşitli hastalıklara yol açar. Delirme, sara, intihar, esrarkeşlik, suç, oburluk, körlük, diş dökülmesi, tüberküloz, kalp hastalıkları, şeker ve astım "doğal olmayan seks"in getirdiği hastalıklardan yalnızca birkaçıdır. Kaş-göz oynamaları, tikler de cabası... Chidley'in kitabı, "Neredesin Ey Cennet?" sözleriyle bitiyor.

Öğütler: 1. Eğer vejeteryen değilseniz, olmaya bakın.

2. Ya çıplak gezin, ya daha ferah elbiseler giyin.

3. Cinsel alışkanlıklarınızı değiştirin. Erkekseniz, şu kuralları benimseyin: "Aklınızı çeleceği, düşüncelerinizi zehirleyeceği ve ulvi duygulardan sizi uzaklaştıracağı için, sekse özlem ve bekleyişle bakmayın. Şeytanın kol gezdiği günah ormanında, ihtiras, yılanın ta kendisidir". Kadına girerken penisinizin sertleşmemiş olmasına özen gösterin. "Kadınla erkek birbirlerinin sıcak soluğuyla beslenirler. Göğüsleri elektrik şoku yemiş gibi değer, titrer. Erkeğin ölgün penisi klitorise değdiğinde, kapan gibi avını bekleyen vajinanın ağzı açılır ve hava basıncının etkisiyle penis içeri girer. Penis içeride sertleşir, çünkü, kapan kapandığında, hava boşluğu onu uzatır, sertleştirir" (NOT: Modern fizyolojinin söylediklerine Chidley ters düşüyorsa, bilime değil, Chidley'e aldırmayın).

İDEAL EVLİLİĞİN FİZYOLOJİSİ VE TEKNİĞİ (1926)

Yazar: Hollandalı Theodoor Hendrik Van Der Welde (1873-1937), Haarlem Jinekoloji Kliniği'nin yöneticisi ve 80 bilimsel bildirinin sahibiydi. 36 yaşındayken karısını terketti ve güzel bayan hastalarından biriyle kaçtı. Kaçışı izleyen dört yıl içinde, hem meslek, hem seks hayatı tam bir curcunaydı. Avrupa'yı dolaştı. 1913 yılında eski eşi boşanmayı kabul etti. Sonra kitabını yazmaya koyuldu. Kullandığı veriler kendi gözlemlerine ve incelediği örnek olaylara dayanıyordu.

Genel Bakış: Van Der Welde'nin ilk öne sürüldükleri zaman "çok cesur" olan seks öğütleri, bugün bir hayli demode olmuş görünmektedir. "Balayı, ideal bir evliliğin kusursuz çiçeği gibi açar" sözlerinin ardında, kadınları bir tür "Uyuyan ve Uyandırılmak İçin Yakışıklı Prensi Bekleyen Güzel" olarak gören bir bakış açısı vardır. Buna karşılık, Van Der Welde, her kadında doğuştan "tam cinsel tepki" yeteneği bulunduğunu ve seks sırasında kadınların zevk almak kadar zevk vermekle de yükümlü olduklarını söylemekle, kendi çağdaşlarından çok bizim çağdaşlarımıza yaklaşmaktadır. "Normal seks" heteroseksüeldir ve "sadomazoşizm" gibi durumları dışarıda bırakır. Sonul hedefi, kadınla erkeğin aynı anda ya da kısa aralıklarla orgazma ulaşmaları ve

erkeğin kadın vajinasında boşalmasıdır. Van Der Welde kadın ve erkek fizyolojisine kitabında uzun uzadıya yer vermekte, cinslerin erojen bölgelerini ve eşlerin birbirlerini uyarma yöntemlerini ayrıntılı biçimde anlatmaktadır. "Fellatio" ve "cunnilungus" gibi oral seks yöntemlerinin bir tür "patolojik" durumu anlatmak için kullanılan kavramlar haline dönüştüklerini düşünen Van Der Welde, yine de, "jenital buse" deyimini kullanmaktan kendisini alamamaktadır.

Sinir sisteminin iç-bağımlılığı nedeniyle vajinal ve klitoral orgazmların aslında aynı şeyler olduğunu vurgulayan Van Der Welde, yine de bazı yanlışlara düşmektedir. "Penisin vajinada tutsak kalması" ya da "ileri-geri hareketin sert olması halinde vajinanın yırtılması", Van De Welde'nin sandığından farklı olarak, çok ender raslanan durumlardır.

Öğütler: 1. Flört dönemleri yeniden yaşanmalı, tazelenmelidir.

2. Bir tür "çıraklık dönemi" sayılması gereken balayı sırasında, erkek, Don Juan rolünü oynayarak, karısının hem kendisini "şuh" hissetmesini, hem de orgazmın tadına varmasını sağlamalıdır. İlk seks deneyimi geleneksel yöntemlerle olmalıdır.

3. Ön-sevişmeyi ve aşk oyunlarını ihmal etmek aptallıktır.

4. Erkek "jenital buse"sini saygıyla, sevgiyle kondurmalıdır.

5. Gerçi kadın oral-jenital sekse karşılık vererek erkeğinin zevkini artırabilir, ama, bunun sakıncaları vardır: "Burada estetik zerafet ve duyarlılık, incelik esastır". Kadının güdüleri, güzelliğin en görkemli noktasıyla bayağılığın bu kesişme noktasında, kadını frenleyici etkiler yapabilir.

6. Kadın için orgazm özellikle önemli olduğundan, erkek, orgazma ulaşamayan kadını mekanik biçimde, elle amaca ulaştırmalıdır.

7. "Kadın Üstte" türü pozisyonlar sık uygulandıkları takdirde erkeği pasifliğe iterler. Bu da, "seksler arasındaki doğal ilişkiye terstir".

8. Kadının diz üstü çöktüğü pozisyonlarda seks, vajinayı genişlettiği ve hava giriş-çıkışına yol açtığı için, "gereksiz ve tatsız sesler çıkarmaktan başka birşeye yaramaz".

9. Birleşme sonrasında, jenital uyarıdan kaçınılmalıdır.

10. Kadın da, erkek de, sürdürülmesi mümkün olmayan sıklıkta seks yapmaya alışmamalıdır.

11. Gerçi erkek kadının seks yapmak konusunda değişen isteklerine duyarlı olmalıdır, ama, seksin, ille de kadının istediği zamanlarda olacağı diye bir kural yoktur. ●

TV Filmleri

Baştarafı 14. Sayfada

PAL SOKAĞININ ÇOCUKLARI: Fenench Molnar'ın dünya çocuk edebiyatının klasikleri arasına giren aynı adlı romanının uyarlaması. Zoltan Fabri'nin yönettiği film, Pal sokağında oturan çocukların savaşçılık oynamalarını, çocukların düşsel dünyasını, onların birbirleri, çevreleri ve ana-babalarıyla ilişkilerini anlatıyor. 1968'de çevrilen film, 1969'dan itibaren gösterilmeye başlanmıştı (3 Ocak, Pazar).

ÇIPLAK ŞEHİR (The Naked City): Listedeki en iyi filmlerden biri. Yönetmeni, son aylarda Melina Mercouri'nin eşi olarak adı çok sık geçen Jules Dassin. Film yüzeysel olarak bir sivil polisin, bir katili yakalamasını anlatıyor. Önemi ise New York'un, kentteki suçlular dünyasının bir polis gözüyle verilmesi... 1948'de çevrilmiş, o yıllarda gerçekçi ve çok başarılı bir film olarak nitelendirilmişti (9 Ocak, Cumartesi).

KÜÇÜK KULÜBE: Listedeki ilginç filmlerden biri... Bir adada, üç erkek arasında kalan kadının serüvenini sinemaseverler hoşça vakit geçirmek için izleyebilirler. Tiyatroseverler açısından durum farklı. "Küçük Kulübe", Roussin-Mitford ikilisinin aynı adlı oyunundan sinemaya uyarlandı. Bu oyun birçok tiyatroda (Devlet Tiyatrosu, Küçük Sahne, Altan Karındaş Topluluğu vb...) değişik kadrolarla sahnelendi. Bu yüzden film, onlara bir mukayese olanağı da verecek. Filmde Gregory Peck, Ava Gardner, David Niven oynuyorlar. En başarılı oyuncu ise, "yerli"yi oynayan Walter Chiari. Ünlü Chiari-Gardner aşkı da, bu film çekilirken tüm hızıyla devam ediyordu (10 Ocak Pazar).

KIZIL VAZO: Atıf Yılmaz'ın yönettiği; başrolünü Belgin Doruk'la Göksel Arsoy'un oynadıkları film (sayısını biz de unuttuk) bir kez daha programa kondu. Peride Celal'in romanından uyarlanan ve raslantılar içinde gelişen bir aşkı anlatan film, Doruk-Arsoy ikilisinin, en popüler olduğu günlerde çevrilmişti ama bugün için her bakımdan çok eski (16 Ocak Cumartesi).

OLIVER: Charles Dickens'in Oliver Twist'i birçok kez sinemaya uyarlandı. Çok küçük yaşta annesini kaybeden, bir cenaze levazımatçısının yanında kısa süre kalan, sonra gittiği yetimhanede barınamayan, nihayet hırsızların eline düşüp onlar için çalışmaya başlayan Twist'in öyküsü 1968'de ilk defa müzikal olarak ele alındı ve ortaya tam bir başarı çıktı. Film o yıl (En iyi film, en Başarılı Yönetmen, En iyi Sanat Direktörlüğü, En İyi Müzikal uyarlama, En İyi Ses Efektleri, En İyi Danslar olmak üzere) toplam 6 Oscar birden kazandı. Küçük, büyük herkes izlemeli (17 Ocak, Pazar).

VERONA AŞIKLARI (Les Amants Verona): Başarılı bir Romeo-Juliet uyarlaması. Listedeki bu tek Fransız filminin başrollerinde Pierre Brasseur, Anouk Aimée ve Serge Reggiani oynuyorlar. Yönetmen Cayette, Aimée-Reggiani ikilisini Romeo-Juliet rolünde oynatıyor. Konuyu 1940'lara getirmiş ama yer adını bile aynı bırakmış (Romeo-Juliet de Verone'da geçer). Filmde bir oyuncu daha var: Martine Carol... Bu, onun ikinci derece rol aldığı son film (23 Ocak, Cumartesi).

VAHŞİ SÜRÜCÜLER (Wild Rovers): Orta yaşlı, yaşadığı hayattan bıkmış, usanmış bir kovboyun öyküsü. Kovboy, karşısına çıkan bir gence uyacak, birlikte soygun yapmaya kalkacaklar, sonra olaylar gelişecek. Kadrosu ilginç. Başrollerden birinde, kısa süre önce ölen William Holden var. Yanında Ryan O'Neal, karşısında Karl Malden... Filmin orijinali 132 dakikaydı. Televizyon için yeniden kurgusu yapıldı, sert bölümlerin çoğu çıkarıldı ve 106 dakikaya indirildi. Bütün televizyonlarda filmin bu kısaltılmış kopyası yayınlandı. TRT-TV, William Holden'i iyi filmlerinden biriyle ama yaklaşık 1.5 ay gecikerek anıyor (24 Ocak, Pazar).

"ŞEYTANIN KURBANLARI" (The Razor's Edge): Listenin en iyi filmlerinden biri. Konusu Samurset Maugham'ın romanından alınan film, savaştan sonra yeni yaşama alışmakta güçlük çeken bir gencin çevresiyle ilişkilerini ve bu arada gelişen olayları anlatıyor. Tyrone Power, Gene Tierney, Clifton Webb, Herbert Marshall oynuyorlar. Filmin en başarılı oyuncusu ise, bir alkoliği başarıyla canlandırıp Oscar alan Anne Baxter. Sosyal hizmetlerde çalışan sekreter rolündeki Elsa Lanchester de çok iyi. Ayın kaçırılmaması gereken filmlerinden biri (30 Ocak, Cumartesi).

LAUREL-HARDİ (A Haunting We Will Go): Bu filmin Türkçe adı henüz belli değil. 1942 yapımı olan filmde Laurel ile Hardy, gangsterlerle karşılaşır. Gangsterler ikisini yanmakta olan bir tabuta koyarlar. Gerçi onlar son anda kurtulurlar ama sonra işler yeniden karışır. İkilinin başarısız filmlerinden biri. Buna karşılık müziği 1942'lerde pek sevilmiş, bunun üzerine filmin müziği "Sihirbaz Dante" adıyla plak yapılmıştı. Bu plak, filmden çok daha fazla ilgi gördü (31 Ocak, Pazar). ●

ERKEKÇE TAVSİYELER

Her türlü sorunlarınızı Erkekçe'ye yazıp sorabilirsiniz. Sorunlarınız en iyi uzmanlar tarafından değerlendirilip, tavsiye bildirilecektir. Mektuplarınızı ERKEKÇE TAVSİYELER, Dr. Şevki Bey Sokak No: 6 Divanyolu/İstanbul, adresine yollayınız. Kimliğiniz ve adresiniz gizli tutulur. Mektuplar iade edilmez.

SİZ ERDEMLİ BİR KİŞİSİNİZ

★ Yirmiyedi yaşındayım. Yalnızım, utangacım, cinsel bakımdan da doyumsuzum. Çocukken doktorculuk, evcilik gibi oyunlar oynadım ve her yakalanışımda da ya patak yedim, ya azar işittim. Liseye başladığım yıllarda arkadaşlarım bu kız-erkek oyunlarını "ciddi" olarak oynamaya başladılar, ama, ben bu değişikliğe ayak uydurmakta güçlük çektim. Bir kızla ilk kez çıktığımda 18 yaşındaydım. O ilk buluşmada elele bile tutuşmadık. Lisenin son sınıfında birlikte çıktığımız bir kızla yatacağım umuduna kapıldım, ama, işler biraz ciddileşmeye başlayınca kendisini kocasına sakladığını söyledi. Terslikler de bu sıralarda birbirini kovalamaya başladı. Suçun bende olduğunu düşünmeye başladım. Seks konusunda dergiler, kitaplar okumaya başladım, kadınların bende ne gibi eksikler bulduğunu anlamak için... Sonra askere gittim. Hafta sonları izinlerinde arkadaşlarla içki içmek, tur atmak, kız peşinden gitmek bana hiç çekici gelmedi. O arkadaş grubundan da giderek uzaklaştım. Askere gittiğimde elim kadın eline değmemişti. Askerliği bitirdiğimde değişen bir şey yoktu. "Sabreden derviş muradına ermiş" diyorum, ama, yirmiyedi yaşına geldim, hiç bir seks ilişkim olmadı. Arkadaşlarım da "kız oğlan kız" diye takılmaya başladılar. Ben de sabretmekten, beklemekten sıkılmaya başladım. İyi kalpli, içten bir insanım. Herhangi bir kadını çok mutlu edebileceğime inanıyorum. Ama, elime fırsat geçmiyor. Ne yapmalıyım?

M.T.
Erzurum

Toplumsal şartlanmalarımız içinde, bir erkeğin, ileri yaşlara kadar "bakire" kalabileceği kabul edilmiyor da, aynı özelliğin kadınlarda bulunması "erdem" sayılıyor. Karısı gerdek gecesinde bakire çıkmadı diye bıçağa sarılanların öyküsünü zaman zaman gazetelerden izliyoruz ve yadırgamıyoruz. Aynı "erdem" erkekte "erkeklik suçu" görülüyor. Başkalarının bu özelliğiyle alay edenler, genellikle, cinsel konularda güvensizlik duyguları içinde olanlardır. Başkalarıyla alay ederek, onların deneyimsizliğini yüzlerine vurarak kendi eksikliklerini, güvensizliklerini örtbas etmek isterler. Çocuksu bir davranıştır bu... Ama, nedense, en olgun görünen kişilerde bile raslanır. Bu şartlanma öylesine köklüdür ki, sinema ve tiyatro yapıtlarında bile alay konusu yapılır. Kitle iletişim araçlarının bu konuyu "doğal" karşılamak yerine, "alay konusu" yapması, şartlanmanın etkilerini büsbütün artırır.

Erkekte "bekaret", şu ya da bu nedenle, herkesin başına gelebilir. Örneğin, George Bernard Shaw gibi ünlüler bütün ömürleri boyunca "bakir" kalmışlardır. Bunun böyle olması gerekmez, hatta öğütlenmez, ama, durumu olduğu gibi görmek soruna sağlıklı çözüm getirmek bakımından gereklidir, yararlıdır.

Sabahlara kadar içki içen, orospularla düşüp kalkan, zamparalığa çıkan erkeklerin çok büyük bir bölümünün bu türden davranışı bir özenti, bir gösteriştir. Seks iki kişi arasında bir ilişkidir. Uluorta sergilenmesi onun sıcaklığını, içtenliğini yok eder. "Sürü" halinde kadın kovalamak, geneleve gittiğini böbürlenerek anlatmak, bir tür kibirlenme, eksiklik duygularını gizleme çabasıdır. Mektubunuzdan bu tür davranışlara girmediğiniz, üstelik bunlardan hoşlanmadığınız anlaşılıyor. Bunu da bir eksiklik olarak değil, bir erdem, bir olgunluk belirtisi olarak görmeniz, değerlendirmeniz gerekir.

Sizin sorununuz kadınlarla tanışmak ve ilişkinizi geliştirmek konusunda deneyimsiz olmanızdır. Kızlarla daha sık çıksanız, evlenecekmiş gibi her çıktığınız kız konusunda kılı kırk yarmasanız deneyiminizi artırabilirsiniz. Kadınlarla ikili ilişkilere girdiğinizde "ille de seks" diye düşünmez, onlarla "insan" olarak ilişkilerinizi geliştirmek çabalarına ağırlık verirseniz, bu da rahatlamanıza katkıda bulunacaktır. Seks konusunda deneyimimize güveniyorsanız, size şunu söyleyelim ki, seks üstüne varılmadığında daha kolay gelen bir şeydir. Bu tür ilişkilerinizde herşeyi oluruna bırakın. Arkadaş çevreleri, akraba çevreleri yoluyla da tanışıklıklar kurmayı deneyebilirsiniz. Kafa dengi arkadaşlarla birlikte olabilirsiniz. "Bekâret" kaygısına düşmeden kadınlarla "insan" olarak ilişki kurun.

KLİTORİS ARANIYOR

Okuduğum kitaplarda kadınların cinsel ilişkinin kendisinden çok, klitoris yoluyla uyarıldıklarını okudum. Sorunum karımın klitorisini bulamamak. Vajinasına dikkatle bakmaya kalkıştığımda, "Ne o? Yine doktorculuk mu oynuyorsun?" diye karım benimle alay ediyor. Üstelik, karım karanlıkta seks yapmayı tercih ettiği için de bakma fırsatını pek elde edemiyorum. Karım ömrünce hiç masturbasyon yapmadığı için, o da klitorisi hakkında benim bildiğimden fazlasını bilmiyor. Evlilik öncesindeki cinsel deneyimim oldukça sınırlı olduğu için, vajinayı inceleme fırsatını da pek bulamadım. Bu bilgi eksikliklerimiz sonucunda, 10 yıllık bir evlilik hayatından sonra, karım ilk kez bundan 4 yıl önce orgazm oldu. Oral seksi denemeye başladığımız günlerde oldu bu... Daha sonra, oral seks yoluyla ya da parmaklarımı kullanarak karımı orgazma ulaştırmayı başardım. Ancak penisim kısa olduğu için (13 cm.) ilişkilerimizde penisimi ancak karım orgazm olduktan sonra kullanıyorum. Oysa, karımla aynı anda orgazma ulaşmanın daha iyi olacağı kanısındayım. Bana bu konularda bilgi verebilir misiniz?

T.K.
Zonguldak

Klitorisin biçimi tıpkı penisin biçimi gibidir. Gövdesi, başı ve sünnetsiz penislerdeki gibi bir kapağı vardır. Ancak, tek farkı,

içinden idrar torbasını boşaltan borunun geçmeyişidir. Vajinanın iç dudaklarını örten etler nedeniyle görülmez, ama, hissedilir. Kadın cinsel bakımdan çok uyarıldığında, klitoris, kapağı aralayarak gözle görülür duruma gelir. Uyarılmadığı durumlarda, vajina kapağı aralanarak klitorisin görülmesi mümkündür. Ancak, insan derisinin gergin olduğu bazı durumlarda, klitoris ne olsa görülmez. Böylesi şorunlar küçük bir cerrahi müdahaleyle kolayca halledilebilir. Durumun saptanması için bir kadın hastalıkları uzmanına görünmeniz yerinde olacaktır.

Klitorisin kapaklı olması kadının orgazma ulaşmasını engellemez. Doğru, kadını orgazma ulaştıran klitorisin uyarılmasıdır, ama, orgazm yaratan sinirler yalnızca klitoriste değil, klitorisin yakın çevresinde de vardır. Klitorisin gövdesini hissettiğinizde parmaklarınızla onu uyarırsanız, orgazm görece kolaylaşır. Kadınların orgazma ulaşmalarını engelleyen sayısız etken vardır. Ancak, bunların hemen tamamı psikolojiktir. Örneğin, küçük yaştan itibaren seksin kötü ve pis olduğuna şartlandırılmış olabilir ve bu yüzden de farkında olmadan, seks sırasında psikolojik tıkanıklığa giriyor olabilir. Burada bilinmesi gereken temel nokta, bütün kadınların cinsel birleşme sırasında orgazma ulaşmaları diye bir zorunluluğun bulunmadığıdır. Kimi kadın siz orgazma ulaştıktan sonra da uyarılarınızı sürdürmeniz sırasında orgazm olur. Bütün sorun kadının yatakta doyumsuz bırakılmamasıdır. Bu böyle bilindikten sonra, gerekli düzenlemeler yapılır ve iki taraf da yatağa doyuma ulaşacaklarını bilerek girerler. Şunu da unutmayın. 13 santim penis kısa değil, normaldir.

PENİSİNİZ KÜÇÜK SAYILMAZ

★ Yirmi iki yaşındayım. Penisim 12 santim, yani küçük olduğu için kadınlarla ilişkiye girmekten öteden beri çekiniyorum. Bu kadar küçük bir penisle kadınları tatmin edemeyeceğimden korkuyorum. Cinsel tekniğimi geliştirmek, ameliyat yoluyla penisimi büyütmek çözüm olabilir mi? Ne dersiniz?

A.B.
Konya

"Normalsiniz" demekten başka ne yapabiliriz?

ERKEKÇE'ye gelen erkek mektuplarının çok büyük bölümünde penis küçüklüğünden yakınmalar ön planda... Gerçi erkek penisleri konusunda kapsamlı istatistikler yok, ama, sağa-sola bakınırsanız penis büyüklükleri sizinle aynı, hatta sizden daha az olan milyonlarca insanın bulunduğunu, üstelik bunların son derece doyurucu cinsel yaşamları olduğunu görürsünüz. Oniki santimlik bir penis herhangi bir kadına fazlasıyla cinsel zevk ve doyum verir, çünkü, seks konusunda duyulan zevk ve heyecanın kaynağı "introitus" adı verilen vajina girişinin ilk iki-üç santimidir. Vajinanın bundan sonraki derinliğinde sinir uçları yeterince gelişkin olmadığı için, kadında fazla uyarıcı etki oluşmaz. Erkek penisinin bundan daha derine girmesi ancak bir bölüm kadında erotik duygular uyarır, ama orgazma giden yolda belli bir fizyolojik etki yapmaz.

Kadınların orgazm için gereksinme duydukları uyarı genellikle klitoral uyarıdır ve penis birleşme sırasında buraya güç ulaşır. Seks öncesi sevişme ve seksin kendisi sırasında bu organın mekanik biçimde uyarılması yoluna gidilir. Penis büyüklüğünün de bununla zerre kadar ilgisi yoktur.

Penis büyütme ameliyatları konusunda size olumlu bir öğütte bulunamıyoruz. Bu teknikler çok yenidir ve kanıtlanmış bir başarıları da yoktur. Üstelik, bu tür ameliyatlar sonucu ortadan kaldırılamayacak zararlar da verebilirler. İnsan mevcutla yetinmelidir. Kaldı ki, sizdeki "mevcut" da azımsanacak durumda değildir. Kadının doyumu açısından, penis, en etkili organ değildir. Bunu böyle belleseniz huzura kavuşursunuz.

BİRAZ ÇABA GÖSTERİN YETER

★ Yirmiiki yaşındayım ve askerlik görevimin sonuna yaklaştım. Kadınlarla ilişkilerim çok sınırlı kaldı. Utangaç bir kişiliğim olduğu için, seks konusundaki gereksinmelerimi ya fahişelerle, ya masturbasyonla karşıladım. Ancak aile baskılarından büsbütün kurtulabilmek için son üç-dört yıldır tam bir serserilik yaşamına girdim. İçki, sigara, hatta esrar içtim. Ama bugün bile içe dönük bir kişiliğim var. Çirkin biri de sayılmam, ama kızlarla ilişki de kuramıyorum. Hayal kuruyorum çoklukla... Hoşuma giden bir genç kızla tanıştım. Yatmaya teşebbüs ettik, ama penisim sertleşmedi. O iş fiyaskoyla sonuçlandı. Kadınlarla ilişkilerim sıradan seksle sınırlı kaldı. Oysa ben birlikte gezmeye gidebileceğim, konuşabileceğim, istediğimizde de seks yapabileceğimiz yaşıtım biriyle ilişki kurmak istiyorum. Güven, sevgi, saygı... Bunlar özlediğim duygular... İş işten geçmeden bana neler öğütleyebilirsiniz?

T.B.
Adana

Bütün sorunlarınızın aile baskılarından ve ondan kaynaklanan utangaçlık duygularından geldiğini düşünüyorsunuz. Herşeyi bu ön yargı üstüne kuruyorsunuz. Ancak, mektubunuzda yer verdiğiniz bazı noktalar, aklınıza koyduğunuz ve biraz çaba gösterdiğiniz takdirde, sıkılganlığınıza rağmen yalnızlıktan kurtulabileceğinizi gösteriyor.

Bir kere, penisinizin sertleşmediği o denemeyi fazla büyütmeyin, aklınızdan silip atın. Başından benzeri bir olayın geçmediği erkekler ya binde birlik istisnalardır, ya da yalancıdırlar. Herkesin başına gelebilir bu... Kaldı ki, içki, sigara ve esrar da o geçici iktidarsızlık durumuna yol açmış olabilir. Bir de, kendinize karşı beslediğiniz saygı ve güven de pek aman-aman değil... Böyle bir duyguya kapılmanız, aşağılık duyguları taşımanız için de fazla bir neden yok anlaşılan...

Utangaçlıkla yalnızlığın elele gitmesi, aynı kişinin aynı duyguları aynı anda beslemesi raslantı da değildir, kaza da... Bunlar yan yana varolan, birbirlerini besleyen duygulardır. Yalnız insanlar kendilerini itmiş saydıkları dünyadan ellerini-ayaklarını çekmek için utangaçlık-sıkılganlık kabuğuna bürünürler. Sıkılgan kişiler de bu dış kabuğu kırıp başka insanlarla yakın ilişkilere girmedikleri, giremedikleri için yalnız kalırlar. Kısır bir döngüdür bu...

Sıkılgan ve yalnız insanların unuttukları şey, yakınlığın, sıcaklığın ve içten ilişkilerin, herşeyden önce, **iki kişi** arasında bir yakınlaşmaya dayanması, onu gerektirmesi-

YURT DIŞINDA MEKTUP ARKADAŞI İSTER MİSİNİZ?

★ Marsha Collins (Kız 28 yaşında)
11323 Parkgreen Lane, Garden Grove California 92643 U.S.A.

★ Miss Mestri Douha (Kız, 17 yaşında. İngilizce yazışmak istiyor. Müzik, sinema ve tenis meraklısı)
123 the President Gourguiba Avenue, Sidi Bou Said. Tunus.

★ Miss Rebecca Bearn (Kız, 18 yaşında, öğrenci. 18-23 yaş arası gençlerle mektuplaşmak istiyor.)
73 Rede Way—Gt. Cornard Sudbury, Suffolk CO10 OLQ England.

★ Elke Peppers (Kız, 33 yaşında, Alman. Kitap, müzik, resim meraklısı İngilizce ya da Almanca yazışmak istiyor.)
Kapellenweg 6 4800 Bielefeld 13 West Germany.

★ Maria Schmidt (Kız 25 yaşında, Alman. Müzik ve spor)
Muenchenerstrasse 33. 8890 Aichach West Germany.

★ Miss Marguet Martine (Kız 23 yaşında.)
Trept 38460 Cremieu France.

dir. Karşılıklı ilişki ve özveriye dayanır, bu tür bağlantılar... Kız arkadaşınızdan neler istediğiniz açık da, karşılıklı alışverişe dayalı bu ilişkide sizin neler verebileceğinizi belirtmemişsiniz. Özveriye hazır mısınız? Sizin bütün sorunlarınıza çözüm getirecek bir kızı bekliyorsunuz da, böylesine bir kişiye neler verebileceğinizi hiç belirtmiyorsunuz. Bu tür ilişkilerin karşılıklı olduğunu unutmayın. Bilmeniz gereken bir başka nokta da, sıkılganlığın reddedilme olasılığına karşı kullanılan bir korunma silahı olduğudur. Reddedilme korkusu hepimizde vardır. Bunu doğal karşılamak gerekir. Ancak, herkesin bir noktada seçim yapması gereği vardır. Ya sıkılmaya, insanlardan kaçmaya ve böylece mutluluk olasılığını kaçırmaya karar verirsiniz. Ya da reddedilmeyi göze alarak şansınızı denersiniz.

Düşlerinizde canlandırdığınız kadının size karşı nasıl davranmasını istiyorsanız, siz de tanıştığınız kadınlara karşı öyle davranın. Size ilgi, sıcaklık ve yakınlık göstermesini istediğiniz kişiye aynı biçimde davranın. Saygı ve güven arıyorsanız, ona karşı tutum ve davranışlarınızı aynı saygı ve güven temellerine oturtun.

İnsanlar karşılarındakinin aklından geçenleri okuyamazlar. Bir insanın karşısındakilere duygu ve düşüncelerini aktarmasının tek aracı konuşmadır. Köşenize çekilip suspus oturmakla karşınızdakinin düşündüklerini de öğrenemezsiniz, onlardan ne istediğinizi de anlatamazsınız. Kısacası, utangaçlık ve sıkılganlık, kimi zaman bilinçli, kimi zaman bilinçaltı bir karardır. Bu kararınızı değiştirmek için her çabayı harcamak zorundasınız.

ÇOCUK SORUNU ÇÖZMEZ

Kocasından yeni ayrılmış [illegible] yaşında bir genç kadınla ilişkideyim. Benim yaşım yirmi dört. . Kız arkadaşımın ilk evliliğinden iki yaşında bir kızı var. Çocuğu da çok seviyorum, arkadaşını da... Benden önce başka erkeklerle ilişki kurmuş olması da umurumda değil...Onunla birlikte olmaktan, seks yapmaktan zevk alıyorum. Yarını da paylaşmak umuduyla bugünü yaşıyoruz. Evlenmek, erkek babası olmak istiyorum, ama kız buna yanaşmıyor. Şöyle diyor: "Ağzım bir kere yandı. İlk evliliğimin en büyük sorunu çocuktu. Erkekler iş işten geçinceye kadar çocuk isterler, ama sonra da kadını çocukla başbaşa bırakırlar. Benden çocuk isteme de ne istersen iste..." Ne yapabilirim? Onunla evlenmek istiyorum, ama çocuksuz bir evliliği de düşünmüyorum.

F.T.
Ankara

Erkekler de, kadınlar da evlilik beraberliğinin ancak bir çocuk sahibi olduktan sonra sağlam temellere oturacağı inancındadırlar. Romantik bir jestir bu... "Bakın birbirimize ne kadar yakınız" demenin bir başka biçimidir. Böyle romantik bir jestin gerçekçiliğiyse daha tartışmalıdır. Örneğin, evlenmeyi tasarladığınız kadının size bir çocuk vermesi durumunda size daha çok bağlanacağını düşünmüş olabilirsiniz. Bilinçaltınıza yerleşmiş bir korku, onun başka erkeklerle ilişkilerinin iyice koparılmayıp sürmesidir. Çocuğun bunu önleyeceğini düşünmüş olabilirsiniz. Ne olursa olsun, zamansız ve taraflardan birinin isteksizliğiyle gelecek bir çocuk, evliliği kayalıklara sürebilir.

Bir kadının evliliğinin geleceğini garantiye almadan yeni bir çocuk yapmayı düşünmemesi, düşünmekten ısrarla kaçınması çok doğal bir davranıştır. Üstelik, geçmişte başından kötü bir deneyimin geçmiş olması, onun bu tutumunun daha anlayışla karşılanmasını gerektirir. Kaldı ki, kadın gerçekçi davranıyor olabilir. İşiniz var mı? Geliriniz ne düzeyde? Bunlardan hiç söz etmemişsiniz. Bakalım, yalnızca eşinize ve onun ilk evliliğinden çocuğuna en az geçim koşullarını sağlayabilecek misiniz ki, bir de erkek çocuğu istiyorsunuz?

İkiniz de genç sayılırsınız. Oysa, çocuk sahibi olmak bazı sorun ve sorumlulukları da beraberinde getirir. Kişisel özgürlüklerin kısıtlanması bunların başında gelir. Bakalım, bunları üstlenmeye hazır mısınız? Evlenmeyi düşündüğünüz hanımın kişisel özgürlükler konusundaki tutumu nedir? Hiç tartıştınız mı?

Geleneksel evlilik sözleşmesi bu evlilikten etkilenen tüm bireylerin haklarını güvence altına alma isteğinden kaynaklanır. Kadının, erkeğin, çocuğun haklarını kapsar. Bizden size öğüt, durum kesinlik kazanana kadar çocuk yapmaktan kaçınmanız ve kız arkadaşınızın bazı kaygılarını haklı karşılamanızdır.

Eksik sayılarınızı ödemeli istemeyiniz

Erkekçe Dergisi'nin eksik sayılarının hiçbir şekilde ödemeli istenmemesini, bu tür bir servisimiz olmadığını defalarca ve bu derginin çeşitli yerlerinde yazdık. Ama hâlâ bu tür istekler devam ediyor ve bizler çok üzülerek böyle gelen mektuplara hiçbir işlem yapmıyoruz. Yapamıyoruz.

Eksik Sayıları Tamamlama Servisimiz bir tek yolla çalışmaktadır.

İstediğiniz sayının herbirinin, normal posta ile 163, taahhütlü posta ile 185 lira tutan ücretini lütfen PTT kanalı ile bize yollayınız. Ayrıca dergimize bir mektup yollayarak, içine adınızı ve tam adresinizi, istediğiniz sayıların aylarının adlarını yazınız. Bu mektuba, posta makbuzunuzu, ya da fotokopisini de ekleyerek bize yollayınız. Bu makbuz elimize geçer geçmez, dergileriniz derhal postaya verilir, paranın bize ulaşması beklenmez.

Ankara büromuz bu tür isteklere yanıt vermez. Yalnız İstanbul'a yazınız.

Son bir notumuz var. Eksik sayılarla ilgili tüm yazışmaların mektup zarflarının üstüne, büyük harflerle ayrıca "Eksik Sayıları Tamamlama Servisi" diye yazmanızı rica ediyoruz.

Erkekçe koleksiyonunuzu tamamlamak için katlandığınız bunca zahmetlere şimdiden teşekkür ederiz.

ÖNEMLİ NOT: Şubat, Mart, Nisan 1981 sayılarının mevcudu kalmamıştır. İstekleri yerine getiremeyeceğimizi üzülerek duyururuz.

Erkekçe YIL: 2 ★ Sayı: 1 ★ OCAK 1982

Sahibi: Gelişim Basım ve Yayın A.Ş. ve Süreli Yayınlar A.Ş. adına: **Ercan ARIKLI**, Genel Yayın Yönetmeni: **Hıncal ULUÇ**, Sorumlu Yazı İşleri Müdürü: **Ali E. KOCATEPE**, Teknik Müdür: **Güman BİRİNCİOĞLU**, Teknik Müdür Yardımcısı: **Sadettin ATEŞ**, Muessese Müdürü: **Cumhur ÇİNPOLAT**, Satış Müdürü: **Yıldırım ÜNVERDİ**, Reklam Müdürü: **Ceyda YAZICIOĞLU**, Pikaj, Montaj: **Fazıl MECİT**, Kamera: **Teoman GÜRSEL**, Dizgi **ÖZYALÇIN Dizgi Servisi**, Renk Ayrımı: **ALAŞ**, Kapak Renk Ayrımı: **ÇALİ GRAFİK**, Baskı: **Mısırlı Matbaacılık ve Ambalaj Sanayii Ticaret A.Ş.**, Adres: Erkekçe Dergisi-Dr. Şevki Bey Sokak, No.6 Divanyolu, İstanbul, Ankara Bürosu: Erkekçe Dergisi-Meşrutiyet Caddesi No: 28/16 Yenişehir, Ankara.

AYLIK DERGİ Telefonlar: ■ İstanbul: 27 68 17-28 64 78-22 37 38 ■ Ankara : 25 30 20-18 35 27-18 07 65

erdem

YORULMSUZ
YORULMSUZ
YORULMSUZ
YORULMSUZ
YORULMSUZ
YORULMSUZ

YORULMSUZ

ERDEM MENKUL DEĞERLER YATIRIM VE FİNANSMAN A.Ş
Merkez : Cinnah cad. 5/4 Kavaklıdere - ANKARA Tel : 26 94 26 - 27 79 32

Deriyi
kumaş gibi
işlemek...
DERİLOD
"deride moda"
Ümit Kaim
Pazar günleri de açığız